

Fødevarestyrelsen

Flerårig national kontrolplan i henhold til
artikel 109-111 i forordning (EU) 2017/625
forelagt af Danmark for perioden 2022-2026

Indholdsfortegnelse

1. Indledning	4
2. Kontaktinformation	4
3. Strategiske målsætninger for den flerårige nationale kontrolplan	4
3.1. Fødevarestyrelsens strategi	4
3.2. Landbrugs- og Fiskeristyrelsens strategi	5
3.3. Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø	6
3.4. Miljøstyrelsens strategi	6
4. Strukturelle rammer for offentlige kontroller – kompetente myndigheder	9
4.1. Fødevarestyrelsen	10
4.2. Landbrugs- og Fiskeristyrelsen	14
4.3. Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø	16
4.4. Miljøstyrelsen	20
4.5. Toldstyrelsen	22
4.6. Politiet	22
4.7. De nationale referencelaboratorier	24
4.8. Koordinering af kontrolaktiviteterne på tværs af kontrolsystemerne og mellem de kompetente myndigheder	26
4.9. Delegation til organer med delegerede opgaver eller fysiske personer	34
4.10. Beskyttede oprindelsesbetegnelser, beskyttede geografiske betegnelser og garanterede traditionelle specialiteter	35
5. Tilrettelæggelse og forvaltning af offentlige kontroller	36
5.1. Fødevarestyrelsens kontrolsystem	36
5.1.1. Prøver og analyser	36
5.1.2. Fødevarekontrolkonceptet	36
5.1.2.1. Kontrol af specifikke lovgivningsområder	43
5.1.3. Foderkontrolkonceptet	52
5.1.4. Veterinærkontrolkonceptet	61
5.1.4.1. Kontrol af dyresundhed	66
5.1.4.2. Kontrol af registrerede og godkendte animalske biproduktvirksomheder og driftsledere	71
5.1.4.3. Kontrol af dyrevelfærd	72
5.1.5. Kontrol ved indførsel	74
5.1.5.1. Indførsel fra tredjelande	75
5.1.5.2. Kontrol ved flytning til Danmark fra andre medlemsstater	77

5.1.6. Kontrol ved udførsel	77
5.1.6.1. Eksport af fødevarer, fødevarekontaktmaterialer, foder, animalske biprodukter og afledte produkter (ABP) til tredjelande	77
5.1.6.2. Kontrol ved udførsel eller flytning til andre medlemsstater	79
5.1.7. Sanktionering.....	80
5.2. Landbrugs- og Fiskeristyrelsens kontrolsystem.....	81
5.2.1 Beskrivelse af kontrolsystemet for hygiejnekontrol med primærproducenter af fiskevarer	81
5.2.2. Beskrivelse af kontrolsystemet for plantesundhed	84
5.2.3. Beskrivelse af kontrolsystemet for GMO-områdets kontrol	88
5.3. Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø's kontrolsystem	90
5.3.1. Beskrivelse af kontrolsystemet for pesticidanvendelse i primærproduktionen	92
5.3.2. Beskrivelse af kontrolsystemet for økologisk primær produktion	94
5.3.3. Beskrivelse af kontrolsystemet for foder og fødevarekontrollen i primærledet	97
5.4. Miljøstyrelsens kontrolsystem	97
5.5. Auditering af kontrolmyndighederne	101
5.5.1. Fødevarestyrelsen	101
5.5.2. Landbrugs- og Fiskeristyrelsen	102
5.5.3. Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø.....	103
5.5.4. Miljøstyrelsen	103
6. Uddannelsesordninger	104
6.1. Fødevarestyrelsen	104
6.2. Landbrugs- og Fiskeristyrelsen	107
6.3. Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø.....	110
6.4. Politiet	112
7. Forvaltning af hændelser og kriser	113
7.1. Fødevarestyrelsens beredskab	113
7.2. Landbrugs- og Fiskeristyrelsen	116
7.2.1. Plantesundhedsberedskabsplan.....	117
7.3. Miljøstyrelsen	119
8. Justering og revidering af den flerårige nationale kontrolplan	120
BILAG 1	121
BILAG 2	125
BILAG 3	134

1. Indledning

Danmarks flerårige, nationale kontrolplan er udarbejdet i henhold til forordning nr. 2017/625¹ (kontrolforordningen), artikel 109-111. Den nationale kontrolplan er udarbejdet af Fødevarestyrelsen, Styrelsen for grøn Arealomlægning og vandmiljø og Landbrugs- og Fiskeristyrelsen i samarbejde med Miljøstyrelsen, Toldstyrelsen og Politiet.

Den flerårige, nationale kontrolplan beskriver overordnet kontrolmyndighederne, der udfører kontrol med områderne fødevarer, foder, dyresundhed, dyrevelfærd, plantesundhed og plantebeskyttelsesmidler, herunder de forskellige kontrolstrategier, kontrolsystemer og kontrolaktiviteter, der skal medvirke til at sikre en effektiv kontrol af, at reglerne overholdes.

Alle medarbejdere introduceres til og skal efterleve embedsmandens syv centrale pligter: Lovlighed, sandhed, faglighed, udvikling og samarbejde, ansvar og ledelse, åbenhed om fejl samt partipolitisk neutral. Pligterne er beskrevet i "Kodex VII"². Medarbejderne skal desuden kende og efterleve de regler, der gælder for offentligt ansatte, som er beskrevet i "God adfærd i det offentlige"³.

2. Kontaktinformation

Fødevarestyrelsen
Forvaltning og Sanktionering
E-mail: 62@fvst.dk
Telefon: +45 72 27 69 00
Websted: www.fvst.dk

3. Strategiske målsætninger for den flerårige nationale kontrolplan

3.1. Fødevarestyrelsens strategi

Fødevarestyrelsens strategi 2025-2030 sætter retning for styrelsens arbejde nationalt, internationalt og indenfor egen organisation. Strategien skal bidrage til at styrke kerneydelser og en effektiv realisering af visionerne i fødevare- og veterinæraftalen fra 2024 og andre politiske målsætninger på området.

Fødevarestyrelsen understøtter ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri og departementet og arbejder med at omsætte politiske beslutninger for hele fødevarekæden til virkelighed. Fødevarestyrelsens arbejde bidrager til at fastholde Danmarks internationale position som et af verdens førende lande inden for

¹ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 2017/625 af 15. marts 2017 om offentlig kontrol andre officielle aktiviteter med henblik på at sikre anvendelsen af fødevare- og foderlovgivningen og reglerne for dyresundhed og dyrevelfærd, plantesundhed og plantebeskyttelsesmidler.

² www.medst.dk/media

³ www.medst.dk/arbejdsomraader/hr/retningslinjer-for-embedsmaend/god-adfaerd-i-det-offentlige

fødevaresikkerhed, sund kost, dyresundhed og dyrevelfærd. Det bidrager samtidig til at fremme internationalt samarbejde og handel.

Fødevarestyrelsens fire kerneydelser

Fødevarestyrelsen er til stede i hele landet og varetager mange forskellige opgaver relateret til fire centrale kerneydelser til samfundet:

- Regulering og kontrol
- Information og vejledning
- Beredskab
- Internationalt samarbejde

For at udvikle styrelsens kerneydelser vil der i strategiperioden være særligt fokus på fire specifikke strategiske udviklingsspor:

- Meningsfuld og reguleret kontrol
- Værdiskabende digitale løsninger
- En ambitiøs og attraktiv arbejdsplads
- Samtænkte og solide løsninger

Kommunikation til borgere og virksomheder

Ved hjælp af forskellige kommunikations- og presseaktiviteter understøtter Fødevarestyrelsen kontrolstrategien. Det sker ved at informere borgere og virksomheder om regler på veterinær- og fødevarerområdet og ved at sætte fokus på vores kontrolkampagner i offentligheden. På den måde medvirker kommunikationsindsatsen til at sikre en højere efterlevelse af reglerne. Indsatsen sker via forskellige kommunikationskanaler som f.eks. nyhedsbreve, presse og sociale medier.

3.2. Landbrugs- og Fiskeristyrelsens strategi

Landbrugs- og Fiskeristyrelsen har en overordnet strategi, der gælder for alle styrelsens opgaver. Den omfatter dermed også styrelsens kontrolaktiviteter - herunder hygiejnekontrol i henhold til kontrolforordningen. Derudover er Landbrugs- og Fiskeristyrelsen kompetent plantesundhedsmyndighed. Hygiejnekontrol med ferske fiskevarer til og med første omsætningsled, og toskallede bløddyr frem til første omsætningsled er den eneste opgave, Landbrugs- og Fiskeristyrelsen varetager på fiskerikontrolområdet i henhold til kontrolforordningen, og styrelsen har derfor ikke en specifik strategi for dette område.

Den overordnede ambition i Landbrugs- og Fiskeristyrelsens strategi er:

Vi vil drive en kompetent offentlig virksomhed med klar og effektiv forvaltning af både kontrol og af tilskudsområdet. Vi skal gennem høj faglighed og enkle digitale løsninger skabe en attraktiv arbejdsplads, der understøtter et bæredygtigt fiskerierhverv og -rekreativt fiskeri.

Strategien⁴ har fire fokusområder;

- **Digitalisering:** Modernisering af den teknologiske platform, der skal danne grundlag for data af høj kvalitet, digitalt gennemsigtigt samspil med erhvervet, brugervenlige løsninger og øget selvbetjening og effektiv digitalt understøttet sagsbehandling af høj kvalitet.
- **Forenkling og effektivisering:** Et enkelt og gennemsigtigt arbejdsgrundlag, der understøttes digitalt, både for fiskerikontrol og for tilskudsadministration. Åbenhed og klar vejledning, der gør det nemt for erhvervet at overholde reglerne. Korte sagsbehandlingstider og effektiv ressourceanvendelse.
- **Implementering – struktur og metode:** Tydelig plan for implementering med klar struktur og metode. Løbende læringsbaseret evaluering og justering. Standardiserede processer for implementering både internt og i forhold til erhvervet.
- **Trivsel under forandring:** En robust organisation med kompetente og kvalificerede ledere og medarbejdere. Åbenhed og inddragelse af medarbejdere. Åbne og klare forandringsprocesser. Høj arbejdsglæde og motivation for både ledere og medarbejdere.

Konkret for hygiejnekontrol i henhold til kontrolforordningen, fremgår baggrunden og grundlag for Landbrugs- og Fiskeristyrelsens kontrol, samt fokus, ressourcer og prioritering ved kontrol af afsnit 4 og 5.

3.3. Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljøs strategi

Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø er den kompetente myndighed i forhold til kontrol af landbrug og virksomheder på en række områder, herunder miljø, økologi, EU-støtte, foder m.v. Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljøs kontrolaktiviteter i forhold til kontrolforordningen og den flerårige nationale kontrolplan udgør således kun en mindre del af styrelsens samlede opgaveportefølje.

Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljøs strategi *En ny fælles strategi for Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø* udarbejdes og implementeres i 2025.

3.4. Miljøstyrelsens strategi

Baggrund og grundlag for kontroller

Der er i februar 2022 indgået en politisk aftale om Sprøjtemiddelstrategi 2022-2026⁵. Målet med strategien er, at der anvendes så få sprøjtemidler (plantebeskyttelsesmidler) som muligt, og at de sprøjtemidler, der anvendes, skal være de mindst belastende. Derudover skal restindholdet af sprøjtemidler i fødevarer være så lavt som muligt, og der skal iværksættes indsatser, der understøtter, at Danmark fortsat kan anvende urensset grundvand til drikkevand. Strategien skal dermed styrke beskyttelsen af Danmarks miljø og natur – herunder vandmiljø, grundvand og biodiversitet – samt menneskers sundhed. Samtidig skal strategien sikre stabile produktionsvilkår for jordbrugserhvervene.

⁴ Ifst.dk, om os → Strategi, mål og resultater.

⁵ www.regeringen.dk/aktuelt/publikationer-og-aftaletekster/politisk-aftale-om-sprøjtemiddelstrategi-2022-2026/

Strategien omfatter alle brugere af sprøjtemidler, både jordbrugserhverv, golfbaner, offentlige myndigheder og private haveejere samt forbrugere, fødevarevirksomheder og forhandlere af sprøjtemidler. Strategien gennemføres med en række initiativer samlet under indsatsområderne⁶:

1. En rekordlav pesticidbelastning.
2. Stram praksis for godkendelser til beskyttelse af grundvandet.
3. En mere målrettet kontrol.
4. Forskning og fremme af alternativer til sprøjtemidler.
5. Udbredelse af det gode landmandskab (Integreret Plantebeskyttelse).

Kontrolstrategi

Miljøstyrelsen arbejder på at fremme en effektiv kontrol gennem udviklingspotentialer i de muligheder, som ny teknologi og digitalisering giver. Miljøstyrelsen undersøger på tværs af styrelsens tilsynsområder:

- Om den nuværende risikovurdering skaber et godt og robust grundlag for at målrette tilsynsindsatsen på de aktører, der har størst behov for tilsyn,
- om der er behov samt mulighed for at forbedre datakvaliteten af de indberettede data,
- mulighederne for nye datakilder med henblik på at gøre tilsynsmodellen endnu mere risikobaseret.

Strategi for kontrol med anvendelse af plantebeskyttelsesmidler (sprøjtemidler)

Kontrollen med anvendelsen af sprøjtemidler hos erhvervsmæssige brugere omfatter, ud over anvendelse af sprøjtemidler, også reglerne om vask og påfyldning af sprøjter, kontrol af sprøjtejournaler, syn af sprøjter, autorisationsbekendtgørelsen samt reglerne om opbevaring og besiddelse af sprøjtemidler. Kontrollerne gennemføres som dialogbaserede kontroller, hvor der er fokus på vejledning, men hvor der også håndhæves i nødvendigt omfang. Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø's kontrollører har en relevant uddannelse, og det sikres gennem efteruddannelse og kurser, at de holder et højt fagligt niveau.

Derfor foretages bl.a. følgende:

- Fastholde et højt kontroltryk.
- Som en del af den målrettede og risikobaserede kontrol kan der udtages og analyseres prøver fra sprøjteudstyr, såfremt det vurderes relevant på det konkrete kontrolbesøg.
- På baggrund af en række risikobaserede kriterier, som fastlægges af Miljøstyrelsen, foretager Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø og Miljøstyrelsen i fællesskab udtagning af en del af virksomhederne til kontrol. De risikobaserede kriterier udvælges på baggrund af tidligere observerede overtrædelser og på baggrund af en vurdering af, hvilke typer overtrædelser, der udgør den største miljø- og sundhedsmæssige risiko. Kontrollen med den professionelle brug af sprøjtemidler udføres af Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø, mens Miljøstyrelsens Kemikalieinspektion håndhæver ved overtrædelser.
- Miljøstyrelsen har udviklet en app med udgangspunkt i Bekæmpelsesmiddeldatabasen (BMD), som anvendes i Miljøstyrelsens Kemikalieinspektion og på sigt også af Styrelsen for Grøn Arealomlægning og

⁶ Man kan læse mere om de 5 ovennævnte indsatsområder i Sprøjtemiddelstrategien: www.mim.dk/media

Vandmiljø's kontrollører, så viden om status for godkendelser af bekæmpelsesmidler er let tilgængelige for dem i deres arbejde.

- Miljøstyrelsen vil lave løbende forbedring og drift af Miljøstyrelsens Autorisationssystem til brug af Bekæmpelsesmidler (MAB).
- Miljøministeriet vil fortsat løbende opdatere regler og krav om syn af sprøjteudstyr og efteruddannelse af synsmedarbejdere.

Strategi for kontrol med markedsføring af plantebeskyttelsesmidler (sprøjtemidler)

Kontrollen af distributionsleddene (forhandlere mm.) for sprøjtemidler skal sikre, at det kun er godkendte og lovlige sprøjtemidler, som forhandles i Danmark. Kontrollen har også fokus på, at sprøjtemidlerne opbevares miljømæssigt forsvarligt. Kontrollen udføres af Miljøstyrelsens Kemikalieinspektion, og udvælgelsen af virksomhederne sker ud fra en risikobaseret tilgang. Det betyder, at hyppighed af kontrol af distributionsled tilpasses i forhold til giftighed af midler, som forhandles, kompleksitet af lager/virksomhed, og hvorvidt der tidligere er konstateret alvorlige overtrædelser af reglerne hos forhandleren (distributionsleddet).

Der er fra 2021 indført en registreringsordning for virksomheder, der producerer, importerer og forhandler sprøjtemidler til professionelt brug. Dette muliggør en mere systematisk og målrettet kontrol. Det nye krav om registrering af alle distributionsled af sprøjtemidler godkendt til professionel anvendelse sikrer, at Miljøstyrelsen på et mere oplyst grundlag kan udvælge lokaliteter til kontrol.

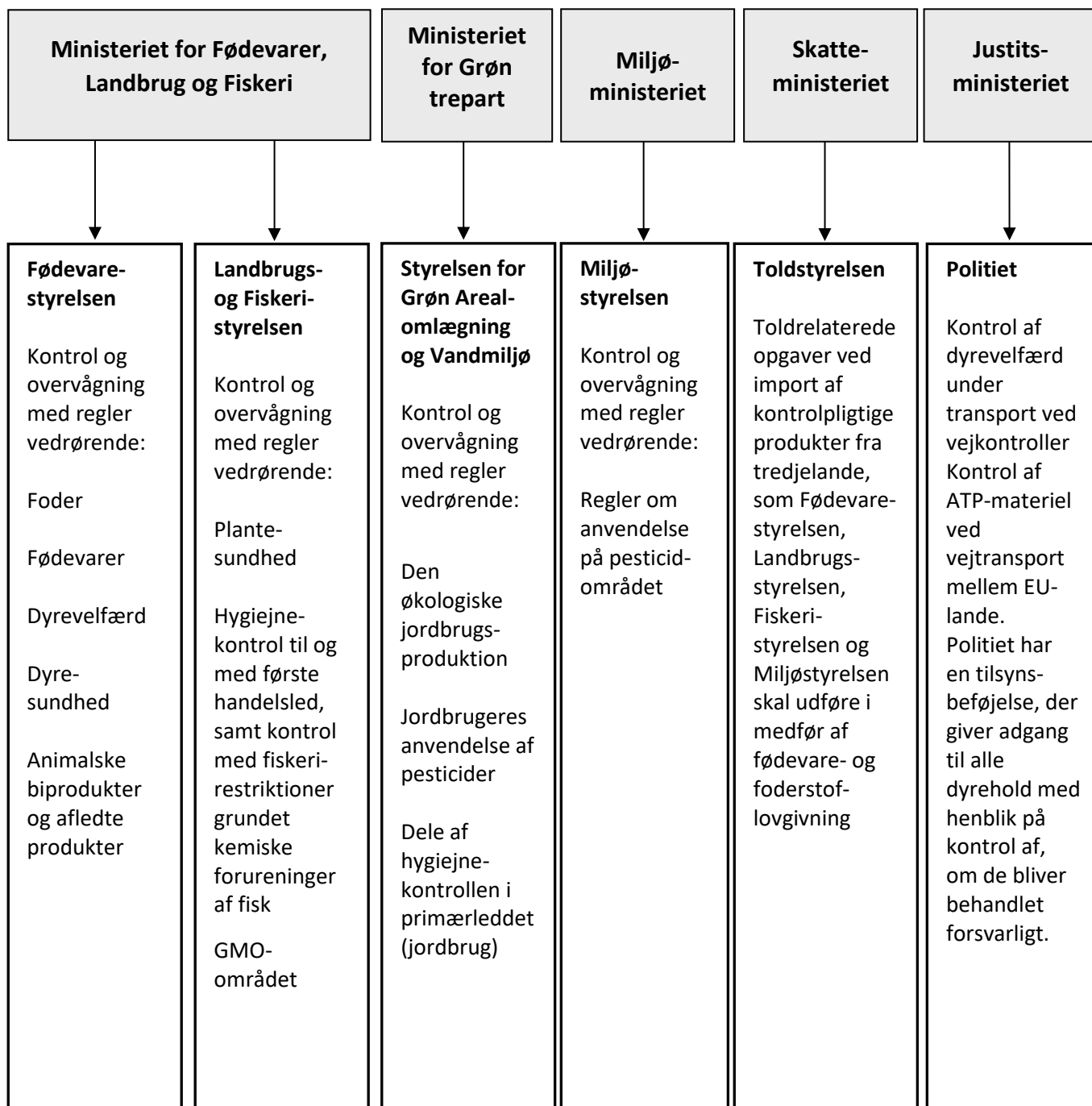
Derfor foretages følgende:

- Miljøstyrelsen vil fastholde et højt kontroltryk.
- Miljøstyrelsen vil sikre hurtigere sagsbehandling af håndhævelse, så der går kortere tid fra overtrædelser til sanktionering.
- Miljøstyrelsen vil med risikobaseret kontrol af distributionsleddene for sprøjtemidler bidrage til, at virksomhederne løbende får ryddet op i deres lagre og dermed sikre, at det kun er godkendte og lovlige sprøjtemidler, der kan købes og sælges i Danmark, både til professionelle og private brugere.
- Miljøstyrelsen vil via kemiske analyser kontrollere indholdet i sprøjtemidler for at sikre, at indhold stemmer overens med deklaration på etiket og forudsætningerne for godkendelsen.
- Miljøstyrelsen vil fortsætte kontrolsamarbejdet med nationale og internationale myndigheder over for ulovlig import af sprøjtemidler.
- Skattestyrelsen overvåger løbende importen af sprøjtemidler med henblik på at sikre, at der er tale om godkendte midler, og hvorvidt det er registrerede virksomheder, der foretager importen, og efterfølgende salg. Det kontrolleres også, om der er betalt tilstrækkelig afgift med henblik på eventuel efterregulering. Fund af ikke-godkendte sprøjtemidler overdrages til Miljøstyrelsen til videre foranstaltning.
- Skattestyrelsen arbejder på at skærpe den datadrevne kontrol ved at undersøge mulighederne for at sammenkøre forskellige datakilder med henblik på at identificere virksomheder til kontrol.
- Toldstyrelsen kontrollerer sprøjtemidler som en del af den løbende grænsekontrol prioriteret efter risiko og væsentlighed. Fund af ikke-godkendte sprøjtemidler overdrages til Miljøstyrelsen til videre foranstaltning, og der afsættes på strategien midler til Miljøstyrelsen til behandling af sagerne på et højt fagligt niveau. Der er konstateret en stigende import via indkøb på nettet fra private af

koncentrerede, ikke-godkendte sprøjtemidler, hvorfor samarbejdet med Toldstyrelsen fortsat vil være prioriteret.

4. Strukturelle rammer for offentlige kontroller – kompetente myndigheder

Danske myndigheder involveret i den offentlige kontrol efter kontrolforordningens artikel 1, stk. 2.

4.1. Fødevarestyrelsen

Fødevarestyrelsen er en styrelse under Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri. Styrelsen er geografisk placeret på otte lokaliteter fordelt i hele landet. Hovedkontoret er placeret i Glostrup. Desuden er Fødevarestyrelsen til stede på 19 store og mellemstore slagterier, samt på de små slagtehusene rundt om i landet.

Fødevarestyrelsens overordnede organisation

Fødevarestyrelsens opgaver som beskrevet i Finansloven er at fremme sikkerhed, sundhed og vækst fra jord til bord på fødevarerområdet.

Fødevarestyrelsen er organiseret i en enhedsstruktur med fem forretningsområder. Der er et veterinær område, et fødevarer område, et kontrol område, et juridisk område samt et økonomi område, der omfatter styrelsens administrative enheder og en udbetalingsenhed, som varetager udbetaling af erstatninger og kompensationer mv. vedrørende mink. Herudover har styrelsen direkte under den administrerende direktør et direktions- og pressesekretariat.

Styrelsen administrerer den danske fødevarerlovgivning. Det hermed forbundne arbejde omfatter lovadministration, kontrol- og tilsynsaktiviteter, undersøgelsesaktiviteter, godkendelses- og autorisationsopgaver samt deltagelse i internationalt samarbejde i tilknytning hertil. Styrelsen har ansvaret for overvågning, kontrol og bekæmpelse af husdyrsygdomme og zoonoser, overvågning og kontrol af foderproduktion og -anvendelse samt at føre tilsyn med praktiserende dyrlægers anvendelse af lægemidler til dyr og med overholdelse af de dyreværnsmæssige regler. Styrelsen varetager laboratorieopgaver for

Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri. Herudover varetager styrelsen opgaver i forbindelse med udbetaling af erstatninger og kompensation mv. til minkejere i forbindelse med aflivning af alle mink i Danmark i 2020. Opgaverne udføres i henhold til den til enhver tid gældende bekendtgørelse om Fødevarestyrelsens opgaver og beføjelser, senest ved BEK nr. 1721 af 30. november 2020, hvor det nærmere fremgår, hvilke love m.m. styrelsen administrerer.

Der indgås årligt en mål- og resultatplan mellem Fødevarestyrelsen og departementet. Mål- og resultatplanen kan findes på www.fvst.dk⁷.

De retlige beføjelser til at foretage offentlig kontrol fremgår af følgende lovgivning:

- Kontrolforordningen artikel 15, stk. 1
- Bekendtgørelse om Fødevarestyrelsens opgaver og beføjelser (BEK nr. 1721 af 30/11/2020)
- Bekendtgørelse af lov om fødevarer (LBK nr. 32 af 14/01/2025), jf. § 53, stk. 1.
- Bekendtgørelse af økologiloven (LBK nr. 1203 af 29/08/2022), jf. § 19, stk. 1.
- Bekendtgørelse af lov om foderstoffer (LBK nr. 60 af 19/01/2024), jf. § 3, stk. 1.
- Bekendtgørelse af lov om dyrevelfærd (dyrevelfærdsloven – LBK nr. 33 af 14/01/2025) jf. § 50, stk. 1.
- Bekendtgørelse af lov om hold af dyr (LBK nr. 62 af 19/01/2024), jf. § 65, stk. 1.
- Bekendtgørelse af lov om dyrlæger (LBK nr. 64 af 19/01/2024), jf. § 33, stk. 1.
- Landbrugsstøtteleven (LBK nr. 115 af 6. februar 2020 jf. § 4, stk. 2).
- Lov om administration af den fælleslandbrugspolitik mv. (CAP-loven), lov nr. 407 af 25/04/2023, jf. § 16, stk. 1.

Sikring af virksomhedernes forpligtelser i forbindelse med kontrol og bistand forbundet hermed, fremgår af følgende lovgivning:

- Kontrolforordningen artikel 15, stk. 2 og 3
- Bekendtgørelse af lov om fødevarer (LBK nr. 32 af 14/01/2025), jf. § 54
- Bekendtgørelse af økologiloven (LBK nr. 1203 af 29/08/2022), jf. § 20
- Bekendtgørelse af lov om foderstoffer (LBK nr. 60 af 19/01/2024), § 3, stk. 2.
- Bekendtgørelse af lov om dyrevelfærd (dyrevelfærdsloven – LBK nr. 33 af 14/01/2025), jf. § 46, stk. 1.
- Bekendtgørelse af lov om hold af dyr (LBK nr. 62 af 19/01/2024), jf. § 59
- Bekendtgørelse af lov om dyrlæger (LBK nr. 64 af 19/01/2024), jf. § 32, stk. 3.

Udpegning af officielle laboratorier

Officielle laboratorier udpeges i henhold til kontrolforordningens artikel 37 af Fødevarestyrelsen til at foretage laboratorieanalyser, -undersøgelser og -diagnosticeringer vedrørende prøver for bestemte matricer samt agens/parametre, der er udtaget i forbindelse med offentlig kontrol eller anden officiel aktivitet.

En liste over officielt udpegede laboratorier i Danmark kan ses i bilag 1 og 2⁸.

⁷ [Fødevarestyrelsens mål og resultatplan for 2025](http://www.fvst.dk)

⁸ Se også www.fvst.dk for lister over laboratorier.

Udpegningen sker skriftligt på basis af ansøgning fra laboratoriet til det relevante fagkontor, vedlagt relevant dokumentation for akkreditering af laboratorie/analyse iht. DS/EN ISO/IEC 17025 standarden samt dokumentation for, at laboratoriet råder over tilstrækkelige ressourcer til at varetage opgaven herunder personale, udstyr, analysekapacitet. Derudover skal laboratoriet kunne varetage opgaven upartisk.

Fødevarestyrelsen kan stille krav om, i forbindelse med udpegelsen, at endelige ikke-negative testresultater straks skal sendes til Fødevarestyrelsen, og at laboratoriet i nærmere definerede tilfælde skal bistå med oversendelse af prøvemateriale til verifikation af resultatet på et referencelaboratorium. Fødevarestyrelsen orienterer det nationale referencelaboratorium (NRL) ved udpegning af officielle laboratorier.

NRL medvirker til at påse, at kvalitetssikring og dokumentation er tilfredsstillende ved de officielt udpegede laboratorier, der udfører analyser relateret til dyresygdomme, foder og fødevarer. Det sker ved indhentning af dokumentation for, at laboratorierne er akkrediterede, har en anden certificeret kvalitetsstyring, eller er med i en etableret autorisationsordning. Laboratorier omfattet af autorisationsordninger er forpligtet til at deltage i både nationale og/eller internationale præstationsprøvninger som dokumentation for deres kvalitetssikring.

Ud over de auditbesøg der foretages af akkrediteringsorganet (f.eks. DANAK⁹), for så vidt angår overholdelse af akkrediteringsbetingelserne og tilsynet fra NRL, kan Fødevarestyrelsen udføre audits på de udpegede laboratorier. Fokus for disse audits vil blandt andet være sporbarhed. Her kontrolleres det, om laboratoriet får alle relevante oplysninger om prøven og om regelgrundlaget for udtagning af prøven er med. Desuden kontrolleres det, om gældende regler er implementeret og overholdes, herunder om procedurer er tilrettet, om underretningsforpligtelse til Fødevarestyrelsen overholdes, og om håndtering af ikke-negative analyseresultater foregår korrekt m.v.

Bemanning

Fødevarestyrelsen beskæftiger i alt 1824 medarbejdere svarende til 1742 årsværk. I denne optælling indgår ikke elever, chauffører og udsendte medarbejdere. I oversigten nedenfor er medarbejderressourcerne fordelt på enheder i Fødevarestyrelsen.

Herudover beskæftiger Fødevarestyrelsen også et antal timelønnede medarbejdere, som blandt andet dækker ved sygdom, ferie og vakancer primært i Kødkontrollen.

⁹ DANAK er det nationale akkrediteringsorgan i Danmark, udpeget af Sikkerhedsstyrelsen under Erhvervsministeriet. DANAK er ansvarlig for akkreditering af laboratorier og for akkreditering af certificeringsorganer og inspektionsorganer. DANAK, en forkortelse for Den Danske Akkrediteringsfond, er etableret som en uafhængig non-profit erhvervsdrivende fond.

Område	Enhed	Antal	Årsværk
Direktionssekretariat og kommunikation	Direktionssekretariatet og kommunikation	35	35,0
HR, IT, Økonomi, Data og forretningsanalyse, Udbetalingsenheden, Kunder og forretningservice	Data og forretningsanalyse	34	32,2
	HR	26	25,6
	IT	44	43,0
	Kunder og forretningservice	33	30,5
	Udbetalingsenheden	46	45,2
	Økonomi	33	30,1
Veterinær	Dyresundhed	32	31,4
	Dyrevelfærd	32	30,6
	Medicin og omsætning	33	31,7
Fødevarer	Bæredygtig mad og sundhed	20	19,2
	Center for internationalt samarbejde	22	21,6
	Foder- og fødevaresikkerhed	49	47,5
	International handel	33	32,2
	Kemi og fødevarekvalitet	45	43,4
	Laboratorie Ringsted	112	103,1
Kontrol	FødevareØst	143	135,6
	FødevareNord	117	114,0
	FødevareSyd (inkl. EKC)	161	153,9
	Fødevarerejseholdet	39	37,1
	VeterinærNord	100	96,9
	VeterinærSyd	82	76,5
	VeterinærØst	49	45,5
	Veterinærrejseholdet	23	22,1
	Kontrol og forvaltning	45	43,9
	Kontrolsekretariatet	2	2,0
	Kødkontrol enhed 1	82	79,3
	Kødkontrol enhed 2	119	113,4
	Kødkontrol enhed 3	198	185,9
	Kødkontrol Sekretariatet	21	20,2
Jura	Jura	14	13,2
Total		1.824	1.742

4.2. Landbrugs- og Fiskeristyrelsen

I henhold til kongelig resolution af 29. august 2024 har et nyoprettet Ministerium for Grøn Trepert den 1. oktober 2024 fået overført ressortansvaret for en række opgaver, der tidligere blev varetaget af Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri. Den ændrede ressortfordeling har betydet, at de officielle plantesundhedskontrollører er blevet overført til og ansat i Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø (SGAV) under et nyoprettet Ministerium for Grøn Trepert.

Landbrugs- og Fiskeristyrelsen hører efter denne ressortændring fortsat under Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri og er fortsat Danmarks kompetente plantesundhedsmyndighed (NPPO) og det er således alene de officielle plantesundhedskontrollører, som er ansat i SGAV.

I forbindelse med den ændrede ressortfordeling, er der indgået en samarbejdsaftale mellem SGAV og Landbrugs- og Fiskeristyrelsen samt en kontrolaftale. Aftalerne dækker de områder, der ressort- og instruktionsmæssigt hører under Kontoret Planter & Biosikkerhed i Landbrugs- og Fiskeristyrelsen og som er underlagt Plantesundhedsforordningen (EU) 2016/2031 og Kontrolforordningen (EU) 2017/628.

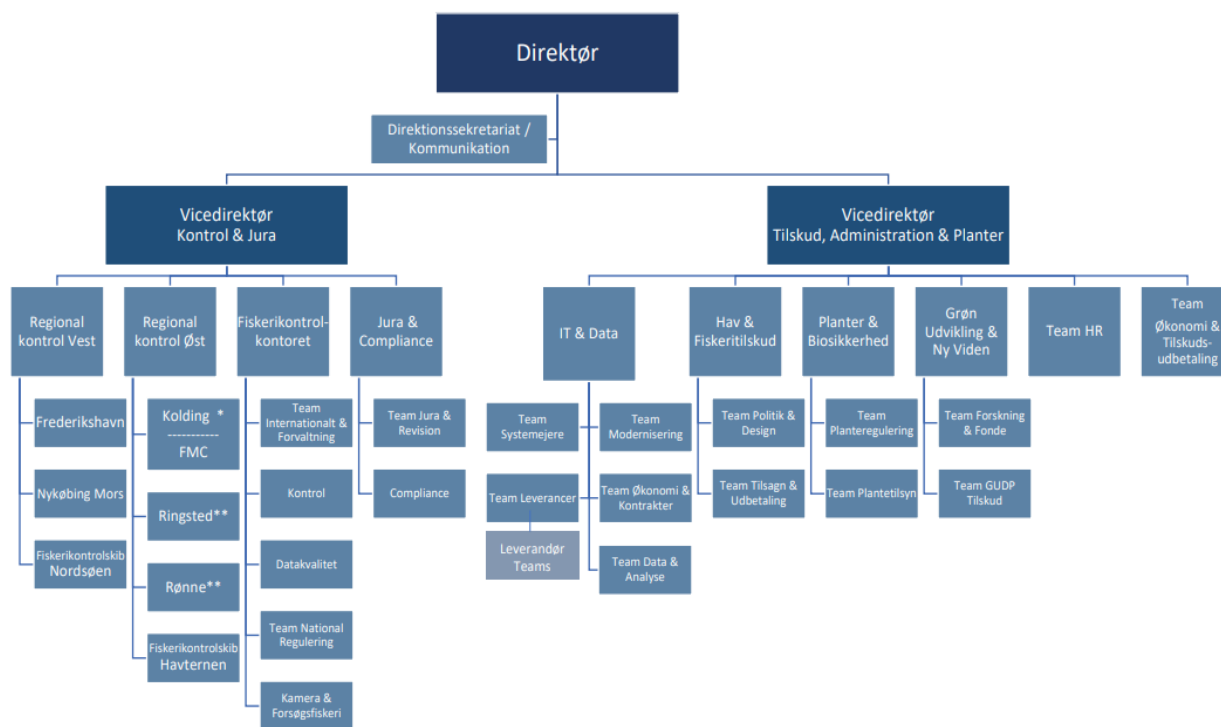
Landbrugs- og Fiskeristyrelsen forestår bl.a. regel- og politikforberedelse, kontrol, myndighedsberedskab, sagsbehandling og deltagelse i internationalt samarbejde. Landbrugs- og Fiskeristyrelsen er EU-akkrediteret som udbetalende organ for EU-støtteordninger. Styrelsens primære opgaver er at regulere og kontrollere ift. plantesundhed og det danske fiskeri, samt at udvikle og administrere støtteordninger under den Europæiske Hav-, Fiskeri og Akvakulturfond samt nationale støtteordninger.

Landbrugs- og Fiskeristyrelsens opgaver i henhold til kontrolforordning EU 2017/625 omfatter plantesundhedskontrollen og GMO-området samt hygiejnekontrol med ferske fiskevarer frem til og med først omsætningsled, og hygiejnekontrol med toskallede bløddyr frem til første omsætningsled. Desuden fører styrelsen kontrol med fangst af fisk fra områder med kemiske forureninger (første salg). På fiskeriområdet udgør opgaverne i henhold til kontrolforordning EU 2017/625 kun en mindre del af styrelsens opgaveportefølje.

Landbrugs- og Fiskeristyrelsens har en mål- og resultatplan¹⁰, der er indgået med Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeris departement. Planen fornyes hvert år.

¹⁰ [Landbrugs- og Fiskeristyrelsens mål- og resultatplan 2025](#)

Landbrugs- og Fiskeristyrelsens overordnede organisation

* Designated Person Ashore (DPA) refererer som DPA til direktøren

**Ringsted og Rønne ledes af samme vicefiskerinspektør

Landbrugs- og Fiskeristyrelsens ressourcer og struktur og koordinering af kontrolaktiviteter

Landbrugs- og Fiskeristyrelsen råder i 2025 over 357 årsværk. Det omfatter 80 nye medarbejdere der ifm. ressortomlægningen pr. 1. oktober 2024 blev overført fra det daværende Landbrugsstyrelsen til Landbrugs- og Fiskeristyrelsen. Disse er hovedsageligt placeret i den centrale enhed i København samt Augustenborg.

Ud af de 357 årsværk er de 132 ansat i de to inspektorater Regional Kontrol Øst og Regional Kontrol Vest. De to inspektorater udøver fiskerikontrol til søs og på land, og omfatter tilsammen fem kontrolenheder og to kontrolskibe (se diagram). Som del af Regional Kontrol Øst råder styrelsen over et Fiskeri Monitorerings Center (FMC) i Kolding. Det har 24-timers bemanning og varetager bl.a. overvågning af fiskeriet.

For så vidt angår plantesundhedsområdet er der indgået samarbejdsaftaler således, at Styrelsen for grøn arealomlægning og vandmiljø på vegne af Landbrugs- og Fiskeristyrelsen udfører fysiske kontroller på området. Den geografiske placering for disse er på 5 lokationer; Herning, Randers, Kolding, Odense og Ringsted. Det er Landbrugs- og Fiskeristyrelsen, der som kompetent myndighed har instruktionsbeføjelserne over de respektive kontrollører, som organisatorisk er placeret hos Styrelsen for grøn arealomlægning og vandmiljø.

I den centrale enhed i København ligger Fiskerikontrolkontoret, der varetager regel- og politikforberedelse, sagsbehandling, deltagelse i internationalt samarbejde på fiskeriområdet, og udvikler og tilrettelægger kontrolaktiviteter i samarbejde med de to inspektorater. Fiskerikontrollen i de to inspektorater udfører kontrolaktiviteter regionalt.

Det er også i den centrale enhed, at kontoret for Planter og Biosikkerhed er placeret, og i dette kontor man udvikler og tilrettelægger kontrollen vedrørende plantesundhedsområdet. Selve kontrollen er placeret hos Styrelsen for grøn arealoplægning og vandmiljø.

For så vidt angår Fiskerikontrollen varetages den daglige koordinering og udførelse af kontrolaktiviteter regionalt, mens overordnede mål samt udvælgelse af indsatsområder for kontrol og udvikling af rammerne for kontrol drøftes og besluttet ved den centrale enhed (Kontrol og Jura), som er placeret i København.

For så vidt angår Plantesundhedskontrollen reguleres og planlægges den i udgangspunkt ved den centrale enhed som er placeret i København og i Augustenborg. Derudover er den daglige planlægning og koordinering af de enkelte fysiske kontroller, som udføres af Styrelsen for grøn arealoplægning og vandmiljø placeret regionalt hos de respektive afdelinger. Selve instruktionsbeføjelsen er placeret ved den centrale enhed i København og Augustenborg.

Retlige beføjelser for at foretage offentlig kontrol

Med delegation af kontrolopgaven for hygiejnekontrol af ferske fiskevarer og levende to-skallede bløddyr i *Bekendtgørelse nr. 422 af 4. april 2022 om Landbrugs- og Fiskeristyrelsens opgaver og beføjelser*, er styrelsen bemyndiget til at foretage hygiejnekontrol på fartøjer og virksomheder frem til første salg herunder adgang til alle relevante dokumenter. Fartøjer og virksomheder har pligt til at medvirke til kontrol. De retlige beføjelser følger endvidere af:

- *Lovbekendtgørelse nr. 1033 af 5. juli 2023 Lov om Fødevarevarer*
- *Bekendtgørelse nr. 574 af 25. maj 2023 om muslinger m.m. (muslingebekendtgørelsen)*
- *Bekendtgørelse nr. 775 af 10. august 2009 om ilandbringelse af fisk fra områder med kemisk krigsmateriel*
- *Bekendtgørelse nr. 245 af 6. april 2001 om forbud mod fiskeri m.v. ved Harboøre Tange*
- *Bekendtgørelse nr. 924 af 20. juni 2022 om fiskeri i Københavns Havn*
- *Bekendtgørelse nr. 1487 af 5. december 2016 om risikostyringsforanstaltninger ved markedsføring af visse fiskearter med oprindelse i Østersøregionen*
- *Bekendtgørelse nr. 759 af 4. november 1986 om forbud mod afsætning af fisk fanget i Grindsted og Varde åer mv.*
- *Bekendtgørelse af lov om planter og plantesundhed m.v. (LBK nr. 1050 af 10/07/2023), jf. §§ 17-18*

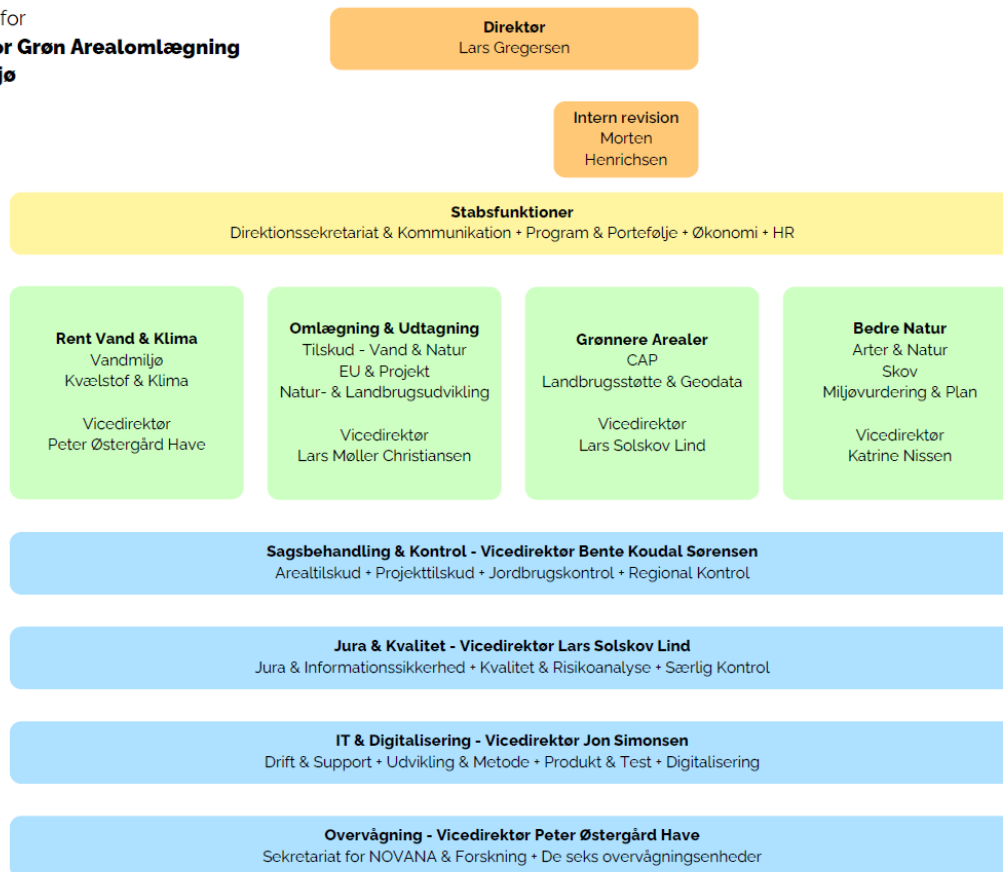
4.3. Styrelsen for Grøn Arealoplægning og Vandmiljø

Styrelsen for Grøn Arealoplægning og Vandmiljø er ansvarlig myndighed for at give tilskud, regulere og kontrollere Danmarks landbrugssektor. Som udbetalingsorgan for EU og fødevareministeren udbetaler Styrelsen for Grøn Arealoplægning og Vandmiljø hvert år over 9 mia. kr. til blandt andet ca. 40.000 landmænd og gartnere samt forskningsprojekter igennem en række støtteordninger. Til alle støtteordningerne stiller Styrelsen for Grøn Arealoplægning og Vandmiljø forskellige betingelser til modtagerne, som styrelsen følger op på igennem vejledning og kontrol.

Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø består af omkring 1.800 medarbejdere fordelt på ca. 20 lokaliteter rundt om i landet. Styrelsen er pr. 1. april 2025 organiseret i fire søjler og fire tværgående søjler og består af i alt 23 enheder.

Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø's overordnede organisation

Organigram for
**Styrelsen for Grøn Arealomlægning
og Vandmiljø**

Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø har en årlig mål- og resultatplan, der afstemmes med Ministeriet for Grøn Treparts departement, og som understøtter det strategiske ledelsesfokus. Se Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø's gældende mål- og resultatplan for her: Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø's mål- og resultatplan¹¹.

Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø's formål

Styrelsen udmønter politik på landbrugsområdet og har til formål at understøtte vækst i landbrugserhvervene. Mere end 30 love med tilhørende ca. 250 bekendtgørelser administreres af styrelsen. En stor andel af lovgivningen vedrører tilskudsordninger, hvoraf mange omhandler EU-finansiering. Den resterende lovgivning vedrører blandt andet gødsknings- og økologiområdet samt EU-støttet jordfordeling og berigtigelse ved etablering af vådområder.

¹¹ [Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø mål- og resultatplan 2025](#)

I finansloven er styrelsens kerneopgaver angivet:

- Regulering og politikudvikling
- Tilskud
- Kontrol

Kerneopgaverne er udgangspunktet for Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø's hovedopgave, der er at forvalte EU's landbrugsforordninger, herunder at udbetale over 9. mia. kr. i tilskud til de forskellige led i landbrugserhvervet, herunder både landbrug, gartnere samt forskning. I alt administrerer styrelsen omkring 80 tilskudsordninger, hvoraf 80 pct. af tilskudsbevillingen er finansieret af EU-midler. Den resterende tilskudsbevilling finansieres direkte af den danske stat.

I regi af det Nationale Overvågningsprogram for Vandmiljø og Natur (NOVANA) gennemfører Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø endvidere miljø- og naturovervågning som led i opfyldelsen af Danmarks direktivforpligtelser fra EU.

Tilskudsudbetalingen er kontrolleret af Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø, der er akkrediteret udbetalingsorgan, og dermed må styrelsen udbetale tilskud fra EU's landbrugsfonde og kontrollere, at reglerne efterleves. Endvidere er Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø underlagt omkring 30 årlige interne og eksterne revisioner fra forskellige revisionsmyndigheder.

Opgaverne vedrørende sagsbehandling og administrativ kontrol løses primært af enheden Jordbrugskontrol under området Sagsbehandling & Kontrol og enheden Særlig Kontrol under området Jura & Kvalitet. Enheden Regional Kontrol under området Sagsbehandling & Kontrol udfører den fysiske kontrol ved jordbrugere. Enhederne EU & Projekt og Landbrugsstøtte og Geodata under henholdsvis områderne Omlægning & Udtagning og Grønnere Arealer løser opgaverne i forhold til EU og regeludarbejdelse.

Enheden Jordbrugskontrol:

- Udarbejder kontrolaftaler internt og med eksterne parter
- Varetager overordnet koordinering vedrørende kontrolinstrukser

Enheden Særlig Kontrol:

- Varetager support- og instruksarbejde vedrørende Konditionalitet, Krydsoverensstemmelse og Mærkning og Registrering.
- Varetager sagsbehandling vedrørende Konditionalitet, Krydsoverensstemmelse og Mærkning og Registrering.

Enheden Regional Kontrol:

- Varetager koordinerende funktioner relateret til styrelsens kontrol indenfor og jordbrugsområdet
- Står for den tværgående kontrolplanlægning og koordinering
- Er involveret i fastlæggelse af og opfølgning på de decentrale afdelingers budgetter og produktion.
- Ansvar for at udføre de konkrete kontrolprogrammer, som enhederne i København/Augustenburg har planlagt og som Regional Kontrol har koordineret

Opgaver relateret til data, analyse og statistik udføres af hhv. enheden Analyse & Kontroludtagning under området Jura & Kvalitet samt BI & Analyse under området Ressourcer:

- Står for kontrolunderstøttelse, udarbejdelse af risikoanalyser og udvikling af risikobaseret kontrolmetoder, dataunderstøttelse til kontrol, ledelsesinformation, valideringssystem samt relevant internationalt arbejde.

De retlige beføjelser i forhold til at udøve kontrollen fremgår af følgende lovgivning:

- Bekendtgørelse om Landbrugsstyrelsens opgaver og beføjelser (bekendtgørelse nr. 1273 af 27. november 2017)
- Bekendtgørelse af økologiloven (LBK nr. 1203 af 29. august 2022), jf. § 19
- Bekendtgørelse af lov om kemikalier (LBK nr. 6 af 04/01/2023), jf. §§ 47 og 49.
- Bekendtgørelse om bekæmpelsesmidler (BEK nr. 961 af 26/06/2023), jf. § 1, stk. 2, og § 64, stk. 5
- Bekendtgørelse af lov om administration af den fælles landbrugspolitik m.v. (CAP-loven – LOV nr. 407 af 25/04/2023), jf. § 16, stk. 1.
- Bekendtgørelse af lov om administration af de Europæiske Fællesskabs forordninger om ordninger under Den Fælles Landbrugspolitik finansieret af Den Europæiske Garantifond for Landbruget m.v. (landbrugsstøtteleven – LBK nr. 115 af 6. februar 2020), jf. § 4, stk. 2.

Sikring af, at virksomhederne forpligtes til at underkaste sig tilsyn og bistå myndighederne

Der henvises til:

- Bekendtgørelse af lov om kemikalier (LBK nr. 6 af 04/01/2023), jf. §§ 47 og 49
- Bekendtgørelse af økologiloven (LBK 1203 af 29. august 2022), jf. § 20
- Bekendtgørelse af lov om administration af de Europæiske Fællesskabs forordninger om ordninger under Den Fælles Landbrugspolitik finansieret af Den Europæiske Garantifond for Landbruget m.v. (landbrugsstøtteleven – LBK nr. 115 af 6. februar 2020), jf. § 4, stk. 3.
- Bekendtgørelse af lov om administration af den fælles landbrugspolitik m.v. (CAP-loven – LOV nr. 407 af 25/04/2023), jf. § 15.

Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljøs IT-ressourcer

Den omfangsrige kontrolfunktion i Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljøs arbejde bevirker, at styrelsen er en af de største offentlige IT-arbejdspladser med mere end 250 IT-medarbejdere, der arbejder med at drifte og udvikle IT-løsninger til kontrolarbejdet.

Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø benytter elektroniske sagsbehandlingssystemer på jordbrugs- og planteområdet - herunder VAKS (Videndeling-Administration-Kontrol-Sagsbehandling) og CAP-TAS, som er baseret på elektronisk dokumenthåndtering. Det er krydsfunktionelle systemer, der binder alle processer sammen i et elektronisk netværk. Kontrolrapporter/breve fra de decentrale afdelinger i Regional Kontrol overføres elektronisk til de faglige enheder, der viderebehandler dem. Rapporter kan også udskrives og afleveres direkte på kontrolstedet.

4.4. Miljøstyrelsen

Miljøstyrelsen arbejder for rig natur, rent miljø, sikker kemi og grøn produktion. Styrelsens aktiviteter retter sig i stort omfang mod dansk erhvervsliv: Industri, landbrug, rådgivnings- og konsulentvirksomheder samt erhvervslivets organisationer. Rammevilkårene for danske virksomheder præges i stigende grad af det globale marked, og miljø er i dag en væsentlig konkurrenceparameter for mange virksomheder. Tidlig dialog om beslutninger i EU og andre internationale fora er derfor vigtig for at sikre miljømæssige fremskridt på en måde, som samtidig balancerer danske interesser.

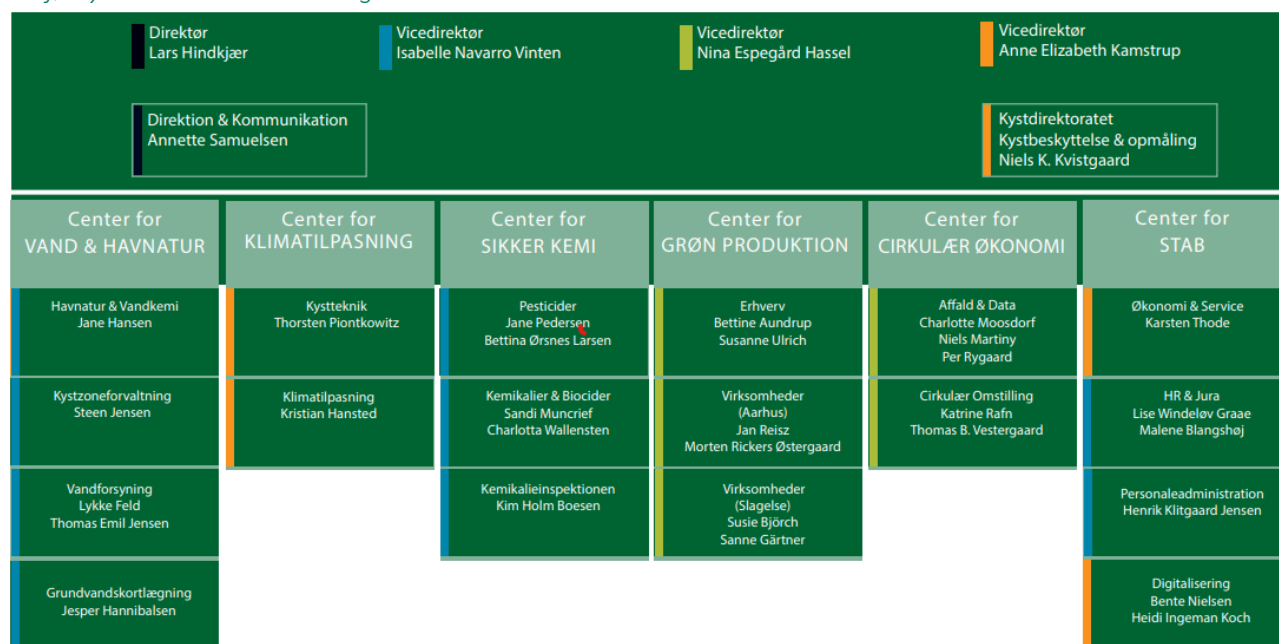
Faglig indsigt og opdateret miljøviden er nødvendig for, at Miljøstyrelsen kan løse opgaverne optimalt. Derfor indsamler Miljøstyrelsen viden og data om miljøpåvirkninger og følger udviklingen i miljøtilstanden. Miljøstyrelsen gennemfører projekter og udvikler og driver godt 60 miljødatabaser.

Miljøstyrelsen dokumenterer miljøinitiativers økonomiske konsekvenser for samfundet ved hjælp af miljøøkonomiske analyser. Den nye viden formidles gennem bl.a. publikationer, pressearbejde samt vores hjemmeside mst.dk. Miljøstyrelsen vil sikre, at danskere til enhver tid har nem og hurtig adgang til miljøviden: Nye regler på miljøområdet, ny viden om produkter og kampagner og gode råd til, hvordan man som borger kan tage personligt ansvar i hverdagen.

Miljøstyrelsen administrerer en række love, bekendtgørelser og EU-retsakter, som bl.a. handler om miljøbeskyttelse, kemiske stoffer og produkter, affaldshåndtering og forurennet jord. Ca. halvdelen af nye regler har baggrund i EU-direktiver. Juridisk kvalitet og retssikkerhed er sammen med enkelhed og overskuelighed nøgleord i Miljøstyrelsens regelarbejde.

Miljøstyrelsen er en del af Miljøministeriet. Der er ansat ca. 800 medarbejdere i Miljøstyrelsen og Kystdirektoratet, fordelt på hovedkvarteret i Odense, Kystdirektoratets adresse i Lemvig samt virksomhedsenhederne og Kemikalieinspektionen i hhv. Århus og Slagelse, grundvandskortlægning i Aalborg, et mindre antal medarbejdere i Sollerup samt ministeriets personaleadministration i Sønderborg. Miljøstyrelsen er organiseret i fem faglige centre og et center for stab: Center for Vand og Havnatur, Center for Klimatilpasning, Center for Sikker Kemi, Center for Grøn Produktion, Center for Cirkulær økonomi og Center for Stab. To enheder placeres under direktionen uden for centrene: Direktion og Kommunikation og Kystdirektoratet.

Miljøstyrelsen overordnede organisation

Miljøstyrelsen har tilsyns- og kontrolfunktioner. F.eks. kontrollerer styrelsens Kemikalieinspektion, at regler om kemiske stoffer i kosmetik, legetøj og andre produkter overholdes.

Miljøstyrelsen er den kompetente myndighed for kontrol af forhold under kontrolforordningens artikel 1, stk. 2, litra h) ”krav til markedsføring og anvendelse af plantebeskyttelsesmidler og bæredygtig brug af pesticider, undtagen pesticidudbringningsudstyr”.

På pesticidområdet er dele af miljøministerens beføjelser delegeret til Miljøstyrelsen via bekendtgørelse om delegation af opgaver og beføjelser til Miljøstyrelsen¹².

Miljøstyrelsen varetager tilsynet med overholdelse af bekæmpelsesmiddelbekendtgørelsens¹³ bestemmelser og de tilsyns- og kontrolopgaver, som jf. plantebeskyttelsesmiddelforordningen og andre forordninger er tillagt de nationale kompetente myndigheder, herunder kompetente vurderingsmyndigheder, for så vidt angår bekæmpelsesmidler. Efter bekæmpelsesmiddelbekendtgørelsen bistår Told- og skatteforvaltningen Miljøstyrelsen med tilsyn af plantebeskyttelsesmidler, for så vidt angår overholdelse af artikel 67, stk. 1, i plantebeskyttelsesmiddelforordningen¹⁴. Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø bistår Miljøstyrelsen med at føre tilsyn hos erhvervsmæssige brugere med overholdelse af bestemmelser om plantebeskyttelsesmidler i denne bekæmpelsesmiddelbekendtgørelse samt bestemmelser i plantebeskyttelsesmiddelforordningen.

Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø bistår Miljøstyrelsen med kontrol af de professionelle brugeres anvendelse af plantebeskyttelsesmidler, mens håndhævelse af eventuelle overtrædelser foretages

¹² Bekendtgørelse nr. 1503 af 10. december 2024

¹³ Bekendtgørelsen nr. 1569 af 19. december 2022

¹⁴ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1107/2009 af 21. oktober 2009 om markedsføring af plantebeskyttelsesmidler

af Miljøstyrelsens Kemikalieinspektion. Ansvar- og opgavefordeling mellem Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø og Miljøstyrelsen er præciseret i en kontrolaftale, som fornyes hvert år.

Miljøstyrelsen gennemfører selv kontrol med reglerne om krav til markedsføring af plantebeskyttelsesmidler. Toldstyrelsen kontrollerer import, og ved fund af ikke-godkendte sprøjtemidler tilbageholder Toldstyrelsen forsendelsen, sagen overdrages til Miljøstyrelsen, som er den kompetente myndighed for håndhævelse af eventuelle overtrædelser i forhold til plantebeskyttelsesmiddelforordningen nr. 1107/2009.

Miljøstyrelsen gennemfører via kemiske analyser kontrol af indholdet i sprøjtemidler for at sikre, at indhold stemmer overens med deklaration på etiket og forudsætningerne for godkendelsen. Miljøstyrelsen har en rammeaftale på 4 år med et eksternt analyselaboratorium, som har en tilstrækkelig laboratorieanalysekapacitet og medarbejderstab til at kunne udføre valide analyser af plantebeskyttelsesmidler.

Skattestyrelsen bistår, jævnfør bekæmpelsesmiddelbekendtgørelsen, Miljøstyrelsen med at føre tilsyn med virksomheders registrering af køb og salg af plantebeskyttelsesmidler, for så vidt angår Miljøstyrelsens overholdelse af artikel 68, stk. 1, i plantebeskyttelsesmiddelforordningen nr. 1107/2009, (pligten til at foretage offentlig kontrol fremgår af artikel 68, mens virksomhedernes pligt til at registrere oplysningerne og udlevere dem fremgår af artikel 67 i plantebeskyttelsesmiddelforordningen).

4.5. Toldstyrelsen

Toldstyrelsen sikrer, at forsendelser af kontrolpligtige produkter fra tredjelande ikke forud for importkontrollen overgår til fri omsætning, før en given importkontrol er gennemført af ressortmyndigheden, som navnlig er Fødevarestyrelsen, Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø og Landbrugs- og Fiskeristyrelsen.

Hvad angår de opgaver, som følger af de gældende EU-forordninger samt national lovgivning har Toldstyrelsen afsat ressourcer til at varetage de toldrelaterede opgaver, som er forbundet hermed.

4.6. Politiet

Politiets opbygning

Rigspolitiet er politiets øverste myndighed, der understøtter politikredsens arbejde og koordinerer politiets indsats på landsplan. Der er 15 politikredse, herunder Grønlands Politi og Færøernes Politi samt den landsdækkende specialenhed National enhed for Særlig kriminalitet. Rigsadvokaten er øverste myndighed for anklagemyndigheden.

Rigspolitiet har det overordnede styrelsesansvar på dyrevelfærdsområdet, mens det nationale faglige ansvar for dyrevelfærdsområdet siden den 1. januar 2022 har været placeret hos Midt- og Vestsjællands Politi.

De landsdækkende politifaglige og administrative juridiske opgaver på dyrevelfærdsområdet varetages af Den Landsdækkende Enhed for Operativ Dyrevelfærd og Tungvogn (LEODT) og Den Landsdækkende Enhed for Juridisk Dyrevelfærd og Tungvogn (LEJDT) ved Midt- og Vestsjællands Politi. Enhederne har det overordnede ansvar for understøttelse og koordinering på tungvogns- og dyrevelfærdsområdet. Det sker bl.a. ved besvarelse af høringer og folketingssspørgsmål, udfærdigelse af vejledninger, vidensdeling, efteruddannelse af medarbejdere, der behandler dyrevelfærdssager og tilsyn med politikredsens behandling af dyrevelfærdssager.

LEODT sætter retningen for politiets operative indsats på dyrevelfærdsområdet, herunder med kontrollen af transport af dyr og understøtter alle politikredse med politifaglig bistand, ligesom enheden indgår i planlægning og udmøntning af nationale og internationale indsatser. LEJDT bistår med relevant juridisk understøttelse, herunder primært i forbindelse med udarbejdelse af høringssvar og besvarelse af folketingssspørgsmål, ligesom enheden indgår i tilsyn med politikredsens behandling af dyrevelfærdssager.

LEODT og LEJDT er ligeledes det primære kontaktpunkt og koordinerer det overordnede samarbejde med Fødevarestyrelsen og øvrige relevante myndigheder. Politikredsene har koordineringskontakten til Fødevarestyrelsens veterinærenheder.

De 12 politikredse i Danmark har alle etableret enheder, der er ansvarlige for behandlingen af anmeldelser og den videre sagsbehandling/efterforskning i sager om uforsvarlig behandling af dyr og hundelovssager.

Herudover er der etableret tre regionale specialiserede dyrevelfærdsenheder, der er organiseret med politifaglige efterforskere og med anklagerfaglig tilknytning fra anklagemyndigheden. Enhederne skal som udgangspunkt målrette deres arbejde mod større og mere komplekse – og eventuelle kredsoverskridende – sager på dyrevelfærdsområdet.

Endelig er der etableret tre regionale tungvognscentre med specialiseret politipersonale, der bl.a. udfører kontrol af dyretransporter.

Alle, der er ansat hos politiet, og som arbejder målrettet med dyrevelfærd, skal have efteruddannelse i behandling af dyrevelfærdssager og er dermed særlig uddannede. Politiet har med enheder, der behandler dyrevelfærdssager i hver politikreds, tre regionale specialiserede dyrevelfærdsenheder, tre regionale tungvognscentre og de landsdækkende enheder afsat de ressourcer, der skønnes nødvendige for at varetage politiets opgaver på området.

Vejkontrol

Det følger af Justitsministeriets vejledning¹⁵ til transportforordningen¹⁶, at det først og fremmest er politiet, der er den kompetente myndighed til at foretage kontrol med dyr under transport. Politiet har kompetence til på et hvilket som helst tidspunkt at bringe et køretøj til standsning og lade det undersøge, jf. færdselslovens § 77¹⁷. Vejkontrollen tilrettelægges og gennemføres af politiet, og den udføres både som

¹⁵ JM's vejledning nr. 145 af 21/12/2006

¹⁶ Rådets forordning (EF) nr. 1/2005 af 22. december 2004 om beskyttelse af dyr under transport

¹⁷ Bekendtgørelse af færdselsloven nr. 168 af 14/02/2023

stikprøve- og målrettede kontroller af dyr, transportmidler og ledsagedokumenter. Politiet har et formaliseret samarbejde med Fødevarestyrelsen, der deltager i de planlagte vejkontroller med veterinærfaglig bistand.

I forbindelse med politiets kontrol med dyr under transport er kontrollen rettet mod dyrenes velfærd og forhold på køretøjerne. Vejkontrollen udføres som hovedregel af personale fra politiets tre regionale tungvognscentre, og der planlægges for kontrol af ca. 900 transporter pr. år. Politiet udfører endvidere stikprøvekontrol af køretøjer, der anvendes til international transport af letfordærlige fødevarer (ATP-materiel).

Kontrol på lokaliteter med dyr

Efter dyrevelfærdslovens § 50, stk. 2, har politiet, hvis det skønnes nødvendigt, til enhver tid adgang til ethvert dyrehold uden retskendelse, hvis der er mistanke om, at et dyr behandles uforsvarligt. Politiet kan om fornødent lade sig bistå af en sagkyndig med den relevante faglighed. Politiet udfører kontrol ved mistanke, der opstår på baggrund af anmeldelser, ligesom der udføres opfølgende kontrol på udstedte pålæg meddelt i medfør af dyrevelfærdslovens § 40. Kontrollen på lokaliteter med dyr udføres som hovedregel af personale fra politikredsenes enheder, der behandler dyrevelfærdssager.

ATP-kontrol

Politiet indgår i kontrollen med ATP-materiel (køretøjer og containere), der anvendes til erhvervmæssig landevejstransport af fødevarer, ved import eller eksport mellem Danmark og et EU-land. Kontrollen omfatter relevante transportdokumenter/certifikater samt krav til transportmateriel og transporttemperatur. Dette sker bl.a. i samarbejde med Fødevarestyrelsen ved koordinerede multikontroller (Politiets koncept for vejkontrol med deltagelse af flere myndigheder).

4.7. De nationale referencelaboratorier

Foder, fødevarer og plantesundhed

Bilag 3 angiver ansvarsfordelingen mellem de nationale referencelaboratorier i 2024 for foder, fødevarer, dyresundhed og plantesundhed. På Fødevarestyrelsens hjemmeside findes listen over nationale referencelaboratorier¹⁸.

Fødevarer, foder og planter

Fødevarestyrelsens laboratorium og Danmarks Tekniske Universitets (DTU) Fødevareinstitut samarbejder om varetægelse af referencelaboratorieopgaverne i henhold til kontrolforordningens artikel 101. Der er indgået en aftale om ansvarsfordelingen.

¹⁸ [Veterinære laboratorier udpeget af Fødevarestyrelsen - Fødevarestyrelsen \(foedevarestyrelsen.dk\)](#)
[Fødevarelaboratorier udpeget af Fødevarestyrelsen - Fødevarestyrelsen \(foedevarestyrelsen.dk\)](#)
[Foderlaboratorier udpeget af Fødevarestyrelsen - Fødevarestyrelsen \(foedevarestyrelsen.dk\)](#)

Fødevarestyrelsens laboratorium og DTU deltager i kurser og sammenlignende undersøgelser, som EU-referencelaboratorierne (EURL - European Union Reference Laboratories) arrangerer for de enkelte fagområder. DTU og Fødevarestyrelsens laboratorium sikrer formidlingen til Fødevarestyrelsen af de oplysninger, som EU-referencelaboratorierne leverer.

De offentlige laboratorieanalyser udføres for langt størstedelens vedkommende af Fødevarestyrelsens laboratorium. En mindre del udføres af DTU og eksterne laboratorier. De eksterne laboratorier er, jf. artikel 37 i kontrolforordningen, udpeget af Fødevarestyrelsen og godkendt til at udføre konkrete akkrediterede analyser. Fødevarestyrelsens laboratorium bistår efter behov fagkontorerne for at sikre, at eksterne laboratorier udfører analyserne til den aftalte tid og kvalitet.

DTU og Fødevarestyrelsens laboratorium bistår Fødevarestyrelsen ved at yde videnskabelig og teknisk bistand med henblik på gennemførelsen af kontrollen. DTU's rolle har primært karakter af rådgivning, mens Fødevarestyrelsens laboratorium udfører analyserne og deltager i de sammenlignende undersøgelser. DTU og Fødevarestyrelsens laboratorium udfører beredskabsopgaver som f.eks. at diagnosticere udbrud af fødevarebårne sygdomme.

De nationale referencelaboratorier er akkrediteret af DANAK i henhold til ISO 17025. DANAK auditerer laboratorierne ca. hver 16. måned.

Fødevarestyrelsens laboratorium er nationalt referencelaboratorium på plantesundhedsområdet, GMO og økologisk foder. Laboratoriet udfører kontrol- og overvågningsopgaver for Landbrugs- og Fiskeristyrelsen (LFST) og Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø (SGAV) ligesom laboratoriet dækker laboratorieberedskabet.

Dyresundhedsområdet

Fødevarestyrelsen er myndighed for alle nationale referencelaboratorier på dyresundhedsområdet (bilag 3).

På veterinærområdet varetages referencelaboratoriefunktionen for anmeldepligtige sygdomme hos landlevende dyr omfattet af listebekendtgørelsen¹⁹ af [Dansk Veterinær Konsortium](#) (DK-VET).

Referencelaboratoriefunktionen for så vidt angår sygdomme hos fisk, toskallede bløddyr og krebsdyr varetages af Danmarks Tekniske Universitet Institut for akvatiske ressourcer (DTU Aqua). DTU Aqua er samtidig EU-referencelaboratorium (European Union Reference Laboratories - EURL) for sygdomme hos fisk og krebsdyr.

Alle nationale referencelaboratorier er akkrediterede af DANAK i henhold til EN ISO/IEC 17025-standarden og der er et tæt samarbejde med de udnævnte EURL, hvilket sikrer, at Kommissionens ønsker og krav til metoder og laboratorier er velkendte.

Fødevarestyrelsen gennemfører auditbesøg hos de nationale referencelaboratorier i henhold til kontrolforordningens artikel 39.

¹⁹ Bekendtgørelse nr. 1341 af 27. november 2023 om lister over smitsomme sygdomme til lov om hold af dyr og anmeldepligt af sygdommene.

4.8. Koordinering af kontrolaktiviteterne på tværs af kontrolsystemerne og mellem de kompetente myndigheder

Kontrolområde	Involverede myndigheder	Koordinering af kontrolområdet	Formalisering af koordineringen
Den flerårige Nationale kontrolplan	Primært Fødevarestyrelsen, Landbrugs- og Fiskeristyrelsen og Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø, men også Toldstyrelsen, Miljøstyrelsen og Politiet.	Der koordineres mellem myndighederne skriftligt og eventuelt ved møder.	
Årsrapporter for resultaterne af den offentlige kontrol, der er gennemført i det foregående år i medfør af den flerårige nationale kontrolplan	Primært Fødevarestyrelsen, Landbrugs- og Fiskeristyrelsen og Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø, men også Toldstyrelsen, Miljøstyrelsen og Politiet.	Der koordineres mellem myndighederne skriftligt og eventuelt ved møder.	
Kontrol med plantesundhed (Laboratorieaftale)	Landbrugs- og Fiskeristyrelsen, Fødevarestyrelsen (laboratorydelser), Aarhus Universitet, og Københavns Universitet	Der er ikke behov for egentlige koordineringsaktiviteter, idet Landbrugs- og Fiskeristyrelsen selv udfører al plantesundhedskontrol. Den tilknyttede diagnostik af planteprøver udtaget under kontrolarbejdet udføres af Fødevarestyrelsen jf. en laboratorieundersøgelleskontrakt. Resultater af laboratorieundersøgelserne udgør grundlag for kontrolafgørelser og indsatser ved planteskadegørerudbrud. Aarhus Universitet og Københavns Universitet er i medfør af generel aftale med Fødevareministeriet om forskningsbaseret myndighedsberedskab for Fødevareministeriets institutioner forpligtet til at støtte Landbrugs- og Fiskeristylens myndighedsberedskab med forskningsbaseret viden på en række områder, herunder bl.a. om risikovurderinger (PRA – Probabilistic Risk Assessment) og viden om planteskadegørere.	
Foder- og fødevarehygiejne hos	Fødevarestyrelsen og Styrelsen for Grøn	Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø varetager i 2025 på vegne af	Bekendtgørelse om Fødevarestylens opgaver

primærproducenter samt kontrol med HACCP-landbrug	Arealomlægning og Vandmiljø	Fødevarestyrelsen kontrollen med foder- og fødevarerhygiejnereglerne hos primærproducenter inkl. producenter, som dyrker og pakker uforarbejdet frisk frugt og grønt samt landbrug der bruger forblandinger og fodertilsætningsstoffer i ren form i foderet (HACCP-landbrug). Herefter er kontrollen hjemtaget af Fødevarestyrelsen. Fødevarestyrelsen kontrollerer øvrige steder og har det overordnede ansvar for reglerne og træffer afgørelser, hvis der er, eller har været konstateret overtrædelser i forbindelse med kontrolbesøg udført af Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø. Der afholdes møder mellem Fødevarestyrelsen og Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø, når den ene part finder behov for det. Endvidere består koordineringen af informationsudveksling ved observation af overtrædelser ved primærproducenter, hvor begge styrelser har kontrolopgaver og/eller det har betydning for den anden styrelses kontrolopgaver. Styrelserne samarbejder også i forbindelse med konkrete sager eller projekt/kampagner.	og beføjelser og Bekendtgørelse om Landbrugsstyrelsens opgaver og beføjelser. Kontrollen sker i henhold til en samarbejdsaftale med tilhørende årlige kontrolaftaler.
Hygiejnekontrol vedr. fisk til og med første handelsled	Fødevarestyrelsen og Landbrugs- og Fiskeristyrelsen	Landbrugs- og Fiskeristyrelsen udfører: • Hygiejnemæssig kontrol med fiskefartøjer og fartøjer, der høster levende toskallede bløddyr m.m. Kontrollen omfatter ikke fartøjer, der er autoriserede i henhold til fødevarerloven eller EU-retsakter på fødevarerområdet, f.eks. fabriksfartøjer. • Hygiejnemæssig kontrol med fysiske landingsforhold. • Kontrol med høst og landing af toskallede bløddyr. • Hygiejnemæssig kontrol med direkte landinger og kontrol til og med første omsætningsled af	Kontrollen sker i henhold til samarbejdsaftaler. Der findes en aftale for hygiejnekontrol med ferske fiskevarer af 16. februar 2016, og en aftale for hygiejne kontrol med toskallede bløddyr af 3. januar 2023.

		ferske fiskevarer og toskallede bløddyr. Fødevarestyrelsen har ansvaret for reglerne vedr. hygiejne.	
Kontrol med fiskeri og fiskevarer fra områder med fiskerirestriktioner grundet kemisk forurening	Fødevarestyrelsen og Landbrugs- og Fiskeristyrelsen	Kontrol med fiskeri og fiskevarer fra områder med fiskerirestriktioner. Kontrol frem til første salg.	Der vil blive udarbejdet en aftale for kontrol med fiskeri og fiskevarer fra områder med fiskerirestriktioner grundet kemisk forurening.
Importkontrol af planter m.m.	Landbrugs- og Fiskeristyrelsen og Toldstyrelsen	Landbrugs- og Fiskeristyrelsen og Toldstyrelsen har indgået en samarbejdsaftale indenfor følgende områder: • EU's markedsordninger i forbindelse med import og eksport af landbrugsprodukter • Planter og planteprodukter mm. • Kvalitetskontrol af frugt og grøntsager • Genetisk modificerede organismer (GMO) • Styrelserne koordinerer aftalen på to niveau, hhv. direktørniveau og i en kontaktgruppe.	Den seneste samarbejdsaftale er fra februar 2021 og indeholder en beskrivelse af ansvarsfordeling, ressourceallokering, vidensdeling nationalt og internationalt, datasikkerhed samt gensidig orientering ved pressedækning, revision m.m.
Importkontrol med økologisk foder, hjælpepestoffer, planter og såsæd	Landbrugs- og Fiskeristyrelsen, Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø og Toldstyrelsen	Landbrugs- og Fiskeristyrelsen, Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø og Toldstyrelsen har indgået en samarbejdsaftale indenfor følgende områder: • EU's markedsordninger i forbindelse med import og eksport af landbrugsprodukter • Planter og planteprodukter mm. • Kvalitetskontrol af frugt og grøntsager • Økologi på Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø område, herunder kontrol af primærproducenter og virksomheder, der producerer til primærproducenter • Genetisk modificerede organismer (GMO) • Styrelserne koordinerer aftalen på to niveau, hhv. direktørniveau og i en kontaktgruppe. • Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø modtager ansøgning om import af eksempelvis foderprodukter fra 3. land, sagsbehandler og	Den seneste samarbejdsaftale er fra januar 2024 og indeholder en beskrivelse af ansvarsfordeling, ressourceallokering, vidensdeling nationalt og internationalt, datasikkerhed samt gensidig orientering ved pressedækning, revision m.m.

		udsteder importtilladelse eller giver afslag. Når de økologiske produkter er på vej til Danmark, skal de anmeldes forud til Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø, hvor og hvornår de ankommer i Danmark. Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø verificerer importdokumenterne og importkontrolattesten (Certificate of inspection) og signerer denne i Traces. Når attesten er godkendt og signeret, frigiver Toldstyrelsen produkterne til fri omsætning inden for det indre marked, samt Norge, Island og Schweiz. Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø udtager GMO og pesticid prøver ved import af risikoprodukter fra risikolande. • Hvis produkterne også skal anvendes til fødevareproduktion, orienteres Fødevarestyrelsen. Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø udfører ovennævnte opgaver for fødevarer, når det drejer sig om virksomheder, hvor Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø i henhold til gældende lovgivning og aftaler om kontroldeling med Fødevarestyrelsen udfører den samlede økologikontrol.	
Offentlig kontrol ved indførsel af fødevarer, foder, animalske biprodukter og levende dyr	Fødevarestyrelsen og Toldstyrelsen	• Toldstyrelsen varetager de toldrelaterede opgaver ved import af produkter fra tredjelande, som Fødevarestyrelsen i medfør af den gældende fødevarelovgivning m.v. skal kontrollere inden indførslen. • Levende dyr og animalske produkter skal anmeldes til Fødevarestyrelsen forud for import. Ikke-animalske fødevarer og foder skal ligeledes anmeldes til Fødevarestyrelsen forud for import, hvis produkterne er omfattet af EU-restriktioner eller	Fødevarestyrelsen og Toldstyrelsen har en samarbejdsaftale på området fra maj 2021. Samarbejdsaftalen indeholder en beskrivelse af ansvarsfordeling, ressourceallokering, vidensdeling nationalt og internationalt, databeskyttelse, mødeaktivitet samt gensidig orientering ved pressedækning, revision m.m.

		er omfattet af en midlertidig forøgelse af den offentlige kontrol. Toldstyrelsen skal sikre, at disse produkter ikke frigives, før Fødevarestyrelsens kontrol er afsluttet.	
Eksport af produkter fra primærproducenter	Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø	Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø udsteder eksportcertifikater for økologiske produkter fra primærproducenter og forsyningsvirksomheder (typisk ved eksport til USA).	
Kontrol af international transport (ATP) med temperaturreguleret materiel	Fødevarestyrelsen og Politiet	Politikredsene og fødevarekontrollenhederne koordinerer målrettede kontroller med transport af letfordærlige fødevarer (international transport (ATP) med temperaturreguleret materiel).	Bekendtgørelse om international transport af letfordærlige fødevarer, BEK nr. 813 af 03/06/2022
Kontrol med kosttilskud	Fødevarestyrelsen, Lægemiddelstyrelsen og Toldstyrelsen	Der et løbende samarbejde mellem myndighederne i aktuelle sager, der omhandler grænsedragning - Løbende informationsudveksling, for at sikre at henvendelser om bivirkninger, rapid alert notifikationer samt anprisninger håndteres af den relevante myndighed. - Møder om planlægning og koordinering af fælles kontrolkampagner hos virksomheder, som forhandler kosttilskud og eventuelt lægemidler.	Der er en samarbejdsaftale mellem Fødevarestyrelsen og Lægemiddelstyrelsen af 6. november 2023.
Kontrol med veterinære lægemidler	Fødevarestyrelsen, Lægemiddelstyrelsen og Toldstyrelsen	- Fødevarestyrelsen, Lægemiddelstyrelsen og Toldstyrelsen har en task force for veterinære lægemidler - Fødevarestyrelsen og Lægemiddelstyrelsen skiftes til at indkalde og holde møder kvartalsvist, og eventuelt efter behov. Derudover er der løbende udveksling af information om forhold, der har betydning for deres respektive ressortområder i tilknytning til taskforcen. - Formålet er bl.a. at styrke kontrollen for at afsløre ulovlig import af medicin til dyr.	Der er en samarbejdsaftale mellem Fødevarestyrelsen og Lægemiddelstyrelsen af 14. september 2018

		Fødevarestyrelsen og Lægemiddelstyrelsen holder derudover halvårlige samarbejds møder med gensidig orientering og diskussion af emner i forbindelse med godkendelse af lægemidler til dyr samt anvendelse, ordinering og udlevering af lægemidlerne.	
Pesticidkontrol	Fødevarestyrelsen, Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø, Miljøstyrelsen	- Fødevarestyrelsen har ansvaret for kontrollen med pesticidrester i fødevarer. Ved fund af overtrædelser i dansk producerede fødevarer indberettes dette til Kemikalieinspektionen. Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø følger op på henvendelsen fra Kemikalieinspektionen. Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø orienterer Fødevarestyrelsen i de tilfælde, hvor der i forbindelse med pesticidkontrollen opstår mistanke om, at der kan være risiko for forurening af de producerede fødevarer. Fødevarestyrelsen kan efter vurdering bede Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø om at udtage prøver af det suspekterede materiale. Der afholdes møder ca. 2 gange årligt mellem Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø, Miljøstyrelsen og Fødevarestyrelsen. - Miljøministeriet har ansvaret for udarbejdelse af reglerne på pesticidområdet. Miljøstyrelsen har ansvaret for administration af reglerne, herunder kontrol og håndhævelse. I den forbindelse bistår Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø Miljøstyrelsen med kontrollen, der vedrører besiddelse, opbevaring og anvendelse af pesticider samt kontrol af autorisationer og vaske- og påfyldningspladser hos professionelle brugere.	Kontrolaftale mellem Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø og Miljøstyrelsen om kontrol og håndhævelse af pesticider (plantebeskyttelsesmidler).

		Miljøstyrelsen og Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø har præciseret opgave- og ansvarsfordeling i en formel kontrolaftale, som er dækkende for et kontrolår (aftalen fornyes årligt). • Miljøstyrelsen har ansvaret for kontrol og håndhævelse, der vedrører markedsføring, opbevaring og salg af pesticider, både til professionelle og private. • Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø kontrollerer for besiddelse af udenlandske pesticider hos professionelle brugere og indberetter fund til Miljøstyrelsen, der håndhæver for ulovlig import. • Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø tager prøver af korn til pesticidbestemmelse (godkendte pesticider) på primærbedrifter og i forbindelse med Rapid Alert, der også dækker pesticider, hvis betingelserne er til stede (høje koncentrationer over grænseværdierne, fund i importeret foder, fund i foder, der er eksporteret m.v.).	
Økologikontrol	Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø og Fødevarestyrelsen	Udgangspunktet for kontroldelingen er, at den myndighed, der i forvejen udfører kontrol af en virksomhed i henhold til den øvrige lovgivning, også udfører økologikontrollen. I punkterne herunder er primært beskrevet grænsedragningen mellem fødevarevirksomheder og primærproducenter. • Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø og Fødevarestyrelsen orienterer hinanden, når der konstateres forhold, som kan have betydning for den anden styrelses kontrol. Eksempelvis bliver Fødevarestyrelsen orienteret, når Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø træffer en afgørelse hos en	Fordelingen af kontrolopgaverne på snitfladerne, samt koordination og orientering mellem Fødevarestyrelsen og Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø er beskrevet i en række samarbejdsaftaler mellem de to myndigheder. Snitfladerne er fastlagt i samarbejdsaftaler. Herudover foregår løbende koordination og gensidig orientering i tilfælde af overtrædelser.

		primærproducent, hvor det vurderes, at Fødevarestyrelsen skal følge op i de efterfølgende led. Fødevarestyrelsen oplyses i dette tilfælde om sandsynlige aftagere, sådan at opfølgningen kan ske målrettet. • Økologiforordningen: Fødevarestyrelsen og Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø deler ressortansvaret for kontrol med forordningen. • Krydskontrol af økologiske leverancer: Fødevarestyrelsen fremsender stikprøvevist krydskontroloplysninger til Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø, med henblik på at Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø kan kontrollere, at primærbedrifternes salgsregistreringer vedr. økologiske råvarer er korrekt.	
Dyrevelfærd under transport	Fødevarestyrelsen og Politiet Fødevarestyrelsen og Færdselsstyrelsen Fødevarestyrelsen og Styrelsen for Undervisning og Kvalitet	Politiet udfører stikprøvevis vejkontrol af dyr, transportmidler og ledsagedokumenter. Politiet og Veterinærrejseholdet koordinerer udpegningen af kontrolsteder til stikprøvekontrol. Synsvirksomheder, som har fået tilladelse af Færdselsstyrelsen til at drive synsvirksomhed, godkender køretøjer til brug ved transport af levende dyr og udsteder godkendelsescertifikater hertil. Styrelsen for Undervisning og Kvalitet sikrer relevante arbejdsmarkedsuddannelser i tæt samarbejde med arbejdsmarkedets parter og uddannelsesinstitutionerne, herunder arbejdsmarkedsuddannelser i transport af levende dyr.	

4.9. Delegation til organer med delegerede opgaver eller fysiske personer

Hestepas

Fødevarestyrelsen har delegeret visse myndighedsopgaver i relation til identifikation og registrering af heste til SEGES, Innovation P/S, som er en privat og uafhængig forsknings- og udviklingsorganisation indenfor landbrugs- og fødevareområdet. Opgaverne omfatter udstedelse og udlevering af hestepas til ikke-registrerede heste samt udlevering af hestepas til visse registrerede heste.

Opgaverne er beskrevet i aftalen om delegation mellem parterne. Aftalen vedligeholdes efter behov.

Fødevarestyrelsen har endvidere delegeret myndighedsopgaven med at udlevere hestepas til visse registrerede heste til Dansk Islandshesteforening, Dansk Connemara Pony Selskab, Dansk Travsports Centralforbund og Dansk Galop. Opgaven er beskrevet i aftaler om delegation mellem Fødevarestyrelsen og de fire organisationer. Aftalerne vedligeholdes efter behov.

CHR administration

Fødevarestyrelsen har indgået en aftale med SEGES Innovation P/S om at medvirke til opgaven med at registrere steder med dyr i CHR og opgaven med identifikation og registrering af dyr. Aftalen er under revision.

Drift af overvågningsprogrammer for salmonella

Gennem årene er der blevet etableret salmonella handlingsplaner for henholdsvis kvæg, gris og fjerkræ i Danmark. Disse planer er etableret i samarbejde mellem myndigheder, erhvervet og forskningsinstitutioner. De administrative opgaver i forbindelse med den daglige drift er uddelegeret til de relevante brancheorganisationer. Der er lavet aftaler som omhandler ansvars- og opgavefordelingen mellem Fødevarestyrelsen og den relevante brancheorganisation.

Det drejer sig om Kvægdatabase hos SEGES, Zoonoseregisteret hos Landbrug og Fødevarer samt Fjerkrædatabase hos Danske Æg.

Transport af levende dyr

De danske regler om kontrol af køretøjer til transport af dyr fremgår af Færdselsstyrelsens "Vejledning om syn af køretøjer", afsnit 13.461, som har baggrund i transportforordningen og bekendtgørelse om beskyttelse af dyr under transport²⁰. Det fremgår heraf, at køretøjerne skal godkendes ved et registreringssyn i en godkendt synsvirksomhed. Hvis køretøjet kan godkendes udstedes et godkendelsescertifikat, der er gyldigt i op til fem år.

Fødevarestyrelsen har igangsat et arbejde sammen med Færdselsstyrelsen for etablering af en tilsynsordning med synsvirksomhederne på dyretransportområdet i medfør af kontrolforordningen. Det følger af transportforordningens regler, at personer, der vil føre eller fungere som ledsagere af transportmidler til levende dyr, skal have et kompetencebevis. De danske regler om uddannelse i transport af levende dyr er nærmere beskrevet i bekendtgørelse om uddannelse i transport af dyr²¹.

²⁰ Bekendtgørelse nr. 26 af 13/01/2020 om beskyttelse af dyr under transport

²¹ Bekendtgørelse nr. 1471 af 8. december 2015

Fødevarestyrelsen godkender efter ansøgning de organisationer og virksomheder mv., som udbyder uddannelse i transport af dyr.

Transport af visse letfordærlige fødevarer (ATP-ordningen)

Godkendelsen af det materiel, som skal anvendes ved transport af visse letfordærlige fødevarer (ATP-ordningen), er delegeret til Slagteriernes Forskningsinstitut og udføres af ATP-materielkontrollen, som er placeret under Teknologisk Institut.

Materielkontrollen er underlagt bestemmelserne i ATP-bekendtgørelsen og samarbejder med Fødevarestyrelsen om policy udvikling såvel som administration. Et særligt udvalg, ATP-udvalget, har til opgave at påse/kommentere budgetter og regnskaber samt påse, at materielkontrollen arbejder i overensstemmelse med lovgivningen.

4.10. Beskyttede oprindelsesbetegnelser, beskyttede geografiske betegnelser og garanterede traditionelle specialiteter

Fødevarestyrelsen er den kontrolmyndighed, som er ansvarlig for at udføre den offentlige kontrol af geografiske betegnelser for at verificere overensstemmelse med de lovkrav relateret til geografiske betegnelser. Kontrollen omfatter verifikation af overensstemmelse med den relevante produktspecifikation, samt overvågning af brugen af geografiske betegnelser.

Fødevarestyrelsens tilsynsførende er ansvarlige for markedskontrollen såvel som ad-hoc klager vedr. geografiske betegnelser.

8 produkter under ordningen vedr. landbrugsprodukter og fødevarer (forordning nr. 2024/1143²²):

- "Esrom",
- "Danablu",
- "Danbo",
- "Havarti",
- "Lammefjordsgulerod",
- "Vadehavslam",
- "Vadehavsstude" samt
- "Lammefjordskartofler".

5 vine (forordning nr. 1308/2013²³):

- Bornholm,
- Sjælland,

²² Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) Nr. 2024/1143 af 11. april 2024 om geografiske betegnelser for vin, spiritus og landbrugsprodukter samt garanterede traditionelle specialiteter og fakultative kvalitetsudtryk for landbrugsprodukter

²³ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) Nr. 1308/2013 af 17. december 2013 om en fælles markedsordning for landbrugsprodukter

- Fyn,
- Jylland,
- Dons.

5. Tilrettelæggelse og forvaltning af offentlige kontroller

5.1. Fødevarestyrelsens kontrolsystem

5.1.1. Prøver og analyser

I forbindelse med kontrol har Fødevarestyrelsen mulighed for at tage prøver til kemiske og mikrobiologiske laboratorieanalyser med kontrolformål, til kortlægning eller overvågning.

Formålet med prøver til kontrolformål er at kontrollere, at virksomheden og produktet overholder lovgivningen. Kontrolformål omfatter også prøvetagning i forbindelse med en konkret mistanke og ved opfølgning. Prøvetagning er et supplement til kontrolbesøg.

Formålet med kortlægningsprojekterne er at indsamle viden om mikrobiologiske eller kemiske problemstillinger, mens formålet med overvågningsprojekterne er at overvåge udviklingen inden for et specifikt område.

Hovedparten af prøverne bliver taget i forbindelse med landsdækkende prøveprojekter ud fra prøvetyper og analysemetoder. Prøveprojekterne er beskrevet i projektbeskrivelser, der fungerer som manual for projekterne.

Fødevarestyrelsen offentliggør en oversigt over årets prøveprojekter på Fødevarestyrelsens hjemmeside. Fødevarestyrelsen offentliggør desuden resultaterne af prøveprojekterne enten som resultater af det enkelte projekt eller i større rapporter, der samler resultater fra flere projekter inden for samme fagområde. Rapporterne og resultaterne kan findes på Fødevarestyrelsens hjemmeside.

5.1.2. Fødevarekontrolkonceptet

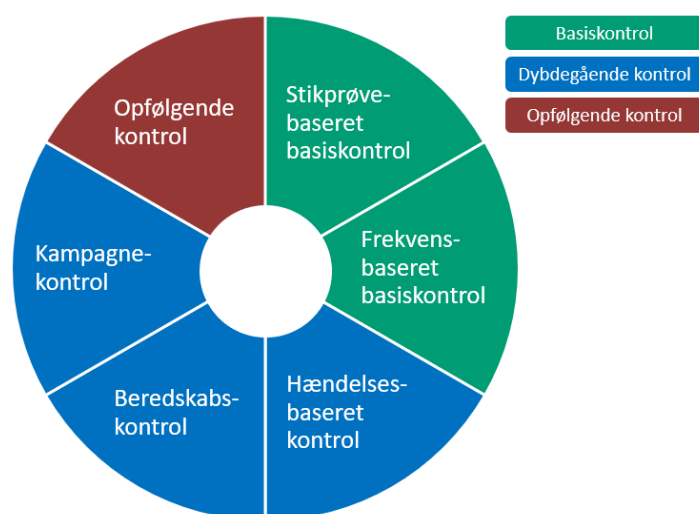
Kontrolkonceptet på fødevareområdet er senest videreudviklet i 2020 på baggrund af et bredt politisk forlig (Fødevareforlig 4), og efterfølgende justeret i 2024-2025 pba. fødevare- og veterinæraftale 2024-2027. Kontrollen er blevet endnu mere risiko- og behovsorienteret og planlægningen mere fleksibel, så den samlede kontrolindsats bliver mere målrettet virksomhedernes individuelle kontrolbehov. Kontrolkonceptet er beskrevet i Vejledning om kontrolindsatser på fødevareområdet²⁴.

Kontrolkonceptet sætter rammerne for hvilke typer kontrol, der skal udføres, kontrolhyppighed, kontrolomfang m.v.

²⁴ Vejledning om kontrolindsatser på fødevareområdet ([Vejledning om kontrolindsatser på fødevareområdet](#))

Konceptet består af seks kontrolindsatser fordelt på tre kontrolkategorier:

- Basiskontrol (det grønne segment) består af to kontrolindsatser:
 - Stikprøvebaseret basiskontrol
 - Frekvensbaseret basiskontrol
- Dybdegående kontrol (det blå segment) består af tre kontrolindsatser:
 - Hændelsesbaseret kontrol
 - Beredskabskontrol
 - Kampagnekontrol
- Opfølgende kontrol (det røde segment) består af en kontrolindsats:
 - Opfølgende kontrol

De seks kontrolindsatser har hvert deres formål og målgruppe og giver mulighed for løbende at ændre fordelingen af de forskellige indsatser efter de behov, der måtte opstå i løbet af året. Hvis f.eks. Fødevarestyrelsen modtager flere eller færre anmeldelser end forventet, eller der opstår et akut behov for øget kontrol indenfor et bestemt område, så kan det samlede antal planlagte kontroller holdes konstant ved at tilpasse antallet i de øvrige indsatser. Denne mulighed for omprioritering mellem indsatser kan sikre, at Fødevarestyrelsen hurtigt kan tilpasse kontrollen og sætte ind overfor nye udfordringer og følge udviklingen i erhvervet.

Basiskontrol

De to kontrolindsatser under basiskontrollen – stikprøvebaseret basiskontrol og frekvensbaseret basiskontrol – udføres som standardkontrol.

En standardkontrol indeholder som minimum kontrol med følgende lovgivningsområder: Hygiejne: Håndtering af fødevarer, samt enten hygiejne: rengøring eller hygiejne: vedligeholdelse, og derudover virksomhedens egenkontrol og godkendelser (grundlaget for virksomhedens autorisation/registrering).

Starthjælpsvejledning gives ved det første stikprøvebaserede eller frekvensbaserede basiskontrol. Det betyder, at der er afsat ekstra tid til vejledning i den nystartede virksomhed. Det er et led i startpakken til nye virksomheder, der skal understøtte virksomhedernes muligheder for at komme godt fra start. I startpakken indgår også målrettet information for nye virksomheder på Fødevarestyrelsens hjemmeside, og informationsmøder for nye virksomhedsejere.

Stikprøvebaseret basiskontrol udføres hos kontrolobjekter uden faste kontrolfrekvenser. Den individuelle risikokarakterisering afgør, om et kontrolobjekt tildeles stikprøvebaseret basiskontrol eller frekvensbaseret basiskontrol. Alle kontrolobjekter omfattet af stikprøvebaseret basiskontrol har en vis sandsynlighed for at blive udpeget til kontrol. Selve kontroludpegningen er målrettet kontrolobjekter med det største behov for kontrol og som har størst risiko for at overtræde fødevarereglerne. Kontrolobjekterne med størst behov for kontrol har dermed størst sandsynlighed for at blive udpeget til kontrol, da de vægtes højest i udpegningen. Kontroltrykket stiger desto større behovet er for kontrol i det enkelte kontrolobjekt.

Kontrolbehovet bestemmes ved brug af en datadrevet kontroludpegningsmodel. Læs mere under afsnittet Datadrevet kontroludpegnings ved brug af machine learning.

Frekvensbaseret basiskontrol udføres hos kontrolobjekter, der på baggrund af den individuelle risikokarakterisering får tildelt en fast kontrolfrekvens. Kontrolfrekvensen afhænger af kontrolobjektets risikogruppe og varierer fra kontrol hvert andet år til fire kontroller om året. Kontrollen udføres som en standardkontrol.

Dybdegående kontrol

Der er tre kontrolindsatser under dybdegående kontrol – hændelsesbaseret kontrol, beredskabskontrol og kontrolkampagner. Kontrolindsatserne er målrettet kontrolobjekter eller grupper af kontrolobjekter med øget behov for kontrol eller vejledning, eller som har særlige risici i forhold til fødevarerens sikkerhed.

Hændelsesbaseret kontrol udføres hos kontrolobjekter, hvor Fødevarestyrelsen modtager informationer, der indikerer, at der er behov for at gennemføre kontrol, f.eks. på baggrund af en forbrugeranmeldelse.

Beredskabskontrol er en del af Fødevarestyrelsens samlede beredskab, og omfatter kontrol i forbindelse med smitteopsporing og tilbagekaldelse og tilbagetrækning af fødevarer.

Kampagnekontrol skal øge fokus på risikoområder, og Fødevarestyrelsen udvælger områder, som vurderes at have behov for en særlig kontrolindsats på baggrund af en risiko- og behovsvurdering. En risiko kan i denne sammenhæng f.eks. være et kendt problem inden for et givent område. Det kan være komplekse regler, lovgivningsområder hvor der ofte sanktioneres, nye regler inden for et område eller nye produktionsmetoder i virksomhederne. Et behov for at gennemføre en kampagne kan være et ønske om at afdække, eller indsamle større viden om specifikke forhold.

Opfølgende kontrol

Opfølgende kontrol efter anmærkninger udgør kontrolindsatsen "opfølgende kontrol". Opfølgende kontrol er en væsentlig indsats i det risiko- og behovsorienterede kontrolkoncept, der sikrer, at kontrolobjekter, der overtræder reglerne, får øget kontrol i form af opfølgende gebyrbelagt kontrol.

Fra og med 1. januar 2025 følges der på fødevarerområdet op på indskærper med én opfølgende kontrol. Der følges fortsat op på alvorligere sanktioner med to opfølgende kontroller.

Opfølgende kontrol efter indskærper

Fødevarestyrelsen gennemfører som udgangspunkt én opfølgende kontrol efter anmærkninger i form af indskærper. Den opfølgende kontrol er en standardkontrol. Ud over at følge op på den eller de indskærper, der er blevet givet, skal kontrollen gennemføres efter de generelle principper om standardkontrol. Den opfølgende kontrol skal som udgangspunkt gennemføres indenfor 2 måneder efter den kontrol, der gav anledning til anmærkningen.

Opfølgende kontrol efter påbud, forbud, bøder m.v.

Fødevarestyrelsen gennemfører som udgangspunkt to opfølgende kontroller efter anmærkninger i form af påbud, forbud, tvangsbøder, administrative bøder, politianmeldelser, virksomhedskarantæne, autorisation eller registrering frataget. Den første opfølgende kontrol er en målrettet kontrol, og har til formål at følge op på den eller de overtrædelser, der udløste anmærkninger. Første opfølgende kontrol skal som udgangspunkt gennemføres indenfor 2 måneder efter den kontrol, der gav anledning til anmærkningen. Den anden opfølgende kontrol er en standardkontrol. Kontrollen skal gennemføres efter de generelle principper om standardkontrol. Kontrollen kan omfatte de emner, som udløste opfølgende kontrol. Anden opfølgende kontrol skal som udgangspunkt gennemføres indenfor 4 måneder fra den første opfølgende kontrol.

Datadrevet kontroludpegning ved brug af machine learning

Fødevarestyrelsen har udviklet en kontroludpegningsmodel baseret på machine learning for at understøtte målsætningen med det nye kontrolkoncept om en mere målrettet og behovsorienteret kontrol. Modellen bruges som værktøj til at opdele kontrolobjekterne efter øget kontrolbehov i henholdsvis grøn, gul og rød behovskategori. Modellen beregner en estimeret sandsynlighed for, at et kontrolobjekt vil overtræde fødevarereglerne. Den er udviklet med udgangspunkt i Fødevarestyrelsens egne data samt eksterne data fra Det Centrale Virksomhedsregister (CVR) og bliver løbende videreudviklet på baggrund af nye data. Behovskategoriseringen udgør grundlaget for udpegningen af kontrolobjekter til størstedelen af stikprøvebaseret basiskontrol.

Individuel risikokarakterisering af fødevarekontrolobjekter

Fødevarestyrelsen vurderer kontrolobjektets aktiviteter i forhold til risiko m.m. ud fra den aktivitetsbaserede risikokarakterisering. Den foretages individuelt på baggrund af det enkelte kontrolobjekts registrerede risikoplysninger. Risikoplysningerne er inddelt i de 5 kategorier: Kundegrundlag, risikoprocesser, risikoaktiviteter, risikoprodukter og sårbare forbrugere. Et kontrolobjekt tildeles et antal risikopoint for hver risikoplysning. Pointene summeres og placerer kontrolobjektet i en af de fem risikogrupper. Risikokarakteriseringen er beskrevet i kapitel 14 i Vejledning om kontrolindsatser på fødevareområdet.

På baggrund af risikogrupperne bliver kontrolobjekterne inddelt i to grupper: Den ene gruppe får stikprøvebaseret basiskontrol og den anden gruppe bliver kontrolleret efter faste frekvenser.

Kontrolobjekter omfattet af stikprøvebaseret basiskontrol bliver ikke kontrolleret efter faste frekvenser, men bliver udpeget til kontrol på baggrund af kontroludpegningsmodellen beskrevet ovenfor.

Kontrolobjekter omfattet af frekvensbaseret basiskontrol bliver kontrolleret med en kontrolfrekvens, der er bestemt af kontrolobjektets indplacering i risikogruppe. Kontrolfrekvenserne fremgår af fødevarekontrolbekendtgørelsens²⁵ bilag og i tabellen nedenfor:

²⁵ Bekendtgørelse nr. 2121 af 24/11/2021 om fødevarekontrol og offentliggørelse af kontrolresultater

Risikogrupper og kontrolfrekvenser for frekvensbaseret basiskontrol

Risikogruppe	Standardfrekvens	Reduceret frekvens
Særlig høj	4	3 / 2
Høj	2	1
Middel	1	0,5
Lav	0,5	Ikke relevant
Ultralav	Efter behov	Ikke relevant

Individuel behovsvurdering af fødevarekontrolobjekter

Fødevarestyrelsen udfører også en individuel behovsvurdering af det enkelte kontrolobjekt omfattet af frekvensbaseret basiskontrol. Behovsvurderingen omfatter følgende elementer:

- Kontrolobjekter med en god kontrolhistorik, det vil sige høj regelefterlevelse, bliver kontrolleret efter en reduceret kontrolfrekvens. God kontrolhistorik er her defineret ved, at de seneste fire kontrolrapporter er uden anmærkninger, og samtlige kontrolrapporter gældende for de seneste 12 måneder er uden anmærkninger.
- Engroskontrolobjekter kan yderligere få nedsat det årlige antal frekvensbaserede basiskontroller på baggrund af en supplerende individuel vurdering af kontrolbehovet. Den supplerende individuelle vurdering af kontrolbehovet kan anvendes i kontrolobjekter med begrænset varemængde, lageraktivitet eller meget lille produktion og i kontrolobjekter, hvor der kun sker produktion og/eller oplagring af enkelte varegrupper og/eller få forskellige produkter.
- Kontrolobjekter der er registreret tredjepartscertificeret kan få nedsat kontrolfrekvensen.
- Kontrolobjekter der er omfattet af kædekontrollen kan få nedsat kontrolfrekvensen.

Kontrolplanlægning

Reglerne på fødevareområdet er inddelt i 14 lovgivningsområder, jf. bilag 11 A og B til kontrolvejledningen²⁶.

Fødevarestyrelsen skal over en fastsat periode kontrollere alle de relevante lovgivningsområder. Kontrollen af lovgivningsområderne udføres som stikprøvekontrol.

På detailområdet og i engroskontrolobjekter omfattet af stikprøvebaseret basiskontrol skal kontrollen planlægges, så alle relevante lovgivningsområder kontrolleres inden for en treårig periode i branchegruppen som helhed. Der er desuden særlige retningslinjer for, hvilke lovgivningsområder der skal kontrolleres ved en standardkontrol.

I engroskontrolobjekter omfattet af frekvensbaseret basiskontrol skal Fødevarestyrelsen planlægge kontrollen, så alle relevante lovgivningsområder og underliggende kontrolelemner bliver kontrolleret inden for en treårig periode i det enkelte kontrolobjekt. Der er desuden særlige retningslinjer for, hvilke lovgivningsområder der skal kontrolleres ved en standardkontrol.

Retningslinjerne for planlægning af kontrollen fremgår af vejledning om kontrolindsatser på fødevareområdet.

²⁶ www.fvst.dk

Frivillig kontrolordning for tredjepartscertificerede virksomheder

Fødevarevirksomheder kan søge om at blive omfattet af den frivillige kontrolordning for tredjepartscertificerede virksomheder.

For at blive registreret i Fødevarestyrelsen som tredjepartscertificeret, skal virksomhedens kvalitetsstyringssystem være certificeret af en tredjepart – det vil sige et certificeringsorgan, der er akkrediteret til at certificere efter den eller de standarder, som udgør grundlaget for kvalitetsstyringssystemet. Den certificerede del af kvalitetsstyringssystemet skal dække alle virksomhedens fødevareaktiviteter, herunder de krav i fødevarelovgivningen, der gælder for aktiviteterne. Enkelte fødevareaktiviteter kan dog være undtaget, hvis aktiviteten kun udgør en meget begrænset del af virksomhedens samlede fødevareaktiviteter, og aktiviteten ikke har direkte betydning for fødevaresikkerheden.

Når Fødevarestyrelsen gennemfører kontrol i tredjepartscertificerede virksomheder, vil de tilsynsførende inddrage resultaterne fra den kontrol, som certificeringsorganet har udført. Virksomhederne får nedsat kontrolfrekvensen for frekvensbaseret basiskontrol jf. fødevarekontrolbekendtgørelsens bilag og i tabellen nedenfor:

Risikogruppe og nedsat frekvens for tredjepartscertificerede virksomheder

Risikogruppe	Nedsat standardfrekvens	Nedsat reduceret frekvens
Særlig høj	3	2 / 1
Høj	1	0,5
Middel	0,5	0,5
Lav	Ikke relevant	Ikke relevant
Ultralav	Ikke relevant	Ikke relevant

Frivillig kontrolordning for kædevirksomheder

Kædekontrol er en frivillig ordning, der betyder, at Fødevarestyrelsen kontrollerer overholdelse af dele af lovgivningen hos den enkelte kædes hovedkontor. Det kan være egenkontrolprogrammet, mærkning, import m.v., hvor hovedkontoret har ansvaret og styringen. Øvrige emner og implementering af procedurer udarbejdet af hovedkontoret, kontrollerer Fødevarestyrelsen i de enkelte kædevirksomheder.

For at kunne blive omfattet af den frivillige ordning for kædekontrol, skal kæden bestå af en gruppe af virksomheder, og hvor et hovedkontor via kontrakt eller ejerskab tager styring og ansvar for overholdelse af dele af lovgivningen i kædens virksomheder. Kæden skal bestå af mindst 10 virksomheder på forskellige adresser i detail og mindst 5 virksomheder på forskellige adresser i engros.

Fødevarekæder med virksomheder, omfattet af frekvensbaseret basiskontrol, kan få nedsat antallet af frekvensbaserede basiskontroller med 1/3, hvis kæden har regelefterlevelse over gennemsnittet for branchegruppe (hhv. detail og engros).

Offentliggørelse af kontrolresultater

Fødevarestyrelsen offentliggør kontrolresultaterne i form af kontrolrapporter for detail og engros kontrolobjekter på hjemmesiden www.findsmiley.dk.

Detailkontrolobjekter skal ophænge et smileymærke²⁷ ved indgangspartiet til virksomheden, så det til stadighed er let synlig og læsbar for forbrugerne, inden de betræder virksomhedens forretningsområde. Desuden skal detail- og engroskontrolobjekter, der markedsfører fødevarer fra egen hjemmeside eller sælger fødevarer via andre digitale platforme vise de seneste fire kontrolrapporter på deres hjemmeside eller linke til deres side på www.findsmiley.dk.

I detailkontrolobjekter bliver det samlede kontrolresultat af kontrollen vist som en smiley – svarende til det dårligste resultat givet på kontrolrapporten. Der er 3 forskellige smileyer, der symboliserer de fire forskellige kontrolresultater i tabellen nedenfor:

Resultater, smiley og betydning

Resultat	Smiley	Betyder
1		Ingen anmærkninger
2		Indskærpelse
3		Påbud, forbud eller tvangsbøder
4		Bødeforlæg, politianmeldelse, karantæne, autorisation eller registrering frataget

Offentliggørelsen af kontrolresultater giver virksomhederne et incitament til at overholde reglerne, og forbrugerne har nem adgang til viden om virksomhedernes regelefterlevelse.

Kødkontrol og kontrol på slagterier

Kødkontrollens kerneopgave er at sikre fødevarerikkerhed, dyrevelfærd og dyresundhed. Kødkontrollen kontrollerer, at der kun slagtes raske dyr, og at den slagtemæssige håndtering af disse dyr sker på en måde, der gør dem egnede til konsum. Medarbejderne i Kødkontrollen kontrollerer desuden rengøring, hygiejne og egenkontrol på slagterierne, samt dyrenes transportegnethed og rengøring og desinfektion af transportmidlerne. Kødkontrollen udarbejder årligt kontrolplaner for alle kødkontrolsektionerne. Regelafræsning og kontrolplaner udarbejdes i samarbejde med relevante fagenheder i Fødevarestyrelsen.

Fødevarestyrelsen arbejder kontinuerligt på at modernisere kødkontrollen og samtidig sikre kvaliteten i den danske kødkontrol. Dette sker bl.a. som led i at understøtte markedsadgangen for en konkurrencedygtig dansk slagteproduktion af høj kvalitet. Som led i Kødkontrollens interne kvalitetssikring, har Kødkontrollen eksempelvis udviklet egne mål for bedømmelseskvalitet i form af databaseret kvalitetskontrol for Post Mortem (PM) kontrollen, der medvirker til at understøtte kvalitet og ensartethed. Kødkontrollen har endvidere en faglig kvalitetssikringsfunktion (KSF), der er forankret i Kødkontrollens sekretariat. Kvalitetssikringsfunktionen udvikler og vedligeholder værktøjer til kvalitetssikring i Kødkontrollen. Ligesom

²⁷ Før 1. oktober 2023 skulle detailvirksomheder ophænge kontrolrapporten i virksomheden og ikke smileymærket.

der er sektionsledernetværk og faglige netværk i Kødkontrollen, der understøtter implementering af en ensartet kontrol i kødkontrolsektionerne.

Kødkontrollen anvender ledelsesinformationsdata som styringsinstrument på alle ledelsesniveauer i Kødkontrollen, således at beslutningsprocesser bygges op omkring ledelsesinformationsdata, og der sker en struktureret dialog herom i ledelsesstrengen. Ledelsesinformationsdata er ligeledes centralt som kvalitetsværktøj, idet der her er mulighed for løbende at overvåge effekten af andre kvalitetstiltag. Ledelsesinformationsdata anvendes på flere måder i forbindelse med implementering, herunder ved identifikation af behov for opfølgning/kvalitetsløft, benchmarking, forberedelse og evaluering, hvor ledelsesinformationsdata muliggør analyse af, hvorvidt implementerede indsatser har en effekt.

Kvalitetssikring i Kødkontrollen

Fødevarestyrelsen har for at fremme kvalitetsdagsordenen to auditerende enheder; Intern Audit og for kontrollen på USA-virksomhederne også USA-enheden, der er forankret i hhv. Center for Internationalt Samarbejde og Kødkontrolsekretariatet. Både de auditerende enheder og kvalitetssikringsfunktionen har til formål at sikre ensartet og effektiv kontrol med slagterier. USA-enheden opfylder kravet om "periodic supervisory visits", som er hjemlet i Code of Federal Regulations (CFR) afsnit 327.2 (iv)(A). Enheden verificerer, kvalitet, effekt og ensartethed af den praktiske gennemførelse af kontrollen på kødvirksomheder godkendt til eksport til USA, herunder om kontrollen er egnet til at nå målene og effekt af myndighedsudøvelsen på virksomhederne.

5.1.2.1. Kontrol af specifikke lovgivningsområder

Kontrol af sporbarhed og tilbagetrækning

Fødevarestyrelsen kontrollerer, om virksomhederne har styr på reglerne for sporbarhed. Det vil sige, at virksomhederne har etableret et system, der sikrer, at de har fyldestgørende dokumentation, som sætter dem i stand til at identificere, hvorfra de har modtaget deres produkter/råvarer og hvortil de er blevet leveret. Virksomhederne har således ansvaret for at kunne spore deres produkter ét led frem og ét led tilbage. Et led frem gælder dog ikke ved salg til den endelige forbruger.

Den tilsynsførende skal i forbindelse med kontrollen kontrollere virksomhedens dokumentation herunder om denne opfylder minimumskravene ved at indeholde følgende oplysninger: Leverandørens navn og adresse, kundens navn, og adresse, identifikation af de leverede varer, dato og om nødvendigt tidspunkt for transaktion eller levering, samt mængde, hvor det er relevant eller antal.

Sporbarhedssystemet er vigtigt, da det skal sikre målrettet og effektiv tilbagetrækning/tilbagekaldelse, hvis det konstateres, at en fødevarer er farlig og som led i bekæmpelse af svindel med fødevarer. Derfor kontrolleres det, at fødevarer virksomhederne har et sporbarhedssystem og procedurer, der gør dem i stand til at foretage en sådan målrettet og effektiv tilbagetrækning/tilbagekaldelse. Kontrollen foretages enten som kontrolkampagne, stikprøvevis eller i konkrete tilfælde med tilbagetrækninger af farlige fødevarer.

Fødevarer virksomhederne har ansvaret for at sikre tilbagetrækning/tilbagekaldelse af farlige fødevarer. Det indebærer, at virksomheden skal stoppe al salg og fjerne fødevaren fra markedet ved at informere

leverandører, kunder, forbrugere og Fødevarestyrelsen. Hvis varen er blevet markedsført til den endelige forbruger, skal virksomheden i forbindelse med tilbagekaldelsen give forbrugerne direkte besked, hvis dette er muligt eller udsende en pressemeddelelse. Alle relevante tilbagekald offentliggøres på Fødevarestyrelsens hjemmeside. I tilbagetrækningsvejledningen²⁸ fremgår, hvilke procedurer virksomheden og Fødevarestyrelsen skal følge ved tilbagetrækning og tilbagekaldelse.

Fødevareberedskabsenheden overvåger og rapporterer kvartalsvist, hvorvidt kontrollen til og med virksomheder i 1. led i tilbagekaldelsessager i mindst 95% af tilfældene er igangsat og håndteret i overensstemmelse med procedurerne.

Kontrol med fødevarehygiejne

Kontrollen med fødevarehygiejne dækker de indretnings- og driftsmæssige vilkår samt krav til fødevarevirksomhederne, som har betydning for fødevarehygiejnen og forbrugersikkerheden. Det overordnede formål med kontrol med fødevarehygiejne er, at sikre en høj hygiejnemæssig sikkerhed for fødevarer og dermed et højt niveau af forbrugerbeskyttelse. Forbrugerne har krav på sikre fødevarer, og dette kan sikres gennem en hygiejnisk forsvarlig fødevareproduktion. Virksomhederne er ansvarlige for, at fødevarelovgivningen overholdes, og at de fødevarer, der sælges, er sikre og egnede til konsum. Det er et helt overordnet princip, og det er helt afgørende, at fødevarevirksomheder i alle led er bevidste om dette ansvar og har vilje og den nødvendige viden til at løfte opgaven.

Det drejer sig bl.a. om at bevidstgøre virksomhederne om deres ansvar for fødevarehygiejne og forbrugersikkerhed, og at give de tilsynsførende de relevante kompetencer og redskaber til at kontrollere og vejlede fødevarevirksomhederne.

For at opfylde dette formål lægges der stor vægt på, at vejledninger om henholdsvis fødevarehygiejne og autorisation og registrering af fødevarevirksomheder m.v. samt Fødevarestyrelsens hjemmeside om regler på fødevareområdet løbende holdes opdateret. Vejledninger er vigtige arbejdsredskaber for både virksomheder og de tilsynsførende i Fødevarestyrelsen.

Fødevarevirksomheder skal registreres, så Fødevarestyrelsen kan føre kontrol med virksomhederne. Enkelte virksomheder har så begrænsede aktiviteter, at de vurderes til at være under bagatelgrænsen, og der er derfor ikke krav til registrering. Det kan f.eks. være madboder, som kun afholder lejlighedsvis arrangementer. Virksomheder under bagatelgrænsen kan f.eks. blive kontrolleret som led i kampagner eller som opfølgning på kundeklager. Fødevarestyrelsen kontrollerer typisk boder på større festivaler.

Kontrol med fødevarehygiejne hos primærproducenter

Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø kontrollerer fødevarehygiejnen hos landbrugere med primærproduktion (brødhvede, brødrug, maltbyg, sukkerroer, raps til madolie etc.) samt primærproducenter, som pakker egenproduceret, uforarbejdet frisk frugt og grønt. Fødevarestyrelsen sagsbehandler konstaterede afvigelser. Samarbejdet er beskrevet i en samarbejdsaftale og en kontrolaftale mellem de to styrelser. Ved kontrollen er der fokus på bl.a. håndtering af fødevarer, generel hygiejne, vedligeholdelse, forebyggelse af skadedyr m.v.

²⁸ Tilbagetrækningsvejledning (www.fvst.dk)

Landbrugs- og Fiskeristyrelsen kontrollerer fersk fisk om bord på fiskefartøjet og til og med første omsætningsled. Samarbejdet er beskrevet i en aftale mellem Fødevarestyrelsen og Landbrugs- og Fiskeristyrelsen.

Formålet med kontrollen hos primærproducenterne er at kontrollere om de producerede fødevarer overholder bestemmelserne i fødevarehygiejneforordningen m.v.

Muslingeovervågningen

Fødevarestyrelsen kontrollerer for forekomsten af visse mikrobiologiske og kemiske forureninger, giftige alger og algegifte i de indre danske farvande, hvor der foregår kommercielt fiskeri og høst af toskallede bløddyr som muslinger og østers, men også af havsnegle, søpindsvin og lign. (samlet betegnet muslinger m.m.). Kontrollen sker ved, at primærproducenterne udtager prøver for de nævnte forureninger i forbindelse med virksomhedernes egenkontrol. Fødevarestyrelsen udtager også prøver som led i prøveprojekter. Ud fra resultaterne af disse prøver vurderer Fødevarestyrelsen, hvilke produktionsområder og opdrætsanlæg der kan åbnes og klassificeres for fiskeri og høst efter muslinger m.m.

Kontrol af ATP-bestemmelserne

Kontrollen med overholdelse af bestemmelserne i bekendtgørelsen om international transport af letfordærlige fødevarer²⁹ varetages ifølge bekendtgørelsen af såvel Fødevarestyrelsen som Politiet og Danske Statsbaner (DSB). Fødevarestyrelsen er regeludstedende og koordinerende myndighed. Fødevarestyrelsen påser, at virksomheder, som modtager eller afsender fødevarer omfattet af ATP-reglerne, noterer eventuelle overtrædelser fra transportører, som leverer fødevarer, i en afvigerapport, som skal være krævet i egenkontrolrapporten, og at virksomhederne undlader at laste fødevarer i materiel, som ikke opfylder lovgivningens krav om ATP-certificering. Fødevarestyrelsen kontakter myndighederne i oprindelseslandet, såfremt det ikke har været muligt at følge op på overtrædelserne.

Fødevarestyrelsen kontrollerer materiel, som befinder sig i fødevarevirksomheder under Fødevarestyrelsens øvrige kontrolområde.

Politiet varetager kontrollen af materiel på vejene. Denne kontrol udføres typisk som led i politiets kampagnekontrol med tunge køretøjer.

DSB varetager kontrollen med materiel, som transporteres ad jernbane, og som er omfattet af ATP-bestemmelserne.

Kontrol af mikrobiologiske forureninger

Fødevarestyrelsens strategi for håndtering af mikrobiologiske forureninger i fødevarer følger internationalt anerkendte principper for mikrobiologisk risikohåndtering. Det indebærer, at der er en prioritering af de opgaver, der skal løses i forbindelse med håndtering af mikroorganismerne, og at der tages højde for de forskellige niveauer, håndteringen af de enkelte mikroorganismer befinder sig på.

Håndteringen dækker relevante mikrobiologiske risici, herunder zoonoser i fødevarer. Til disse regnes bakterier, virus og en række parasitter såsom trikiner, samt håndteringen af den særlige risiko, der er

²⁹ Bekendtgørelse nr. 813 af 3. juni 2022 om international transport af letfordærlige fødevarer

forbundet med resistente bakterier i fødevarer. Det vil sige bakterier, der er modstandsdygtige overfor antibiotika, som bruges til behandling af mennesker.

Fødevarestyrelsen har handlingsplaner for salmonella i fjerkræ, svin og kvæg. I medfør af disse er der fastsat prøveplaner for salmonella i primærproduktion og på slagteri. Udover handlingsplaner for salmonella har Fødevarestyrelsen også en handlingsplan med henblik på at reducere forekomsten af campylobacter i fjerkræ. Prøverne udtages af virksomhederne og fødevarekontrollen kontrollerer bl.a. ved prøveudtagning, at kravene overholdes.

Bestemmelser vedrørende mikrobiologiske forureninger i fødevarer, herunder krav til egenkontrol og mikrobiologiske kriterier, kontrolleres både via regelmæssige kontrolbesøg i virksomhederne samt via kontrol kampagner og prøveprojekter.

Fødevarestyrelsen gennemfører på det mikrobiologiske område hvert år prøveprojekter med det formål at generere data til brug for risikovurderinger og risikohåndtering – herunder data til brug for verifikation af handlingsplaner, iværksatte tiltag, og verifikation af virksomhedernes egenkontrol samt data til brug for at udpege og overvåge problemområder. Se mere om prøveprojekter under afsnit 5.1.6.

Kontrol pålagt i henhold til EU-reglerne inkorporeres i prøveprojekterne. Det kan f.eks. være kontrol med ikke animalske fødevarer underlagt importrestriktioner i henhold til forordning nr. 2019/1793³⁰.

Det overordnede mål er et højt niveau af mikrobiologisk fødevarsikkerhed i Danmark. Antallet af fødevarerelaterede sygdomme skal nedbringes, og særligt alvorlige mikrobiologiske risici skal minimeres eller helt elimineres. Der er særligt fokus på håndtering af *Listeria monocytogenes*, fødevarebårne Norovirus, udarbejdelse af ny viden til håndtering af campylobacter og håndtering af antibiotikaresistente bakterier i fødevarer.

Særlige kontrolplaner for perioden fremgår af:

- Bekendtgørelser, handlingsplaner, vejledninger m.m. Strategien er dynamisk, og det vurderes løbende, om der f.eks. skal omprioriteres også med kort varsel. En stor del af kontrollen sker i prøveprojekter.
- Prøveprojekter med henblik på at overvåge, kontrollere og kortlægge niveauerne for mikrobiologiske forureninger i fødevarer.

Kontrol af kemiske forureninger

Kemiske forureninger i fødevarer omfatter mange forskellige typer af stoffer med forskellig oprindelse. De kan både være naturligt forekommende, stamme fra forurenende processer i industrien eller dannes ved tilberedning af fødevarer. Både naturligt forekommende og unaturligt forekommende kemiske forureninger i fødevarer kan være sundhedsskadelige.

Disse uønskede stoffer må ikke være i fødevarer i sundhedsskadelige mængder, men kan ikke undgås fuldstændigt, og deres påvirkning varierer afhængigt af forureningstype, oprindelse samt fra fødevaregruppe til fødevaregruppe. Viden om disse giftstoffer er derfor en vigtig forudsætning for, at

³⁰ Kommissionens gennemførelsesforordning (EU) 2019/1793 af 22. oktober 2019 om midlertidig forøgelse af den offentlige kontrol og beredskabsforanstaltninger, der regulerer indførsel til Unionen af visse varer fra visse tredjelande

virksomheder kan leve op til lovgivningskrav om sikre fødevarer og for at undgå kort- og langtidseffekter på grund af indhold af stofferne i fødevarer.

Fødevestyrelsen har valgt at inddle de kemiske stoffer i tre overordnede kategorier:

- Miljøforureninger (f.eks. dioxin eller tungmetaller)
- Procesforureninger (f.eks. stegemutagener og akrylamid)
- Naturlige giftstoffer (f.eks. svampetoksiner eller lektiner i bønner)

Kemiske forureninger i fødevarer kontrolleres både via regelmæssige kontrolbesøg i virksomhederne samt via kontrolkampanjer og prøveprojekter. Kontrolkampanjerne og prøveprojekterne bruges til at overvåge, kontrollere eller kortlægge niveauerne for kemiske stoffer i fødevarer.

Kontrol pålagt i henhold til EU-reglerne inkorporeres i ovenstående projekter. Dette kan f.eks. være kontrol med dioxin, PFAS, metaller, mykotoksiner og naturlige toksiner samt procesforureninger i henhold til forordning 2022/931³¹ samt forordning 2022/932³². Endvidere føres der kontrol med at der ikke landes eller omsættes fisk fra fiskeriområder med restriktioner grundet kemisk forurening. Denne kontrol varetages af Landbrugs og Fiskeristyrelsen (LFST)

Endvidere følger Danmark så vidt muligt EU's henstillinger om at foretage yderligere analyser for kemiske forureninger, hvor der ikke er fastsat EU-maksimalgrænseværdier, foruden at lave kontrol i henhold til EU importrestriktioner for f.eks. aflatoxiner. For fisk og muslinger beskrives ligeledes (som nævnt i afsnittet *Muslingeovervågningen* ovenfor) prøveprojekter til opfyldelse af hygiejneforordningens regler mht. kontrol for indhold af kemiske forureninger.

Prøveudtagning finder normalt sted i forarbejdnings- eller importleddet og efter mistanke. Der planlægges kontrolkampanjer ud fra, hvor erfaringen viser, at der kan være problemer (f.eks. akrylamid i pomfritter), eller hvor der forventes problemer (baseret på information fra f.eks. rapid alert-systemet, internationale kollegaer, industrien eller ad andre kanaler) jf. forordning nr. 2022/931³³ og 2022/932³⁴.

Kontrol af fødevarekontaktmaterialer

Fødevarekontaktmaterialer (FKM) er materialer og genstande, f.eks. emballage og køkkenudstyr, der kommer i kontakt med fødevarer. De kontrolleres ved tilsyn der tager udgangspunkt i materialerne og deres dokumentation (dvs. mærkning, brugsanvisning, overensstemmelseserklæring og baggrundsdokumentation) i fødevare- og FKM-virksomheder og ved analytisk stikprøvekontrol.

³¹ Kommissionens gennemførelsesforordning (EU) 2022/932 af 9. juni 2022 om ensartede praktiske ordninger for gennemførelse af offentlig kontrol for så vidt angår forurenende stoffer i fødevarer, om specifikt supplerende indhold i flerårige nationale kontrolplaner og særlige supplerende ordninger for udarbejdelse heraf.

³² Kommissionens gennemførelsesforordning (EU) 2022/931 af 9. juni 2022 om ensartede praktiske ordninger for gennemførelse af offentlig kontrol for så vidt angår forurenende stoffer i fødevarer, om specifikt supplerende indhold i flerårige nationale kontrolplaner og særlige supplerende ordninger for udarbejdelse heraf.

³³ Kommissionens gennemførelsesforordning (EU) 2022/931 af 23. marts 2022 om supplerende regler til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2017/625 ved at fastsætte regler om gennemførelsen af offentlig kontrol for så vidt angår forurenende stoffer i fødevarer

³⁴ Kommissionens gennemførelsesforordning (EU) 2022/932 af 9. juni 2022 om ensartede praktiske ordninger for gennemførelse af offentlig kontrol for så vidt angår forurenende stoffer i fødevarer, om specifikt supplerende indhold i flerårige nationale kontrolplaner og særlige supplerende ordninger for udarbejdelse

Kontrol af FKM sker jævnligt hos producenten, importøren fra 3. land og i fødevarer virksomheden. Derudover kan andre virksomheder, eksempelvis FKM-engrosforhandleren, blive kontrolleret ved behov. Det kan eksempelvis være ved udpegning til prioriteret kontrol eller i forbindelse med kontrolkampagner. Fødevarestyrelsen fører analytisk kontrol med udvalgte FKM på markedet og i forbindelse med importrestriktionen på nylon og melaminkøkkengrej fra Kina og Hongkong.

Kontrol af pesticidrester i fødevarer

Anvendelsen af pesticider på dyrkede afgrøder kan føre til restindhold i afgrøderne. For at sikre forbrugerne mod sundhedsmæssigt uacceptabelt indhold af pesticider, kontrollerer og overvåger Fødevarestyrelsen pesticidrester i fødevarer, jf. forordning 396/2005³⁵, som bl.a. fastsætter maksimalgrænseværdier for pesticidrester i fødevarer.

Miljøstyrelsen godkender anvendelsen af pesticider. I den forbindelse vurderer DTU Fødevareinstituttet og Fødevarestyrelsen, hvorvidt anvendelsen (god landbrugspraksis: GAP) sikrer overholdelse af gældende maksimalgrænseværdier. Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljøudfører kontrol med brugen af pesticider hos primærbedrifterne, samt kontrol af økologisk jordbrugsproduktion.

Fødevarestyrelsens kontrol foregår dels ved at udtage prøver af frugt og grøntsager m.v., men også ved kontrol af fødevarer virksomhedernes egenkontrol – eksempelvis virksomhedens dokumentation i form af analyseresultater m.v.

Pesticidrester i både økologiske og konventionelle fødevarer kontrolleres ved udtagning af både stikprøver og mistankeprøver. Stikprøver er tilfældigt udtagne prøver, som søges fordelt repræsentativt på afgrøder og geografi. Mistankeprøver udtages baseret på en mistanke om større hyppighed af overskridelser af maksimalgrænseværdierne. Prøverne udtages primært hos grossister, primærproducenter og grænsekontrolsteder. Kontrollen af pesticidrester i forskellige typer af fødevarer er beskrevet i en række prøveprojekter. Resultaterne af kontrollen publiceres i Fødevarestyrelsens årlige rapport "Pesticidrester i fødevarer". Fødevarestyrelsens kontrol skal ses, som et supplement til virksomhedernes egenkontrol.

Kontrol af tilsætningsstoffer til fødevarer, herunder aromaer og enzymer

Både kontrolkampagner og prøveprojekter anvendes til at sikre viden om indhold af tilsætningsstoffer og aromastoffer og til at fokusere kontrollen på områder med tidligere overtrædelser. Der igangsættes hvert år prøveprojekter for tilsætningsstoffer og aromaer med henblik på at overvåge og kontrollere niveauerne for tilsætningsstoffer og aromaer i fødevarer.

Den rutinemæssige kontrol med overholdelse af gældende grænseværdier for tilsætningsstoffer, sker ved kontrolbesøg i fødevarer virksomhederne, hvor der bl.a. udføres recept- og dokumentkontrol samt kontrol af virksomhedernes egenkontrol.

Fødevarestyrelsen har en vejledning om tilsætningsstoffer, som kan findes på Fødevarestyrelsens hjemmeside. Som supplement til denne vejledning har Fødevarestyrelsen desuden udarbejdet en

³⁵ Europa-Parlamentet og Rådets Forordning (EF) Nr. 396/2005 af 23. februar 2005 om maksimalgrænseværdier for pesticidrester i eller på vegetabiliske og animalske fødevarer og foderstoffer og om ændring af Rådets direktiv 91/414/EØF

kontrolguide for tilsætningsstoffer. For så vidt angår enzymer og aromaer, er der udarbejdet tjeklister til brug for kontrollen af disse områder.

Kontrol af tilsætning af vitaminer og mineraler

Fødevarer, der er tilsat vitaminer og mineraler samt visse andre stoffer, kontrolleres løbende af fødevareenhederne ved kontrolbesøg i fødevarevirksomhederne. Formålet med kontrollen er at kontrollere, at virksomhederne kun markedsfører fødevarer, der lovligt er tilsat næringsstoffer, jf. reglerne for tilsætning af vitaminer og mineraler og visse andre stoffer.³⁶ Der er udarbejdet en vejledning om berigede fødevarer, som kan findes på Fødevarestyrelsens hjemmeside. Som supplement til denne vejledning har Fødevarestyrelsen desuden udarbejdet en kontrolguide for berigede fødevarer. Der gennemføres desuden kontrolkampagner med fokus på berigede fødevarer.

Kontrol af fødevarer til særlige grupper

Fødevarer til særlige grupper, det vil sige fødevarer bestemt til spædbørn og småbørn, fødevarer til særlige medicinske formål og kostenstatninger til vægtkontrol, kontrolleres løbende af fødevareenhederne ved kontrolbesøg i fødevarevirksomhederne. Der er udarbejdet en vejledning om fødevarer til særlige grupper, som kan findes på Fødevarestyrelsens hjemmeside.

Kontrol af kosttilskud

Kontrollen af kosttilskud er internt i Fødevarestyrelsen fordelt mellem fødevareenhederne og specialenheden Kosttilskudsgruppen, som hører under Fødevarestyrelsens Fødevarerejsehold. Der er udarbejdet en bekendtgørelse³⁷ og en vejledning om kosttilskud. Som supplement til denne vejledning har Fødevarestyrelsen desuden udarbejdet kontrolguides om anmeldelse af kosttilskud samt vitamin- og mineralindhold i kosttilskud.

Kosttilskud, som ønskes markedsført i Danmark, skal anmeldes til Fødevarestyrelsen senest eller samtidig med påbegyndt markedsføring.

Fødevareenhederne gennemfører kontrolbesøg i registrerede fødevarevirksomheder og kontrollerer markedsføringen af de anmeldte kosttilskud, og denne kontrol dækker bl.a. korrekt anmeldelse, mærkning og indhold af vitaminer og mineraler mv. Disse områder kan også indgå i kontrolkampagner.

Kosttilskudsgruppen foretager løbende produktsikkerhedskontrol af de anmeldte kosttilskud, der markedsføres i Danmark. Denne kontrol udføres i udgangspunktet administrativt (som skrivebordskontrol), og har fokus på, om de anmeldte kosttilskud indeholder sundhedsfarlige ingredienser eller ingredienser, som falder ind under novel food-reglerne eller bekendtgørelse om tilsætning af visse andre stoffer end vitaminer og mineraler til fødevarer³⁸.

Derudover gennemfører Kosttilskudsgruppen løbende kontrol på internettet af danske hjemmesider, hvor kontrollen har fokus på uregistrerede virksomheder, der markedsfører uanmeldte kosttilskud. Kontrollen omfatter også markedsføring på sociale medier, og kontrollen udføres i udgangspunktet som kontrolbesøg.

³⁶ Bekendtgørelse nr. 1320 af 28. november 2023 om tilsætning af vitaminer og mineraler til fødevarer og bekendtgørelse nr. 1388 af 29. november 2023 om tilsætning af visse andre stoffer end vitaminer og mineraler til fødevarer

³⁷ Bekendtgørelse nr. 141 af 7. februar 2023 om kosttilskud.

³⁸ Bekendtgørelse nr. 1388 af 29. november 2023 om tilsætning af visse andre stoffer end vitaminer og mineraler til fødevarer

Fødevarestyrelsen samarbejder løbende med Lægemiddelstyrelsen om bl.a. snitfladen for klassificering af kosttilskud og naturlægemidler/lægemidler. Kosttilskudsgruppen deltager i den forbindelse hvert år i 1-2 task force-projekter i samarbejde med Lægemiddelstyrelsen. Der er indgået en samarbejdsaftale mellem Fødevarestyrelsen og Lægemiddelstyrelsen.

Kontrol af mærkning og markedsføring af fødevarer

Formålet med at kontrollere mærkning og markedsføring af fødevarer er at beskytte forbrugerne og sikre hensigtsmæssig forbrugeroplysning om de fødevarer, de indtager.

Mærkningsreglerne, herunder reglerne om næringsdeklaration, kontrolleres af fødevareenhederne ved basiskontrollen i virksomhederne. Der er udarbejdet vejledninger om mærkning og næringsdeklaration. Fødevarestyrelsen gennemfører endvidere årlige kontrolkampagner med fokus på særligt udvalgte områder inden for mærkningsområdet.

Ernærings- og sundhedsanprisninger

Formålet er at kontrollere, at virksomhederne ikke anpriser fødevarer i strid med anprisningsforordningen³⁹. Dette for at undgå at forbrugerne bliver vildledt. Fødevarestyrelsen har udarbejdet en vejledning til anprisningsforordningen.

Kontrol af ernærings- og sundhedsanprisninger udføres primært som led i kampagnekontrol og på baggrund af anmeldelser fra virksomheder og forbrugere. Kontrollen på baggrund af anmeldelser herunder brugen af ulovlige sygdomsanprisninger varetages af Kosttilskudsgruppen under Fødevarekontrollens Rejsehold. Kosttilskudsgruppens kontrol af anprisninger omfatter både kosttilskud og almindelige fødevarer.

Kontrollen med fødevarer, der er mærket med Nøglehullet⁴⁰, udføres af fødevareenhederne ved kontrol i fødevarevirksomhederne. Fødevarestyrelsen har udarbejdet en vejledning til Nøglehulsmærket.

Kontrol af novel food og bestrålede fødevarer

Kontrol af novel food udføres af fødevareenhederne ved kontrolbesøg i fødevarevirksomhederne. Novel food i kosttilskud kontrolleres af Kosttilskudsgruppen, jf. afsnittet ovenfor om kontrol af kosttilskud. Bestrålede fødevarer kontrolleres ved udtagning af mistankeprøver hovedsageligt ved grænsekontrolstederne.

Fødevarestyrelsen har en novel food-vejledning, som kan findes på Fødevarestyrelsens hjemmeside eller retsinformationen⁴¹. Som supplement til denne vejledning har Fødevarestyrelsen udviklet tre korte, vejledende novel food-film. Fødevarestyrelsen har desuden udarbejdet en kontrolguide om novel food til tilsynet. Derudover findes der flere dokumenter på intranettet med vejledningskarakter, der omhandler specifikke kontrolspørgsmål.

³⁹ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) Nr. 1924/2006 af 20. december 2006 om ernærings- og sundhedsanprisninger af fødevarer.

⁴⁰ Nøglehulsmærket er et fælles, nordisk ernæringsmærke, som har til formål at hjælpe forbrugerne med at træffe et sundere valg. Nøglehullet er en ernæringsanprisning (notificeret under anprisningsforordningen). Det er den eneste lovlige ernæringsanprisning, der angiver en bedre samlet ernæringsmæssig sammensætning.

⁴¹ Vejledning om Novel Foods VEJ nr. 10057 af 18/12/2023

Kontrol af genetisk modificerede organismer (GMO) i fødevarer

Genmodificerede fødevarer kan bestå, indeholde eller være fremstillet af GMO (genmodificerede organismer). GMO'er til fødevarerbrug skal godkendes af i EU og være lige så sikre at indtage som ikke genmodificerede fødevarer. Reglerne om GMO i fødevarer er reguleret i Forordning (EF) nr. 1829/2003 af 22. september 2003 om genetisk modificerede fødevarer og foderstoffer.

GMO kontrolleres af fødevareenhederne ved kontrolbesøg i fødevarevirksomhederne samt ved årlige prøveprojekter, hvor ca. 25 prøver af majs-, soja-, ris-, hørfrø- og papayaprodukter analyseres for tilstedeværelsen af GMO.

EU godkendte genmodificerede majs og soja skal være mærket "genetisk modificeret" eller "fremstillet af genetisk modificeret". Formålet med mærkningen er, at give forbrugeren mulighed for at foretage et valg på et oplyst grundlag.

Fødevarer eller fødevareingredienser, hvori der er utilsigtet eller teknisk uundgåeligt forekommer godkendt, genmodificeret materiale i en mængde, der ikke overstiger 0,9 % regnet på ingrediensniveau, er undtaget fra ovennævnte krav om mærkning, hvis virksomheden kan godtgøre, at indholdet er utilsigtet eller teknisk uundgåeligt. Tærskelværdien på 0,9% er indført i reglerne for at tage højde for, at det kan være vanskeligt helt at undgå indhold af GMO i produkter fra lande, hvor dyrkning af GMO er udbredt.

Økologiske fødevarer skal være fremstillet uden anvendelse af GMO'er eller produkter fremstillet af eller ved hjælp af GMO'er, men også her gælder tærskelværdien på 0,9 %. Der er ingen sundhedsfare ved produkter med indhold af EU-godkendte GMO'er, idet de genmodificerede varianter af fx majs og soja er risikovurderet og fundet lige så sikre at spise som tilsvarende ikke genmodificerede afgrøder. Mærkning med oplysning om brug af GMO skal ses som en oplysning om, hvordan varen er produceret, og ikke som en advarsel mod produktet.

Kontrol af økologiske fødevarevirksomheder og akvakultur

Kontrollen af økologireglerne varetages både af Fødevarestyrelsen og af Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø. Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø udfører kontrollen af primærbedrifterne og deres forsyningsvirksomheder, mens Fødevarestyrelsen kontrollerer fødevarevirksomhederne og akvakulturbrug. Fødevarestyrelsen og Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø koordinerer løbende regler og kontrol.

Fødevarestyrelsens økologikontrol gennemføres i henhold til EU's økologiforordning⁴², den danske økologilov⁴³ samt bekendtgørelsen om økologiske fødevarer og økologisk akvakultur m.v.⁴⁴

Kontrollen af fødevarevirksomheder gennemføres af Fødevarestyrelsens fødevareenheder og Kødkontrollen ud fra dels Fødevarestyrelsens generelle kontrolprincipper, herunder opfølgning og sanktionering, og dels Fødevarestyrelsens Vejledning om økologikontrol, herunder retningslinjer for sagsopfølgning på økologiområdet, samt kapitel 6.1.1. i Vejledning om økologiske fødevarer⁴⁵.

⁴² Rådets forordning (EF) nr. 1831/2003 af 22. september 2003 om økologisk produktion og mærkning af økologiske produkter og om ophævelse af Rådets forordning (EF) nr. 853/2007

⁴³ Lovbekendtgørelse nr. 1203 af 29. august 2022 af økologiloven

⁴⁴ Bekendtgørelse nr. 2168 af 23. november 2021 om økologiske fødevarer og økologisk akvakultur m.v.

⁴⁵ Vejledning om økologiske fødevarer (www.fvst.dk)

Kontrollen med økologiske akvakulturbrug udføres af Fødevarestyrelsens Sektion for Akvakultur på baggrund af reglerne i EU's økologiforordning, jf. bekendtgørelsen om økologiske fødevarer og økologisk akvakulturbrug.

Fødevarestyrelsen offentliggør årligt en rapport om den gennemførte økologikontrol på Fødevarestyrelsens hjemmeside. På baggrund af kontrolresultaterne vurderes løbende, om der er grundlag for ændring af kontrolprincipperne eller behov for en særlig kontrolindsats. Som supplement til økologikontrollen, jf. kravene i EU-økologireglerne, gennemføres der særlige kontrolkampagner rettet mod overholdelse af specifikke økologibestemmelser udvalgt på baggrund af en risikovurdering. Resultaterne fra disse opgøres særskilt.

Kontrol af handelsnormer og varestandarder

Handelsnormerne omfatter regler om fødevarer fastsat under forordningen om den fælles markedsordning for landbrugsvarer, mens reglerne om varestandarder omfatter reglerne i de såkaldte "morgenmadsdirektiver" samt reglerne om naturligt mineralvand og spiritus. Disse områder kontrolleres i udgangspunktet i forbindelse med basiskontrollen i fødevarevirksomhederne.

5.1.3. Foderkontrolkonceptet

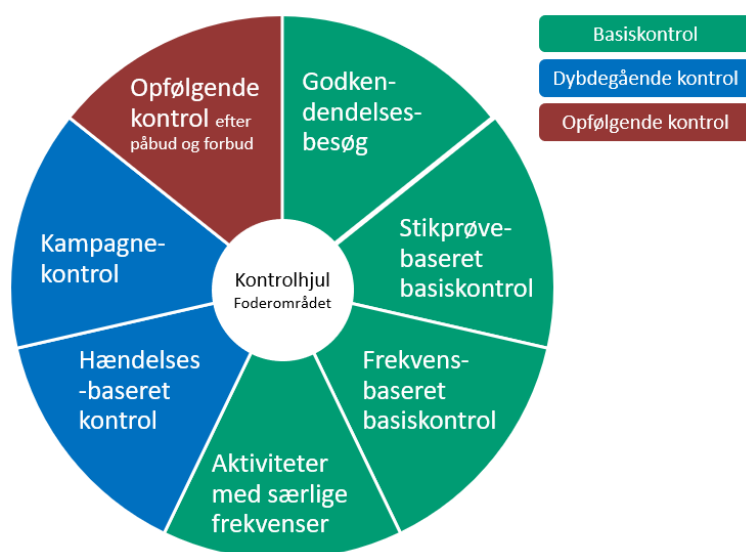
Fra januar 2023 har Fødevarestyrelsen indført et nyt kontrolkoncept på foderområdet, som er yderligere justeret fra januar 2024. Der er primært tale om tekniske ændringer i forhold til tidligere. Det betyder, at alle kontroller på foderområdet er en integreret del af kontrolkonceptet, herunder godkendelsesbesøg, foderkontrol i fødevarevirksomheder med restprodukter til foderbrug og beredskabskontroller og kontrol af tilbagetrækning af farligt foder.

Kontrolkonceptet på foderområdet er præsenteret som et kontrolhjul inddelt i tre kontrolkategorier med syv kontrolindsatser. Kontrolkonceptet sætter rammerne for, hvilke typer af kontrol der skal udføres, kontrolhyppighed, kontrolomfang m.v. i fodervirksomheder et led efter primærproduktionen.

De syv kontrolindsatser danner tilsammen et fleksibelt kontrolkoncept, hvor omprioritering mellem indsatser kan sikre, at Fødevarestyrelsen hurtigt kan tilpasse kontrollen og sætte ind overfor nye udfordringer og følge udviklingen i erhvervet.

De syv kontrolindsatser fordelt på tre kontrolkategorier:

- Basiskontrol (det grønne segment) består af fire kontrolindsatser:
 - Godkendelsesbesøg
 - Stikprøvebaseret basiskontrol
 - Frekvensbaseret basiskontrol
 - Måltrettet kontrol af aktiviteter med særlige frekvenser
- Dybdegående kontrol (det blå segment) består af to kontrolindsatser:
 - Hændelsesbaseret kontrol
 - Kampagnekontrol
- Opfølgende kontrol (det røde segment) består af en kontrolindsats:
 - Opfølgende kontrol efter påbud og forbud

De syv kontrolindsatser har hver sit formål og målgruppe, og tilsammen danner de rammen for den samlede foderkontrol.

Basiskontrol

Basiskontrollen er forebyggende og sikrer et grundlæggende niveau af kontrol i den samlede gruppe af kontrolobjekter.

Godkendelsesbesøg udføres i visse nye kontrolobjekter. Formålet med kontrolindsatsen godkendelsesbesøg er at kontrollere om et nyt kontrolobjekt må påbegynde sine foderaktiviteter. Ved godkendelsesbesøget kontrollerer Fødevarestyrelsen kontrolobjektets risikoanalyse og HACCP-plan. Desuden vurderes om bl.a. indretning og drift lever op til kravene ud fra de aktiviteter, virksomheden har ansøgt om godkendelse til.

Stikprøvebaseret basiskontrol udføres i kontrolobjekter i risikogruppe ultralav, og udpegningen sker på baggrund af data om kontrolobjekterne og deres kontrolhistorik.

Fødevarestyrelsen udfører kontrollen som en standardkontrol. En standardkontrol indeholder som minimum kontrol med fire forskellige lovgivningsområder: Hygiejne (håndtering af foder, rengøring eller vedligeholdelse), Virksomhedens egenkontrol-HACCP, Sporbarhed og Virksomhedens registrering/godkendelse.

Frekvensbaseret basiskontrol udføres hos kontrolobjekter, der på baggrund af den individuelle risikokarakterisering får tildelt en fast kontrolfrekvens, som afhænger af kontrolobjektets risikogruppe. Kontrollen udføres som en standardkontrol.

Aktiviteter med særlige frekvenser er aktiviteter, hvor der i reguleringen på området er fastsat frekvenser for kontrolhyppigheden, som Fødevarestyrelsen skal overholde. Der skal dog kun udføres måltrettet kontrol af aktiviteterne med særlige frekvenser, hvis det ikke er muligt at kontrollere de pågældende emner i forbindelse med de øvrige kontrolindsatser i kontrolhjulet.

Dybdegående kontrol

Dybdegående kontrol er indsatser målrettet kontrolobjekter eller grupper af kontrolobjekter med øget behov for kontrol eller vejledning eller som har aktiviteter med særlige risici.

Hændelsesbaseret kontrol udføres i kontrolobjekter, hvor Fødevarestyrelsen modtager informationer, der indikerer, at det aktuelle kontrolobjekt muligvis har et kontrolbehov, f.eks. anmeldelse om en uregistreret fodervirksomhed. Kontrol efter anmeldelse kan også udføres i foderkontrolobjekter, der er undtaget fra kravet om registrering og godkendelse. Kontrollen udføres i udgangspunktet som en standardkontrol.

Kampagnekontrol skal øge fokus på risikoområder, og Fødevarestyrelsen udvælger områder, som skønnes at have behov for en særlig kontrolindsats på baggrund af en risiko- og behovsvurdering. En risiko kan i denne sammenhæng f.eks. være et kendt problem inden for et givent område. Det kan være regler, der er svære at forstå, mange sanktioner eller nye regler inden for et område og nye produktionsmetoder i virksomhederne. Et behov for at gennemføre en kampagne kan være et ønske om at afdække eller indsamle større viden om specifikke forhold.

Opfølgende kontrol

Opfølgende kontrol er målrettet kontrolobjekter, der er blevet sanktioneret med påbud eller forbud for at overtræde foderreglerne. Formålet med kontrollen er at kontrollere om virksomheden har efterkommet påbuddet eller rettet op på forholdene, så forbuddet kan ophæves.

Risikokarakterisering og kontrolfrekvens

Risikokarakteriseringen foretages for alle de fodervirksomheder, som er underlagt Fødevarestyrelsens kontrol. Primærproducenter, som bliver kontrolleret af Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø, er ikke omfattet af denne risikokarakterisering.

Risikokarakteriseringen bygger på følgende 5 risikofaktorer:

- Kontrolobjekt risikoaktivitetsgruppe (produktion, lager, handel, transport, fødevare med restprodukter til foderbrug)
- Aktiviteter, der kræver godkendelse efter foderhygiejneforordningen eller foderlægemiddel-forordningen
- Produktion med animalsk materiale
- Mærkningsansvar
- Direkte tørring

Et kontrolobjekt tildes et antal risikopoint for hver risikoplysning. Pointene summeres og placerer kontrolobjektet i en af de fem risikogrupper. Risikokarakteriseringen er beskrevet i foderkontrolbekendtgørelsen⁴⁶ og kapitel 14 i Vejledning om kontrolindsatser på foderområdet⁴⁷.

⁴⁶ Bekendtgørelse nr. 2101 af 23. november 2021 om foderkontrol, kædekontrol og fodervirksomheder med certificeret kvalitetsstyringssystem

⁴⁷ Kontrolindsatser i fodervirksomheder (www.fvst.dk)

På baggrund af risikogrupperne bliver kontrolobjekterne inddelt i to grupper: Den ene gruppe får stikprøvebaseret basiskontrol, og den anden gruppe bliver kontrolleret efter faste frekvenser.

Kontrolobjekter omfattet af stikprøvebaseret basiskontrol bliver ikke kontrolleret efter faste frekvenser, men bliver udpeget til kontrol bl.a. på baggrund af data om kontrolobjektet.

Kontrolobjekter omfattet af frekvensbaseret basiskontrol bliver kontrolleret med en kontrolfrekvens, der er bestemt af kontrolobjektets indplacering i risikogruppe. Kontrolfrekvenserne fremgår af bilag til foderkontrolbekendtgørelsen samt tabellen nedenfor:

Risikogrupper og kontrolfrekvenser

Risikogruppe	Standardfrekvens	Reduceret frekvens
Særlig høj	4	3
Høj	2	1
Middel	1	0,5
Lav	0,5	Ikke relevant
Ultralav	Omfattet af stikprøvebaseret basiskontrol	

Individuel behovsvurdering af foderkontrolobjekter

Fødevarerstyrelsen udfører også en individuel behovsvurdering af det enkelte kontrolobjekt.

Behovsvurderingen omfatter følgende elementer:

- Kontrolobjekter med god kontrolhistorik (høj regelefterlevelse) bliver kontrolleret efter en reduceret kontrolfrekvens. God kontrolhistorik er her defineret ved, at de seneste fire kontrolrapporter er uden anmærkninger og samtlige kontrolrapporter for de seneste 12 måneder er uden anmærkninger.
- Producenter kan yderligere få nedsat det årlige antal frekvensbaserede basiskontroller på baggrund af en supplerende individuel vurdering af kontrolbehovet. Den supplerende individuelle vurdering af kontrolbehovet kan anvendes i kontrolobjekter med mindre produktionsaktivitet eller et vareudvalg, der kun omfatter en enkelt eller ganske få og simple fodertyper.
- Kontrolobjekter, der er registreret tredjepartscertificeret, kan få nedsat kontrolfrekvensen.
- Kontrolobjekter, der er omfattet af kædekontrollen, kan få nedsat kontrolfrekvensen.

Kontrolplanlægning

Reglerne på foder er inddelt i 10 lovgivningsområder, jf. bilag 11 D til kontrolvejledningen.

Fødevarerstyrelsen skal over en periode kontrollere alle relevante lovgivningsområder. Kontrollen af lovgivningsområderne udføres som stikprøvekontrol.

I foderkontrolobjekter omfattet af stikprøvebaseret basiskontrol skal kontrollen planlægges, så alle relevante lovgivningsområder kontrolleres inden for en treårig periode i branchegruppen som helhed. Der er desuden særlige retningslinjer for, hvilke lovgivningsområder der skal kontrolleres ved en standardkontrol.

I foderkontrolobjekter omfattet af frekvensbaseret basiskontrol skal Fødevarestyrelsen planlægge kontrollen, så alle relevante lovgivningsområder og underliggende kontrolemner bliver kontrolleret inden for en treårig periode i det enkelte kontrolobjekt. Der er desuden særlige retningslinjer for, hvilke lovgivningsområder, der skal kontrolleres ved en standardkontrol.

Retningslinjerne for planlægning af kontrollen fremgår af vejledning om kontrolindsatser på foderområdet.

Frivillig kontrolordning for tredjepartscertificerede virksomheder

Fodervirksomheder kan søge om at blive omfattet af den frivillige kontrolordning for tredjepartscertificerede virksomheder.

For at blive registreret i Fødevarestyrelsen som tredjepartscertificeret, skal virksomhedens kvalitetsstyringssystem være certificeret af en tredjepart. Det vil sige et certificeringsorgan, der er akkrediteret til at certificere efter den eller de standarder, som udgør grundlaget for kvalitetsstyringssystemet. Den certificerede del af kvalitetsstyringssystemet skal dække alle virksomhedens foderaktiviteter, herunder de krav i foderlovgivningen, der gælder for aktiviteterne. Enkelte foderaktiviteter kan dog være undtaget, hvis aktiviteten kun udgør en meget begrænset del af virksomhedens samlede foderaktiviteter, og aktiviteten ikke har direkte betydning for fodersikkerheden.

Når Fødevarestyrelsen gennemfører kontrol i tredjepartscertificerede virksomheder, vil de tilsynsførende inddrage resultaterne fra den kontrol, som certificeringsorganet har udført. Derfor får virksomhederne nedsat kontrolfrekvensen for frekvensbaseret basiskontrol, jf. bilag i foderkontrolbekendtgørelsen samt tabellen nedenfor:

Risikogruppe og nedsat frekvens for tredjepartscertificerede virksomheder

Risikogruppe	Nedsat standardfrekvens	Nedsat reduceret frekvens
Særlig høj	3	2 / 1
Høj	1	0,5
Middel	0,5	0,5
Lav	Ikke relevant	Ikke relevant
Ultralav	Ikke relevant	Ikke relevant

Frivillig kontrolordning for kædevirksomheder

Kædekontrol er en frivillig ordning, der betyder, at Fødevarestyrelsen kontrollerer overholdelse af dele af lovgivningen hos den enkelte kædes hovedkontor. Det kan være egenkontrolprogrammet, mærkning, import og øvrige emner, hvor hovedkontoret har ansvaret og styringen. Øvrige emner og implementering af procedurer udarbejdet af hovedkontoret, kontrollerer Fødevarestyrelsen i de enkelte kædevirksomheder.

For at kunne blive omfattet af den frivillige ordning for kædekontrol, skal kæden bestå af en gruppe af virksomheder, som via ensartet navn og markedsføring fremtræder som en samlet enhed, og hvor et

hovedkontor via kontrakt eller ejerskab tager styring og ansvar for overholdelse af dele af lovgivningen i kædens virksomheder. Kæden skal bestå af mindst 5 virksomheder på forskellige adresser.

Foderkæder med virksomheder omfattet af frekvensbaseret basiskontrol, kan få nedsat antallet af frekvensbaserede basiskontroller med 1/3, hvis kæden har regelefterlevelse over gennemsnittet for branchen.

Offentliggørelse af kontrolresultater

Fødevarestyrelsen offentliggør lister med kontrolresultater på Fødevarestyrelsen hjemmeside⁴⁸.

Offentliggørelsen af kontrolresultater giver virksomhederne et incitament til at overholde reglerne.

Kontrol af foder hos primærproducenter

Formålet med kontrollen er, at kontrollere om primærproducenter af foder overholder foderlovgivningen. Kontrollen består af 4 kontrolindsatser: basis kontroller (med eller uden sammenfald af konditionalitetskontrol (KON-kontrol)), anmeldelser, ekstraordinære kontroller og opfølgende kontroller.

Basiskontroller gennemføres efter faste retningslinjer (kontrollinstruks og fokusliste) med fokus på fodersikkerhed. Kontrollen omfatter bl.a. håndtering, transport og opbevaring af foder, samt kontrol med tilhørende besætninger. Kontrolfrekvenserne fastsættes efter en generel risikovurdering på baggrund af kontrolobjektets konkrete aktiviteter samt tidligere kontroller. Kontroller gennemført i sammenfald med konditionalitetskontrol udpeges efter kriterier fastlagt i Styrelsen for Grøn Arealomlægning og vandmiljø. KON-kontrol relateret til de populationer, der har dyr, og godkendes derefter af Fødevarestyrelsen.

Kontrol på grund af anmeldelser udpeges af Fødevarestyrelsen og foretages på baggrund af en anmeldelse fra f.eks. andre myndigheder, borgere eller analyseresultater, der tyder på problemer med foder- og fødevarer sikkerheden. Kontrollerne prioriteres højt og køres kort tid efter anmeldelse.

Ekstraordinære kontroller udpeges af Fødevarestyrelsen og udtages f.eks. på baggrund af henvendelser fra andre myndigheder eller analyseresultater fra Fødevarestyrelsens kontrol af animalske fødevarer.

Kontrollen er mere dybdegående og kontrolleres efter en særlig fokusliste.

Opfølgende kontroller foretages som udgangspunkt ikke af Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø, men kan i helt særlige tilfælde udpeges af Fødevarestyrelsen, hvis de vurderer, at der er et behov for en ekstra kontrol. Kontrollen vil ikke være en fuld kontrol, men være opfølgning på særlige forhold konstateret ved en tidligere kontrol.

⁴⁸ www.fvst.dk

Kontrol af foderhygiejne

Fødevarestyrelsen registrerer og godkender fodervirksomheder efter bestemmelser i foderhygiejneforordningen⁴⁹ og foderlægemiddelforordningen⁵⁰, jf. bekendtgørelsen om foder og fodervirksomheder⁵¹.

Kontrollen af foderhygiejne omfatter virksomhedernes regelefterlevelse af bestemmelser til de indretnings- og driftsmæssige vilkår og øvrige krav, som har betydning for foderhygiejnen og fodersikkerheden.

Det overordnede formål med kontrol af foderhygiejne er at sikre en høj hygiejnemæssig sikkerhed af foderstoffer, og derigennem fødevarer sikkerheden af animalske fødevarer. Brugere af foderstoffer har krav på, at disse er sikre af hensyn til dyrenes sundhed og dyrevelfærden. En af måderne at opfylde disse krav på er gennem en hygiejnisk forsvarlig foderproduktion og anden foderhåndtering.

For at opfylde kontrollens formål, lægges der stor vægt på vejledning af fodervirksomheder om henholdsvis foderhygiejne og krav om registrering og godkendelse som fodervirksomhed. På Fødevarestyrelsens hjemmeside findes der vejledning om regler på foderområdet og deres anvendelse. Denne vejledning kan også anvendes af tilsynsførende i Fødevarestyrelsen.

Foderhygiejne kontrolleres ved en stor del af kontrollerne på fodervirksomheder. Ved basiskontrollen kontrolleres mindst et af de tre lovgivningsområder inden for foderhygiejne. Det drejer sig om håndtering af foder, rengøring og vedligeholdelse.

Kontrol af kontaminanter i foder

Foder kan være forurenet med såkaldte uønskede stoffer, eller med andre ord kontaminanter, som i praksis er forureninger. Indhold af kontaminanter i foder reguleres for at sikre dyrs og menneskers sundhed og for at beskytte naturen og den animalske produktion. Kontaminanter i foder omfatter mange forskellige typer sundhedsskadelige eller miljøskadelige stoffer med forskellig oprindelse. Der kan både være tale om stoffer der forekommer naturligt, og menneskeskabt baggrundsforurening i naturen, f.eks. pesticider, stoffer, der stammer fra produktionsprocesser i industrien, eller stoffer der skyldes overslæb af f.eks.

fodertilsætningsstoffer til foder til ikke-målarter af dyr. Der er fastsat maksimalgrænseværdier (Maximum Residue Levels (MRL)) for en række uønskede stoffer i Direktiv 2002/32⁵². Der er herudover fastsat vejledende grænseværdier for en række svampegifte (mykotoksiner) i Kommissionshenstilling nr. 2006/576⁵³ og vejledende niveauer (baseret på forekomstdata) for andre mykotoksiner i foder i Kommissionshenstilling nr. 2013/165⁵⁴. Ligeledes er der fastsat maksimalgrænseværdier for restkoncentrationer af pesticider i foder i henhold til forordning 396/2005.

⁴⁹ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 183/2005 af 12. januar 2005 om krav til foderstofhygiejne

⁵⁰ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2019/4 af 11. december 2018 om fremstilling, markedsføring og anvendelse af foderlægemidler, ændring af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 183/2005 og ophævelse af Rådets direktiv 90/167/EØF

⁵¹ Bekendtgørelse nr. 2227 af 30. november 2021 om foder og fodervirksomheder

⁵² Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2002/32/EF af 7. maj 2002 om uønskede stoffer i foderstoffer

⁵³ Kommissionens Henstilling af 17. august 2006 om forekomst af deoxynivalenol, zearalenon, ochratoksin A, T-2 og HT-2 samt fumonisiner i produkter til foderbrug

⁵⁴ Kommissionens Henstilling af 27. marts 2013 om forekomsten af T-2-toksin og HT-2-toksin i korn og kornprodukter

Uønskede stoffer i foder kan ikke undgås fuldstændigt, og deres påvirkning af dyrene varierer markant afhængigt af forureningstype, oprindelse og fodertype. Kontaminanter i foder kontrolleres i forbindelse med kontrolbesøg i virksomhederne, og det kan omfatte prøveudtagning. Kontrollens formål er at overvåge, kontrollere og kortlægge niveauerne af uønskede stoffer i foder. Under besøg på virksomhederne bliver det kontrolleret, om virksomhedernes egenkontrol er tilstrækkelig i relation til virksomhedernes risikoanalyse, herunder om virksomhederne efterlever foderhygiejneforordningens⁵⁵ regler for bl.a. dioxinkontrol samt generel modtagekontrol og kvalitetskontrol.

Den kontrol, som Danmark er pålagt at udføre i henhold til EU-reglerne, indarbejdes i såkaldte prøveprojekter, som fastlægger hvordan og i hvilket omfang, der skal udtages prøver af bestemte fodertyper til undersøgelse for bestemte kontaminanter. For enkelte, konkrete stoffer er der fastsat krav om specifikke analyser i foderlovgivningen. F.eks. er det et krav, at fodervirksomhederne udfører specifik kontrol af indhold af dioxin i foder i henhold til foderhygiejneforordningen. Endvidere følger Danmark EU's henstillinger om at udtage særlige prøver, f.eks. for visse mykotoksiner og for indhold af uorganisk arsen i foder.

Prøveudtagning finder som udgangspunkt altid sted ved kilden, dvs. i forarbejdnings- eller importleddet og ellers efter mistanke. Der kan udvælges kontrolkampagner ud fra behov for viden, eller ud fra erfaring med, hvor der forventes at være problemer. Det kan f.eks. være baseret på information fra rapid alert-systemet, internationale kollegaer eller industrien. Desuden bliver der løbende udviklet analysemetoder til nye stoffer, så som PFAS og p-phenetidin.

For foder fra tredjelande, som EU har underlagt importrestriktioner som følge af fund af ulovlige indhold af uønskede stoffer, er der etableret projekter, der sikrer, at der udtages prøver til laboratorieanalyse. Det drejer sig f.eks. om aflatoksiner og pesticidrester (f.eks. pentachlorophenol) samt rester af veterinære lægemidler f.eks. chloramphenicol.

Indsatsen koordineres ved jævnlige arbejdsgruppemøder mellem Fødevarestyrelsens fagenheder og Fødevarestyrelsens laboratorium, hvor DTU Fødevareinstituttet også deltager. Desuden modtager Fødevarestyrelsen faglig sparring fra Aarhus Universitet.

Kontrol af tilsætning af fodertilsætningsstoffer

Kontrollen af fodertilsætningsstoffer dækker alle fodertilsætningsstoffer, dvs. teknologiske fodertilsætningsstoffer, sensoriske fodertilsætningsstoffer, ernæringsmæssige fodertilsætningsstoffer (vitaminer, aminosyrer, mineraler), zootekniske fodertilsætningsstoffer og coccidiostatisk fodertilsætningsstoffer. Der er fokus på de ernæringsmæssige fodertilsætningsstoffer i kontrollen, bl.a. grundet mange sundhedsmæssigt fastsatte maksimalgrænseværdier for dette område.

Fodertilsætningsstoffer og tilsætning af disse kontrolleres løbende i forbindelse med kontrolbesøg i fodervirksomhederne. Den rutinemæssige kontrol indeholder bl.a. sikring af, at de anvendte fodertilsætningsstoffer er godkendt i EU, at de anvendes korrekt, og at de mærkes i henhold til reglerne.

⁵⁵ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) Nr. 1831/2003 af 22. september 2003 om krav til foderstofhygiejne

Det sker bl.a. ved recept- og dokumentkontrol samt kontrol af virksomhedernes egenkontrol. Derudover udtages prøver af en række tilsætningsstoffer, fodermidler og foderblandinger på kontrolbesøgene. Alle prøver analyseres. Mærkningssedler der knytter sig til de produkter, der er taget prøver af, gennemgås stikprøvevis. Denne kontrol gennemføres i overensstemmelse med prøveprojekter på området.

Fodertilsætningsstoffer kan også kontrolleres i kontrolkampagner. Kontrolkampagnerne og prøveprojekterne bruges bl.a. til at overvåge, kontrollere og kortlægge niveauerne af fodertilsætningsstoffer i foder.

Kontrol af genetisk modificerede organismer (GMO) i foder

Fødevarestyrelsens kontrol med GMO i foder gennemføres af fødevarermyndighederne ved besøg på fodervirksomheder samt ved årlige prøveprojekter, hvor ca. 70 målrettede stikprøver af konventionelt foder med indhold af soja-, majs-, raps- og risprodukter analyseres for tilstedeværelsen af GMO for at kontrollere om foderet opfylder kravene i GMO-forordningen⁵⁶. Kontrollen med GMO i økologisk foder til selskabsdyr med animalsk indhold hører under Fødevarestyrelsen, hvorimod andet økologisk foder hører under Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø.

Kontrol af anvendelse af animalsk protein til foder

Fødevarestyrelsen gennemfører kontrol med, at reglerne for anvendelse af animalsk protein til foder overholdes, jf. forordningen om animalske biprodukter⁵⁷ og TSE-forordningen⁵⁸. Denne kontrol gennemføres på primærproducenter i forhold til udfodring, oplagring m.m., men også på fodervirksomheder (producenter, transportører m.v.). Der udtages både procesprøver af produktionsstøv (indikatorprøver) og repræsentative prøver af fodermidler og -blandinger, der undersøges for animalske bestanddele fra både fisk og landdyr i henhold til prøvetagningsforordningen⁵⁹.

Kontrol af foderlægemidler

Fødevarestyrelsen gennemfører kontrol med, at reglerne for fremstilling, markedsføring, opbevaring og transport af foderlægemidler og mellemprodukter af foderlægemidler overholdes, jf. foderlægemiddelforordningen⁶⁰. Kontrollen af foderlægemidler omfatter virksomhedernes regelefterlevelse af generelle forpligtelser og bestemmelser, som supplerer øvrige foderregler. Det vedrører bl.a. krav til fremstilling, herunder forudsætninger om ordinerings og fremstilling på forhånd, specifikke krav til kvalitetskontrol af produkterne, tiltag mod krydskontaminering, krav om virksomheders registrering af data og produkternes markedsføring, herunder bl.a. mærkning og emballage.

⁵⁶ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1829/2003 af 22. september 2003 om genetisk modificerede fødevarer og foderstoffer

⁵⁷ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1069/2009 af 21. oktober 2009 om sundhedsbestemmelser for animalske biprodukter og afledte produkter, som ikke er bestemt til konsum, og om ophævelse af forordning (EF) nr. 1774/2002

⁵⁸ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) Nr. 999/2001 af 22. maj 2001 om fastsættelse af regler for forebyggelse af, kontrol med og udryddelse af visse transmissible spongiforme encephalopatiser

⁵⁹ Kommissionens forordning (EF) nr. 152/2009 af 27. januar 2009 om prøveudtagnings- og analysemetoder til offentlig kontrol af foder

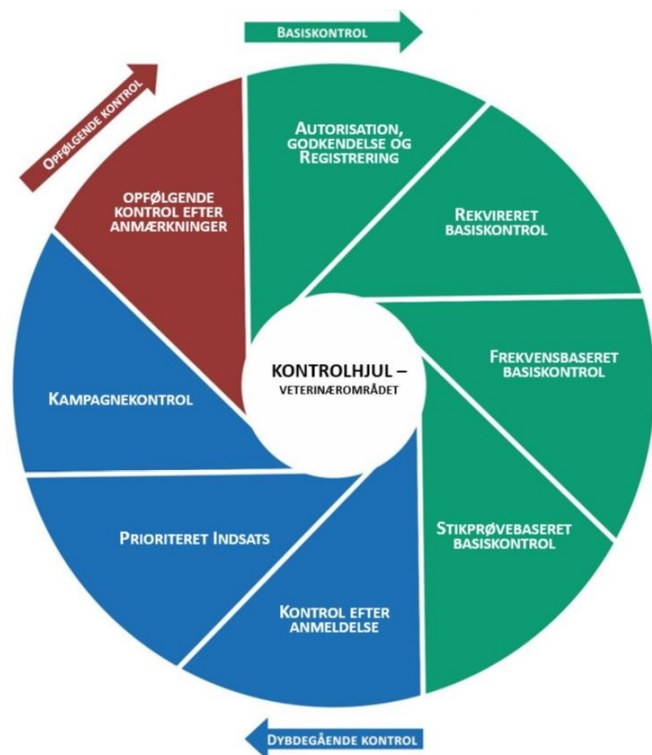
⁶⁰ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2019/4 af 11. december 2018 om fremstilling, markedsføring og anvendelse af foderlægemidler, ændring af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 183/2005 og ophævelse af Rådets direktiv 90/167/EØF.

5.1.4. Veterinærkontrollkonceptet

Det veterinære kontrollkoncept samler Fødevarestyrelsens kontrolopgaver på veterinærområdet. Kontrollkonceptet er illustreret i nedenstående kontrolhjul, som er inddelt i tre kontrolkategorier med tilsammen otte kontrolindsatser. De otte kontrolindsatser har hver sit formål og målgruppe, og tilsammen danner de rammen for den samlede veterinærkontrol. Det veterinære kontrollkoncept skaber grundlag for en fleksibel og helhedsorienteret kontrol, hvor prioritering mellem kontrolindsatser kan sikre, at Fødevarestyrelsen kan målrette kontrollen mod aktuelle udfordringer.

De otte kontrolindsatser fordelt på tre kontrolkategorier:

- Basiskontrol (det grønne segment) består af fire kontrolindsatser:
 - Autorisation, godkendelse og registrering
 - Rekvireret basiskontrol
 - Stikprøvebaseret basiskontrol
 - Frekvensbaseret basiskontrol
- Dybdegående kontrol (det blå segment) består af tre kontrolindsatser:
 - Kontrol efter anmeldelse
 - Prioriteret indsats
 - Kampagnekontrol
- Opfølgende kontrol (det røde segment) består af en kontrolindsats:
 - Opfølgende kontrol efter anmærkninger

Basiskontrol

Basiskontrollen er forebyggende og sikrer et grundlæggende niveau af kontrol i kontrolpopulationen. Basiskontrollen omfatter fire kontrolindsatser.

1. **Autorisation, godkendelse og registrering**, herunder:

- Godkendelsesbesøg af visse virksomhedstyper, der holder landdyr eller indsamler, producerer, forarbejder eller opbevarer avlsmateriale af landdyr
- Godkendelse af virksomheder, der forarbejder, håndterer eller opbevarer animalske biprodukter (ABP)
- Godkendelse af visse akvakulturvirksomheder og sygdomsbekæmpelsesvirksomheder
- Autorisation af transportvirksomheder

Kontrolindsatsen omfatter f.eks. kontrol eller godkendelse, som er fastsat i lovgivningen og dermed er en forudsætning for, at besætningen/virksomheden lovligt kan drive erhverv inden for den pågældende branche.

2. **Rekvireret basiskontrol**, herunder:

- Forhåndsvalidering af logbøger og returlogbogskontrol
- Offentlig kontrol med henblik på udstedelse af dyresundhedscertifikater på sendinger af levende dyr, og avlsmateriale
- Salmonellaovervågning

3. **Frekvensbaseret basiskontrol**, herunder kontrol i virksomheder, der har faste årlige kontrolfrekvenser. Indsatsen omfatter bl.a. kontrol med:

- Animalske biproduktvirksomheder
- Akvakulturvirksomheder
- Hundevirksomheder (hundesmileyordningen)
- Visse fjerkrævirksomheder
- Avlsmaterialevirksomheder
- Virksomheder, der beskæftiger sig med sammenbringning
- Afgrænsede virksomheder

4. **Stikprøvebaseret basiskontrol**: Formålet er at opretholde et basalt kontroltryk i kontrolpopulationen og derigennem opnå en præventiv effekt af veterinærkontrollen. Sandsynligheden for kontrol øger kontrolobjekternes incitament til at overholde reglerne. Endvidere skal kontrollen i det enkelte kontrolobjekt motivere kontrolobjektet til at overholde reglerne. Desuden skal indsatsen være med til at følge den generelle regelefterlevelse i kontrolpopulationen, hvilket bl.a. vil ske ved baselinemålinger.

Fødevarestyrelsen udpeger årligt kontrolobjekter til stikprøvebaseret basiskontrol. Kontrolobjekter udpeges enten ved en risikobaseret udpegning eller en tilfældig udpegning (baselinemålinger).

For besætninger, dyrlæger og veterinærsygeplejersker foregår hovedparten af den stikprøvebaserede basiskontrol som risikobaseret udpegning, hvor udpegningen sker ved hjælp af risikokriterier, som bl.a. er udvalgt på baggrund af en analyse af tidligere års kontrolresultater. Analysen tager udgangspunkt i kontrol- og registreringsdata om kontrolobjekterne. I praksis betyder det, at kontrollen målrettes kontrolobjekter med størst behov for kontrol. Udpegningen sker centralt.

Som eksempel kan nævnes, at udpegningen til besætningskontrol og kontrollen af de praktiserende dyrlæger foregår ud fra risikokriterier, der fastlægges fra år til år ud fra foregående års kontrolresultater og faglige vurderinger fra medarbejdere i Fødevarestyrelsen. Relevante risikokriterier kan f.eks. være besætninger med et højt antibiotikaforbrug, en særlig produktionsgruppe (f.eks. so-besætninger) eller besætninger med tidligere sanktioner.

Samtidig anvendes indsatsen til at udføre tilfældigt udpeget kontrol, så der opnås en jævn baselinemåling, som indikerer den generelle regelefterlevelse uden påvirkning af risikokriterier. Baselinemålingen medvirker til at sikre, at alle besætninger/virksomheder oplever en vis sandsynlighed for at få kontrol fra Fødevarestyrelsen.

Stikprøvebaseret basiskontrol dækker:

- Baselinemålinger med tilfældige udpegninger (alle besætnings- og virksomhedstyper inkl. praktiserende dyrlæger og stikprøvekontrol med baggrundserklæringer).
 - Risikobaseret udpegning (de fleste besætnings- og virksomhedstyper inkl. praktiserende dyrlæger og stikprøvekontrol ved på- og aflæsning).
- På transportområdet anvendes en risikomodel til at understøtte den risikobaserede udpegning for transport af grise og det forventes at en tilsvarende risikomodel implementeres for kvæg i 2024.

Dybdegående kontrol

Dybdegående kontrol er målrettet kontrolobjekter med øget behov for kontrol eller vejledning.

Kontrolindsatsen anvendes også ift. virksomheder og besætninger, hvor der vurderes at være særlige risici forbundet med driften. Dybdegående kontrol omfatter tre kontrolindsatser.

1. **Kontrol efter anmeldelse:** Anvendes når Fødevarestyrelsen modtager henvendelser fra borgere om dyrevelfærdssager, henvendelser fra andre medlemsstater f.eks. fra Contact Point i forbindelse med transport af dyr, faglig bistand til politiet, beredskabskontroller ved mistanke om/udbrud af anmeldepligtige husdyrsygdomme, oplysninger fra samarbejdspartnere om analyseresultater m.m. Når Fødevarestyrelsen modtager anmeldelser fra f.eks. borgere/virksomheder, følger de veterinære kontrolenheder op på anmeldelsen og udpeger eventuelt virksomheden/besætningen til kontrol.
2. **Prioriteret indsats:** Prioriteret indsats er målrettet besætninger/virksomheder med øget behov for dybdegående kontrol og vejledning om reglerne eller om særlige risikoområder. Det er en fleksibel indsats, der f.eks. kan målrettes opståede risici eller nye fokusområder løbende gennem kontrolåret.
3. **Kampagnekontrol:** Kontrolkampagner skal øge besætningernes/virksomhedernes fokus på risikoområder gennem information før, under og efter kampagnerne. Branchen inddrages løbende i kampagnerne. Kampagnekontrollen rettes mod de aktiviteter og virksomheder, hvor risikoen og behovet for mere dybdegående kontrol og vejledning er størst.

Opfølgende kontrol

Opfølgende kontrol er målrettet kontrolobjekter, der har overtrådt reglerne. Opfølgende kontrol omfatter den sidste af de otte kontrolindsatser "Opfølgende kontrol efter anmærkninger".

Fra og med 1. januar 2025 følges der på veterinærområdet op på sanktioner med én gebyrbelagt opfølgende kontrol. Ved den opfølgende kontrol følges der bl.a. op på, om virksomheden/besætningen har rettet op på den konstaterede overtrædelse. Ved en opfølgende kontrol følges der op på *alle* sanktioner, der ligger forud for kontrollen, og hvor der endnu ikke er fulgt op.

Hvis den opfølgende kontrol udløser en sanktion, vil det medføre, at der skal gennemføres endnu en opfølgende kontrol

Kontrolkoncept for dyretransporter

Kontrolkonceptet for dyretransporter følger overordnet kontrolhjulet for det veterinære kontrolkoncept. Kontrolkonceptet for dyretransporter tager højde for, at de enkelte aktører kan optræde flere steder i transportkæden og således mødes af forskellige kontrolindsatser afhængigt af, hvor i kæden aktøren befinder sig.

Kontrol af brug af veterinære lægemidler

I Fødevarestyrelsens strategi på veterinærområdet er reduktion af antibiotikaforbruget til produktionsdyr én af flere indsatser. F.eks. er der i Fødevare – og Veterinæraftalen fra 2024 fastsat et politisk mål om at reducere antibiotikaforbruget til grise med 8 pct. (opgjort i kg aktivt stof) med udgangspunkt i niveauet i 2018. Målsætningen skal opnås ved udgangen af 2027 og er en forlængelse af tidligere politisk målsætning, da denne ikke blev opnået. Derudover har Fødevarestyrelsen et mål om at fastholde eller reducere forbruget af antibiotika til de øvrige arter af produktionsdyr samt at fastholde det lave forbrug (2019 niveau) af antibiotika, som er kritisk vigtige i forbindelse med behandling af mennesker. En af de vigtigste indsatser på området er Gult kort-ordningen, som både har fokus på besætningernes samlede forbrug af antibiotika og på de antibiotika, der er kritisk vigtige for at behandle mennesker.

Medicin- og foderlægemiddelkontrol i besætninger

Kontrollen af overholdelse af reglerne for veterinære lægemidler i besætninger indgår i det veterinære kontrolkoncept, og kontrolleres i forbindelse med den stikprøvebaserede basiskontrol samt den dybdegående kontrol. Besætninger udpeges på baggrund af risikokriterier, der varierer fra år til år. Som det væsentligste værktøj i den risikobaserede medicinkontrol anvendes VetStat (det danske veterinære lægemiddel- og dyrlægeregister) og det Centrale Husdyrbrugsregister (CHR).

Herudover gennemfører Veterinærrejsesholdet udvalgte medicinkontroller i besætninger i alvorlige eller komplekse medicinsager, herunder sager, hvor veterinære lægemidler kan være erhvervet uden om dyrlægen – enten fordi det er ordineret til en anden besætning eller dyregruppe, eller fordi det er ulovligt indført. Typisk udføres kontrollen på baggrund af en anmeldelse fra en anden myndighed, typisk Toldstyrelsen, en anmeldelse fra en borger eller fra et apotek eller på baggrund af oplysninger i VetStat- og CHR-udtræk.

Endvidere gennemfører Fødevarestyrelsen administrativ kontrol af grisebesætningers forbrug af antibiotika under Gult kort-ordningen. Da forbruget i forskellige aldersgrupper varierer meget, er der fastsat en grænseværdi for hver aldersgruppe.

Grisebesætninger, der overskrider en eller flere af grænseværdierne for antibiotikaforbrug, kan påbydes at reducere forbruget til under grænseværdierne inden udgangen af en ni-måneders periode (påbud om Gult kort antibiotika). I løbet af ni-måneders perioden gennemfører Fødevarestyrelsen et kontrolbesøg i besætningen. Såfremt besætningens antibiotikaforbrug ikke er reduceret ved udløb af ni-måneders perioden, eller hvis besætningens antibiotikaforbrug igen overskrider grænseværdierne indenfor 12 måneder efter udløbet af påbuddet (overvågningsperioden), vil besætningen kunne påbydes at tilkalde en uvildig dyrlæge med henblik på at få udpeget mulige indsatsområder for reduktion af antibiotikaforbruget samt at reducere besætningens antibiotikaforbrug inden udgangen af en fem-måneders periode til under grænseværdierne (påbud om Skærpet tilsyn).

I løbet af fem-måneders perioden gennemfører Fødevarestyrelsen et kontrolbesøg i besætningen. Såfremt besætningens antibiotikaforbrug ikke er reduceret ved periodens udløb, eller hvis besætningens antibiotikaforbrug igen overskrider grænseværdierne indenfor 12 måneder efter udløbet af påbuddet (overvågningsperiode), vil besætningen igen kunne påbydes at reducere forbruget til under grænseværdierne samt at foretage en passende reduktion af belægningsgraden i besætningen (påbud om Rødt kort antibiotika). Under påbuddet om Gult kort antibiotika, Skærpet tilsyn og Rødt kort antibiotika, vil Fødevarestyrelsen endvidere kunne give et forbud mod at opbevare eller anvende antibiotikaholdige lægemidler i besætningen, hvis det pågældende lægemiddel er genordineret mere end én gang og er bestemt til opblanding i foder eller vand.

Fødevarestyrelsen kontrollerer at anvendelsen af foderlægemidler er i overensstemmelse med foderlægemiddelforordningen⁶¹. Kontrollen udføres i akvakulturbesætninger i forbindelse med den frekvensbaserede basiskontrol.

Medicinkontrol hos dyrlæger

Dyrlægen har en central rolle i forhold til landbrugets fødevareproduktion med henblik på:

- at fremme fødevaresikkerheden og forebygge udviklingen af resistens mod antimikrobielle og antiparasitære lægemidler og således sikre fortsat adgang til virksomme lægemidler til behandling af såvel mennesker som dyr,
- at sikre dyresundheden og minimere risikoen for fejlbehandling, der kan forvolde unødvendige lidelser for dyr og
- at sikre forbrugernes tillid til fødevarerne.

Dyrlægers rettigheder og pligter i forhold til anvendelse af veterinære lægemidler er primært fastsat i veterinærlægemiddelforordningen⁶², dyrlægeloven⁶³ og bekendtgørelse om dyrlægers anvendelse, udlevering og ordinerings m.v. af lægemidler til dyr⁶⁴.

Fødevarestyrelsen kontrollerer dyrlægers overholdelse af reglerne, og kontrollen indgår som en del af Fødevarestyrelsens stikprøvebaserede basiskontrol, prioriterede indsatser samt kampagnekontrollen. Kontrollerne tilrettelægges på baggrund af data fra foregående kontrolår samt indmeldte kampagneforslag og risikokriterier fra fag- og kontrolenheder. Kontrolantal og -indhold fastlægges årligt som en del af Fødevarestyrelsens kontrolbudget.

Medicinkontrollen udføres enten som et fysisk kontrolbesøg hos dyrlægen eller som en kontrol af dyrlægen kombineret med en kontrol af en eller flere af de besætninger, der er omfattet af en

⁶¹ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2019/4 af 11. december 2018 om fremstilling, markedsføring og anvendelse af foderlægemidler, ændring af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 183/2005 og ophævelse af Rådets direktiv 90/167/EØF.

⁶² Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2019/6 af 11. december 2018 om veterinærlægemidler og om ophævelse af direktiv 2001/82/EF

⁶³ Lovbekendtgørelse nr. 64 af 19. januar 2024

⁶⁴ Bekendtgørelse nr. 646 af 31. maj 2023 om dyrlægers anvendelse, udlevering og ordinerings m.v. af lægemidler til dyr

sundhedsrådgivningsaftale, eller de besætninger hvortil dyrlægen har ordineret lægemidler. Medicinkontrollen af dyrlæger udføres af Fødevarestyrelsens Veterinærrejseshold.

Veterinærrejsesholdet udfører endvidere supervision af dyrlægers ordinationsmønster ud for oplysningerne i VetStat. Supervisionen indebærer bl.a. vejledning til dyrlægen om at arbejde for at sænke antibiotikaforbruget og undgå ordination af særlig vigtige antibiotika for mennesker.

Ud over de planlagte kontrolbesøg udfører Veterinærrejsesholdet andre former for relevant medicinkontrol hos dyrlæger. Det er kontrol afledt af Fødevarestyrelsens medicinkontrol i en besætning, kontrol efter anmeldelse fra borger, anden myndighed, et apotek eller medicinkontrol efter dataudtræk fra VetStat vedr. dyrlægens ordinerings af særlige antibiotika eller af afhængighedsskabende lægemidler.

Overvågning for restkoncentrationer

Restkoncentrationsprogrammet følger forordning 2022/1646⁶⁵ og forordning 2022/1644⁶⁶.

Det nationale overvågningsprogram for restkoncentrationer af veterinære lægemidler og forbudte stoffer i dyr og animalske produkter planlægges årligt af Fødevarestyrelsen. Planen for restkoncentrationsovervågningen evalueres og godkendes hvert år af Kommissionen. Antallet af prøver, der skal udtages til undersøgelse for restkoncentrationer, afhænger af produktionstallene det forudgående år. I henhold til forordning 2022/1646 udtages der prøver fra svin, kvæg, får, geder, heste, fjerkræ, akvakultur, opdrættet vildt, mælk, æg og honning samt forarbejdede tarme. Forordning 2022/1644 fastlægger hvilke stofgrupper, som der skal undersøges for og hvilke kriterier, der skal tages højde for i planlægningen.

Resultaterne af restkoncentrationsovervågningen offentliggøres på Fødevarestyrelsens hjemmeside, efter de er indberettet til EFSA/Kommissionen.

5.1.4.1. Kontrol af dyresundhed

Dyresundhedskrav

Kontrol med dyresundhed og zoonoser udføres hovedsageligt som overvågning. Overvågning sker primært på baggrund af anmeldepligten for alvorlige smitsomme husdyrsygdomme, samt en overvågning via indladningskontrol på sammenbringningsvirksomheder og slagterier. Overvågningen kan også ske på baggrund af registre (f.eks. CHR, VetStat og TRACES), stikprøver af populationer samt systematisk prøveudtagning. Resultater fra overvågningen og evt. inkonklusive eller positive prøver kan medføre en administrativ kontrol eller et kontrolbesøg.

⁶⁵ Kommissionens gennemførelsesforordning (EU) 2022/1646 af 23. september 2022 om ensartede praktiske ordninger for gennemførelsen af offentlig kontrol af anvendelsen af farmakologisk virksomme stoffer, der er godkendt som veterinærlægemidler eller som fodertilsætningsstoffer, og af forbudte eller ikke-godkendte farmakologisk virksomme stoffer og restkoncentrationer heraf, om specifikt indhold af flerårige nationale kontrolplaner og særlige ordninger for udarbejdelse heraf

⁶⁶ Kommissionens delegerede forordning (EU) 2022/1644 af 7. juli 2022 om supplerende regler til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2017/625 med særlige krav til offentlig kontrol af anvendelsen af farmakologisk virksomme stoffer, der er godkendt som veterinærlægemidler eller som fodertilsætningsstoffer, og restkoncentrationer heraf og af forbudte eller ikke-godkendte farmakologisk virksomme stoffer og restkoncentrationer heraf

Siden 2016 har anmeldelser af mistanke om anmeldepligtige sygdomme været registeret i Fødevarestyrelsen digitale kontrolsystem (DIKO). Umiddelbart efter en Veterinærenhed har registreret en anmeldelse, modtager Dyresundheds sygdomspostkasse og relevante personer i Fødevarestyrelsen information om anmeldelsen direkte per e-mail.

Overvågning af anmeldepligtige husdyrsygdomme

Overvågningen af anmeldepligtige husdyrsygdomme er baseret på et grundlæggende krav i Lov om hold af dyr⁶⁷ til dyreejere og brugere om at tilkalde en dyrlæge, hvis de får mistanke om eller konstaterer, at dyr er smittet med en alvorlig smitsom sygdom. Dyrlæger skal, hvis mistanken ikke kan afvises, anmelde mistanken til Fødevarestyrelsen. Fødevarestyrelsen overvåger endvidere sundhedstilstanden dér, hvor dyr samles til slagting, på markeder og i besætningerne. Hvis der opstår mistanke om en anmeldepligtig sygdom, og mistanken opretholdes, vil en dyrlæge udtage de relevante prøver og sende dem til analyse på det nationale referencelaboratorium for at få mistanken bekræftet eller afkræftet. Der går typisk 1-14 dage fra mistanken opstår, indtil det er afklaret, hvorvidt der reelt er tale om sygdom, og om mistanken derfor kan be- eller afkræftes.

I visse tilfælde vil den relevante veterinærenhed afvise mistanken enten på baggrund af en vurdering af sygehistorien eller på baggrund af en klinisk undersøgelse af den berørte besætning.

Som forebyggende foranstaltning vil besætninger under mistanke for udbrud af en anmeldepligtig husdyrsygdom i de fleste tilfælde blive underlagt restriktioner (offentligt tilsyn) indtil undersøgelserne er afsluttet.

Overvågningen er en del af det veterinære beredskab og omfatter ca. 80 sygdomme hos husdyr, hvoraf nogle kan smitte mennesker. Sygdommene bekæmpes af hensyn til dyrenes sundhed og velfærd, for at undgå mulighed for smitte af mennesker, af hensyn til fødevarer sikkerhed, for at opretholde eksporten af fødevarer eller for at forbedre landmændenes produktionsøkonomi.

Danmark har flere patogen-specifikke overvågningsprogrammer hos husdyr. En del af overvågningen omfatter vurdering af data og informationer om udbrud af alvorlige smitsomme sygdomme i andre lande og der gennemføres i hvert tilfælde trusselvurderinger, der afhængigt af kategoriseringen af den konkrete trussel kan føre til midlertidige forebyggende handlinger for at styrke smittebeskyttelsen eller foretage undersøgelser i besætninger, som kan være direkte berørte.

Ved udbrud af en alvorlig husdyrsygdom iværksættes et kriseberedskab, og der gennemføres kontrolforanstaltninger for at bekæmpe sygdommen og standse smittespredning i alle led af produktionen fra jord til bord. Kontrolforanstaltningerne kan blandt andet omfatte forbud mod flytning af dyr og fødevarer i dele af eller hele landet, rengøring og desinfektion på smittede besætninger, smittebeskyttelse på landbrug og i fødevarevirksomheder, nedslagning af smittede besætninger og vaccination af husdyr.

⁶⁷ Bekendtgørelse af lov om hold af dyr nr. 9 af 6. januar 2022

Oversigt over mistanke og tidlige varslinger

Fødevarestyrelsen opdaterer dagligt en oversigt over mistanke og tidlige varslinger, som er offentligt tilgængelig på Fødevarestyrelsens hjemmeside. Oversigten sikrer offentlig adgang til information om forekomst af visse anmeldeligt syge sygdomme i Danmark.

Mærknings- og registreringskontrol af kvæg, får og geder

Ved den fysiske kontrol i besætninger med kvæg, får eller geder undersøges det, om alle dyr er korrekt mærkede og registrerede. Korrekt mærkning og registrering er vigtig af hensyn til mulighederne for sporing af dyr som led i det veterinære beredskab ved udbrud af husdyrsygdomme og af hensyn til fødevarerikigheden.

Fødevarestyrelsen udvælger hvert år minimum 3% af alle besætninger med kvæg, får og geder til kontrol på baggrund af en risikoanalyse. Kontrolfrekvensen er fastsat i forordning nr. 2022/160⁶⁸.

Risikokriterierne vælges ud fra en analyse af indberetninger fra producenterne til CHR, så producenter med risikoadfærd udvælges til kontrol. Risikoanalysen justeres årligt på baggrund af resultaterne af sidste års kontrol, og under hensyntagen til artikel 5 i forordning nr. 2022/671⁶⁹.

Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø (tidligere Landbrugsstyrelsen) udfører den fysiske kontrol for Fødevarestyrelsen og sender kontrolrapporterne til Fødevarestyrelsens veterinærenheder til videre sagsbehandling. Området reguleres ved hjælp af en samarbejdsaftale. Samarbejdsaftalen udløber den 31. december 2025, idet Fødevarestyrelsen fra 1. januar 2026 hjemtager den fysiske kontrol.

Kontrol af identifikation og registrering af heste

Med Dyresundhedsloven⁷⁰ er der indført fælles EU-krav om, at alle steder med heste skal registreres i en central database og alle enkelte heste skal registreres med deres basisoplysninger i databasen. Registreringerne skal foregå i CHR og dette har krævet flere tekniske tilpasninger af CHR samt en ny indberetningsplatform i form af en forbedret CHR-app, sådan at de krævede informationer kan indberettes til CHR af operatørerne. Der vil blive gennemført en kontrolkampagne med fokus på vejledning om de nye regler i efteråret 2023. I 2024 vil der blive udført kontrol med registreringen af heste og hestehold i CHR i et udsnit af de registrerede hestehold. Der er endnu ikke fastsat en fast kontrolfrekvens og kontrollen vil blive koordineret i videst muligt omfang med andre kontroller, der kan udføres samtidig.

⁶⁸ Kommissionens gennemførelsesforordning (EU) 2022/160 af 4. februar 2022 om fastsættelse af ensartede mindstehyppigheder af visse offentlige kontroller for at verificere overholdelsen af Unionens dyresundhedskrav i overensstemmelse med Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2017/625 og om ophævelse af forordning (EF) nr. 1082/2003 og (EF) nr. 1505/2006.

⁶⁹ Kommissionens delegerede forordning (EU) 2022/671 af 4. februar 2022 om supplerende regler til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2017/625 for så vidt angår særlige regler om offentlig kontrol, som kompetente myndigheder gennemfører af dyr, animalske produkter og avlsmateriale, opfølgende foranstaltninger truffet af de kompetente myndigheder i tilfælde af manglende overholdelse af identifikations- og registreringsreglerne for kvæg, får og geder eller manglende overholdelse under transit gennem Unionen af visse typer kvæg, og om ophævelse af Kommissionens forordning (EF) nr. 494/98.

⁷⁰ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2016/429 af 9. marts 2016 om overførbare dyresygdomme og om ændring og ophævelse af visse retsakter på området for dyresundhed (Dyresundhedsloven)

TSE/BSE-kontrol

TSE er en samlebetegnelse for en gruppe dødelige hjernesygdomme, der kaldes Transmissible Spongiforme Encephalopatii eller prionsygdomme. Sygdommen kendes fra en del dyrearter bl.a. kvæg (Bovin Spongiform Encephalopati/BSE/kogalskab), får og ged (klassisk scrapie, atypisk scrapie og sjældent BSE) og hjorte (Chronic Wasting Disease/CWD).

BSE er en zoonose, idet mennesker ved indtagelse af oksekød inficeret med BSE prioner kan blive smittede og efterfølgende udvikle den dødelige hjernesygdom variant Creutzfeldt Jakobs Sygdom. BSE-prioner kan, hvis dyret er smittet, findes i specificeret risikomateriale (SRM), som er de dele af et kreatur, der kan indeholde smitsomme prioner. SRM fjernes på slagterierne og må ikke anvendes til konsum, men skal forarbejdes på et kategori-1-forarbejdningsanlæg.

I Danmark eksisterer overvågningsprogrammer for BSE hos kvæg og TSE hos små drøvtyggere. Overvågningsprogrammerne består i, at **erhvervet** udtager TSE test af døde dyr, idet der ikke eksisterer en test der kan laves på levende dyr. Overvågningsprogrammerne skal opretholdes bl.a. af hensyn til dokumentation af situationen med hensyn til BSE i Danmark og for at opfylde EU's lovgivning på området. I maj 2011 opnåede Danmark BSE lande kategorien "ubetydelig risiko for BSE" på baggrund af bl.a. overvågningsresultaterne. Fjernelse af SRM er med til at sikre fødevarer sikkerheden.

Overvågningen er et EU-krav i henhold til TSE-forordningen⁷¹.

Kontrollen med overvågning af TSE/BSE-overvågningen foretages på flere forskellige niveauer. Slagterierne er ansvarlige for at udtage prøver efter slagtning af kreaturer over 48 måneder, der enten er nødslagtede eller er taget fra i *ante mortem* kontrollen med en akut skade, funktionelle problemer eller neurologiske og adfærdsmæssige symptomer. Slagterierne beskriver og dokumenterer prøveudtagningen i deres egenkontrol. Fødevarestyrelsens embedsdyrlæger fører kontrol med slagteriernes egenkontrol.

På kategori 1-forarbejdningsanlægget udtages BSE prøver af selvdøde og aflivede kreaturer over 48 måneder samt stikprøvevis TSE prøver af får og geder over 18 måneder. Embedsdyrlægen på stedet kontrollerer, at proceduren fra afhentning til udtagning foregår optimalt, så det er muligt at udtage både TSE og BSE-prøverne, inden hjernevævet er autolyseret. Derudover føres der regelmæssigt kontrol med, at de dyr, der får udtaget en prøve, har den rette alder for udtagning af prøver.

Kontrol i fjerkræ- og visse fjervildt virksomheder (avlsvirksomheder og rugerier)

Reglerne for kontrol i fjerkrævirksomheder findes i Dyresundhedsloven og delegerede retsakter, herunder forordning 2019/2035⁷². Formålet med reglerne er at beskytte dyresundheden.

⁷¹ Forordning 999/2001 af 22. maj 2001 om fastsættelse af regler for forebyggelse af, kontrol med og udryddelse af visse transmissible spongiforme encephalopatii med senere ændringer

⁷² Kommissionens delegerede forordning (EU) 2019/2035 af 28. juni 2019 om supplerende regler til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2016/429 for så vidt angår regler for virksomheder, der holder landdyr, og rugerier samt sporbarhed for visse opdrættede landdyr og rugeæg

Fjerkrævirksomheder, der indgår i flytninger til andre medlemsstater, herunder rugerier, skal godkendes af den lokale veterinærenhed. I forbindelse med godkendelsen gennemføres et godkendelsesbesøg. Derudover er der krav om, at den kompetente myndighed som minimum skal gennemføre offentlig kontrol på godkendte rugerier og godkendte virksomheder, der holder fjerkræ én gang hvert kalenderår med henblik på at kontrollere, at virksomhederne fortsat opfylder betingelserne for godkendelsen, jf. (EU) 2022/160⁷³.

Andre fjerkrævirksomheder, som for eksempel registrerede fjerkrævirksomheder, er underlagt kontrol i form af stikprøvekontroller, kampagner eller prioriterede indsatser.

Kontrol i akvakulturvirksomheder

Reglerne for godkendelse, risikobaseret dyresundhedsovervågning, sundhedskontrolbesøg og kontrol af smittebeskyttende foranstaltninger af akvakulturvirksomheder findes i Dyresundhedsloven og delegerede retsakter. Formålet med reglerne er at beskytte dyresundheden.

Akvakulturvirksomheder skal godkendes af Sektion for Akvakultur. Sektionen udfører kontrolbesøg med en kontrolfrekvens, som er beskrevet i vejledning om kontrolindsatser på veterinærområdet.

Kontrolfrekvensen spænder fra et besøg hvert tredje år til to besøg hvert år afhængigt af akvakulturvirksomhedens sundhedsstatus og risikoniveau, jf. forordning 2020/689⁷⁴ og bekendtgørelse nr. 1492 af 12. december 2019⁷⁵. Ved kontrolbesøgene kontrolleres, om akvakulturvirksomhederne opfylder betingelserne for godkendelse, smittebeskyttende foranstaltninger, virksomhedernes risikoklassificering, dyrenes sundhed, og at der udtages overvågningsprøver til laboratorieundersøgelser.

Kontrol af virksomheder der beskæftiger sig med sammenbringning

En virksomhed, der beskæftiger sig med sammenbringning, er et sted, hvor avls-, brugs- eller slagtedyr fra forskellige besætninger samles med henblik på at udgøre en eller flere sendinger af husdyr bestemt til handel.

Virksomheder, der beskæftiger sig med sammenbringning, skal godkendes af veterinærenhederne. Veterinærenhederne skal derefter foretage mindst ét årligt kontrolbesøg af faciliteterne, hvor det kontrolleres, om virksomheder, der beskæftiger sig med sammenbringning, opfylder betingelserne for godkendelsen. Den offentlige kontrol gennemføres i overensstemmelse med de frekvenser, der er fastsat i forordning 2022/160.

⁷³ Kommissionens gennemførelsesforordning (EU) 2022/160 af 4. februar 2022 om fastsættelse af ensartede mindstehyppigheder af visse offentlige kontroller for at verificere overholdelsen af Unionens dyresundhedskrav i overensstemmelse med Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2017/625 og om ophævelse af forordning (EF) nr. 1082/2003 og (EF) nr. 1505/2006

⁷⁴ Kommissionens delegerede forordning (EU) 2020/689 af 17. december 2019 om supplerende regler til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2016/429 for så vidt angår regler om overvågning, udryddelsesprogrammer og status som sygdomsfri for visse listeopførte og nye sygdomme

⁷⁵ Bekendtgørelse nr 1492 af 12. december 2019 om overvågning og registrering af Infektøs pankreasnekrose (IPN) og Bakteriel nyresyge (BKD)

Reglerne for godkendelse af virksomheder, der beskæftiger sig med sammenbringning af opdrættede landdyr, findes i forordning 2016/429⁷⁶ og 2019/2035⁷⁷.

Kontrol af avlsmaterialevirksomheder

Virksomheder der beskæftiger sig med indsamling, produktion, forarbejdning og opbevaring af avlsmateriale fra landdyr skal enten være registreret hos eller godkendt af Fødevarestyrelsen.

Virksomheder for avlsmateriale af kvæg, svin, får, geder og heste, hvorfra avlsmateriale af disse dyr flyttes til en anden medlemsstat skal godkendes af Fødevarestyrelsen. Det er veterinærenhederne, der behandler ansøgninger om godkendelse og gennemfører offentlig kontrol på de virksomheder, der har opnået godkendelse. Den offentlige kontrol gennemføres i overensstemmelse med de frekvenser, der er fastsat i Kommissionens gennemførelsesforordning (EU) 2022/160, enten årligt eller halvårligt afhængig af virksomhedstypen.

De avlsmaterialevirksomheder der alene skal være registreret hos Fødevarestyrelsen kan omfattes af kontrolkampagner og prioriterede indsatser.

5.1.4.2. Kontrol af registrerede og godkendte animalske biproduktvirksomheder og driftsledere

Reglerne findes i forordningen om animalske biprodukter⁷⁸, samt gennemførelsesforordningen⁷⁹. Formålet med reglerne er at beskytte dyre- og folkesundheden. Animalske biprodukter er defineret som hele kroppe eller dele af dyr og animalske produkter, som ikke er bestemt til konsum.

Kontrollfrekvenser for ABP-virksomheder, som er godkendt eller registreret efter forordningen om animalske biprodukter, fastsættes på baggrund af en risikokarakterisering. Frekvenserne angives som antal kontroller pr. år. Frekvens 0,5 svarer til en kontrol hvert andet år, og frekvens 0,25 svarer til en kontrol hvert fjerde år. På baggrund af en risikokarakterisering inddeles ABP-kontrolobjekter i fem risikogrupper med tilhørende kontrollfrekvens.

Risikogruppe	Risikopoint	Kontrollfrekvens
Særlig høj	100	3
Høj	80-99	2
Middel	60-79	1
Lav	40-59	0,5
Ultralav	≤39	0,25

⁷⁶ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2016/429 af 9. marts 2016 om overførbare dyresygdomme og om ændring og ophævelse af visse retsakter på området for dyresundhed (»dyresundhedsloven«)

⁷⁷ Kommissionens delegerede forordning (EU) 2019/2035 af 28. juni 2019 om supplerende regler til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2016/429 for så vidt angår regler for virksomheder, der holder landdyr, og rugerier samt sporbarhed for visse opdrættede landdyr og rugeæg

⁷⁸ Europa-Parlamentets og Rådets forordning nr. 1069/2009 om sundhedsbestemmelser for animalske biprodukter og afledte produkter, som ikke er bestemt til konsum, og om ophævelse af forordning nr. 1774/2002

⁷⁹ Kommissionens forordning nr. 142/2011 af 25. februar 2011 om gennemførelse af Europa-Parlamentets og Rådets forordning nr. 1069/2009 om sundhedsbestemmelser for animalske biprodukter og afledte produkter, som ikke er bestemt til konsum og om gennemførelse af Rådets direktiv 97/78/EF for så vidt angår visse prøver og genstande, der er fritaget for veterinærkontrol ved grænsen som omhandlet i samme direktiv

Ved at risikokarakterisere den enkelte virksomhed kan man differentiere i forhold til virksomhedens risici, og dermed målrette kontrollen mod de virksomheder, der er forbundet med den største potentielle risiko for folke- og dyresundhed. Risikokarakteriseringen er baseret på følgende parametre:

- Hovedbranche (virksomhedstype, f.eks. ABP-Biogasanlæg)
- Hovedaktivitet (kategori 1, 2 og/eller 3)
- Aktivitet
- Produktkategori
- Veterinær supplerende ”indførsel/udførsel”

Risikokarakteriseringen er detaljeret beskrevet i afsnit 11.1 i Vejledning om kontrolindsatser på veterinærområdet.

5.1.4.3. Kontrol af dyrevelfærd

Kontrolmetoder

På dyrevelfærdsområdet udføres kontrollen hovedsageligt som kontrolbesøg i besætninger og andre dyrehold, og som kontrol med dyrs transportegnethed, der udføres i forbindelse med certificeringssynet i sammenbringningsvirksomheder og ved udførsel fra besætninger, eller i forbindelse med AM- og PM-kontrollen på slagterier. Visse kontrolbesøg udføres i forbindelse med kontrolkampagner.

Organisering af kontrollen

Fødevarestyrelsen gennemfører kontrol med dyrevelfærd i besætninger med landbrugsdyr og heste, og i andre dyrehold (familie- og hobbydyr). Fødevarestyrelsen udfører også velfærdskontrollen på slagterierne og på sammenbringningsvirksomhederne. Derudover gennemfører politiet stikprøvevise vejkontroller af dyr under transport, hvor bl.a. dyrevelfærd kontrolleres, jf. nærmere nedenfor under ”Dyrevelfærd under transport”. Fødevarestyrelsen yder ofte veterinærfaglig bistand i forbindelse med politiets vejkontroller.

Velfærdskontrollen omfatter såvel nationale regler som EU-regler. Dyrevelfærdsreglerne udgøres af dyrevelfærdsloven⁸⁰, og regler udstedt i medfør heraf, herunder regler der gennemfører EU-bestemmelser. Her til kommer forordningen om beskyttelse af dyr på aflivningstidspunktet⁸¹ og transportforordningen.

Fødevarestyrelsen yder desuden veterinærfaglig bistand til politiets kontrol af dyrehold, hvor der er mistanke om, at dyr bliver behandlet uforsvarligt (dyrevelfærdssager).

⁸⁰ Lovbekendtgørelse nr. 1597 af 8. juli 2021 af lov om dyrevelfærd (dyrevelfærdsloven)

⁸¹ Rådets forordning (EF) Nr. 1099/2009 af 24. september 2009 om beskyttelse af dyr på aflivningstidspunktet

Besætninger med landbrugsdyr og heste

Resultater af velfærdskontrollen i besætninger med landbrugsdyr skal hvert år indberettes til Kommissionen, i henhold til kontrolforordningen og forordning om ensartede praktiske ordninger for gennemførelse af offentlig kontrol af animalske produkter til konsum⁸².

Dyrevelfærd på slagterier

På slagterier fører Fødevarestyrelsen kontrol med velfærd i relation til opstaldning, fremdrivning, bedøvelse og aflivning af dyr. Kontrollen udføres efter de dyrevelfærdsmæssige bestemmelser forankret i forordningen om beskyttelse af dyr på aflivningstidspunktet.

Dyrevelfærdsmærket

Fødevarestyrelsen gennemfører kontrolkampagner for besætninger, virksomheder og detailhandlen, som producerer under mærket.

Dyrevelfærd under transport

Fødevarestyrelsen gennemfører kontrol med dyrevelfærd under transport på sammenbringningsvirksomheder, ved forsendelser, der afgår direkte fra besætningen samt ved ankomst til slagterier. Politiet udfører vejsidekontrol på vilkårlige steder mellem afgangssted og bestemmelsessted. Vejsidekontrollen, der delvist udføres i samarbejde med Fødevarestyrelsens Veterinærrejseshold, omfatter:

- Kontrol af dyrevelfærd (dyrevelfærdsloven, transportforordningen, transportbekendtgørelsen og bekendtgørelse om uddannelse i transport af dyr).
- Hindring af smittespredning (rengøring af køretøjer, syge dyr, samt om dyresundhedscertifikater eller selskabsdyrspas er udstedt og medbragt).
- Sporbarhed og ejerskab af dyr (mærkning af dyr, registrering i CHR, hestepas og dokumenter vedr. oprindelse, afgangssted og bestemmelsessted, registrering som transportør, eksportør og importør).

Fødevarestyrelsens kontrol omfatter:

- Kontrol af dyrs transportegnethed i besætninger forud for udførsel (kvæg, får, geder og svin), sker inden for 24 timer forud for udførsel. Øvrige dyr, der kræver sundhedscertifikat, kontrolleres inden for den tidsfrist, der fremgår af de dyresundhedsmæssige betingelser for den pågældende dyreart.
- Kontrol af dyrs transportegnethed ved ankomst til slagterier. Kontrollen foretages inden for 24 timer efter dyrenes ankomst i forbindelse med ante mortem-synet, og hovedparten kontrolleres ved aflæsningen i forbindelse med ankomsten.
- Stikprøvekontrol ved ankomst til slagterier eller sammenbringningsvirksomheder omfatter kontrol af dyr (transportegnethed), køretøjer og ledsagedokumenter.
- Stikprøvekontrol ved udførsel fra sammenbringningsvirksomheder eller ved direkte udførsel fra besætninger omfatter kontrol af dyr (transportegnethed), køretøjer og ledsagedokumenter.
- Kontrol af logbøger før udførsel, når transporten er af mere end otte timers varighed og vedrører dyrearterne: Kvæg, får, svin, geder og heste.

⁸² Kommissionens gennemførelsesforordning (EU) 2019/627 af 15. marts 2019 om ensartede praktiske ordninger for gennemførelse af offentlig kontrol af animalske produkter til konsum, jf. Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2017/625, og om ændring af Kommissionens forordning (EF) nr. 2074/2005 for så vidt angår offentlig kontrol

- Dybdegående kontroller i form af prioriteret indsats, som enten målrettes virksomheder med behov for dybdegående kontrol og vejledning om reglerne, eller målrettes risikoområder.

Politiets og Fødevarestyrelsens stikprøvekontroller med transportmidler og dyr under transport indberettes årligt til Kommissionen i medfør af artikel 27, stk. 2, i forordning nr. 1/2005.

Andre opgaver relateret til dyrevelfærdsreglerne for transport af dyr:

- Fødevarestyrelsen autoriserer transportvirksomheder, der transporterer hvirveldyr i forbindelse med økonomisk virksomhed.
- Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø og Fødevarestyrelsen koordinerer oplysninger i forbindelse med transport af dyr (kvæg) til tredjelande gennem de returnerede logbøger i de tilfælde, hvor der søges om eksportrestitution.

5.1.5. Kontrol ved indførsel

Kontrol i forbindelse med indførsel af fødevarer

Kontrollen sikrer, at operatører, som indfører fødevarer, dækker denne aktivitet i deres risikoanalyse og egenkontrolprogram. Formålet er desuden at skærpe opmærksomheden hos såvel virksomheder som de tilsynsførende på, hvilke krav, der er til egenkontrol, når virksomheden har indførsel af fødevarer som aktivitet. Det er virksomheden, der har ansvaret for, at de fødevarer, der indføres og omsættes, ikke er farlige eller på anden måde ulovlige.

Når fødevareenheden ved en stikprøvekontrol konstaterer, at en sending ikke overholder reglerne, skal Fødevareenheden reagere med sanktioner, ofte i form af påbud om at udarbejde egenkontrolprocedurer, der sikrer mod gentagne overtrædelser.

Fødevarestyrelsen kan indhente information hos Toldstyrelsen om indførsel af specifikke varer.

Fødevareenheden kan på den måde blive forvarslet om indførsel af problematiske varer.

Fødevarestyrelsen har en intern arbejdsgruppe, som ad hoc diskuterer potentielle risikoprodukter. På baggrund af gruppens arbejde, informeres fødevareenhederne og branchen med henblik på at øge fokus på disse produkter. Der er ligeledes oprettet et Kontaktforum for Importspørgsmål med deltagere fra branchen og Fødevarestyrelsen. Forummet drøfter spørgsmål og problemstillinger vedrørende indførsel af fødevarer fra tredjelande. Forummet anvendes generelt som et led i den øgede vejledning af virksomheder m.v.

EU- lovgivning og national lovgivning

Reglerne om indførselskontrol findes i EU-lovgivningen, bekendtgørelse tredjelande om offentlig kontrol af fødevarer, foder, hø og halm, fødevarekontaktmaterialer, animalske biprodukter og afledte produkter ved ind- og udførsel mellem lande i samhandelsområdet og ved indførsel fra tredjelande samt straffebestemmelser for overtrædelse af relaterede EU-retsakter, bekendtgørelse om indførsel af fødevarer, foder, animalske biprodukter, afledte produkter og fødevarekontaktmaterialer med særlige restriktioner og om straffebestemmelser for overtrædelse af relaterede EU-retsakter og bekendtgørelse om grænsekontrolsteder, udgangssteder, inspektionscentre, kontrolsteder og faciliteter for videre transport.

5.1.5.1. Indførsel fra tredjelande

Formålet med den offentlige kontrol på et grænsekontrolsted er at kontrollere, om fødevarer, foder, levende dyr, avlsmateriale (sæd, æg og embryoner), animalske biprodukter og afledte produkter samt hø og halm fra tredjelande lever op til EU-lovgivningen for indførsel til fri omsætning i EU eller for transit til et andet tredjeland via EU (for animalske produkter evt. efter midlertidig oplagring på særligt udpegede toldlagre). Kontrollen er særligt fokuseret på, om dyrene eller produkterne kan indebære risici for dyre- eller folkesundheden, samt om dyrevelfærdsreglerne er overholdt. Kontrollen gennemføres på udpegede grænsekontrolsteder (Border Control Post/BCP) eller eventuelt på kontrolsteder (Control Points/ CP) for ikke-animalske fødevarer eller foder.

Ikke-animalske fødevarer og foder

Kontrol af ikke-animalske fødevarer og foder (bortset fra hø og halm), som indføres fra tredjelande, sker overordnet som kontrol hos virksomhederne.

Ikke-animalske fødevarer og foder, som er underlagt EU-restriktioner eller er omfattet af en midlertidig forøgelse af den offentlige kontrol, kontrolleres i henhold til de specifikke regler i EU-lovgivningen med 100% dokumentkontrol ved indførslen. Identitets- og fysisk kontrol med analyser udføres efter frekvenserne og de specifikke krav i EU-restriktionerne. Disse sendinger kontrolleres ved den ydre grænse i EU, hvor de første gang kommer ind i EU. Sendinger som prøvetages tilbageholdes på grænsen til der er et favorabelt analyseresultat. Kontrollen herunder evt. tilbageholdelse sker på grænsekontrolsteder (Border Control Post/BCP) eller kontrolsteder (Control Point/CP).

Animalske fødevarer

Animalske fødevarer, som indføres eller genindføres direkte fra tredjelande, kontrolleres på BCP. Kontrollen består af 100% dokument- og identitetskontrol. Fysisk kontrol foretages efter frekvenser fastsat i EU-lovgivningen. Den fysiske kontrol kan suppleres med udtagning af prøver. Udtagning af prøver og laboratorieanalyser sker i henhold til EU-lovgivningen. Parametervalg og frekvenser er dels baseret på EU-lovgivning og dels på nationale beslutninger. Desuden udtages prøver på konkret mistanke om, at en sending ikke opfylder EU-lovgivningen f.eks. ved skærpet kontrol (Intensified Official Control/ IOC) og kontrol af særlige restriktioner.

Levende dyr, avlsmateriale og animalske biprodukter samt hø og halm

Levende dyr, avlsmateriale, animalske biprodukter samt hø og halm fra tredjelande m.v., som indføres eller genindføres direkte fra tredjelande, kontrolleres på BCP. Kontrollen består af 100% dokument- og identitetskontrol. Fysisk kontrol foretages i henhold til foreskrevne kontrolplan. Den fysiske kontrol kan suppleres med udtagning af stikprøver. Udtagning af prøver og laboratorieanalyser sker i henhold til EU-lovgivningen. Parametervalg og frekvenser er dels baseret på EU-lovgivning dels på national lovgivning. Desuden udtages prøver på konkret mistanke om, at en sending ikke opfylder EU-lovgivningen f.eks. ved skærpet kontrol (Intensified Official Control/ IOC) og kontrol af særlige restriktioner.

Offentlig kontrol ved indførsel af særlige økologiske risikoprodukter

Kommissionen udarbejder løbende på baggrund af en risikovurdering en liste over de medlemslande og produktgrupper, hvor der er øget krav til importkontrol. For de produkter og lande, hvor der er krav om supplerende importkontrol i Europa udføres denne kontrol og prøvetagning på grænsekontrolstedet.

Kontrollen udføres af henholdsvis Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø og Fødevarestyrelsen ud fra gældende lovgivning og aftaler om kontroldeling mellem Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø og Fødevarestyrelsen. Produkterne ligger i karantæne, indtil der foreligger svar på analyseresultaterne. Ved fund over maksimal grænseværdi (MRL) underrettes Fødevarestyrelsen, der har det horisontale ansvar.

Samarbejde med Miljøstyrelsen

I særlige sager vedrørende indførsel af visse fødevarer, hvor Miljøstyrelsen i deres administrations- og kontrolarbejde finder, at regler, som sorterer under Fødevarestyrelsen, kan være overtrådt, henvender Miljøstyrelsen sig til Fødevarestyrelsen med henblik på afklaring af reglerne eller overdragelse af sagen. Tilsvarende tager Fødevarestyrelsen kontakt til Miljøstyrelsen, når grænsekontrollen finder dyr eller produkter, der også hører under Miljøstyrelsens regler. Der er primært tale om sager, som vedrører indførsel af udryddelsestruede dyr og produkter heraf.

Samarbejde med Toldstyrelsen

Toldstyrelsen foretager stikprøvekontrol af indrejsendes bagage, når de indrejsende går gennem udgangen "Intet at tolddeklarere", samt af international post. Stikprøvekontrollen foretages primært for at undersøge, om toldreglerne er overtrådt.

I henhold til en samarbejdsaftale mellem Fødevarestyrelsen og Toldstyrelsen kontrollerer Toldstyrelsen ved denne stikprøvekontrol også, at levende dyr og animalske varer til privat brug indføres i overensstemmelse med de gældende bestemmelser.

TRACES

Fødevarestyrelsens grænsekontrol registrerer deres kontrol af fødevarer, foder, animalske biprodukter, hø og halm, levende dyr og avlsmateriale i TRACES (Trade Control and Expert System). For de ikke-animalske produkter inkl. FKM, er der brug af TRACES for varer, som er underlagt importrestriktioner eller midlertidigt øget importkontrol.

TRACES anvendes også til advisering om flytninger af levende dyr og avlsmateriale fra andre EU-medlemsstater til Danmark ved afsenderlandes certificering og garantier, jf. de harmoniserede EU-betingelser herfor.

Økologikontrollen af import af økologiske fødevarer fra tredjelande registreres ligeledes i TRACES. Frigivelsen til fri omsætning i EU som økologisk vare, foretages af Toldstyrelsen i forbindelse med indfortoldningen efter en forudgående verifikation og frigivelse af sendingen på kontrolattesten i TRACES af Fødevarestyrelsen eller Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø. Importøren skal forhåndsanmelde økologi-importer til Fødevarestyrelsen og angive kontrolattestnummer i toldanmeldelsen, og at det er en økologisk sending. Toldstyrelsen har læseadgang til kontrolattesterne i TRACES og vil kun frigive de økologiske sendinger, som er godkendt til frigivelse i TRACES. Fødevarestyrelsen og Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø koordinerer oprettelsen og aktivitetstilknytningen for de enkelte operatører, hvor der er overlap.

5.1.5.2. Kontrol ved flytning af dyr og varer til Danmark fra andre medlemsstater

Formålet med kontrollen af sendinger af dyr og varer er ved ikke-diskriminerende stikprøvekontrol at kontrollere, om levende dyr, avlsmateriale (sæd, æg og embryoner), animalske biprodukter og afledte produkter samt animalske fødevarer fra andre medlemsstater (herunder samhandelslande) opfylder EU-lovgivningen.

Kontrol af såvel animalske som ikke-animalske fødevarer, som modtages fra andre medlemsstater, sker overordnet ved kontrol af operatørerne.

Indførsel af fødevarer

Kontrol af fødevarer, som indføres fra samhandelsområdet, sker overordnet som kontrol af virksomhederne og deres egenkontrol. Virksomheder, som indfører fødevarer, skal have denne aktivitet registreret hos Fødearestyrelsen.

Indførsel af animalske fødevarer

Animalske fødevarer, som indføres fra andre samhandelslande forventes kontrolleret på oprindelsesvirksomheden. For så vidt angår konsumæg, samt fersk og frosset kød af slagtekyllinger har Danmark særstatus vedrørende salmonella. Dette medfører at produkterne skal ledsages af dokumentation for salmonellaafrihed.

Reglerne om kontrol ved samhandel findes i EU-lovgivningen (kontrolforordningen med følgelovgivning) og bekendtgørelse om offentlig kontrol af varer ved ind- og udførsel mellem lande i samhandelsområdet og ved indførsel fra tredjelande, samt straffebestemmelser for overtrædelse af relaterede EU-retsakter.

TRACES

Ved modtagelse af levende dyr og avlsmateriale er der mulighed for at udfylde kontroldelen i TRACES og herigennem følge op på eventuelle uoverensstemmelser over for afsenderlandets kompetente myndighed. TRACES anvendes og kan konsulteres i forbindelse med indførsel fra samhandelslande omfattet af fællesskabsrestriktioner som følge af dyresygdomme.

5.1.6. Kontrol ved udførsel

5.1.6.1. Eksport af fødevarer, fødevarekontaktmaterialer, foder, animalske biprodukter og afledte produkter (ABP) til tredjelande

I Danmark er gældende EU-regler for udførsel suppleret med national lovgivning vedrørende eksport.

Udførsel af fødevarer og fødevarekontaktmaterialer er udover EU-regler reguleret af

Fødevareeksportbekendtgørelsen⁸³. Udførsel af foder, ABP og afledte produkter er udover EU-regler

reguleret af Fodereksportbekendtgørelsen⁸⁴. Der er desuden udarbejdet en vejledning⁸⁵ til

Fødevareeksportbekendtgørelsen. Eksportbekendtgørelserne fastlægger bl.a., at eksportvirksomheder skal have skriftlige egenkontrolprocedurer, der sikrer og dokumenterer, at eksporterede varer lever op til

⁸³ Bekendtgørelse nr. 1433 af 1/11/2022 om eksport af fødevarer og fødevarekontaktmaterialer

⁸⁴ Bekendtgørelse nr. 1434 af 1/11/2022 om eksport af foder, animalske biprodukter og afledte produkter

⁸⁵ Vejledning nr. 10404 af 20/12/2022 til bekendtgørelse om eksport af fødevarer og fødevarekontaktmaterialer

tredjelandets krav. Kravet om skriftlig egenkontrol gælder for alle virksomheder i hele produktionskæden (efter primærproducenten), og som håndterer varer, der på et senere tidspunkt skal eksporteres.

Fødevarestyrelsens kontrol med udførsel (eksportkontrol) er derfor primært en kontrol af virksomhedernes egenkontrolprocedurer og registreringer i forbindelse med udførsel. Eksportkontrollen skal udføres mindst én gang årligt på relevante eksportområder. Eksportkontrollen og resultatet skal dokumenteres på en kontrolrapport. Til brug for eksportkontrolpersonalet, har Fødevarestyrelsen udarbejdet en Eksportkontrolvejledning⁸⁶, der angiver retningslinjerne for hvordan eksportkontrollen skal gennemføres i eksportvirksomheder for fødevarer, fødevarekontaktmaterialer, foder, animalske biprodukter og afledte produkter. Eksportkontrolvejledningen har særlige afsnit om kontrol af kødvirksomheder, der er godkendte til eksport til Kina, Sydkorea, Rusland, Malaysia og/eller USA, idet der for disse virksomheder er fastsat særlige kontrolfrekvenser og/eller særlige krav til indholdet af de enkelte kontrolbesøg. For USA/Kina-godkendte kødvirksomheder er der desuden fastsat særlige retningslinjer for central supervision af kontrollen, udført af en særlig auditenhed i International Handel.

Når der eksporteres varer fra Danmark til et tredjeland, der stiller særlige krav udover EU-lovgivningen (tredjelandsskrav), vil eksportøren som regel ikke selv have stået for hele produktionen af varen. Eksportøren vil derfor have brug for at kunne dokumentere at de tredjelandsskrav, som fremgår af det certifikat, som eksportøren beder Fødevarestyrelsen om at udstede, er overholdt. Til det brug har Fødevarestyrelsen udarbejdet et system af indenrigserklæringer, som virksomheder i hele produktionskæden skal bruge til at dokumentere at tredjelandsskrav er overholdt. Til brug for virksomhedens korrekte anvendelse af indenrigserklæringer har Fødevarestyrelsen udarbejdet en Indenrigserklæringsvejledning⁸⁷. For at disse indenrigserklæringer kan leve op til kontrolforordningens krav til baggrundsdokumentation for certifikatudstedelse, skal udformning, indhold og virksomhedens bagvedliggende egenkontrolprocedurer kontrolleres af Fødevarestyrelsens kontrolpersonale. Fødevarestyrelsen skal dokumentere denne kontrol ved en påtegning på indenrigserklæringen. Til brug for kontrolpersonalet har Fødevarestyrelsen udarbejdet en Indenrigserklæringskontrolvejledning⁸⁸, der angiver retningslinjerne for, hvordan kontrollen med indenrigserklæringer skal udføres. En indenrigserklæring der ikke er påtegnet af Fødevarestyrelsen, kan ikke danne grundlag for udstedelse af et eksportcertifikat.

Kontrolforordningens krav til certifikatudstedelse er suppleret med en national Certifikatudstedelsesbekendtgørelse⁸⁹, der bl.a. beskriver betingelserne for udstedelse af erstatningscertifikater og en Certifikatpapirbekendtgørelse⁹⁰, der fastsætter reglerne for virksomhedernes bestilling, håndtering, opbevaring og anvendelse af det særlige sikkerhedspapir, der skal bruges til eksportcertifikaterne. Fødevarestyrelsen udfører kontrol med virksomhedernes overholdelse af kravene i certifikatpapirbekendtgørelsen som en del af eksportkontrollen.

⁸⁶ Vejledning af 29. august 2024 om kontrol med virksomheder, der eksporterer fødevarer, fødevarekontaktmaterialer, foder, animalske biprodukter og afledte produkter til tredjelande

⁸⁷ Vejledning af 16. november 2020 om anvendelse af indenrigserklæringer

⁸⁸ Vejledning af 15. juni 2021 om kontrol med indenrigserklæringer

⁸⁹ Bekendtgørelse nr. 729 af 29. maj 2020 om udstedelse af certifikater for levende dyr, fødevarer, foder, animalske biprodukter og afledte produkter, avlsmateriale og fødevarekontaktmaterialer.

⁹⁰ Bekendtgørelse nr. 1337 af 23. november 2023 om særligt papir til brug for udførsel af levende dyr, fødevarer, foder, animalske biprodukter og afledte produkter, avlsmateriale og fødevarekontaktmaterialer.

Certifikatudstedelse foretages udelukkende af Fødevarestyrelsen. Certifikatudstedelse kan foretages enten på virksomheden eller på et af Fødevarestyrelsens lokale kontrolenheder. Certifikatudstedelse skal være gennemført før, forsendelsen forlader Danmark, idet det til enhver tid skal være muligt for Fødevarestyrelsen at foretage en fysisk kontrol af forsendelsen i forbindelse med certifikatudstedelsen. Certifikatudstedelsen skal ske i overensstemmelse med kontrolforordningens bestemmelser om certifikatudstedelse og supplerende nationale regler. Hvis ikke certifikatudsteder har et personligt kendskab til de forhold, som der skal attesteres for, kan certifikatudstedelse ske på baggrund af gyldige indenrigserklæringer, importcertifikater, baggrundscertifikater (dyresundhedscertifikater til brug for flytninger inden for Unionen) e.l. påtegnet af den relevante kompetente myndighed. Såfremt certifikatudsteder ikke finder baggrundsdokumentationen tilstrækkelig til, at certifikatet kan udstedes, kan certifikatudsteder anmode eksportøren om at fremsende yderligere dokumentation eller afvise at udstede certifikatet.

Levende dyr og avlsmateriale

De danske bekendtgørelser om veterinærkontrol fastsætter bl.a. krav til veterinærkontrollen, samt eksportøren. Disse bekendtgørelser er fra d. 1. juli 2023 samlet under samme bekendtgørelse⁹¹. Denne bekendtgørelse inkluderer frossent avlsmateriale, der skal forhåndsanmeldes på lige fod med levende dyr. Senest 2 dage før afsendelsen af levende dyr skal eksportøren forhåndsanmelde eksporten til Fødevarestyrelsen. Før eksporten synes dyrene, og certifikaterne udstedes af embedsdyrlægen. For fersk avlsmateriale senest 1 dag og for rugeæg senest 5 dage forud eksporten skal dette forhåndsanmeldes til Fødevarestyrelsen. Udstedelse kan afhænge af dokumentation fra eksportøren og/eller dennes dyrlæge.

Økologiske produkter

I forbindelse med ækvivalensaftalen med USDA (U.S. Department of Agriculture) om økologiske produkter og kravet om antibiotikafrihed gennemføres en særskilt kontrol afstemt med Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø af animalske økologiske produkter bestemt til det amerikanske økologiske marked.

5.1.6.2. Kontrol ved udførsel eller flytning til andre medlemsstater

Udførsel af fødevarer

Kontrollen foretages overordnet som kontrol af operatørerne og disses egenkontrol. Hvis andre samhandelslande har særregler/særkrav på særlige garantier, er der særligt fokus på overholdelse af disse, er kontrol overordnet som kontrol af virksomhederne og deres egenkontrol.

Flytning af levende dyr og avlsmateriale til andre medlemsstater

Dyresundhedscertifikater for levende dyr og avlsmateriale, der skal udføres til andre EU-lande, udstedes af veterinærenhederne og sker på baggrund af de generelle regler for udstedelse af certifikater, samt i henhold til de specifikke regler for flytning af levende dyr og avlsmateriale. De generelle regler er hjemlet i

⁹¹ Bekendtgørelse nr. 671 af 01/06/2023 om offentlig kontrol ved eksport af levende dyr og avlsmateriale til tredjelande

EU-lovgivningen, forordning 2016/429, og suppleret af forordning 2020/688⁹² og 2020/686⁹³. Til brug for udstedelse af dyresundhedscertifikater anvendes TRACES. Forordningerne indeholder detaljer til instruktion af veterinærenhederne.

Senest 2 arbejdsdage før afsendelsen skal operatør forhåndsanmelde flytningen af levende dyr, avlsmateriale til Fødevarestyrelsen. Ved forsendelser af dyr, inspiceres disse samt ledsagende dokumenter og certifikaterne udstedes af embedsdyrlægen. Kontrollen finder sted enten på stedet, hvor dyrene holdes, eller på en sammenbringningsvirksomhed.

Udstedelse af certifikater for sendinger af avlsmateriale sker på baggrund af baggrundsdokumentation fra operatøren.

Udstedelse af dyresundhedscertifikater for levende dyr og avlsmateriale indført fra tredjelande, som skal flyttes til et andet EU-land, kan ske på baggrund af certifikater udstedt af kompetente myndigheder i tredjelande.

TRACES

TRACES anvendes til elektronisk at certificere for levende dyr og avlsmateriale, som flyttes fra Danmark til andre medlemsstater i overensstemmelse med EU's harmoniserede regler. Ligeledes anvendes TRACES til at notificere forsendelser af animalske biprodukter mellem EU-lande via handelsdokumenter.

5.1.7. Sanktionering

Fødevarestyrelsen har pligt til at reagere, når der konstateres overtrædelser af reglerne. Nedenfor er oplistet en række af de sanktioner Fødevarestyrelsen kan anvende, når der konstateres overtrædelser:

- Indskærpelse
- Påbud
- Forbud
- Administrativt bødeforlæg
- Politianmeldelse
- Fratagelse/tilbagekaldelse af autorisation/registrering

Kontrollen skal anvende de sanktioner, som skønnes nødvendige for at sikre, at reglerne overholdes. På den ene side må sanktionen ikke være mere indgribende end nødvendigt. På den anden side skal sanktionen have tilstrækkelig gennemslagskraft, så reglerne overholdes. Ved vurderingen af den rette sanktion skal der tages hensyn til alle omstændigheder i den konkrete sag.

Følgende elementer skal i relevant omfang inddrages ved valg af sanktion:

⁹² Kommissionens delegerede forordning (EU) 2020/688 af 17. december 2019 om supplerende regler til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2016/429 for så vidt angår dyresundhedsmæssige krav vedrørende flytning inden for Unionen af landdyr og rugeæg

⁹³ Kommissionens delegerede forordning (EU) 2020/686 af 17. december 2019 om supplerende regler til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2016/429 for så vidt angår godkendelse af avlsmaterialevirksomheder og krav til sporbarhed og dyresundhed i forbindelse med flytning inden for Unionen af avlsmateriale af visse opdrættede landdyr

- Overtrædelsens art
- Overtrædelsens omfang
- Overtrædelsens grovhed og alvor
- Under hvilke omstændigheder forekommer overtrædelsen
- Har virksomheden tidligere overtrådt reglerne – eller andre regler
- Har virksomheden selv anmeldt sig og kontaktet Fødevarestyrelsen
- Hvordan er forholdene i øvrigt i virksomheden
- Er det en bevidst/planlagt overtrædelse, er det uvidenhed, er det sjusk eller er det hændeligt
- Har virksomheden opnået eller tilsigtet at opnå en berigelse

Fødevarestyrelsen har derudover mulighed for generelt at vejlede virksomhederne. Afhængigt af formålet kan vejledningen være af konkret eller generel karakter. Vejledning må dog ikke træde i stedet for en sanktion.

Når Fødevarestyrelsen konstaterer en overtrædelse af reglerne, vil virksomheden/besætningen som udgangspunkt få en indskærpelse, som er den mildeste sanktion Fødevarestyrelsen råder over og er en præcisering overfor virksomheden om, at gældende regler skal overholdes. Ved grove overtrædelser af reglerne eller overtrædelser, der har medført alvorlige konsekvenser for f.eks. fødevaresikkerheden eller dyrevelfærden, vil forholdet typisk blive sanktioneret med bøde eller politianmeldelse. Hvis Fødevarestyrelsen på ny konstaterer overtrædelser af samme eller lignende regler indenfor en periode på to år, eskaleres som udgangspunkt til en strengere sanktion. Påbud anvendes i de situationer, hvor der er behov for konkret at anvise hvilke tiltag, virksomheden f.eks. skal iværksætte med henblik på overholde lovgivningen. Forbud anvendes, hvor der er behov for at forbyde en virksomhed/besætningsejer en bestemt handling, som udgør en overtrædelse af reglerne.

Fratagelse af autorisation eller registrering kan overvejes i de kontrolsituationer, hvor virksomheden ikke varigt retter op på ulovlige forhold. Det kan f.eks. være, hvis virksomheden gentagne gange ikke har overholdt et forbud.

På fødevareområdet kan der tillige anvendes skærpede sanktioner overfor virksomheder, som gentagne gange har overtrådt fødevarelovgivningen inden for en periode på 12 måneder eller derover. De skærpede sanktioner omfatter forhøjede bødestørrelser, virksomhedskarantæner og administrative tvangsbøder.

5.2. Landbrugs- og Fiskeristyrelsens kontrolsystem

5.2.1 Beskrivelse af kontrolsystemet for hygiejnekontrol med primærproducenter af fiskevarer

Den samlede fiskerikontrol bliver tilrettelagt med udgangspunkt i en vurdering af truslerne mod et bæredygtigt fiskeri, og overholdelse af reglerne i EU's fiskeripolitik, herunder; landingspligten, kvoter samt tekniske regler (regler for lovlige redskaber, lukke områder osv.). De overordnede kontrolaktiviteter

fordeles i forhold til *arter, farvande og perioder (sæsoner for de forskellige fiskerier)*, idet kontrollen overvejende prioriteres mod de fiskearter, hvor der er flerårige planer og arter, der er omfattet af landingspligt (dvs. farvande, hvor de givne bestande er under mest pres, og der samtidig er stor fiskeriaktivitet). I risikovurderingen tages hensyn til individuelle forhold (fartøjets historiske fiskeri, der viser det enkelte fartøjs typiske fiskerimønster, m.v.). Alt dette danner grundlag for en risikoprofil, som anvendes, når fartøjer prioriteres i forhold til kontrol. Denne profil anvendes til den risikobaserede kontrol, på den fælles IT-portal VA (Visual Analytics), som er et arbejdsredskab for fiskerikontrollørerne og kontrolkoordinatoren.

Når hygiejnekontrollen udføres som del af den samlede fiskerikontrol til søs og ved landinger, sker det på fartøjer, der i den givne periode udfører fiskerier indenfor risikoområderne, eller virksomheder der modtager landinger fra fartøjerne. Vurderingen af risiko ud fra et hygiejnesynspunkt kan være anderledes end den rent fiskerimæssige vurdering, og der udvælges også fartøjer og virksomheder, hvor styrelsen i det sidste kvartal har registreret, at man ikke lever op til hygiejnereglerne.

Udvælgelse af kontrolobjekter

Udvælgelsen af hvilke fartøjer eller landinger, der bliver kontrolleret indenfor en udvalgt type fiskeri (på baggrund af risikoprofil), sker baseret på kriterier, såsom modtagne meldinger om ankomst til havn, hvornår der landes og hvilke arter der landes, og kendskab eller mistanke om særligt kontrolbehov på konkrete fartøjer eller landinger. Denne kontrol omfatter også håndteringen af fisken frem til første salg, dvs. også i samlecentraler og på fiskeauktioner.

Som kontrolobjekt adskiller fiskefartøjer sig fra virksomheder i land, idet fartøjerne flytter rundt under udøvelse af fiskeriet og ikke har et fast mønster for, hvornår de lander deres fangst. Afhængigt af det enkelte fartøjs fiskerimønster, er der stor forskel på hvor mange landinger et fartøj har årligt. Landingerne foretages typisk i fartøjets basishavn, men afhængig af fangstpladsens beliggenhed sker der også landinger i andre havne. Som udgangspunkt kan landinger foretages døgnet rundt alle ugens dage.

Landbrugs- og Fiskeristyrelsen registrerer de danske fartøjer, der får tilladelse til at drive erhvervmæssigt fiskeri. I alt er der i Danmark registreret tæt på 2.000 fiskefartøjer, hvor af ca. 1.300 er aktive og lander deres fangster i såvel danske som udenlandske havne. I danske havne lander foruden danske fartøjer også EU-fartøjer og tredjelandsfartøjer. Størstedelen af Landbrugs- og Fiskeristyrelsens fiskerikontrol foretages ved landing. Der findes 339 landingspladser i Danmark, og af disse er der ca. 100, som anvendes jævnligt.

Anmeldt/uanmeldt kontrol

Landbrugs- og Fiskeristyrelsens kontrolbesøg på fiskeriområdet gennemføres som uanmeldte kontrolbesøg, idet hensigten med kontrolbesøget er at få et øjebliksbillede, og det vil forspildes, hvis kontrolbesøget var anmeldt.

Prioritering ved udførelse af hygiejnekontrol

Hygiejnekontrollen udføres som udgangspunkt på fartøjer eller ved landing samtidig med eller i forlængelse af fiskerikontrol (herunder kvotekontrol), og omfatter også kontrol med fisk på virksomheder i land. Det er

virksomheder, hvor der opbevares og håndteres fisk, herunder kølerum, samlecentraler og fiskesorteringsvirksomheder, fiskeauktioner og førstehåndsopkøbere (private fiskevirksomheder). Det kontrolleres at fartøjerne er indrettet hensigtsmæssigt; om fiskevarer ombord på fartøjer, på virksomheder i land og ved transport er beskyttet mod kontaminering; og at alle overflader, der kommer i kontakt med fisken, er rene.

Fiskevarernes tilstand kontrolleres ombord på fartøjer og i land. Det omfatter, hvordan fiskene er rensset og skyllet, og om temperaturkravet overholdes. Der foretages ligeledes stikprøvekontrol vedrørende synlige parasitter. Det vigtigste er at påse, om fisk og fiskerivarer er egnede til menneskeligt konsum. Dette vurderes primært på grundlag af stikprøver med organoleptiske undersøgelser af varen.

Landbrugs- og Fiskeristyrelsen udfører ligeledes kontrol med, at fiskeri eller høst af to-skallede bløddyr ikke foregår i områder, der er lukkede, herunder kontrol med, at den foreskrevne dokumentation for sporbarhed foreligger (registreringsdokument ved to-skallede bløddyr, havsnegle m.m.).

Kontrol med kemiske forureninger i fisk sker i forbindelse med den øvrige hygiejnekontrol, og ved særlige indsatser i områder med forbud mod fiskeri. Kontrolområdet er defineret ved de fire geografiske områder, der indgår i samarbejdsaftalen. For de fire områder kontrolleres det, at fiskeriet og de fisk, der landes, overholder de restriktioner, der indgår i bekendtgørelserne. Kontrollen består af konfiskation af fiskeredskaber udsat i områder med forbud grundet kemisk forurening og kontrol af landinger af visse fiskearter fra områder, der er pålagt restriktioner.

Kontrolbeskrivelser og instrukser

Kontrollen sker på baggrund af fælles kontrolbeskrivelser og instrukser. De udarbejdes i samspil mellem Fiskerikontrolkontorets jurateam og de regionale afdelinger, og de opdateres løbende. Alle instrukser og kontrolbeskrivelser er tilgængelige i nyeste version i en fælles database.

Vigtige opdateringer på et regelområde udsendes også ad hoc som info-skrivelser til samtlige medarbejdere på kontrolområdet, og bliver efterfølgende tilføjet til de respektive instrukser eller kontrolbeskrivelser. På hygiejneområdet findes også en fælles instruks for sanktionering. Instruksen angiver hvilken type sanktion, der i udgangspunktet bør anvendes ved bestemte type overtrædelser og niveau af grovhed. Der er tale om indskærpelser, påbud, forbud og bøde. I tilfælde af bøde fremgår hvilken bødestørrelse, der anvendes ved hvilken type af overtrædelser. Landbrugs- og Fiskeristyrelsen følger Fødevarestyrelsens sanktionspraksis og anvender de sanktionsprincipper og vejledende bødestørrelser, der følger af lovforslag L 28/2006⁹⁴.

Opfølgning på den planlagte kontrol

Når et kontrolbesøg er afsluttet udfærdiges en elektronisk kontrolrapport, hvoraf kontrollens resultater fremgår. Fiskeren eller opkøberen bliver spurgt, om han vil modtage en kopi af kontrolrapporten. Ved overtrædelse af reglerne modtager fiskeren eller opkøberen altid en kopi af kontrolrapporten samt retssikkerhedsreglerne. Data fra kontrolrapporten indgår i Landbrugs- og Fiskeristyrelsens Fiskerisystem, hvorfra der kan trækkes forskellige statistiske oplysninger. Rapporter med overtrædelser oprettes

⁹⁴ www.retsinformation.dk/eli/ft/200612L00028

endvidere som en sag og journaliseres i en fælles central database, og overtrædelser registreres i fiskerisystemet. Ved enhver kontrolforretning over for en fysisk person udfærdiges en kontrolrapport.

I tilfælde hvor de observationer, der sker under en kontrol, også påvirker forhold efter første omsætningsled eller områder, der i øvrigt hører under Fødevarestyrelsen kontakter Landbrugs- og Fiskeristyrelsen Fødevarestyrelsens lokale veterinære enhed.

5.2.2. Beskrivelse af kontrolsystemet for plantesundhed

Strukturen for den nationale plantesundhedskontrol

Landbrugs- og Fiskeristyrelsens kontor for Planter & Biosikkerhed rummer Danmarks kompetente plantesundhedsmyndighed (NPPO), udpeget jævnfør artikel 4 i kontrolforordningen. Det overordnende mål for Danmarks nationale kontrolsystem for plantesundhed er at sikre og håndhæve det højest mulige plantesundhedsstade og navnlig anvende og udmønte kravene i forordningen om beskyttelsesforanstaltninger mod planteskadegørere⁹⁵ og kontrolforordningen.

Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø udfører på vegne af Landbrugs- og Fiskeristyrelsen de fysiske plantesundhedskontroller, der skal gennemføres i medfør af plantesundhedsforordningen og kontrolforordningen. Dette gælder for importkontrol, eksportkontrol, avls- og omsætningskontrol samt for kontrol med træemballageproducenter. De administrative kontroller udføres af Landbrugs- og Fiskeristyrelsen selv.

Landbrugs- og Fiskeristyrelsen er også ansvarlige for undersøgelser (tidligere kaldt overvågning) for planteskadegørere i form af et undersøgelsesprogram og er ansvarlig for de udryddelses- eller inddæmningsaktiviteter, der er relevante at iværksætte i relation til skadegørerudbrud. Den kompetente plantesundhedsmyndighed understøttes af et permanent rådgivende udvalg, "Plantesundhedsudvalget", som har deltagelse af forskere og repræsentanter fra brancheorganisationer. Dette udvalg udgør et værdifuldt rådgivende kommunikationsforum, som støtter og rådgiver plantesundhedsmyndigheden i bestræbelserne på at sikre plantesundheden. Plantesundhedskontrolopgaverne varetages af Landbrugs- og Fiskeristyrelsen Kontor for Planter & Biosikkerhed hvoraf fysiske kontroller udføres af Regional Kontrolafdelinger i Styrelsen for Grøn Areal Omlægning og Vandmiljø. Instrukser og kontrolbeskrivelser udarbejdes af fagkontoret.

I Fødevarestyrelsens enhed for Plantesundhed og Fodersammensætning ligger det Plantediagnostiske laboratorium, som er udpeget som officielt nationalt laboratorium, jf. artikel 100 i kontrolforordningen og udfører på alle referenceområderne al diagnostik og analyser af planteprøver udtaget i forbindelse med plantesundhedskontrollen og -undersøgelserne.

Medarbejderne i Planter & Biosikkerhed har følgende ansvarsområder:

1. Koordinering af indsatsen og sagsbehandling samt opfølgning på den officielle.

⁹⁵ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2016/2031 af 26. oktober 2016 om beskyttelsesforanstaltninger mod planteskadegørere

2. Kontakt og samarbejde med andre landes plantesundhedsmyndigheder og internationale organisationer. Dette omfatter deltagelse i og bidrag til relevante EU-møder og øvrige internationale møder.
3. Udarbejdelse af national lovgivning indenfor plantesundhed, samt løbende ministerbetjening.
4. Beredskab og udbrudshåndtering, udarbejdelse af beredskabsplaner samt planlægning og gennemførelse af årlige plantesundhedsundersøgelser.
5. Instruktion og supervision af kontrolarbejdet, herunder udarbejdelse af kontrolinstrukser og sagsbehandlerinstrukser.
6. Vejledninger om reglerne på forordnings- og bekendtgørelsesområderne.
7. Vejledning af operatørerne.
8. Bidrag til sikring af uddannelsen og kompetenceudviklingen af kontrolpersonale udpeget til plantesundhedskontrolopgaver.

Kontrolafdelingerne hos Regional Kontrol i Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø har følgende ansvarsområder:

1. Den daglige planlægning og gennemførelse af konkrete kontrolopgaver under kontrolaftalen samt undersøgelsesopgaver under undersøgelsesprogrammet for planteskadegørere
2. Indberetning af kontrolresultater til Planter & Biosikkerhed
3. Uddannelse af kontrollører i generelle forhold vedrørende kontrolopgaver

Fødevarestyrelsens diagnoselaboratorium har følgende ansvarsområder i forhold til plantesundhedsområdet:

1. Varetage opgaverne som nationalt referencelaboratorium på plantesundhedsområdet på samtlige EU- referencelaboratorie-referenceområder.
2. Sikre løbende drift og levering af de laboratoriebehov som Landbrugs- og Fiskeristyrelsen har jf. indgået laboratorieydelseskontrakt og beredskabsplan.
3. Taksonomisk identificering af organismer fundet i prøver indsendt af Landbrugs- og Fiskeristyrelsens kontrollører
4. Instruktion af kontrollører i prøvetagning
5. Internationalt samarbejde om udvikling af analysemetoder for planteskadegørere
6. Vedligeholdelse af akkreditering for udvalgte analysemetoder

Prioritering af plantesundhedskontrollen og fordeling af ressourcer

Landbrugs- og Fiskeristyrelsen har følgende prioritering af opgaver vedrørende plantesundhed:

1. Forebygge imod indførsel og spredning af karantæneskadegørere og andre regulerede planteskadegørere samt øvrige nye skadegørere, der potentielt udgør risici for Danmark og EU.
2. Opretholde et beredskab til håndtering af udbrudssituationer hvad angår EU-karantæneskadegørere.
3. Sikre at den danske produktion og markedsføring af planter og planteprodukter opfylder EU's plantesundhedsmæssige krav.
4. Sikre at planteskadegørere ikke introduceres til EU gennem danske indførselssteder til EU.
5. Sikre et overblik over skadegørerstatus i Danmark ved en tilstrækkelig undersøgelse på naturarealer, i landbrug, skovbrug og gartneri for tilstedeværelse af planteskadegørere omfattet af

lovgivningen samt potentielle nye farlige planteskadegørere, som basis for officielle oplysninger om tilstedeværelse og evt. spredning af planteskadegørere omfattet af lovgivningen.

6. Støtte dansk eksport af planter og planteprodukter gennem et omfattende kontrolprogram, som har til formål at sikre en høj plantesundhedsmæssig kvalitet af planter og planteprodukter fra Danmark.

Strukturen for den nationale plantesundhedskontrol

Varer, der er omfattet af de plantesundhedsmæssige importbestemmelser, kontrolleres ved import i henhold til reglerne i EU's plantesundhedsbestemmelser. Importkontrollen omfatter kontrol med træemballage samt stikprøvekontrol af varetyper der ikke er obligatorisk kontrolpligtige. I samarbejde med Toldstyrelsen udføres også stikprøvekontrol med varer der indføres i postpakker samt med kontrol med rejsende der ankommer fra tredjelande i lufthavne.

Derudover udføres regelmæssig plantesundhedsmæssig kontrol af produktionen af planter til plantning, herunder læggekartofler. Kontrollen risikobaseres så vidt muligt. Alle planteproducenter er registrerede hos Landbrugs- og Fiskeristyrelsen og kontrolleres med jævne mellemrum for at sikre, at der ikke forekommer karantæneskadegørere. Denne kontrol foregår hos alle registrerede producenter i vækstperioden på produktionsstederne.

Endvidere udføres kontrol under omsætningen af planter og planteprodukter. Planter, der transporteres eller handles (bortset fra prydplanter til den endelige forbruger), er underlagt denne kontrol. Kontrol gennemføres hos grossister, som sælger frugt- og grøntsagsplanter, såvel som hos leverandører af alle andre typer planteformeringsmateriale. Der udføres også kontrol med operatører, som er godkendt til at fremstille, reparere eller mærke træemballagen efter ISPM 15-standarden⁹⁶.

Den offentlige kontrol gennemføres i overensstemmelse med dokumenterede kontrolprocedurer, som er beskrevet i kontrolinstrukser. Afvigelse og overtrædelser sanktioneres i overensstemmelse med EU-retsakterne. Med ikrafttrædelsen af de nye regler pr. 14. december 2019, er der opstået mulighed for, at Landbrugs- og Fiskeristyrelsen kan pålægge administrative bøder for overtrædelser.

Risikobasering af kontrollen

Ifølge kontrolforordningen er Landbrugs- og Fiskeristyrelsen forpligtet til, udover det ene årligt krævede kontrolbesøg hos alle registrerede operatører jævnfør plantesundhedsforordningens⁹⁷ artikel 92, så vidt muligt at tilrettelægge og gennemføre plantesundhedstilsynene med udgangspunkt i særlige risici af betydning for plantesundheden. Den danske plantesundhedskontrolmodel har også under den tidligere lovgivning indeholdt en vis risikobasering, men Landbrugs- og Fiskeristyrelsen arbejder løbende videre med procedurer, der skaber yderligere risikobasering af plantesundhedstilsynet, særligt i relation til den danske produktion af planter til plantning. Som en del af risikobaseringen arbejder Landbrugs- og Fiskeristyrelsen på at udbygge datagrundlaget for et mere risikobaseret plantesundhedstilsyn ved at indsamle yderligere

⁹⁶ www.lbst.dk/fileadmin/user_upload/NaturErhverv/Filer/Virksomheder/Gartneri/Faktaark

⁹⁷ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2016/2031 af 26. oktober 2016 om beskyttelsesforanstaltninger mod planteskadegørere

oplysninger om operatørernes aktiviteter og forhold, herunder om produktions- og afsætningsmønstret og om forekomsten af høj- og lavrisikoplanter på produktionsstederne.

Krav om plantesundhedskompetencer hos operatørerne

Operatører, der er godkendt til at udstede plantepas, skal have den nødvendige viden til at foretage de krævede plantesundhedsmæssige undersøgelser, som deres udstedelse af plantepas skal baseres på, og de skal følge bestemte procedurer, jævnfør bestemmelser i Plantesundhedsforordningen. Operatørerne skal tilegne sig de nødvendige kompetencer og skal gennemgå et forløb via en portal på Landbrugs- og Fiskeristyrelsens hjemmeside. Operatørerne skal endvidere udarbejde en handlingsplan, der beskriver procedurer ved fund eller mistanke om fund af karantæneskadegørere.

Årlige kontrolplaner og ressourceallokering

Kontrolbudget og ressourceallokering for Regional Kontrol hos Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljøets kontrol- og undersøgelsesaktiviteter beskrives i en årlig samarbejdsaftale, som indeholder en kontrolaftale og et årligt budget, som indgås mellem Regional Kontrol og Planter & Biosikkerhed. Kontrolaftalen beskriver det ansvar, som påhviler Regional Kontrol, herunder at der skal udføres kontrol med operatørerne i det omfang som er beskrevet i kontrolinstrukserne, under hensyntagen til opgavetype og optimalt kontroltidspunkt osv. Det forventede kontrolomfang fremgår af et specificeret kontrolbudget. Hen over året følges der op på status og fremdrift på alle kontroller indenfor plantesundhedsområdet. Såfremt der eksempelvis opstår udbrud af karantæneskadegørere, er der i kontrolaftalen beskrevet procedurer for hvordan budgettet kan revideres, sådan at situationen kan håndteres. Sådanne justeringer af ressourceallokeringen vil foregå i regi af det danske plantesundhedsberedskab.

For så vidt angår plantesundhedsområdet udføres kontrol hovedsageligt efter rekvirering fra virksomhederne selv. Derudover er der enkelte kontroller, hvor kontroludvælgelsen sker databaseret ud fra en risikobetragtning.

Strukturen for det nationale overvågningsprogram

Karantæneskadegørere spredes oftest med produkter. Derudover kan organismer spredes ad naturlig vej, fremskyndet af klimaændringer. Oplysninger fra EU, EPPO og EFSA giver, sammen med de nationale netværk og egne observationer, plantesundhedsmyndigheden oplysninger om de planteskadegørere, som kan dukke op i Danmark. Disse informationer bruges i planlægningen og målretningen af tilsynene og overvågningen.

Etablering af et nationalt overvågningsprogram gennemføres inden for rammen af de EU-medfinansieringsberettigede overvågningsprogrammer. Overvågningsprogrammer for en række planteskadegørere kræves for de for Danmark relevante EU-prioriterede karantæneskadegørere og i medfør af hasteforanstaltninger eller andre skadegørerretnede EU-retsakter. Alle resultaterne af overvågninger i medfør af EU-regler afrapporteres til Kommissionen og bliver dermed også tilgængelige for andre EU-medlemsstater.

Revision og supervision af kontrollører

Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø varetager uafhængig revision med effektiviteten af styrelsens faglige og økonomiske styrings- og kontrolsystemer. Styrelsen for Grøn Arealomlægning og

Vandmiljø foretager revision af plantesundhedskontrolordningerne med henblik på at sikre overholdelsen af EU-reglerne samt sikkerheden og effektiviteten omkring kontrolopgaverne og de forretningsmæssige transaktioner, som er knyttet til opgaverne. Planter & Biosikkerhed udfører derudover supervision af de officielt udpegede plantesundhedskontrollører. Supervisionerne har til formål at sikre intern gensidig læring og identificering af forbedringspunkter i kontrollen og kontrolinstruktionen, således at EU-reglerne overholdes og kontrolinstrukserne er effektive og anvendelige. Landbrugs- og Fiskeristyrelsens interne revision og de beskrevne supervisionsprocedurer sikrer overholdelsen af artikel 6 i kontrolforordningen.

5.2.3. Beskrivelse af kontrolsystemet for GMO-områdets kontrol

Kontrollens omfang og afgrænsning

Landbrugs- og Fiskeristyrelsen er ansvarlig for at føre kontrol med godkendte genetisk modificerede organismer (GMO), der udsættes i miljøet samt sikre, at der ikke bliver udsat ikke-godkendte GMO'er i miljøet i Danmark, jf. udsætningsdirektivet⁹⁸, som er implementeret i dansk ret med lov om miljø og genteknologi⁹⁹.

Da der ikke er godkendt nogen GM-afgrøder til udsætning i miljøet i Danmark, indebærer det, at Landbrugs- og Fiskeristyrelsen skal kontrollere, at der ikke er iblandet ikke-godkendte GMO'er i konventionelle eller økologiske partier af frø til udsæd eller andet formeringsmateriale. Desuden skal Landbrugs- og Fiskeristyrelsen kontrollere, at der ikke sælges ikke-godkendte genmodificerede (GM) frø, udsæd og andet formeringsmateriale i Danmark, og sikre, at der ikke importeres ikke-godkendte GMO'er fra tredjelande. Landbrugs- og Fiskeristyrelsen udfører derfor årligt en planlagt risikobaseret kontrol for forekomsten af GMO'er i konventionelt frø og andet formeringsmateriale, samt en *ad hoc*-baseret kontrol på basis af henvendelser om forekomst af ikke-godkendte GMO'er, herunder indberetning om import af udsæd og andet formeringsmateriale fra tredjelande, hvor udsætning af GMO'er er tilladt. Det er Regional Kontrol hos Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø, som udfører den fysiske kontrol på vegne af Landbrugs- og Fiskeristyrelsen.

Landbrugs- og Fiskeristyrelsens kontrol baserer sig på en vurdering af den aktuelle risiko for forekomst af GMO, den såkaldte risikoprofil, der opdateres årligt, bl.a. efter faglig rådgivning fra Aarhus Universitet. For så vidt angår 2023, så vurderer Landbrugs- og Fiskeristyrelsen samlet, at der er *lille* til *meget lille* risiko for forekomst og spredning af ikke-godkendte GMO'er i frø og andet formeringsmateriale i Danmark.

Endvidere vurderer styrelsen, at den største risiko for spredning kommer fra import af frø og andet formeringsmateriale fra tredjelande, som tillader dyrkning af GM-afgrøder.

Fokus vil, bl.a. efter anbefaling fra AU (Nationalt Center for Fødevarer og Jordbrug, DCA)¹⁰⁰, primært blive lagt på en screening af udsæd for afgrøderne majs, raps og lucerne og sekundært på hvene (med mulig forurening af GM krybhvene), sukkerroefrø, læggekartofler, hvede og tomatfrø. Det forventede antal prøver ved *ad hoc*- (importkontrol mv.) og fysisk kontrol fremgår af tabellen herunder.

⁹⁸ Artikel 4, stk. 5 i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2001/18/EF af 12. marts 2001 om udsætning i miljøet af genetisk modificerede organismer.

⁹⁹ § 20 i lovbekendtgørelse nr. 9 af 4. januar 2017 om miljø og genteknologi.

¹⁰⁰ Screening af afgrøder, som Landbrugsstyrelsen skal have fokus på i planlagte kontroller af mulig forekomst af ikke-godkendt GMO i udsæd, DCA – Nationalt Center for Fødevarer og Jordbrug, 2019

Oversigt over forventede antal prøver i den planlagte kontrol og ved ad hoc-kontroller (jf. bilag 3).

Element i kontrollen	Administrativ kontrol	Fysiske kontroller (antal virksomheder der kontrolleres)	Antal prøver v/fysisk kontrol
1) Planlagt kontrol af			
a) udsæd af <i>majs</i> som anvendes i Danmark og	-	3-10	15
b) danskproduceret C1 certificeret <i>raps</i> .	-	Alle eller udvalgte opformeringer	25
2) Importer fra tredjelande af "risikoafgrøde/lande-kombinationer" med særlig fokus på import af hvene (med forekomst af krybhvene), sukkerroefrø, læggekartofler, hvede og tomatfrø til danske virksomheder, - heraf lucerne.	Ad hoc*	Ad hoc*	5
Prøver i alt			50

* Ad hoc-kontroller foretages på baggrund af importlister fra Toldstyrelsen samt notifikationer til Planter & Biosikkerhed i Traces.

Det ovenstående skema angiver niveauet af planlagte kontroller samt et skøn over antallet af prøver, som kan tages ved ad hoc-kontrollen. Skulle der opstå en situation, hvor det bliver nødvendigt at tage flere prøver end her anslået, vil dette blive vurderet i den enkelte sag. En konkret hændelse vil ofte medføre, at der tages flere prøver end her angivet, jf. hændelserne med fund af GM raps OXY235 (2015), GM akvariefisk (2016), GM petunia (2017) og GM i frøforsendelser fra Kina (2020).

Kontroller forberedes og bestilles af Planter & Biosikkerhed og gennemføres af Regional Kontrol efter kontrolinstrukser udarbejdet af Planter & Biosikkerhed, jf. kontrolaftalen mellem Planter & Biosikkerhed og Regional Kontrol.

Laboratoriefaciliteter og prøveudtagning.

Kontrollørerne fra Regional Kontrol er certificerede i udtagning efter ISTA's regler for prøvetagning¹⁰¹. Der udtages 3.000 frø/kerne per prøve for at opnå en LOD på 0,1%, jf. JRC 2015¹⁰². Prøver som udtages under kontrol for utilsigtet forekomst af GM i afgrøder, sendes til analyse på det nationale referencelaboratorium for GMO (Fødevarestyrelsens laboratorium i Ringsted er med i ENGL – European Network of GMO Laboratories) og analyseres efter gældende protokoller for de potentielt forekommende GM-hændelser i de enkelte afgrøder. Det aftales efter behov mellem Landbrugs- og Fiskeristyrelsen og laboratoriet, hvilke analyser der er relevante for de enkelte afgrøder.

¹⁰¹ www.lbst.dk/nyheder/nyhed/nyhed/proevetagning-til-brug-for-ista-analyse

¹⁰² European Network of GMO Laboratories Working Group "Seed Testing" (WG-ST) Working Group Report, European Union Reference Laboratory for Genetically Modified Food and Feed, JRC 2015.

5.3. Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljøs kontrolsystem

I dette afsnit beskrives først de generelle forhold for kontrolsystemet i Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø, hvorefter der er afsnit for de enkelte kontrolområder. I afsnittene om de enkelte kontrolområder nævnes særlige forhold for det område.

Upartiskhed og ensartethed i kontrolarbejdet

Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø personalehåndbog beskriver de procedurer, personalet er underlagt, herunder retningslinjer for ageren i tilfælde af inhabilitet. Endvidere indeholder ”Den generelle kompetenceprofil”, som alle Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø kontrollører er omfattet af, krav om loyalitet og ensartet opgaveløsning samt krav til den personlige integritet. I øvrigt henvises til Forvaltningsloven. I den generelle kontrolinstruks, som alle kontrollører er bekendte med, er der ligeledes udarbejdet en række generelle retningslinjer i relation til disse krav. Derudover er de udførlige beskrivelser i de faglige instrukser samt den løbende undervisning med til at sikre en ensartet kontrol.

Anmeldt eller uanmeldt kontrolbesøg

Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø gennemfører både anmeldte og uanmeldte kontrolbesøg. Udgangspunktet for hovedparten af kontrolordningerne, der er baseret på EU-lovgivningen, er, at kontrol kan varsles under forudsætning af, at varslingen ikke forstyrrer kontrollens formål eller effektivitet – jævnfør EU’s gennemførselsforordning. For Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø betyder det, at en meget stor del af kontrolbesøgene skal foretages uanmeldt eller med et mindst muligt varsel, der ikke må overstige 14 dage. Ved anmeldte kontrolbesøg betyder det i de fleste tilfælde, at kontrollen varsles over for landbruger eller støttemodtageren 14 dage før kontroltidspunktet.

Kontroludtagning og risikobaseret kontrol

Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø udvælger et udsnit af virksomheder til fysisk kontrolbesøg. Antallet af kontrolbesøg følger lovgivningen for det område eller de tilskudsordninger, som skal kontrolleres. Typisk drejer det sig om mellem 1% og 15%. På enkelte områder – f.eks. økologi – skal 100% af operatørerne kontrolleres årligt.

På økologiområdet udpeget der minimum 10% af operatørerne til supplerende økologikontrol.

Udpegningen sker risikobaseret jævnført kontrolforordningen.

Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø ønsker at minimere antallet af kontrolbesøg hos landbrug og virksomheder. Når landbrug og virksomheder skal udvælges til kontrolbesøg, bruges data til at målrette kontrollen af landbrug og virksomheder efter, hvor risikoen for manglende overholdelse af regler og støttebetingelser er størst - det kaldes i Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø risikobaseret kontrol. Sideløbende udvælges en mindre andel af landbrug og virksomheder til kontrol ved tilfældig stikprøve.

Kvalitetssikring

Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø har mange procedurer/strategier på tværs af kontrolområderne til at sikre, at kontrollen har den rette kvalitet og er ensartet på tværs af landet. Som eksempler på kvalitetssikringsværktøjerne kan nævntes:

- Administrativ kvalitetssikring af sager og følgekontrol
- Supervision af kontrollører
- Dobbeltbemandet kontrol
- Instruktionskurser
- ERFA-møder, tovholdermøder m.v.
- Valideringer i IT-systemer, tjeklister m.v.
- Intern revision
- Faglig support af kontrollører, herunder vagttelefon

Sammenhæng og koordination

I Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø afholdes løbende en lang række møder, der har til formål at sikre styring og koordination på tværs, herunder:

- *Direktionsmøder*
Afholdes ugentligt med deltagelse af den samlede direktion. Direktionen har ansvar for Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø's samlede opgavevaretagelse og -prioritering.
- *Chefgruppemøder*
Afholdes månedligt med deltagelse af direktion og enhedschefer på tværs af styrelsen. Det primære formål med møderne er at fungere som platform for direkte kommunikation mellem direktion og enhedschefer om væsentlige tværgående emner.
- *Områdechefmøder*
Afholdes ugentligt (undtagen de uger med chefgruppemøder) med deltagelse af enhedschefer i de enkelte områder. Det primære formål med møderne er at fungere som platform for direkte kommunikation mellem vicedirektør og enhedschefer om væsentlige enhedsspecifikke emner.
- *Afdelingsledermøder*
Enhedschef, afdelingsledere og teamledere i Regional Kontrol afholder jævnligt afdelingsledermøde, hvor relevante ledere fra andre enheder løbende inviteres. Det primære formål er at fungere som platform for kommunikation mellem enhedschef og afdelingsledere om kontrolspecifikke emner. Herudover fungerer møderne som platform for sparring mellem kontrolafdelingerne.

Endvidere afvikler vicedirektørerne løbende møder på deres respektive forretningsområder med de relevante chefer. Enhedschefen i Regional Kontrol afholder ugentligt og løbende driftsmøder med de respektive afdelingsledere i Regional Kontrol.

Kontrolfremdriften og målopfølgningen følges gennem en række afrapporteringerne og ledelsesinformationssystemer, herunder:

- Driftsopfølgning som afrapporteres til direktionen månedligt
- Løbende opfølgning i elektronisk ledelsesinformationssystem (SAS-plattformen)

- Ugentlig opfølgning på produktionsplaner gennem driftsmøder
- Opfølgning i enhedskontrakter hver 4. måned

Derudover kommunikeres de vigtige meddelelser på jordbrugsområdet mellem de faglige enheder, Jordbrugskontrol og de decentrale afdelinger via såkaldte kontrolmeddelelser, eller gennem en særlig kontrolportal, som indeholder information og retningslinjer til kontrollørerne.

Effektivitet

Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø arbejder kontinuerligt med effektiviseringer og løbende forbedringer. Udover de strategiske udviklingsprojekter beskrevet under afsnit 3.1 har Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø implementeret LEAN på tværs af organisationen. Der er etableret et central team (Team Organisation), hvis rolle er at understøtte den øvrige organisation i forhold til arbejdet med driftsledelse og procesoptimering.

5.3.1. Beskrivelse af kontrolsystemet for pesticidanvendelse i primærproduktionen

Plantebeskyttelsesmidler, og bæredygtig brug af pesticider, undtagen pesticidudbringningsudstyr

Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø er ansvarlig for gennemførelse af al kontrol med erhvervsmæssig anvendelse af plantebeskyttelsesmidler. Det vil sige kontrollen i primærproduktionen (landbrug, gartnerier, frugtplantager, planteskoler, skovbrug, frilandsgrøntsager m.v.) samt kontrol med overholdelse af plantebeskyttelsesreglerne på golfbaner, offentlige arealer og maskinstationer og i andre brancher, der måtte blive udvalgt til kontrol i de enkelte år.

Pesticidkontrollen gennemføres i henhold til national lovgivning og EU-lovgivning. Miljøstyrelsen er den regelansvarlige myndighed på pesticidområdet og Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø er kontrolmyndigheden.

Pesticidkontrollen hos de erhvervsmæssige brugere udføres af Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljøs regionale kontrolafdelinger.

Pesticidkontrollerne udføres som uanmeldte stikprøvekontroller, der udvælges dels tilfældigt og dels efter en risikovurdering. Risikovurderingen foretages af Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljøs enheder for hhv. Analyse og Kontroludtagning og Særlig Kontrol i samarbejde med Miljøstyrelsens enhed for Pesticider og Miljøstyrelsens Kemikalieinspektion.

Hvis kontrollørerne ikke har konstateret overtrædelser på pesticidkontrollen, sender kontrolløren et brev, hvoraf det fremgår, at der ikke er konstateret overtrædelser under kontrolbesøget. I tilfælde af, at der bliver konstateret overtrædelse af reglerne, udarbejder kontrolløren et høringsbrev, hvor den professionelle bruger høres angående de faktiske forhold konstateret på den fysiske kontrol.

Efter endt sagsbehandling af de fysiske kontroller sender kontrollørerne kontrolresultaterne og eventuelt hørings svar videre til Miljøstyrelsens Kemikalieinspektion, som foretager en eventuel håndhævelse.

Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljøs Særlig Kontrol har etableret samarbejde med andre myndigheder indenfor foder og fødevarerområdet for at nedsætte risikoen for pesticidrester over tilladte grænseværdier i foder og fødevarer, jævnfør samarbejdsaftale mellem Fødevarestyrelsen og Landbrugsstyrelsen.

Kvalifikation og uddannelse

De fysiske kontroller gennemføres af Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljøs regionale kontrollører, der alle har en relevant faglig uddannelse og som årligt deltager på diverse opfølgings- og opdateringskurser i samarbejde med Miljøstyrelsen. Kontrollen udføres på baggrund af Faginstruks Plantebeskyttelsesmidler, som opdateres årligt i samarbejde med Miljøstyrelsen. Desuden udsendes løbende kontrolmeddelelser til kontrollørerne, når der f.eks. sker ændringer i reglerne eller der sker ændringer i kontrolmetoderne. Supervision af kontrollørerne og kvalitetssikring af deres arbejde foretages af Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljøs Særlig Kontrol.

Risikobasering af kontrollen

Ifølge kontrolforordningen er Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø forpligtet til, udover det ene årligt krævede kontrolbesøg hos alle registrerede operatører jævnfør plantesundhedsforordningens¹⁰³ artikel 92, så vidt muligt at tilrettelægge og gennemføre plantesundhedstilsynene med udgangspunkt i særlige risici af betydning for plantesundheden. Den danske plantesundhedskontrolmodel har også under den tidligere lovgivning indeholdt en vis risikobasering, men Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø arbejder løbende videre med procedurer, der skaber yderligere risikobasering af plantesundhedstilsynet, særligt i relation til den danske produktion af planter til plantning. Som en del af risikobaseringen arbejder Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø på at udbygge datagrundlaget for et mere risikobaseret plantesundhedstilsyn ved at indsamle yderligere oplysninger om operatørernes aktiviteter og forhold, herunder om produktions- og afsætningsmønsteret og om forekomsten af høj- og lavrisikoplanter på produktionsstederne.

Krav om plantesundhedskompetencer hos operatørerne

Operatører, der er godkendt til at udstede plantepas, skal have den nødvendige viden til at foretage de krævede plantesundhedsmæssige undersøgelser, som deres udstedelse af plantepas skal baseres på, og de skal følge bestemte procedurer, jævnfør bestemmelser i Plantesundhedsforordningen. Operatørerne skal tilegne sig de nødvendige kompetencer og skal gennemgå et forløb via en portal på Landbrugs- og Fiskeristyrelsens hjemmeside. Operatørerne skal endvidere udarbejde en handlingsplan, der beskriver procedurer ved fund eller mistanke om fund af karantæneskadegørere.

Årlige kontrolplaner og ressourceallokering

Kontrolbudget og ressourceallokering for lokalafdelingernes kontrol- og undersøgelsesaktiviteter beskrives i en årlig kontrolaftale og et årligt budget, som indgås mellem Regional Kontrol og Planter & Biosikkerhed. Kontrolaftalen beskriver det ansvar, som påhviler Regional Kontrol, herunder at der skal udføres kontrol

¹⁰³ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2016/2031 af 26. oktober 2016 om beskyttelsesforanstaltninger mod planteskadegørere

med operatørerne i det omfang som er beskrevet i kontrolinstrukserne, under hensyntagen til opgavetype og optimalt kontroltidspunkt osv. Det forventede kontrolomfang fremgår af et specificeret kontrolbudget. Hen over året følges der op på status og fremdrift på alle kontroller indenfor plantesundhedsområdet. Såfremt der eksempelvis opstår udbrud af karantæneskadegørere, er der i kontrolaftalen beskrevet procedurer for hvordan budgettet kan revideres, sådan at situationen kan håndteres. Sådanne justeringer af ressourceallokeringen vil foregå i regi af det danske plantesundhedsberedskab.

Strukturen for det nationale overvågningsprogram

Karantæneskadegørere spredes oftest med produkter. Derudover kan organismer spredes ad naturlig vej, fremskyndet af klimaændringer. Oplysninger fra EU, EPPO og EFSA giver, sammen med de nationale netværk og egne observationer, plantesundhedsmyndigheden oplysninger om de planteskadegørere, som kan dukke op i Danmark. Disse informationer bruges i planlægningen og målretningen af tilsynene og overvågningen.

Etablering af et nationalt overvågningsprogram gennemføres inden for rammen af de EU-medfinansieringsberettigede overvågningsprogrammer. Overvågningsprogrammer for en række planteskadegørere kræves for de for Danmark relevante EU-prioriterede karantæneskadegørere og i medfør af hasteforanstaltninger eller andre skadegørerrettede EU-retsakter. Alle resultaterne af overvågninger i medfør af EU-regler afrapporteres til Kommissionen og bliver dermed også tilgængelige for andre EU-medlemsstater.

Revision og supervision af kontrollører

Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø varetager uafhængig kontrol med effektiviteten af styrelsens faglige og økonomiske styrings- og kontrolsystemer. Styrelsen foretager revision af plantesundhedskontrolordningerne med henblik på at sikre overholdelsen af EU-reglerne samt sikkerheden og effektiviteten omkring kontrolopgaverne og de forretningsmæssige transaktioner, som er knyttet til opgaverne. Planter & Biosikkerhed udfører derudover supervision af de officielt udpegede plantesundhedskontrollører. Supervisionerne har til formål at sikre intern gensidig læring og identificering af forbedringspunkter i kontrollen og kontrolinstruktionen, således at EU-reglerne overholdes og kontrolinstrukserne er effektive og anvendelige. Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø's interne revision og de beskrevne supervisionsprocedurer sikrer overholdelsen af artikel 6 i kontrolforordningen.

5.3.2. Beskrivelse af kontrolsystemet for økologisk primær produktion

Økologikontrol i primærsektoren

Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø er ansvarlig for kontrollen med økologiske primærproducenter og forsyningsvirksomheder. Det vil sige kontrollen i primærproduktionen (landbrug, gartnerier, frugtplantager, mikroalgeproducenter, sanker m.v.) samt kontrol med økologiske foderproducenter, gødningsproducenter samt andre virksomheder, der fungerer som underleverandører til primærsektoren.

Kontrollen gennemføres i henhold til økologiforordningen¹⁰⁴, kontrolforordningen samt den danske økologilov¹⁰⁵ og bekendtgørelse om økologisk jordbrugsproduktion¹⁰⁶. De danske regelsæt specificerer beskrivelser, hvor en nærmere udmøntning af forordningen er nødvendig eller områder, hvor der ikke er vedtaget fælles EU-detailregler.

Økologikontrol af primærbedrifter og forsyningsvirksomheder

“Vejledning om økologisk jordbrugsproduktion (bedrifter)”¹⁰⁷ og ”vejledningen for økologiske forsyningsvirksomheder” beskriver reglerne for primærbedrifter og forsyningsvirksomheder samt vejleder om den praksis, der gælder i henhold til ovennævnte retsforskrifter. Kontrollen udføres af Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljøs decentrale regionale afdelinger.

Kontrol af primærbedrifter og forsyningsvirksomheder udføres som udgangspunkt som et årlig anmeldt fysisk kontrolbesøg. Fem procent af de årlige kontrolbesøg udføres uanmeldt efter tilfældighedsprincippet med henblik på at opnå et bredt dækkende billede af regelefterlevelsen. Fra 2023 vil en del af kontrollerne, som led i et pilotprojekt, blive gennemført som administrative kontroller på baggrund af en risikovurdering samt tidligere kontrolresultater. Ud over de årlige kontroller udtages der risikobaserede supplerende uanmeldte kontroller svarende til 10 procent af alle de certificerede operatører. Risikovurderingen foretages af Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljøs enhed Analyse & Kontroludtagning.

Alle jordbrugsbedrifter og forsyningsvirksomheder, der har ansøgt om at blive økologificerede, modtager et kontrolbesøg af Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø forud for certificeringen. Hvis kontrollørerne ikke har konstateret overtrædelser på kontrollen, sender kontrolløren et brev, hvoraf det fremgår, at der ikke er konstateret overtrædelser under kontrolbesøget. I tilfælde af, at der bliver konstateret overtrædelse af reglerne, udarbejder kontrolløren et høringsbrev, hvor den kontrollerede høres angående de faktiske forhold konstateret på den fysiske kontrol. Efter endt høringsfrist overføres sagen samt eventuelt høringssvar til en sagsbehandler i Jordbrugskontrol, som foretager en eventuel sanktionering. Hvis udfaldet har relevans for øvrige kontrolmyndigheder underrettes den eller de relevante myndigheder.

Økologikontrollens omfang

Økologikontrollen omfatter blandt andet kontrol af:

- Sporbarhedsoplysninger
- Massebalanceregnskab
- Kontrol med egenkontrolprogrammer
- Plante og husdyr logbøger
- Indkøb af foder, tilskudsfoder og mineraler (økologisk status, GMO-status mv.)
- Indkøb og salg af dyr
- Efterlevelsen af økologireglerne om behandlinger og medicin

¹⁰⁴ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2018/848 af 30. maj 2018 om økologisk produktion og mærkning af økologiske produkter, anvendelse.

¹⁰⁵ Bekendtgørelse 1203 af 29. august 2022 Bekendtgørelse af økologiloven

¹⁰⁶ Bekendtgørelse 1375 af 4. december 2025 om økologisk jordbrugsproduktion m.v.

¹⁰⁷ www.lbst.dk/fileadmin/user_upload/NaturErhverv/Filer/Tvaergaende/Oekologi/OEkologivejledning_2022

- Salg af afgrøder (økologisk status)
- Brugen af gødning
- Økologireglerne om dyrevelfærd
- Adgang til udearealer
- Brugen af plantebeskyttelsesprodukter
- Adskillelse af økologiske, omlægnings og ikke-økologiske produkter
- Mærkning af produkter
- Hvor relevant: Produkthygiejne og rengøring af udstyr
- Hvor relevant: Anvendelse af forbyggende foranstaltninger

Effektiv og hensigtsmæssig økologikontrol

Som tidligere beskrevet, gennemføres langt hovedparten af kontrollen som anmeldt, da en stor del af økologikontrollen er en dokumentations og procedurekontrol og en varsling ikke vil forspilde kontrolmuligheden, men sikre at kontrollen kan gennemføres mere effektivt over for den kontrollerede.

På højrisikobedrifterne, udpeget i en intern risikomodel, udføres der en supplerende uanmeldt risikobaseret kontrol, hvor formålet ikke umiddelbart er kontrol med procedure og dokumentation. Under kontrollen vejleder kontrolløren om reglerne på området og informerer om de steder, hvor der kan være en manglende regelefterlevelse. Efter kontrollen gennemgås det videre sagsforløb, da de sager, hvor der er observeret en potentiel manglende regelefterlevelse, ikke færdigbehandles i kontrollen. Det er dermed ikke muligt at oplyse virksomheden om det endelige resultat af kontrollen ved den fysiske kontrols afslutning.

I forbindelse med økologikontrollen kan der være et overlap med krydsoverensstemmelses-/konditionalitetsreglerne. I disse tilfælde udføres sagsbehandlingen af disse af særlige sagsbehandlere i Jordbrugskontrol.

Laboratoriefaciliteter og prøveudtagning.

I forbindelse med kontrolbesøg kan kontrollen udtage prøver for at kontrollere brugen af ikke tilladte stoffer i økologisk produktion. Prøverne udtages som led i særlige kontrolkampagner der typisk er målrettet specifikke produktionstyper og produkter. Kampagnerne tilpasses minimum 1 gang årligt ud fra Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø interne manual. Hvis der i forbindelse med en kontrol opstår behov for udtagning af supplerende prøver, kan kontrolløren selv vælge at udtaget relevante prøver og indsende dem til analyse for indhold af ikke tilladte produkter i økologisk produktion.

Alle prøver, der tages i forbindelse med økologikontroller, udtages efter Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø's prøvetagningsinstruks samt supplerende procedurebeskrivelse. Da der er væsentlige proceduremæssige og tekniske forskelle i prøvetagningen, er der udarbejdet to forskellige kompetenceprofiler og -uddannelser for de økologiske prøvetagere. Dette er for at sikre, at de mere komplekse prøver udtages af personale, der har en løbende rutine i udtagningen.

Alle pesticid- og GMO-prøver analyseres på Fødevarestyrelsens laboratorie i Ringsted.

5.3.3. Beskrivelse af kontrolsystemet for foder og fødevarekontrollen i primærledet

Foder- og fødevarehygiejnekontrol hos primærproducenter

Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø er ansvarlig for gennemførelse af al kontrol med foder- og fødevarehygiejne, samt HACCP i primærledet. Det vil sige landbrug, gartnerier, frugtplantager, planteskoler, frilandsgrøntsager m.v., der måtte blive udvalgt til kontrol i de enkelte år.

Kontrollen gennemføres i henhold til national lovgivning og EU-lovgivning. Fødevarestyrelsen er den regelsansvarlige myndighed på området og Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø er kontrolmyndigheden. Fødevarestyrelsen fastsætter kontrolpopulationen, og kontrollen udføres af Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø's regionale kontrolafdelinger.

Foder- og fødevarehygiejne kontrollerne udføres som uanmeldte stikprøvekontroller. HACCP-kontrol er en varslet kontrol. Efter afsluttet kontrol modtager producenten en kontrolrapport der angiver om besøget blev afsluttet uden bemærkninger eller et høringsbrev om overtrædelser konstateret på den fysiske kontrol. Efter endt sagsbehandling af de fysiske kontroller sender kontrollørerne kontrolresultaterne og eventuelt hørings svar videre til Fødevarestyrelsen, som træffer en afgørelse.

Kvalifikation og uddannelse

Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø's kontrollører har en relevant faglig uddannelse og deltager årligt i fysiske eller online opfølgings- og opdateringskurser, i samarbejde med Fødevarestyrelsen. Kontrollen udføres på baggrund af Kontrolinstruks for foderhygiejnekontrol samt Kontrolinstruks for fødevarehygiejne (frugt og grønt) og Kontrolinstruks for HACCP-kontrol, som opdateres årligt i samarbejde med Fødevarestyrelsen. Desuden udsendes løbende kontrolmeddelelser til kontrollørerne, når der f.eks. sker ændringer i reglerne eller der sker ændringer i kontrolmetoderne. Supervision af kontrollørerne og kvalitetssikring af deres arbejde foretages af Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø's Jordbrugskontrol.

5.4. Miljøstyrelsens kontrolsystem

Kontrollens omfang og afgrænsning

Der gennemføres ca. 600-700 kontroller af professionelle brugere af plantebeskyttelsesmidler. Heraf skal de ca. 250 kontroller gennemføres som led i Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø's krydsoverensstemmelseskontrol/konditionalitetskontrol (KO-kontrol/ KON-kontrol). De ca. 250 kontroller svarer til 1 % af de jordbrugere, der er støtteberettigede til at modtage grundbetaling og/eller landdistriktsmidler i 2025. Udvælgelsen af de ca. 250 sager er foretaget på baggrund af risikovurdering og ved tilfældig udtagning.

Miljøstyrelsen tilrettelægger forhandlerkontrollen, så frekvens og indhold af kontrollen følger gældende lovgivning for kontrolområdet og ud fra risikobaseret kontrol. Forhandlere af meget giftige bekæmpelsesmidler og de største grovvarerforhandlere har særlig høj kontrolfrekvens, og producenter og importører har også høj frekvens. Desuden er der fokus på genbesøg ved steder, hvor der tidligere er fundet overtrædelser. Alle forhandlere med salg til professionelle brugere (professionelle pesticider) skal

efter plantebeskyttelsesmiddelforordningens artikel 67 føre registre for de seneste 5 år, og derfor tilstræber Miljøstyrelsen, at forhandlerne kontrolleres med frekvens på mindst hvert 5. år.

Forhandlere til private brugere (ikke-professionelle brugere) udvælges ved stikprøvekontrol og derudover med fokus på de største kæder og genbesøg ved steder, hvor der findes overtrædelser. Det vurderes, at disse udgør mindre end 1% af det danske marked. De koncentrerede midler godkendt til ikke-professionelle brugere indeholder enten kun naturligt forekommende stoffer eller forbindelser, som jern og svovl, som ikke udgør nogen miljømæssig risiko ved spild. Hovedparten af disse midler er endvidere formuleret som fast stof (granulater), som vil kunne opsamles ved spild. De øvrige koncentrerede midler indeholder fedtsyreforbindelser (pelargonsyre og caprinsyre), som er let-bionedbrydelige og har en halveringstid i jord på få dage. Klar-til-brug midler godkendt til ikke-professionelle indeholder, ud over fedtsyreforbindelser og fårefedt, forskellige syntetiske aktivstoffer, men i små mængder (typisk få gram pr. liter middel). I forhold til de syntetiske aktivstoffer er indholdet i midler godkendt til ikke-professionelle størrelsesorden mindre end indholdet i midler til professionelle (50-5000 gange mindre aktivstof pr. liter).

Effektiv og hensigtsmæssig kontrol

Miljøstyrelsens kontrolstrategi bygger på samarbejde og øget udveksling af data og information på tværs af ministeriet og mellem myndigheder og erhverv. Dette giver mere præcise data og analyseværktøjer, og en bedre brug af data vil bidrage til mere effektiv og målrettet kontrol, hurtigere sagsbehandling og større ensartethed i kontrolarbejde. Alle kontrolordninger skal være understøttet af en risikovurdering, hvor risikoprincipperne er kendte. Det er desuden et mål, at formål med og baggrund for reglerne og for kontrollen skal være tydeligt kommunikeret til borgere og virksomheder.

Miljøstyrelsens metoder til at sikre opfyldelse af kriterierne i artikel 5, herunder at sikre en effektiv og hensigtsmæssig kontrol

Kontrollen af plantebeskyttelsesmidler foregår i stort set alle tilfælde som en uvarslet kontrol, da formålet med kontrollen ellers forspildes. Kontrollørerne tilstræber dog at gennemføre kontrolbesøget til mindst mulig gene for den professionelle bruger. Kontrolløren informerer og vejleder i løbet af kontrolbesøget om reglerne på området. Kontrollørerne fortæller også afslutningsvist om resultaterne af kontrolbesøget, om eventuelle udestående og om det videre forløb. Kontrollørerne kan dog ikke fortælle om det endelige resultat af kontrollen, da den endelige afgørelse træffes af Miljøstyrelsens Kemikalieinspektion.

En stor del af Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø's kontroller med plantebeskyttelsesmidler gennemføres sammen med krydsoverensstemmelses-/konditionalitetskontrollen. Dette er både tidsbesparende for den professionelle bruger og for kontrolløren, da en lang række af de nationale regler om anvendelse af plantebeskyttelsesmidler også er omfattet af krydsoverensstemmelses-/konditionalitetsreglerne.

Kontrol af anvendelse af plantebeskyttelsesmidler hos professionelle brugere

Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø's bistår Miljøstyrelsen med kontrol af de professionelle brugeres anvendelse af plantebeskyttelsesmidler. Kontrollen sker på grundlag af en faginstruks, som aftales mellem Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø's og Miljøstyrelsen inden hvert kontrolår. Kontrollens omfang og afgrænsning er en del indholdet i faginstruksen.

Kontrollen omfatter:

- Kontrol af, om plantebeskyttelsesmidler opbevares miljø- og sundhedsmæssigt forsvarligt.
- Kontrol af om rester af bekæmpelsesmidler, tom emballage samt sprøjtevæsker og andre blandinger af bekæmpelsesmidler er opbevaret miljø- og sundhedsmæssigt forsvarligt og ikke sammen med eller i nærheden af levnedsmidler, foderstoffer, lægemidler eller lignende.
- Kontrol af, om midler opbevares i original emballage og med en etiket, der er godkendt til produktet.
- Kontrol af, om giftige, meget giftige midler og midler med alvorlige langtidseffekter er opbevaret under lås.
- Kontrol af, om der er udpeget en ansvarlig person for opbevaringen, hvis mere end fem personer har adgang til giftige og meget giftige midler.
- Kontrol af opbevaring af affald i form af rester af bekæmpelsesmidler og tom emballage og kontrol af, hvordan virksomheden skaffer sig af med dette.
- Kontrol af, om der er efterladt tilberedt sprøjtevæske uden opsyn.
- Kontrol af, om der besiddes ulovlige danske og udenlandske bekæmpelsesmidler.
- Kontrol af, om bekæmpelsesmidler er anvendt efter anvisningen på etiketten.
- Kontrol af udstyr til påfyldning af plantebeskyttelsesmidler (præparatfyldeudstyr, spuledyser og skyllevandstank).
- Kontrol af tappested, hvor sprøjten påfyldes (indretninger, der forhindrer tilbage- og overløb).
- Kontrol af, om en eventuel vaskeplads er med tæt befæstet bund.
- Kontrol af, at der ikke er vaskepladser i BNBO (Boringsnært beskyttelsesområde).
- Kontrol af udstyr til udvendig vask af sprøjten.
- Kontrol af sprøjtejournalen.
- Kontrol af, om afstandskrav overholdes, og om der er dokumentation for reduktion i afstandskrav ved brug af afdriftsreducerende udstyr.
- Kontrol af, om alt pesticidudbringningsudstyr, der anvendes erhvervsmæssigt, opfylder krav om syn.
- Kontrol af om sprøjteudstyr er vedligeholdt.
- Kontrol af sprøjteførers autorisation (MAB).
- Kontrol af om virksomheden har udfyldt IPM-skema (integreret plantebeskyttelse med fokus på at forebygge og begrænse ukrudt, svampesygdomme og skadedyr).
- Kontrol af autorisation (G1 eller R2), hvis der opbevares muldvarpegift eller rottegift.

Kontrollen gennemføres som uanmeldte kontrolbesøg. Udtagning af virksomheder til pesticidkontrol foretages på baggrund af en risikoanalyse, efter følgende sæt kriterier:

- Sundhed/fødevarer sikkerhed: I gruppen prioriteres virksomheder, der producerer fødevarer, f.eks. frugt, grøntsager, kartofler etc. Udvælgelsen foretages på baggrund af kendskabet til omfanget af pesticider der anvendes i de enkelte kulturer, de anvendte pesticidernes belastning for miljø og sundhed, mangel på godkendte pesticider i specifikke afgrøder til konsum samt kendskab til ulovlig anvendelse af pesticider i visse kulturer, og pga. fund af pesticider i fødevarer via analyseresultater.

- Miljø: I gruppen prioriteres virksomheder, der anvender de mest miljøbelastende midler. Det gælder f.eks. midler med høje afstandskrav til vandmiljøet, begrænsninger i anvendelsen baseret på restriktioner i forhold til bier.
- Økonomi: I gruppen prioriteres virksomheder, der har anvendt midler med en høj belastning/høj afgift, virksomheder, der dyrker kulturer hvori man anvender store mængder plantebeskyttelsesmidler/mange årlige sprøjtninger, virksomheder, der har få godkendte midler til rådighed til deres afgrøder og virksomheder, som foretager bejdsning af udsæd.

Miljøstyrelsens faglige enheder understøtter Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø's kontrollører løbende, og bidrager ved afholdelse af en årlig instruktionsdag for Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø's kontrollører, der varetager pesticidkontrollen. Miljøstyrelsen er ansvarlig for, at Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø's kontrollører er vidende om nyeste regulering. Der er udarbejdet en formel samarbejdsaftale¹⁰⁸, som fastlægger opgave- og ansvarsfordeling. Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø's sikrer jævnfør samarbejdsaftalen en ajourføring af den generelle kompetenceprofil, og har ansvaret for kompetencemåling og kompetenceløft i forhold til pesticidkontrollen hos de professionelle brugere af plantebeskyttelsesmidler.

Kontrol med importører, producenter og forhandlere af plantebeskyttelsesmidler (markedsføring)

Miljøstyrelsen er ansvarlig for at sikre, at det kun er godkendte og lovlige pesticider, der kan købes og sælges i Danmark. Miljøstyrelsen gennemfører kontrol hos forhandlere af professionelle plantebeskyttelsesmidler (grovvareforhandlere), forhandlere af meget giftige plantebeskyttelsesmidler, producenter og mellemhandlere (importører, distributører, lagerhoteller, ompakkere og parallelimportører) af plantebeskyttelsesmidler i Danmark.

Kontrollen gennemføres af Miljøstyrelsens Kemikalieinspektion, som udarbejder en årlig kontrolplan og gennemfører kontrollen i henhold til en kontrolinstruks, som opdateres årligt.

Kontrollen hos forhandlere omfatter følgende områder:

- Om der sælges ulovlige bekæmpelsesmidler.
- Om der besiddes udenlandske bekæmpelsesmidler.
- Om der besiddes ulovlige danske bekæmpelsesmidler.
- Om bekæmpelsesmidler opbevares miljø- og sundhedsmæssigt forsvarligt.
- Om bekæmpelsesmidler findes i brudte originalpakninger i forretningslokaler, lagerlokaler og andre lokaler, hvor bekæmpelsesmidler opbevares med henblik på salg til brugere.
- Om bekæmpelsesmidler er i original emballage, herunder også dunke uden etiket.
- Om der findes emballager med brud eller lækager.
- Om giftige og meget giftige midler er under lås og med advarselstrekant på døren.
- Om der er udpeget en ansvarlig person, hvis mere end fem personer har adgang til giftige og meget giftige midler.
- Om forhandleren har tilladelse til at sælge giftige midler eller tilladelse til at sælge meget giftige midler.

¹⁰⁸ Kontrolaftale mellem Miljøstyrelsen og Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø's, om kontrol og håndhævelse af pesticider (plantebeskyttelsesmidler) og visse biocider (rottemidler og gasningsmidler).

- Om forhandleren af meget giftige midler ved salg fører bog over oplysninger om købers navn, adresse, midlernes navn og antal og størrelse af pakningen samt dato for salg.
- Om forhandlere af gasningsmidler har en medarbejder med G1 autorisation.
- Om forhandlere, der sælger professionelle pesticider, har en medarbejder med S1 autorisation (de skal kunne henvise til en sådan person i virksomhed).
- Om forhandlere af ikke professionelle pesticider har en person med en af følgende autorisationer: F1/S1/S2 (de skal kunne henvise til en sådan person i virksomheden) Husk ikke et krav, hvis man kun sælger biocid produkter.
- Registreringer af køb, salg, import, eksport, produktion af plantebeskyttelsesmidler i op til 5 år bagudrettet.
- Evt. udtagning af bekæmpelsesmidler til analyse for indhold af aktivstoffer samt identitet.

Kontrollen gennemføres som uanmeldte kontrolbesøg, for at opnå et øjebliksbillede, som ville forspildes, hvis kontrolbesøget var anmeldt. Kontrolbesøget afsluttes med en kontrolrapport og kontrolstedet får altid en kopi af kontrolrapporten.

Miljøstyrelsens faglige enheder understøtter kontrollørerne og bistår til en faglig høj kvalitet.

Kvalifikation og uddannelse

Miljøstyrelsen, Fødevarestyrelsen og Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø's har samarbejdet om, at styrelsernes kontrollører får de rette basiskompetencer, så de kan agere kompetent og professionelt, når de møder virksomhederne. Styrelserne har etableret et fælles basisforløb om myndighedsrollen for nye kontrollører, som Miljøstyrelsens kontrollører gennemfører. Basisforløbet har bidraget til at sikre, at virksomhederne oplever kvalitet og ensartethed, når de møder én af ministeriets kontrollører.

Laboratoriefaciliteter

Miljøstyrelsens Kemikalieinspektion har en rammeaftale med et eksternt laboratorium.

5.5. Auditering af kontrolmyndighederne

5.5.1. Fødevarestyrelsen

Fødevarestyrelsens auditenhed, Intern Audit udfører intern audit jf. artikel 6 i kontrolforordningen. Intern Audits auditsystem er bygget op om principperne uafhængighed, åbenhed og systematisk tilgang.

Der er udarbejdet et auditunivers, der beskriver de sektorer og kontrolelementer, hvor Fødevarestyrelsen er kompetent myndighed. Universet kan ses på styrelsens intranet. Fødevarestyrelsen har endvidere sammen med den tidligere Landbrugsstyrelse beskrevet det samlede auditunivers for disse to styrelser for at sikre at alle aktiviteter indgår. Audituniverset er under revision som følge af ressortomlægning, hvor Intern Revision i Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø varetager en del af opgaven med Intern Revision i Landbrugs- og Fiskeristyrelsen.

Der er på baggrund af Fødevarestyrelsens auditunivers gennemført en risikovurdering af kontrolsystemet. Risikovurderingen danner baggrund for udvælgelse af audits.

Direktionen godkender det risikobaserede flerårige auditprogram. Programmet indeholder en kort beskrivelse af baggrund og formål. Auditprogram kan ses på styrelsens hjemmeside og intranet.

Når der gennemføres interne audits anvender Intern Audit forskellige auditmetoder, såsom interviews, dokumentgennemgange, dataindsamling samt observation af kontrolaktiviteter.

Intern Audit rapporterer auditresultater til direktionen. Auditrapporter placeres på intranettet og er kun til internt brug.

Anbefalinger fra interne audits behandles i en nedsat arbejdsgruppe, som udarbejder handleplaner på basis af en årsagsanalyse. Handleplanerne indeholder beskrivelse af indsatser og verifikation af handleplanens effekt. Handleplanernes egnethed vurderes af Intern Audit og godkendes af direktionen.

Lukning af en handleplan sker efter aftale med ansvarlig vicedirektør/er.

Fødevarestyrelsen deltager i det nordiske samarbejde om uafhængig revision af myndigheders system for intern audit jf. artikel 6, stk. 2 i kontrolforordningen.

Medarbejdere fra Intern Audit gennemfører således revision af andre landes myndigheders interne audit system. Uafhængig revision af Fødevarestyrelsen interne audit system blev senest gennemført i 2024.

5.5.2. Landbrugs- og Fiskeristyrelsen

Hygiejnekontrol af primærproduktion af fisk

Der er udarbejdet en samarbejdsaftale mellem Landbrugs- og Fiskeristyrelsen og Fødevarestyrelsen om, at Fødevarestyrelsens enhed Intern Audit udfører audit af Landbrugs- og Fiskeristyrelsens kontrolsystemer, som vedrører hygiejnekontrol. Denne model er valgt, da Landbrugs- og Fiskeristyrelsen er en mindre styrelse uden en særlig afdeling for intern audit, og for at sikre at de, som udfører audit, har en passende neutralitet og ikke er involveret i at planlægge eller udføre kontrollen.

Formålet med aftalen er, at Landbrugs- og Fiskeristyrelsen får verificeret om styrelsens kontrolsystem lever op til kontrolforordningen, og at direktionen og de ansvarlige på kontrolområdet får indblik i, hvor der evt. kan være behov for at ændre systemet.

Audit sker i samarbejde mellem Fødevarestyrelsen og Landbrugs- og Fiskeristyrelsen, og der udarbejdes en fælles plan for, hvilke dele af kontrolsystemet, der specifikt skal undersøges på den enkelte audit.

Plantesundhedskontrollen samt GMO-området

Der er udarbejdet en samarbejdsaftale mellem Landbrugs- og Fiskeristyrelsen samt Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø (SGAV) om, at SGAVs Enhed for Intern Revision udfører intern revision af Landbrugs- og Fiskeristyrelsen på Plantesundhedsområdet. Den interne revision følger en roterende revisionsplan i et 4-årigt auditprogram, som fremsendes årligt af Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø til Landbrugs- og Fiskeristyrelsen.

Det bemærkes, at der løbende udføres supervision på kontrolordningerne for Plantesundhed. Disse udføres af det centrale kontor for Planter og Biosikkerhed.

5.5.3. Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø

Intern Revision i Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø udfører opgaven med at organisere og gennemføre intern audit i Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø i henhold til kontrolforordningens artikel 6. Auditeringen sker i henhold til et 4-årigt auditprogram, der ajourføres hvert år.

Følgende kontrolområder er dækket af auditprogrammet:

- Økologikontrollen i primærleddet
- Pesticidkontrollen i primærleddet
- GMO-kontrol i primærleddet
- Andre typer af kontroller i primærproduktionen, herunder kontrollen med mærkning og registrering af dyr samt foder- og fødevarehygiejnekontrollen i besætninger.
- Plantesundhedskontrol og overvågning

Overordnet organisering, tilrettelæggelse, gennemførelse og afrapportering af audits følger retningslinjer i IIA revisionsstandarder.

Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø deltager i det nordiske samarbejde om uafhængig revision af intern audit, jf. artikel 6, stk. 2 i kontrolforordningen. Medarbejdere fra Intern Revision gennemfører således revision af andre landes myndigheders interne audit system. I 2024 skal Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø deltage i et team der reviderer en finsk myndighed.

Intern Revision afrapporterer resultaterne af den gennemførte audit til Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljøs direktion og overvåger tillige hvert kvartal den opfølgning i form af korrigerende og forebyggende handlinger, som styrelsen som kompetent myndighed foretager på baggrund af de henstillinger, der stammer fra auditeringen. Dette er en integreret del af Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljøs faste system for opfølgning på henstillinger.

5.5.4. Miljøstyrelsen

Rigsrevisionen står for audit af de statslige myndigheder. Rigsrevisionen er en uafhængig institution under Folketinget og er en del af den parlamentariske kontrol i Danmark. Rigsrevisionen har til opgave at validere statsregnskabet (finansiel revision). Herudover undersøger Rigsrevisionen i forbindelse med revisionen og de større undersøgelser, om statslige myndigheder og andre statsligt finansierede styrelser og virksomheder overholder gældende love og regler (juridisk-kritisk revision) og forvaltes sparsommeligt, produktivt og effektivt (forvaltningsrevision).

6. Uddannelsesordninger

6.1. Fødevarestyrelsen

Fødevarestyrelsen har nedskrevne retningslinjer for personalerekruttering, der kan findes på Fødevarestyrelsens intranet. Alle faste stillinger og vikariater på under et års varighed skal slås op offentligt, så alle kan søge stillingerne.

I henhold til retningslinjerne skal der nedsættes et bedømmelsesudvalg til at vurdere kandidaternes kvalifikationer ved ansættelse af nye medarbejdere. Bedømmelsesudvalget består som udgangspunkt af medarbejderens kommende chef og en eller to medarbejdere fra afdelingen. Alle relevante kandidater til stillingen skal gennemgå en samtale med udvalget. Hvis der er tvivl om, hvem der er bedst egnet til stillingen, vil kandidater blive inviteret til en opfølgende samtale. Hvis stillingen kræver ledelseskompetencer, skal der gennemføres en test af kandidaternes personlige og logiske færdigheder.

Fødevarestyrelsen kræver skriftlig dokumentation for uddannelse og relevant erhvervserfaring. Alle medarbejdere i Fødevarestyrelsen ansættes i en prøveperiode på 3 måneder. I prøveperioden kan en medarbejder, der ikke lever op til forventningerne til deres faglige kompetencer, opsiges med 14 dages varsel. Efter prøveperioden kan en medarbejder, der ikke lever op til stillingens krav, opsiges med 3-6 måneders varsel afhængig af ansættelsesperiodens længde.

Upartiskhed

Når der ansættes nye tilsynsførende i Fødevarestyrelsen, er kurser i god myndighedsadfærd og forvaltningsloven en fast del af den digitale startpakke. Derudover afholdes en tværgående basisuddannelse 2-3 gange om året, hvor de nyansatte introduceres til både lovgivning og rollen som embedsperson.

Vejledninger

Fødevarestyrelsens generelle kontrolvejledning indeholder de generelle retningslinjer for gennemførelse af kontrol, til de tilsynsførende samt kontrolguides, der er korte beskrivelser af, hvordan kontrollen på enkeltområder bør udføres. Kontrolvejledningen ligger på hjemmesiden og opdatering sker løbende. Der er yderligere udarbejdet en række detaljerede vejledninger til forskellige kontrolemner og regler. De fleste af disse vejledninger er offentligt tilgængelige og ligger på Fødevarestyrelsens hjemmeside eller intranet. De tilsynsførende har også mulighed for at tilgå en digital tilsynstaske, hvor relevant lovgivning, kontrolguides m.v. kan findes indenfor fødevarer-, foder-, og veterinærområdet.

Efteruddannelse

Der afholdes løbende faglige relevante kurser for tilsynsførende, ligesom der tilbydes et relevant udvalg af e-læring. Formålet er at kompetenceudvikle medarbejderne i et givent fagligt emne, med fokus på at sikre ensartethed og høj kvalitet i kontrollen. Det tilstræbes, at der er plads til spørgsmål, refleksion og videndeling. Mange af kurserne afholdes af medarbejdere fra fagenhederne og kontrolenhederne, men der gøres også brug af eksterne undervisere.

ERFA-grupper

Der er etableret ERFA-grupper, indenfor mange forskellige områder for at give de tilsynsførende mulighed for at dele viden og erfaring for at ensarte kontrollen. Der deltager efter behov repræsentanter fra fagenhederne, dels for at svare på eventuelle spørgsmål, og dels for at finde steder, hvor der er brug for ensretning, så der f.eks. kan komme en central udmelding. Dette gør også, at fagenhederne bliver opmærksomme på eventuelle forskelligheder i kontrolenhederne.

Kvalitetssupervision

Kvalitetssupervision af de tilsynsførende gennemføres i forbindelse med kontrolbesøg. Den tilsynsførendes nærmeste chef eller en særligt kvalificeret medarbejder deltager i et eller flere kontrolbesøg og vurderer den tilsynsførendes kontrolarbejde ud fra fastlagte retningslinjer samtidig med, at der foregår faglig sparring og kompetenceudvikling. Hvert år kvalitetssuperviseres et antal svarende til 50 % af de tilsynsførende.

Kvalitet og teamorganisering

Fødevarestyrelsen arbejder med teamorganisering som den bærende organisationsform. Formålet er at opnå velfungerende og medledende teams. Det sker via undervisning og konsultation til ledere og medarbejdere. Målet er en øget opgavekvalitet og ensartethed både blandt de tilsynsførende og i fagenhederne. Det kan f.eks. ske via uddannelse, teammøder og leantavler, hvor der videndeles, gives feedback og sparring på faglige udfordringer.

Ansattes rettigheder og pligter

For ansatte i Fødevarestyrelsen gælder forvaltningslovens og straffelovens bestemmelser om offentligt ansattes rettigheder og pligter. Ledelsen har en forpligtelse til at reagere, hvis de ansatte udfører deres arbejde på en måde, der strider mod ansættelsesbetingelserne i Fødevarestyrelsen.

Ressourcer

Fødevarestyrelsen er en statslig institution, der dels får økonomiske midler til ansættelse af personale over de statslige bevillinger, og dels efter aftaler med erhvervet inden for de brancher, hvor udgifter til kontrollen betales af virksomhederne. Den ressourceindsats, der forudsættes knyttet til Fødevarestyrelsens kontrolindsats, er normalt beskrevet i forbindelse med de politiske forlig, der er indgået på området.

Tilsynsførendes uddannelse og kvalifikationer

Når der fastlægges uddannelsesbehov foregår det via en række forskellige strukturer:

- **MUS-processen:** Hvert år tilbydes alle ansatte i Fødevarestyrelsen en udviklingssamtale med nærmeste leder. Her afdækkes individuelle kompetenceudviklingsbehov med efterfølgende igangsættelse af relevant efteruddannelse.
- **Kompetencegruppemøder:** Der gennemføres møder mellem HR, kontrolenhederne og fagenhederne to gange årligt, hvor relevante aktører indgår i dialog omkring uddannelsesbehov.
- **Tværgående Basisuddannelse:** Alle nyansatte tilsynsførende tilbydes deltagelse på den tværministerielle basisuddannelse, der både handler om lovgivningen, myndighedsrollen og adfærd under kontrollen. Disse forløb gennemføres og evalueres 2-3 gange/årligt.

- **Den digitale startpakke:** Denne pakke er en fast del af alle onboarding forløb for nyansatte. Her er der e-learning indenfor professionel myndighedsudøvelse og god adfærd som offentlig ansat.

Fødevarerstyrelsens kompetence- og læringsstrategi er med til at sikre, at medarbejderne og Fødevarerstyrelsen udvikler sig i den rigtige retning i forhold til de opgaver, som styrelsen skal løse nu og i fremtiden. Fødevarerstyrelsen har desuden etableret en intern digital Læringsportal, hvor de fysiske kurser bliver suppleret med e-learningforløb.

Kompetenceudvikling og læring er et gensidigt ansvar mellem leder og medarbejder, som bl.a. indgår aftaler om kompetenceudvikling ved medarbejderudviklingssamtalerne. Aftalerne registreres i en handlingsplan i det digitale system GoDialog, og leder og medarbejder følger løbende op på handlingsplanen. Kompetenceudviklingsindsatsen skal ses i relation til medarbejderens opgavesammensætning, og ændring i opgaveporteføljen kan bevirke, at der skal ske et kompetenceløft. Inden der træffes beslutning om et kompetenceudviklingsforløb, forholder medarbejder og nærmeste leder sig til, hvilken læring der skal ske, og hvad læringen skal bruges til. Der skal ligeledes laves aftaler om, hvordan udbyttet af kompetenceudviklingen deles med kollegaer, og hvordan de nye kompetencer skal indgå i den kommende opgaveløsning.

Medarbejderne kan kompetenceudvikles på mange måder, f.eks. ved deltagelse i kurser, ved møder i ERFA-grupper og i enheden, to-på-tilsyn og ved kvalitetssupervision.

Via Læringsportalen har Fødevarerstyrelsen også adgang til Økonomistyrelsens "CAMPUS", der fungerer som et elektronisk kursus-katalog, hvor man, med chefens godkendelse, kan tilmelde sig såvel faglige kurser, som kurser om projektarbejde, samarbejde eller personlig udvikling m.v.

Der føres en database over gennemførte kurser med navn og indhold af kurset, varighed og antallet af deltagere. Den anvendte kursustid registreres i tidsregistreringssystemet TimeSag, og hver medarbejder har deres personlige kursuslog i Læringsportalen, der indeholder en liste over de kurser, medarbejderen har deltaget i.

Desuden har medarbejderne mulighed for at deltage i en række fødevare- og veterinærfaglige kurser på specialiseret niveau i EU-regi (Better Training for Safer Food/BTSF). Disse administreres af HR.

I de politiske Fødevare- og Veterinærforlig er der afsat midler til indsatser, som skal give et kompetenceløft til større grupper medarbejdere, Det kan f.eks. være om faglige emner eller professionel myndighedsudøvelse.

Bygningsmæssige faciliteter

Fødevarerstyrelsen har bygningsmæssige faciliteter til alle kontrolaktiviteterne og følger løbende med i udviklingen af behovet for faciliteter. Fødevarerstyrelsen har indgået langvarige lejekontrakter vedrørende bygninger.

Udstyr

De tilsynsførende er udstyret med bærbare computere og printere. Der sker en løbende udvikling af udstyret og IT-værktøjerne i samarbejde mellem Data & Forretningsanalyse, fødevare- og veterinærenhederne, IT-enheden og Statens IT.

Laboratorier

Vedrørende laboratorier vurderes det, at der for nuværende er tilstrækkeligt med laboratoriefaciliteter og udstyr. Der sker en løbende vurdering af faciliteter og udstyret i et samarbejde mellem laboratoriecheferne.

Fødevarestyrelsens laboratorium er akkrediteret i henhold til ISO 17025 standarden. For at denne akkreditering kan opretholdes, skal det løbende sikres, at der er de tilstrækkelige kompetencer, faciliteter og udstyr til stede til at udføre analyserne. Deltagelse i sammenlignende undersøgelser sikrer, at kvaliteten er på internationalt niveau. Nyansatte medarbejdere gennemfører et introduktions- og uddannelsesforløb inden der gives bemyndigelse til at udføre analyser. Kompetencer vedligeholdes gennem træning og ekstern efteruddannelse.

6.2. Landbrugs- og Fiskeristyrelsen

Uddannelse af fiskerikontrollører jf. varetagelse af hygiejnekontrol:

Alle Landbrugs- og Fiskeristyrelsens fiskerikontrollører har gennemført en 2-årig uddannelse. Som en del af uddannelsen indgår moduler, der er målrettet hygiejnekontrol af fødevarer. Det omfatter et modul i fødevareteknologi, og to grundmoduler i kemi og mikrobiologi, der er forberedende moduler. Modulet Fødevareteknologi hører under den offentlige studieordning for Akademiuddannelse i proces-, laboratorie- og fødevareteknologi. Uddannelsen omfatter endvidere også modulet *Myndighedsudøvelse for kontrollører og tilsynsførende*.

Efter endt uddannelse bliver kontrollørerne sidemandsoplært. Fiskerikontrol og hygiejnekontrol udføres i samarbejde mellem to kontrollører, og nyuddannede kontrollører deler opgaver med en kollega, der har flere års erfaring.

Alle medarbejdere har årlige medarbejderudviklingssamtaler (MUS). Her evaluerer de sammen med deres ledere, hvilke behov de har for efteruddannelse, og der sker opfølgning i systemet Go'dialog.

Plantesundheds- samt GMO-området

Landbrugs- og Fiskeristyrelsens fysiske kontroller på plantesundheds- samt GMO-området udføres af Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø. Det er Landbrugs- og Fiskeristyrelsen, som har instruktionsbeføjelserne over de respektive kontrollører. Jordbrugskontrollørerne hos Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø har – med enkelte undtagelser – en teknisk uddannelse inden for jordbrug eller gartneri f.eks. jordbrugsteknolog. Kompetencedelingen ift. sikring af uddannelse og kompetence hos kontrollørgruppen er delt mellem Landbrugs- og Fiskeristyrelsen samt Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø og er beskrevet i en samarbejdsaftale samt kontrolaftale mellem de to Styrelser.

Kontrollører og administrativt personale med plantesundhedskontrol- og undersøgelsesopgaver udpeges af Planter & Biosikkerhed til specifikke opgaver, jævnfør kravene i kontrolforordningens artikel 5, stk. 3, om udpegelse af officielle plantesundhedskontrollører. Uddannelse af medarbejdere, som arbejder hhv. administrativt og kontrolmæssigt med plantesundhedsområdet, målrettes medarbejdergrupperne og omfatter bl.a. universitetskurser, efteruddannelse og personlig udvikling på kursusforløb hos konsulentvirksomheder, kurser på tekniske skoler, specialkurser arrangeret lokalt af andre medarbejdere, sidemandsoplæring samt internationale kurser og workshops (EPPO og EU/BTSF). Desuden er en række af de internationale aktiviteter, som enhedens medarbejdere deltager i, også kompetencegivende.

På hvert kontrolområde udarbejdes hvert år en opdateret kontrolinstruks, som gennemgås for kontrolpersonalet. Instruktion og vejledning af kontrollører sker blandt andet via et årligt kursus forud for igangsættelsen af kontrolåret, hvor også den opdaterede kontrolinstruks gennemgås.

Kontrolinstrukser til kontrollørerne omfatter for hver type kontrol:

1. National lovgivning (love og/eller bekendtgørelser)
2. Generelle oplysninger vedrørende kontrollerne (Generel kontrolinstruks)
3. Specifikke kontrolinstrukser for hver kontrolordning
4. Rapportskemaer specielt udviklet til hver type opgave
5. Vejledning i de administrative forhold i tilfælde, hvor der findes afvigende forhold
6. Personalehåndbog

For hver type kontrol defineres i kontrolinstrukserne:

1. kontrolfrekvensen
2. hvor omfattende det enkelte kontrolbesøg skal være
3. de opgaver, der skal udføres i kontrollen
4. kontrolrapportens udfyldelse
5. alle andre tekniske forhold i forbindelse med kontrollen

Landbrugs- og Fiskeristyrelsens kontrolinstrukser er offentligt tilgængelige på styrelsens hjemmeside. En kontrolinstruks kan understøttes af supplerende interne oplysninger på styrelsens intranet. De årlige instruktionskurser evalueres løbende og tilpasses, således at de modsvarer behovet for såvel fagkontoret og de regionale kontrolafdelinger.

En ny kontrollør bliver både sidemandsoplært af erfarne kontrollører og får en teoretisk indføring i området fra den faglige enhed. Kontrollørerne bruger også meget hinanden til både kalibrering for at opnå en mere ensartet kontrol og for at kontrollere vanskelige og/eller store steder sammen. Når det er nødvendigt – og i hvert fald mindst én gang om året – afholder hver enhed et instruktionsmøde for alle relevante kontrollører i de decentrale kontrolafdelinger.

Desuden er der nedsat ERFA-grupper med repræsentanter fra alle fire kontrolafdelinger samt den relevante faglige enhed. ERFA-grupperne mødes regelmæssigt for at diskutere aktuelle kontrolfaglige spørgsmål. ERFA-grupperne har som formål at optimere kontrollen, dvs. til stadighed sikre at kontrollen gennemføres ens i hele landet på en effektiv måde og med høj faglig kvalitet. Det gælder både arbejdet internt i kontrolafdelingen og samarbejdet mellem kontrolafdeling og fagkontoret. Møderne i ERFA-gruppen,

faggruppemøder og faglige enheds deltagelse i kontrolbesøg har også til hensigt at sikre, at uhensigtsmæssigheder ved kontrolinstruksen bliver opdaget og løbende tilrettet, samt at der er overensstemmelse mellem kontrolinstruksen og den faktiske kontrolpraksis.

Derudover deltager de faglige enheder i faggruppemøderne i de decentrale afdelinger, hvor kontrolfaglige aktuelle emner også bliver koordineret og diskuteret blandt alle kontrolafdelingens kontrollører på et kontrolområde.

Medarbejdere fra de fagansvarlige enheder deltager desuden i kontrolbesøg for at supervisere de enkelte kontrollører. Dette giver den enkelte kontrollør mulighed for at få feedback om kontrolbesøgets forberedelse, gennemførelse og afslutning. Derudover gives feedback til kontrollørerne efter afslutning af visse konkrete controlsager.

Landbrugs- og Fiskeristyrelsens arbejdsgange omkring uddannelse og vidensdeling bliver suppleret med generelle meddelelser eller mails til alle kontrollører, hvis man opdager, at der skal rettes op på noget bestemt eller hvis der indføres nye regler eller procedurer og lignende.

Upartiskhed

Alle Landbrugs- og Fiskeristyrelsens medarbejdere skal bestå kurser i forvaltnings- og offentlighedsloven. Det skal de som del af ministeriets 10-punktsplan. Landbrugs- og Fiskeristyrelsens personalehåndbog beskriver endvidere de procedurer, personalet er underlagt, herunder retningslinjer for ageren i tilfælde af inhabilitet.

Kvalitetssikring og ensartet kontrol

Som beskrevet i afsnittet om Landbrugs- og Fiskeristyrelsens kontrolsystem udføres kontrollen på baggrund af en fælles kontrolbeskrivelse for hygiejnekontrol. For at sikre ensartet kontrol er der indført ledelsestilsyn i de regionale afdelinger. Der sker ledelsestilsyn løbende henover året, også for hygiejnekontrol. Lederne deltager her i en kontrol og evaluerer, om fiskerikontrollørerne udfører kontrollen korrekt på baggrund af den fælles kontrolbeskrivelse.

Der er under Kontrolplangruppen nedsat ERFA-grupper for forskellige kontrolområder. ERFA-gruppen for hygiejnekontrol består af en medarbejder fra hver af de enheder der udfører kontrol til lands og til søs, en medarbejder fra Fiskerikontrolkontoret og en leder fra hver af de to regionale afdelinger. ERFA-gruppen for hygiejnekontrol mødes 2-3 gange om året. Gruppen udveksler erfaringer på tværs af enhederne, drøfter behov for ændringer af kontrolbeskrivelsen og udarbejder oplæg for hygiejnekampagner. Kampagnerne har bl.a. fokus på ensartet kontrol og sanktionering.

Endelig er der etableret et mødeforum mellem Fødevarestyrelsen og Landbrugs- og Fiskeristyrelsen. Der afholdes møder to gange årligt, og det er med deltagelse fra regionale og centrale enheder. På disse møder drøftes relevante controlsituationer og snitflader.

6.3. Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø

Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø har omkring 125 jordbrugskontrollører, som foretager kontrolbesøgene hos landbrugere, virksomheder, gartnerier og planteskoler. Kontrollørerne er organiseret i fire lokale kontrolafdelinger i henholdsvis Ringsted/Odense, Kolding, Herning og Randers.

Jordbrugskontrollørerne har med enkelte undtagelser en teknisk uddannelse inden for jordbrug eller gartneri, f.eks. jordbrugsteknolog.

Det er afdelingslederens ansvar at sikre, at kontrolopgaverne løses af kontrollører, som har de fornødne kompetencer og erfaringer. Der sker løbende en afdækning af den enkelte kontrollørs uddannelsesbehov, bl.a. gennem de årlige medarbejderudviklingssamtaler. Hvis der viser sig et konkret behov for efteruddannelse hos en eller flere medarbejdere, søges dette tilgodeset gennem deltagelse på relevante interne eller eksterne kurser. I forbindelse med samtalerne udfyldes en kompetencematrix, der har til formål at afdække eventuelle kompetenceudfordringer, som bør imødeses. Der foreligger stillingsbeskrivelser for alle medarbejdere i Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø.

Efter ansættelse i Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø modtager kontrolløren en supplerende efteruddannelse. Efteruddannelsen indeholder blandt andet offentlig forvaltning, kommunikation og fagspecifikke kurser inden for de områder, hvor kontrolløren skal udføre fysisk kontrol.

Kontrollører og administrativt personale med plantesundhedskontrol- og undersøgelsesopgaver udpeges af Planter & Biosikkerhed til specifikke opgaver, jævnfør kravene i kontrolforordningens artikel 5, stk. 3, om udpegelse af officielle plantesundhedskontrollører. Uddannelse af medarbejdere, som arbejder hhv. administrativt og kontrolmæssigt med plantesundhedsområdet, målrettes medarbejdergrupperne og omfatter bl.a. universitetskurser, efteruddannelse og personlig udvikling på kursusforløb hos konsulentvirksomheder, kurser på tekniske skoler, specialkurser arrangeret lokalt af andre medarbejdere, sidemandsoplæring samt internationale kurser og workshops (EPPO og EU/BTSF). Desuden er en række af de internationale aktiviteter, som enhedens medarbejdere deltager i, også kompetencegivende.

På hvert kontrolområde udarbejdes hvert år en opdateret kontrolinstruks, som gennemgås for kontrolpersonalet. Instruktion og vejledning af kontrollører sker blandt andet via et årligt kursus forud for igangsættelsen af kontrolåret, hvor også den opdaterede kontrolinstruks gennemgås.

Kontrolinstrukser til kontrollørerne omfatter for hver type kontrol:

7. National lovgivning (love og/eller bekendtgørelser)
8. Generelle oplysninger vedrørende kontrollerne (Generel kontrolinstruks)
9. Specifikke kontrolinstrukser for hver kontrolordning
10. Rapportskemaer specielt udviklet til hver type opgave
11. Vejledning i de administrative forhold i tilfælde, hvor der findes afvigende forhold
12. Personalehåndbog

For hver type kontrol defineres i kontrolinstruksen:

6. kontrolfrekvensen
7. hvor omfattende det enkelte kontrolbesøg skal være

8. de opgaver, der skal udføres i kontrollen
9. kontrolrapportens udfyldelse
10. alle andre tekniske forhold i forbindelse med kontrollen

Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljøs kontrolinstrukser er offentligt tilgængelige på styrelsens hjemmeside. En kontrolinstruks kan understøttes af supplerende interne oplysninger på styrelsens intranet. De årlige instruktionskurser evalueres løbende og tilpasses, således at de modsvarer behovet for såvel fagkontoret og de regionale kontrolafdelinger.

En ny kontrollør bliver både sidemandsoplært af erfarne kontrollører og får en teoretisk indføring i området fra den faglige enhed. Kontrollørerne bruger også meget hinanden til både kalibrering for at opnå en mere ensartet kontrol og for at kontrollere vanskelige og/eller store steder sammen. Når det er nødvendigt – og i hvert fald mindst én gang om året – afholder hver enhed et instruktionsmøde for alle relevante kontrollører i de decentrale kontrolafdelinger.

Desuden er der nedsat ERFA-grupper med repræsentanter fra alle fire kontrolafdelinger samt den relevante faglige enhed. ERFA-grupperne mødes regelmæssigt for at diskutere aktuelle kontrolfaglige spørgsmål. ERFA-grupperne har som formål at optimere kontrollen, dvs. til stadighed sikre at kontrollen gennemføres ens i hele landet på en effektiv måde og med høj faglig kvalitet. Det gælder både arbejdet internt i kontrolafdelingen og samarbejdet mellem kontrolafdeling og fagkontoret. Møderne i ERFA-gruppen, faggruppemøder og faglige enheds deltagelse i kontrolbesøg har også blandt andet til hensigt at sikre, at u hensigtsmæssigheder ved kontrolinstruksen bliver opdaget og løbende tilrettet, samt at der er overensstemmelse mellem kontrolinstruksen og den faktiske kontrolpraksis.

Derudover deltager de faglige enheder i faggruppemøderne i de decentrale afdelinger, hvor kontrolfaglige aktuelle emner også bliver koordineret og diskuteret blandt alle kontrolafdelingens kontrollører på et kontrolområde.

Medarbejdere fra de fagansvarlige enheder deltager desuden i kontrolbesøg for at supervisere de enkelte kontrollører. Dette giver den enkelte kontrollør mulighed for at få feedback om kontrolbesøgets forberedelse, gennemførelse og afslutning. Derudover gives feedback til kontrollørerne efter afslutning af visse konkrete kontrollsager.

Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljøs arbejdsgange omkring uddannelse og vidensdeling bliver suppleret med generelle meddelelser eller mails til alle kontrollører, hvis man opdager, at der skal rettes op på noget bestemt.

Administrativ kontrol

Den administrative sagsbehandling udføres af sagsbehandlere, der er tilknyttet Jordbrugskontrol og Særlig Kontrol. Sagsbehandlingen sker på baggrund af sagsbehandlerinstrukser, sanktionsvejledninger samt faglige vurderinger. Sagsbehandlerne har alle en faglig relevant baggrund og deltager løbende på opfølgings- og opdateringskurser samt supplerende kompetenceudvikling. Lige som for kontrollørerne så skal sagsbehandlerne også igennem et sidemandsoplæringsforløb, før de selvstændigt kan afgøre sagerne.

Jordbrugskontrol og Særlig Kontrol udfører løbende kvalitetssikring af afgørelserne og afdelingen Landbrugsstøtte og Geodata gennemfører løbende revision af Jordbrugskontrol og Særlig Kontrols kvalitetssikring.

6.4. Politiet

For at sikre en ensartet og effektiv håndhævelse af dyrevelfærdslovgivningen i Danmark, er der udarbejdet interne retningslinjer for politiets behandling af dyrevelfærdssager. Retningslinjerne beskriver bl.a., at det er en forudsætning for behandlingen af alle sager på dyrevelfærdsområdet, at de varetages af politikredsens specialiserede sagsbehandlere, der har de fornødne kompetencer.

For at tilføre sagsbehandlerne i politikredsene de fornødne kompetencer, udbyder og gennemfører Politiskolen tre kurser inden for dyrevelfærdsområdet:

- Dyrevelfærdssagers behandling, der er et obligatorisk kursus for samtlige sagsbehandlere i politiet, der har behandling af dyrevelfærdssager eller kontrol af dyretransporter som særligt kompetenceområde.
- Grundlæggende kursus om dyretransporter for de sagsbehandlere, der udfører vejkontrol af dyretransporter eller behandler anmeldelser om dyretransporter.
- Udvidet kursus i kontrol af dyretransporter for de sagsbehandlere, der laver vejkontrol af dyretransporter.

Kurserne omfatter gennemgang af regler om dyrevelfærd og dyresundhed samt samarbejdet om gennemførelse af kontrollen med andre myndigheder.

Uddannelsesbehovet for kurserne fastlægges af Politiskolen i samarbejde med politikredsens HR-afdelinger. Kurserne udbydes og gennemføres i overensstemmelse med politikredsens uddannelsesbehov. Kurserne er nærmere beskrevet i modulbeskrivelser, og de er omfattet af Politiskolens kvalitetssikringssystem og evalueres minimum hvert fjerde år.

For at sikre en løbende kompetenceudvikling og videndeling på dyrevelfærdsområdet har alle sagsbehandlere desuden mulighed for at deltage i temadage og erfaringsudvekslingsmøder, der afholdes af de landsdækkende enheder i samarbejde med Politiskolen. Temadagene afholdes ad hoc, f.eks. ved implementering af nye regler eller fortolkninger eller i forbindelse med sæsonbetonede problemstillinger.

Det bemærkes i øvrigt, at alle studerende på politiets basisuddannelse og politiets kadetuddannelse modtager grundlæggende undervisning i dyrevelfærd. Der undervises bl.a. i emnet "Dyrevelfærdssagers behandling", hvor de studerende med udgangspunkt i dyrevelfærdsloven får viden om forsvarlig og uforsvarlig behandling af dyr samt politiets handlemuligheder.

7. Forvaltning af hændelser og kriser

7.1. Fødevarestyrelsens beredskab

Fødevarestyrelsen har sektoransvaret for håndteringen af udbrud af dyre- eller fødevarebårne sygdomme, forekomst af foderstof- og fødevareforurening og andre risici for menneskers og dyrs sundhed relateret hertil.

Medlemsstaterne skal udarbejde og ajourføre beredskabsplaner, der fastlægger de foranstaltninger, der skal træffes i den pågældende medlemsstat i tilfælde af forekomst af en listeopført sygdom eller, hvis det er relevant, nye sygdomme. Dette skal sikre en høj grad af beredskabsparathed og muligheden for at iværksætte en hurtig reaktion.

Ligeledes skal ministerierne, inden for deres område, planlægge for opretholdelse og videreførelse af samfundets funktioner, i tilfælde af ulykker og katastrofer, herunder udarbejde beredskabsplaner jf. § 24 i beredskabsloven¹⁰⁹. Planerne skal revideres i det omfang, udviklingen gør dette nødvendigt, dog mindst én gang hvert fjerde år.

Fødevarestyrelsens generelle beredskabsplan dækker området for tværgående krisestyring, både internt i styrelsen og i forhold til det nationale krisestyringssystem. Dette sikrer således, at Danmark lever op til kravet i beredskabsloven og dyresundhedsloven. Der tages udgangspunkt i de definitioner, der er beskrevet som et instrument for beredskab og hurtig indsats i katastrofesituationer:

1. Beredskab: Ethvert tiltag, som iværksættes i forvejen/inden katastrofesituationen med henblik på at sikre effektiv og hurtig indsats.
2. Hurtig indsats: Ethvert tiltag, som gennemføres i og efter katastrofesituationen for at imødegå de umiddelbare følger.

Den generelle beredskabsplan beskriver, hvordan den tværgående koordination inden for Fødevarestyrelsen skal foregå samt sætter rammen for overordnet national koordination af beredskabet med andre myndigheder. For alle relevante faglige områder foreligger der beredskabsplaner, som udfylder den faglige ramme for krisehåndtering i Fødevarestyrelsen.

Fødevarestyrelsen deltager aktivt i det danske krisestyringssystem, som bygger på en generel og fleksibel kapacitet. Det betyder, at krisestyringssystemet kan anvendes ved alle former for større ulykker, katastrofer, kriser eller ved større planlagte begivenheder. Således anvendes systemet også i komplekse situationer, som f.eks. kan være udbrud af mund-og klovesyge eller afrikansk svinepest i Danmark. Det overordnede mål er, at ugunstige konsekvenser af større ulykker og katastrofer begrænses mest muligt, så samfundet efter kort tid kan vende tilbage til en normalsituation.

¹⁰⁹ Lovbekendtgørelse nr. 314 af 3. april 2017 af beredskabsloven

Fødevarestyrelsen råder over et overordnet beredskabsteam, der varetager den overordnede krisestyring, samt tre, centrale beredskabsteams, der varetager hændelser på hver deres fagområde, hhv.:

- Beredskab og Krisestyring (BKS) for Fødevarestyrelsens samlede kriseberedskab
- Team veterinært beredskab (TVB) for hændelser på veterinærområdet
- Fødevarerledelsesheden (FBE) for hændelser på fødevareområdet
- IT-sikkerhed for hændelser på IT-området

Fødevarestyrelsen indgår i krisestyringssystemet på nationalt niveau, gennem den Nationale Operative Stab (NOST), på regionalt niveau i de 12 regionale beredskabsstabe (LBS) samt i indsatsledelsen på et givent ulykkessted, f.eks. med nedslagning af en besætning i forbindelse med bekæmpelse af dyresygdomme.

Fødevarestyrelsen indgår desuden i samarbejde vedrørende:

- Kontraterrorisme under Politiets Efterretningstjeneste i samarbejde med Center for Biosikring og Bioberedskab i forhold til husdyrpatogener
- Opklaring af nationale eller alvorlige udbrud af vand- og fødevarebårne sygdomme i den centrale udbrudsgruppe
- Håndtering af cyberangreb i samarbejde med Statens IT, Center for Cybersikkerhed

Ved grænseoverskridende kriser har Fødevarestyrelsen et tæt samarbejde, både bilateralt, på nordisk og europæisk plan, inden for veterinær-, foder- og fødevareberedskaberne.

Beredskab og Krisestyring (BKS)

Beredskab og Krisestyring er et tværgående team i Fødevarestyrelsen, der har til opgave at udvikle beredskabet, sikre fælles tilgang til beredskab og krisestyring samt bidrage til at videreudvikle en fælles beredskabskultur. Teamet bidrager til løsninger inden for alle Fødevarestyrelsens områder – fra Afrikansk Svinepest, PFAS i fødevare til IT-nedbrud og nationalt kriseberedskab.

Beredskab og Krisestyring koordinerer tværgående kriser i Fødevarestyrelsen. Dette gøres i tæt samarbejde med alle berørte enheder i Fødevarestyrelsen.

Formålet med BKS tværgående placering ved håndtering af krisesituationer er at opnå en entydig ansvarsplacering, enkle kommandoveje samt en koordineret, effektiv og hurtig opgavevaretagelse. Dette gælder for både det nationale og det internationale aspekt.

Beredskab og Krisestyring varetager følgende hovedopgaver:

- Tværgående beredskab- og beredskabsplanlægning
- Understøttelsen af strategisk udvikling af beredskabet, herunder Fødevarestyrelsens beredskabspolitik
- Risiko- og sårbarhedsvurdering
- Fødevarerforsyningsikkerhed, herunder CER og NIS2 myndighedsopgaven
- Styring og koordinering af indsatsen ved fødevare- og foderkriser og sygdomsudbrud, herunder koordinering af den regionale indsats og af informationen til borgerne.
- Udarbejdelse, ajourføring og videreudvikling af beredskabsplaner.
- Deltagelse i samarbejde med andre myndigheder på beredskabsområdet.
- Koordination i forhold til det civile beredskab og terrorberedskabet.

- Kompetenceopbygning i Fødevarestyrelsen bl.a. ved gennemførelse af kurser, træning og øvelser.

Det veterinære beredskab

Det veterinære beredskab skal underbygge Fødevarestyrelsens vision om færre syge husdyr, og derved også understøtte ministeriets vision om vækst. Succeskriteriet er, at der ikke forekommer alvorlige smitsomme husdyrsygdomme i Danmark, og hvis husdyrsygdomme forekommer, at de bekæmpes hurtigt og effektivt.

De generelle principper for det danske beredskab er følgende:

- Forebyggelse af sygdomme.
- Aktiv og passiv sygdomsovervågning.
- Procedure for indberetning af mistanke om, og udbrud af sygdomme.
- Procedure for bekæmpelse af sygdomme.
- Genetablering af besætninger efter sygdomsudbrud.

Det centrale veterinære beredskabsteam ” Team Veterinær Beredskab (TVB)” har en koordinerende og støttende funktion mellem veterinærenheder og fagkontorer i forbindelse med en hændelse. Dette er også dette team, der udarbejder de veterinære beredskabsplaner.

Den strategiske og operationelle beredskabsplan for håndtering af kategori A sygdomme er udarbejdet og implementeret. De øvrige veterinære beredskabsplaner, herunder indsatsplaner og sygdomsspecifikke actioncards, er under revidering og tilpasning til Fødevarestyrelsens generelle opbygning af planer. Beredskabsplanerne testes ved øvelser, bl.a. ved lokale øvelser af delelementer i planerne. Endvidere tilstræbes, at der jævnligt afholdes øvelser på tværs af enhederne.

Fødevareberedskabsenheden

Fødevareberedskabsenheden har ansvaret for at koordinere og sikre, at danske fødevare-, foder- og fødevarekontaktmaterialevirksomheder håndterer produkter korrekt, hvis de vurderes at være sundhedsskadelige eller ulovlige.

Enheden fungerer som kontaktpunkt for det europæiske varslingsystem RASFF (Rapid Alert System for Food and Feed) og overvåger de informationer, der udsendes via systemet, når Danmark er involveret.

Derudover koordinerer enheden Fødevarestyrelsens opklaringsarbejde ved fødevarebårne sygdomsudbrud, i tæt samarbejde med Den Centrale Udbrudsgruppe (DCUG).

Fødevareberedskabsenhedens hovedopgaver omfatter:

- Styring og koordinering af tilbagetrækning af fødevarer og foder samt håndtering af sygdomsudbrud, herunder koordinering af den regionale indsats og information til borgerne.
- Håndtering af nationale og internationale opgaver i relation til:
 - RASFF (Rapid Alert System for Food and Feed)
 - AAC (Administrative Assistance and Cooperation)
 - RAPEX (European Rapid Alert System for Dangerous Products)

- INFOSAN (International Food Safety Authorities Network)
samt varetagelse af funktionen som nationalt kontaktpunkt for Danmark.
- Udarbejdelse og ajourføring af den nationale fødevareberedskabsplan og videreudvikling af beredskabet.

Rapid Alert System for Food and Feed

Det nationale kontaktpunkt for Rapid Alert System for Food and Feed (RASFF) har ansvaret for at modtage og videresende relevante oplysninger fra medlemsstaten til Kommissionen, eller fra Kommissionen til de kompetente myndigheder i medlemsstaten.

Kommissionen har udarbejdet instrukser for alle de nationale kontaktpunkter. Fødevarestyrelsen har, i tillæg til EU-instrukser, en vejledning for Fødevarestyrelsens medarbejdere om arbejdet med Rapid Alert, som er indarbejdet i "Vejledning om tilbagetrækning og tilbagekaldelse af fødevarer, foder og fødevarekontaktmaterialer". Ligeledes findes en instruks for Fødevareberedskabsenhedens medarbejdere om varetagelsen af kontaktpunktfunktionen.

Beredskab ved påvisning af kemiske forureninger i fødevarer

Fødevarestyrelsens kemi-beredskabsplan er en delplan under "Fødevarestyrelsens generelle beredskabsplan" og har til formål at skabe overblik over, hvordan Fødevarestyrelsen og andre implicerede myndigheder skal håndtere akutte sager, hvor der er fundet kemiske stoffer/miljøforureninger/naturlige toksiner/pesticidrester/tilsætningsstoffer i forhøjede koncentrationer i fødevarer og foder. Håndteringen af fødevare- og foderforureninger eller overskridelser af maksimalgrænseværdier for f.eks. pesticidrester kræver ofte en tværgående koordineret indsats af Fødevarestyrelsen.

I forbindelse med fund af forhøjede koncentrationer af kemiske stoffer i foder eller fødevarer, vil det ofte være nødvendigt at inddrage andre myndigheder til at bistå med opklaring af sagen. Opgavefordeling er i planen fordelt mellem Fødevarestyrelsen, Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø, Landbrugs- og Fiskeristyrelsen og Miljøstyrelsen. Planen beskriver opgave- og ansvarsfordelingen. I tillæg hertil er der opgaver placeret hos samarbejdspartnere udenfor ministeriet, og her er DTU Fødevareinstituttet og Aarhus Universitet DCA (Nationalt Center for Fødevarer og Jordbrug) opgaver beskrevet.

7.2. Landbrugs- og Fiskeristyrelsen

I henhold til Bekendtgørelse nr. 775 af 10. august 2009 om ilandbringelse af fisk fra områder med kemisk krigsmateriel foreligger der en aftale mellem Forsvarskommandoen og Landbrugs- og Fiskeristyrelsen for, hvordan fisk og fartøjer skal håndteres i situationer, hvor et fartøj får kemisk krigsmateriel fra 2. verdenskrig ombord. Aftalen mellem Forsvarskommandoen og Fiskeristyrelsen vedrører farvandet omkring Bornholm.

Aftalen beskriver, hvem der er ansvarlig for at vurdere, hvor der præcist har været fisket, om fisken skal holdes tilbage og hvordan det afklares, om fisken er kemisk forurenet og skal destrueres, samt hvem der er ansvarlig for at beslutte, hvor og hvordan fartøjet skal gøres rent.

7.2.1. Plantesundhedsberedskabsplan

Landbrugs- og Fiskeristyrelsen er dertil ansvarlig for den danske plantesundhedsberedskabsplan.

Hvis udbrud af en karantæneskadegører konstateres i Danmark, og Planter & Biosikkerhed samtidig vurderer, at udbruddet ikke vil kunne håndteres tilstrækkeligt effektivt ved rutinemæssig kontrolindsats og sagsbehandling, aktiveres plantesundhedsberedskabsplanen.

Enhedsledelsen udnævner straks efter aktiveringen af beredskabsplanen en indsatsleder for beredskabsindsatsen. Indsatsens aktiviteter er inddelt i nedenstående processer:

a) Feltundersøgelser

Har til formål at undersøge og kortlægge udbruddets udstrækning og styrke. Viden herfra bruges løbende til risikoanalyse, bekæmpelse og som grundlag for sagsafgørelser. Involverer medarbejdere fra Planter & Biosikkerhed, Regional Kontrol samt fra Fødevarestyrelsens plantedagnostiske laboratorium.

b) Risikoanalyse og prioritering

Har til formål at vurdere den konkrete risiko ved udbruddet, og producere anbefalinger om feltundersøgelser og bekæmpelsesforanstaltningers styrke, metoder og prioriteringer. Involverede er Planter & Biosikkerhed (ekspertise i skadegørerbibliologi og epidemiologi) samt evt. eksperter fra Aarhus Universitet eller Københavns Universitet i det omfang yderligere ekspertviden skønnes nødvendig.

c) Erhvervs- og borgerinformation

Har til formål at give korrekt, entydig, nøgtern og rettidig information til berørte avlere, borgere og erhvervsorganisationer. Involverede er medarbejdere fra Planter & Biosikkerhed samt Landbrugs- og Fiskeristyrelsen kommunikationsafdeling.

d) Dialog med interessenter

Har til formål at føre dialog med særligt relevante interessenter om udbruddet. Liste over interessenter vil blive udarbejdet efter behov, f.eks. personer, virksomheder og organisationer med væsentlig interesse i udbruddets konsekvenser og håndtering. Der vil altid indledes dialog med Landbrugs- og Fiskeristyrelsen permanente, rådgivende "Plantesundhedsudvalg". Involverede er medarbejdere fra Planter & Biosikkerhed.

e) Sagsafgørelser og bekendtgørelser

Har til formål at udstede påbud og forbud, som er nødvendige for bekæmpelsen af skadegørerpopulationen i form af sagsafgørelser til personer og virksomheder. Hvis der udstedes sagsafgørelser til mange personer og virksomheder, eller for et større geografisk område, kan det være hensigtsmæssigt at udstede en bekendtgørelse, som generaliserer foranstaltningerne for det konkrete udbrud. Involverede er medarbejdere fra Planter & Biosikkerhed.

f) Fysisk bekæmpelse

Har til formål at udrydde skadegøreren gennem fysisk bekæmpelse under Landbrugs- og Fiskeristyrelsen ansvar. Såfremt udryddelse på sigt ikke er mulig, kan skadegørerpopulationen i stedet omfattes af inddæmningsforanstaltninger, med det formål at hindre yderligere spredning. De fleste udbrud bekæmpes

fysisk af virksomheder og lodsejere. Involverede er medarbejdere fra Planter & Biosikkerhed samt Regional Kontrol.

g) Effektvurdering og afvikling

Beredskabssituationen kan afvikles, når beredskabsansvarlig vurderer, at indsatsen har haft den ønskede effekt.

I specielle udbrudstilfælde er der truffet samarbejdsaftale om muligheden for at rekvirere assistance fra Beredskabsstyrelsen og Naturstyrelsen, som kan assistere ved de fysiske udryddelsesaktioner f.eks. ved at opsætte afspærring, fælde træer, logistik m.v.

I forbindelse med udbrudssager eller mistanke om udbrud arbejder Planter & Biosikkerhed med brug af tilbagetrækning af planter fra markedet, samt brug af pressemeddelelser til oplysning af borgere. Disse indsatser vil enheden fremadrettet bruge og udvikle i forbindelse med beredskabsarbejdet.

Andet udviklingsarbejde på beredskabsområdet i de kommende år vil omfatte mere handlingsanvisende materiale til indsatsgruppe, kontrollører og virksomheder i form af bl.a. actions cards, tjeklister, logbog m.v. Ydermere vil relevante hjemler blive genvurderet.

Specifikke beredskabsplaner og øvelser for prioriterede skadegørere

Planter & Biosikkerhed arbejder på udformning af skadegørerspecifikke beredskabsplaner for prioriterede skadegørere, jf. krav herom i plantesundhedsforordningen. Det påtænkes i den sammenhæng på sigt også at udforme specifikke planer for andre karantæneskadegørere af særlig relevans for dansk natur og/eller eksport, således at Landbrugs- og Fiskeristyrelsen, som kompetent myndighed på plantesundhedsområdet, også er bedst muligt rustet til udbrud af sådanne karantæneskadegørere.

I forbindelse med arbejdet med specifikke beredskabsplaner, vil der løbende blive afholdt mindre dilemmaøvelser, enten internt i myndigheden eller i samarbejde med erhverv, brancheorganisationer og andre myndigheder.

Gensidig bistand på plantesundhedsområdet

En varslings om en karantæneskadegørers-trussel kommer oftest som en advarsel fra et andet land, enten via EU, EPPO (European Public Prosecutor's Office) eller fra en myndighed i et tredjeland.

Tilsvarende hjælper den danske plantesundhedsmyndighed aktivt de øvrige myndigheder i EU og EPPO, ved at rapportere alle fund af karantæneskadegørere, uanset om de er fundet i importen eller på produktionssteder, via det dertil indrettede notifikationssystem.

Plantesundhedsmyndighederne i EU yder også gensidig support ved udbrud eller generelle skadegørerproblemstillinger ved gensidig vidensdeling og erfaringsudveksling.

Notifikationer om verificerede fund af planteskadegørere omfattet af EU's regler om import til EU, sendes til Kommissionen og til de øvrige EU-lande senest 8 arbejdsdage efter tilbageholdelsen, ligesom involverede tredjelande notificeres.

Anmeldelser af karantæneskadegørere fra virksomheder og borgere

Planter & Biosikkerhed arbejder målrettet med anmeldelser af karantæneskadegørere fra virksomheder og borgere, og har et dertil opsat et anmeldelsessystem på Landbrugs- og Fiskeristyrelsen hjemmeside. Enheden arbejder med en systematisk tilgang til håndtering af anmeldelser, og vil i de kommende år fortsat udvikle billedgallerier og beskrivelser til brug for bestemmelse af sygdomme og skadegørere, som anmeldes til Landbrugs- og Fiskeristyrelsen.

7.3. Miljøstyrelsen

Redningsberedskabet i Danmark består af de kommunale redningsberedskaber (brandvæsnet) og Beredskabsstyrelsen.

Det kommunale redningsberedskab rykker ud, hvis der f.eks. er brand, trafikuheld eller miljøforurening. Det er også det kommunale redningsberedskab, der varetager den tekniske ledelse af indsatsen på skadestedet under hele indsatsforløbet. Pr. 1. januar 2022 er der 32 kommunale redningsberedskaber i Danmark. Nogle kommuner har deres eget redningsberedskab, men de fleste kommuner samarbejder og har oprettet fælleskommunale redningsberedskaber. Det kommunale redningsberedskabs opgaver kan udføres enten af kommunen selv, eller ved at kommunalbestyrelsen indgår aftale med en anden kommunalbestyrelse, Beredskabsstyrelsen, et privat redningsvæsen (som f.eks. Falck) eller et frivilligt brandværn. Sidstnævnte ses især i Sønderjylland.

Ved større, længerevarende eller mandskabskrævende hændelser eller hændelser, der kræver specialudstyr, kan de kommunale redningsberedskaber tilkalde assistance fra Beredskabsstyrelsen. I meget runde tal går ca. halvdelen af Beredskabsstyrelsens operative assistancer til de kommunale redningsberedskaber. Den anden halvdel går til andre myndigheder som f.eks. politiet og Fødevarestyrelsen. Beredskabsstyrelsen rykker ud fra de seks beredskabscentre placeret i Thisted, Herning, Haderslev, Næstved, Hedehusene og Allinge. Beredskabsstyrelsen kan indsættes over det meste af landet inden for en time, og resten af landet inden for ca. to timer.

Efter lov om beskyttelse af havmiljøet (havmiljøloven) forestår forsvarsministeren (Søværnets Operative Kommando) i samarbejde med redningsberedskabet og andre myndigheder bekæmpelse af olie- og kemikalieforurening på havet.

I tilfælde af olie- eller kemikalieforurening på kommunens kyster og i havne, forestås sanering af kyststrækninger og bekæmpelse af forurening i havne af kommunalbestyrelsen. Miljøministeren (Miljøstyrelsen) samordner de kommunale beredskabsplaner efter forhandling med de berørte kommuner, og opstiller på grundlag af de kommunale beredskabsplaner et samlet beredskab. Samordningen af de kommunale beredskabsplaner sker ved en samlet kontaktiliste til de berørte myndigheder.

8. Justering og revidering af den flerårige nationale kontrolplan

Den danske flerårige, nationale kontrolplan opdateres hvert 4. år. Fødevarestyrelsen, Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø og Landbrugs- og Fiskeristyrelsen er ansvarlige for at opdatere og tilpasse Danmarks flerårige, nationale kontrolplan.

Desuden bidrager Miljøstyrelsen, Lægemiddelstyrelsen, Politiet og Toldstyrelsen til den nationale kontrolplan og alle bidragene parter får udkastet i høring.

De sektorspecifikke planer, strategier, regler, instrukser og vejledninger m.v., som nævnes i den nationale kontrolplan, ændres løbende, og der er mulighed for at justere den nationale kontrolplan ved større ændringer.

Ændringerne kan bl.a. være en følge af forekomsten af nye sygdomme eller sundhedsrisici, videnskabelige resultater, interne eller eksterne revisioner og særlig fokus på et område.

Hvis en intern audit giver resultater, der giver anledning til ændringer, så tages der udgangspunkt i denne interne audit ved revision af de afsnit der er omfattet af denne audit.

BILAG 1

Liste over officielt udpegede laboratorier på fødevareområdet Version: 260225			
Parameter	Matricer	Analyselaboratorium	Akkrediteringsnummer
Mikrobiologiske- og kemiske analyser af foder- og fødevarer i henhold til gældende akkreditering	Foder og fødevarer	AGROLAB LUFA GmbH, Dr.-Hell-Str. 6 24107 Kiel, Germany	Deutsche Akkreditierungsstelle GmbH (DAkKS), nr. D-PL14082-01-00
Coccidiostats	Foder	Agroscope Schwarzenburgstrasse 161 3003 Bern, Schweiz	STS 0077 Swiss Accreditation Service SAS
NSAID i muskel (carprofen, diflofenac, flunixin, ibuprofen, meloxicam, tolfenaminsyre, vedaprofen)	Fødevarer	CER Groupe Rue du Point du Jour 8 B-6goo MARLOJE Belgium	BELAC 073-TEST
Salmonella i svinekød Salmonella i oksekød Salmonella i svaberprøver fra svin/okse Trikiner i svinekød	Fødevarer	Danish Crown's laboratorier Danish Crown Vej 1 8960 Randers SØ	DANAK 05-0466
Metaller i foder og fødevarer, jf. den til enhver tid gældende metodeliste hos DANAK	Foder	Eurofins Miljø Smedskovvej 38 8464 Galten	DANAK 05-0168
Total organisk fluor i	Fødevarekontaktmaterialer (pap og papir)	Eurofins Product Testing A/S Smedskovvej 38 8464 Galten	DANAK 05-0522
Mikrobiologiske- og kemiske analyser af foder- og fødevarer i henhold til gældende akkreditering	Foder	Eurofins Steins laboratorium A/S Ladelundvej 85 6600 Vejen	DANAK 05-0222

Radioaktivitet	Foder og fødevarer	Radioanalytisk Laboratorium Sektion for radioøkologi og sporstofstudier DTU Miljø, Risø Campus Bygning 204 Frederiksborgvej 399 4000 Roskilde	DANAK 04-0537
Algetoksiner	toskallede bløddyr m.m.	Eurofins Stein laboratorium A/S Ladelundvej 85 6600 Vejen	DANAK 05-0222
Toksiske alger	Vandprøver	WSP Danmark Jens Juuls Vej 18 8260 Viby J	DANAK 05-0559
E.coli	Muslinger m.m.	Nordlab A/S Melvej 2 9990 Skagen Eurofins Steins laboratorium A/S Ladelundvej 85 6600 Vejen	DANAK 05-0172 DANAK 05-0222
Ethylenoxid	Flere matricer	Eurofins Stein laboratorium A/S Ladelundvej 85 6600 Vejen	DANAK 05-0222
Kontrol af olivenolie	Olivenolie	Eurofins Stein laboratorium A/S Ladelundvej 85 DK-6600 Vejen	DANAK 05-0222
Bestråling	Fødevarer	Eurofins Stein laboratorium A/S Ladelundvej 85 DK-6600 Vejen	DANAK 05-0222
BGB-vin	Vin	Eurofins Stein laboratorium A/S	DANAK 05-0222

		Ladelundvej 85 DK-6600 Vejen	
Fluorerede organiske stoffer i pap og papir FKM - Total Fluor	Pap og papir	FORCE Technology Navervej 1 6600 Vejen	DANAK 05-0051
Virusanalyser (norovirus og hepatitis A)	Fødevarer	DTU Fødevareinstituttet Post- og varemodtagelsen Henrik Dams Allé Bygning 205B 2800 Kgs. Lyngby	
Ernæringskemiske analyser af foder	Foder	Eurofins Stein laboratorium A/S Ladelundvej 85 6600 Vejen	DANAK 05-0222
Quarternære ammoniumforbindelser (biocider)	Fødevarer	Eurofins Steins laboratorium A/S Ladelundvej 85 6600 Vejen	DANAK 05-0222
Antioxidanter (ascorbinsyre)	Tun og andre fiskearter	Eurofins Vitamin Testing Ladelundvej 85 6600 Vejen	DANAK 05-0581
Vitamin D	Fødevarer	Eurofins Vitamin Testing Ladelundvej 85 6600 Vejen	DANAK 05-0581
Mineralske olier	Fødevarer	DTU Fødevareinstituttet Post- og varemodtagelsen Henrik Dams Allé Bygning 205B 2800 Kgs. Lyngby	

Clostridium botulinum Shigella spp. Yersinia enterocolitica STEC og tilhørende serogrupper (O157, O11, O26, O103 og O145)	Fødevarer	ISI Food Protection ApS Agro Food Park 13 8200 Aarhus N.	DANAK 05-0543
Salmonella i svinekød Trikiner i svinekød	Fødevarer	Laboratoriet Tican Fresh Meat A/S Strandvejen 6 7700 Thisted	 DANAK 05-540
Kemiske forureninger	muslinger m.m	Eurofins Stein laboratorium A/S Ladelundvej 85 6600 Vejen	DANAK 05-0222
Campylobacter spp. Kvantitativ	Halsskind	SGS Aalytics Sweden AB Höjdrodergatan 32 212 39 Malmö	SWEDAC 1006
Mikrobiologiske- og kemiske analyser af foder- og fødevarer i henhold til gældende akkreditering	Foder og fødevarer	AGROLAB LUFA GmbH, Dr.-Hell-Str. 6 24107 Kiel, Germany	Deutsche Akkreditierungs- stelle GmbH (DAkkS), nr. D-PL- 14082-01-00
Mikrobiologiske- og kemiske analyser af foder- og fødevarer i henhold til gældende akkreditering	Foder og fødevarer	Fødevarestyrelsens laboratorium Søndervang 4, 4100 Ringsted	DANAK 405
Ibuprofen i komælk	Fødevarer	Wageningen Food Safety Research Postbus 230, 6700 AE Wageningen, Akkermaalsbos 2 (gebouw 123) 6708 WB Wageningen Netherlands	L014 (Dutch Accreditation Council)

BILAG 2

HUSDYRSYGDOMME LISTE OVER OFFICIelt UDPEGEDE VETERINÆRE LABORATORIER VERSION 01072024					
Sygdom	Under-søgelse	Situation	Navn	Adresse og kontaktoplysninger	Akkrediteringsnr
PRRS	Antistoffer	Overvågning jf. Forordning (EU) 2020/686: - Prøver fra orner forud for karantæne og i karantæneperioden - Rutineprøver udtaget fra orner indsat på ornestation.	Veterinært Laboratorium Kjellerup	Vinkelvej 13 8620 Kjellerup Tel. +45 3339 4950 E-mail: labkjellerup@lf.dk Webside: https://svineproduktion.dk/Services/Laboratoriet	DANAK Reg. No 470
PRRS	Virus (PCR)	Overvågning jf. Forordning (EU) 2020/686: - Prøver fra orner i karantæneperioden	Veterinært Laboratorium Kjellerup	Vinkelvej 13 8620 Kjellerup Tel. +45 3339 4950 E-mail: labkjellerup@lf.dk Webside: https://svineproduktion.dk/Services/Laboratoriet	DANAK Reg. No 470
PRRS	Virus (PCR)	Prøver udtaget i grisebesætninger bortset fra prøver udtaget i forbindelse med klinisk mistanke om PRRS.	Veterinært Laboratorium Kjellerup	Vinkelvej 13 8620 Kjellerup Tel. +45 3339 4950 E-mail: labkjellerup@lf.dk Webside: https://svineproduktion.dk/Services/Laboratoriet	DANAK Reg. No 470
PRRS	Antistoffer og virus (PCR)	Prøver udtaget i grisebesætninger i forbindelse med fastlæggelse af PRRS sundhedsstatus eller	Veterinært Laboratorium Kjellerup	Vinkelvej 13 8620 Kjellerup Tel. +45 3339 4950 E-mail:	DANAK Reg. No 470

		sanering efter konstateret smitte med PRRS virus		labkjellerup@lf.dk Webside: https://svineproduktion.dk/Services/Laboratoriet	
Salmonella spp. hos grise	Dyrkning fra fæces og organer	Overvågning og diagnostik	Veterinært Laboratorium Kjellerup	Vinkelvej 13 8620 Kjellerup Tel. +45 3339 4950 E-mail: labkjellerup@lf.dk Webside: https://svineproduktion.dk/Services/Laboratoriet	DANAK Reg. No. 470
Salmonella hos grise	Antistoffer	Undersøgelse af kødsaftprøver	Veterinært Laboratorium Kjellerup	Vinkelvej 13 8620 Kjellerup Tel. +45 3339 4950 E-mail: labkjellerup@lf.dk Webside: https://svineproduktion.dk/Services/Laboratoriet	DANAK Reg. No. 470
BSE hos kvæg TSE hos får og geder	ELISA	Overvågning	SGS Analytics Sweden AB	Olaus Magnus väg 27 583 30 Linköping Tel. +46 (0)1325 4900 E-mail: se.info@sgs.com Webside: https://www.sgsgroup.se/en/campaigns/sgs-analytics-sweden	SWEDAC Reg. No. 1006
Trikiner	Påvisning	Undersøgelse af kød	Eurofins Steins Laboratorium A/S	Ladelundvej 85 6600 Vejen Tel. +45 7022 4286 E-mail: steins@eurofins.dk Webside:	DANAK Reg. No. 222

				https://www.eurofins.dk/steins/	
Salmonella spp hos fjerkræ	Sero-typning	Undersøgelse af prøver fra besætninger med fjerkræ, slagtefjerkræ, konsumægsproducerende høner og rugeægsproducerende høner og kalkuner samt opdræt.	Eurofins Steins Laboratorium A/S	Ladelundvej 85 6600 Vejen Tel. +45 7022 4286 E-mail: steins@eurofins.dk Webside: https://www.eurofins.dk/steins/	DANAK Reg. No. 222
BVD	Antistoffer	Overvågning og eksportprøver	Eurofins Milk Testing Denmark A/S	Ladelundvej 85 6600 Vejen Tel. +45 7022 4286 E-mail: serologi@eurofins.dk Webside: https://www.eurofins.dk/maelke-og-veterinaeranalyser/kontakt/	DANAK Reg. No. 580
IBR	Antistoffer	Overvågning og eksportprøver	Eurofins Milk Testing Denmark A/S	Ladelundvej 85 6600 Vejen Tel. +45 7022 4286 E-mail: serologi@eurofins.dk Webside: https://www.eurofins.dk/maelke-og-veterinaeranalyser/kontakt/	DANAK Reg. No. 580
Salmonella Dublin	Antistoffer	Overvågning og eksportprøver	Eurofins Milk Testing Denmark A/S	Ladelundvej 85 6600 Vejen Tel. +45 7022 4286 E-mail: serologi@eurofins.dk	DANAK Reg. No. 580

				Webside: https://www.eurofins.dk/maelke-og-veterinaeranalyser/kontakt/	
Mastitis agens	Dyrkning fra mælk og typning	Overvågning	Eurofins Milk Testing Denmark A/S	Ladelundvej 85 6600 Vejen Tel. +45 7022 4286 E-mail: serologi@eurofins.dk Webside: https://www.eurofins.dk/maelke-og-veterinaeranalyser/kontakt/	DANAK Reg. No. 580
Salmonella spp hos fjerkræ	Sero-typning	Overvågning - Undersøgelse af prøver fra besætninger med fjerkræ, slagtefjerkræ, konsumægsproducerende høner og rugeægsproducerende høner og kalkuner samt opdræt.	Eurofins Milk Testing Denmark A/S	Ladelundvej 85 6600 Vejen Tel. +45 7022 4286 E-mail: serologi@eurofins.dk Webside: https://www.eurofins.dk/maelke-og-veterinaeranalyser/kontakt/	DANAK Reg. No. 580
BSE hos kvæg TSE hos får og geder	Påvisning	Overvågning	Eurofins Milk Testing Denmark A/S	Ladelundvej 85 6600 Vejen Tel. +45 7022 4286 E-mail: serologi@eurofins.dk Webside: https://www.eurofins.dk/maelke-og-veterinaeranalyser/kontakt/	DANAK Reg. No. 580

Paratuberkulose (<i>Mycobacterium avium</i> subsp. <i>Paratuberculosis</i>)	Antistoffer	Eksportprøver	Eurofins Milk Testing Denmark A/S	Ladelundvej 85 6600 Vejen Tel. +45 7022 4286 E-mail: serologi@eurofins.dk Webside: https://www.eurofins.dk/maelke-og-veterinaeranalyser/kontakt/	DANAK Reg. No. 580
Schmallenberg virus	Virus (PCR)	Eksportprøver	Eurofins Milk Testing Denmark A/S	Ladelundvej 85 6600 Vejen Tel. +45 7022 4286 E-mail: serologi@eurofins.dk Webside: https://www.eurofins.dk/maelke-og-veterinaeranalyser/kontakt/	DANAK Reg. No. 580
Enzootisk Bovin Leucose	Antistoffer	Eksportprøver	Eurofins Milk Testing Denmark A/S	Ladelundvej 85 6600 Vejen Tel. +45 7022 4286 E-mail: serologi@eurofins.dk Webside: https://www.eurofins.dk/maelke-og-veterinaeranalyser/kontakt/	DANAK Reg. No. 580
Afrikansk svinepest (ASF)	Antistoffer	Eksportprøver	Laborleitung Parasitologie und Einzelserologie LUFA Nord-West Institut für Tiergesundheit	Ammerländer Heerstraße 123 26129 Oldenburg Deutschland Tlf.: +49 441 97352 200 E-mail: ift@lufa-nord-west.de Webside: https://www.lufa-nordwest.de/index.cfm/nav/98.html	DAkKS akk. Nr. D-PL-14165-01-00

Klassisk svinepest (CSF)	Antistoffer	Eksportprøver og overvågnings-prøver jf. forordning (EU) 2020/686 Gælder ikke overvågning på slagteblodprøver.	Laborleitung Parasitologie und Einzelerologie LUFA Nord-West Institut für Tiergesundheit	Ammerländer Heerstraße 123 26129 Oldenburg Deutschland Tlf.: +49 441 97352 200 E-mail: ift@lufa-nord-west.de Webside: https://www.lufa-nordwest.de/index.cfm/nav/98.html	DAkKS akk. Nr. D-PL- 14165- 01-00
Aujeszkys sygdom	Antistoffer	Eksportprøver og overvågnings-prøver jf. forordning (EU) 2020/686 fra ornestationer. Gælder ikke overvågning på slagteblodprøver	Laborleitung Parasitologie und Einzelerologie LUFA Nord-West Institut für Tiergesundheit	Ammerländer Heerstraße 123 26129 Oldenburg Deutschland Tlf.: +49 441 97352 200 E-mail: ift@lufa-nord-west.de Webside: https://www.lufa-nordwest.de/index.cfm/nav/98.html	DAkKS akk. Nr. D-PL- 14165- 01-00
PRRS	Antistoffer	Eksportprøver	Laborleitung Parasitologie und Einzelerologie LUFA Nord-West Institut für Tiergesundheit	Ammerländer Heerstraße 123 26129 Oldenburg Deutschland Tlf.: +49 441 97352 200 E-mail: ift@lufa-nord-west.de Webside: https://www.lufa-nordwest.de/index.cfm/nav/98.html	DAkKS akk. Nr. D-PL- 14165- 01-00
PRRS	Antistoffer og virus	Overvågnings-prøver jf. forordning (EU) 2020/686 fra ornestationer. Gælder ikke kliniske mistanke eller prøver udtaget i forbindelse med den danske reduktionsstrategi	Laborleitung Parasitologie und Einzelerologie LUFA Nord-West Institut für Tiergesundheit	Ammerländer Heerstraße 123 26129 Oldenburg Deutschland Tlf.: +49 441 97352 200 E-mail: ift@lufa-nord-west.de Webside: https://www.lufa-nordwest.de/index.cfm/nav/98.html	DAkKS akk. Nr. D-PL- 14165- 01-00

IBR/IPV	Antistoffer Antistoffer og virus	Eksportprøver Overvågningsprøver jf. forordning (EU) 2020/686 fra tyrestationer. Gælder ikke prøver der undersøges i forbindelse med opretholdelse af landefri status.	Laborleitung Parasitologie und Einzelerologie LUFA Nord-West Institut für Tiergesundheit	Ammerländer Heerstraße 123 26129 Oldenburg Deutschland Tlf.: +49 441 97352 200 E-mail: ift@lufa-nord-west.de Webseite: https://www.lufa-nordwest.de/index.cfm/nav/98.html	DAkKS akk. Nr. D-PL-14165-01-00
BVD	Antistoffer Antistoffer og virus	Eksportprøver Overvågningsprøver jf. forordning (EU) 2020/686 fra tyrestationer. Gælder ikke prøver der undersøges i forbindelse med opretholdelse af landefri status	Laborleitung Parasitologie und Einzelerologie LUFA Nord-West Institut für Tiergesundheit	Ammerländer Heerstraße 123 26129 Oldenburg Deutschland Tlf.: +49 441 97352 200 E-mail: ift@lufa-nord-west.de Webseite: https://www.lufa-nordwest.de/index.cfm/nav/98.html	DAkKS akk. Nr. D-PL-14165-01-00
Enzootisk bovin leukose (EBL)	Antistoffer	Eksportprøver Overvågningsprøver jf. forordning (EU) 2020/686 fra tyrestationer. Gælder ikke prøver der undersøges i forbindelse med opretholdelse af landefri status	Laborleitung Parasitologie und Einzelerologie LUFA Nord-West Institut für Tiergesundheit	Ammerländer Heerstraße 123 26129 Oldenburg Deutschland Tlf.: +49 441 97352 200 E-mail: ift@lufa-nord-west.de Webseite: https://www.lufa-nordwest.de/index.cfm/nav/98.html	DAkKS akk. Nr. D-PL-14165-01-00
Bluetongue (BTV)	Antistoffer Antistoffer og virus	Eksportprøver Overvågningsprøver jf. forordning (EU) 2020/686 fra tyrestationer. Gælder ikke prøver der undersøges i forbindelse med	Laborleitung Parasitologie und Einzelerologie LUFA Nord-West Institut für Tiergesundheit	Ammerländer Heerstraße 123 26129 Oldenburg Deutschland Tlf.: +49 441 97352 200 E-mail: ift@lufa-nord-west.de Webseite: https://www.lufa-	DAkKS akk. Nr. D-PL-14165-01-00

		opretholdelse af landefri status		nordwest.de/index.cfm/nav/98.html	
Paratuberculose (Mycobacterium avium subsp. Paratuberculosis)	Antistoffer	Eksportprøver	Laborleitung Parasitologie und Einzelerologie LUFA Nord-West Institut für Tiergesundheit	Ammerländer Heerstraße 123 26129 Oldenburg Deutschland Tlf.: +49 441 97352 200 E-mail: ift@lufa-nord-west.de Website: https://www.lufa-nordwest.de/index.cfm/nav/98.html	DAkKS akk. Nr. D-PL- 14165- 01-00
Brucellose (kvæg, grise, får og geder)	Antistoffer Antistoffer og virus	Eksportprøver Overvågningsprøver jf. forordning (EU) 2020/686 fra ornestationer og tyrestationer. Gælder ikke prøver der undersøges i forbindelse med opretholdelse af landefri status	Laborleitung Parasitologie und Einzelerologie LUFA Nord-West Institut für Tiergesundheit	Ammerländer Heerstraße 123 26129 Oldenburg Deutschland Tlf.: +49 441 97352 200 E-mail: ift@lufa-nord-west.de Website: https://www.lufa-nordwest.de/index.cfm/nav/98.html	DAkKS akk. Nr. D-PL- 14165- 01-00
Q feber	Antistoffer	Eksportprøver	Laborleitung Parasitologie und Einzelerologie LUFA Nord-West Institut für Tiergesundheit	Ammerländer Heerstraße 123 26129 Oldenburg Deutschland Tlf.: +49 441 97352 200 E-mail: ift@lufa-nord-west.de Website: https://www.lufa-nordwest.de/index.cfm/nav/98.html	DAkKS akk. Nr. D-PL- 14165- 01-00

CEM Taylorella equigenitalis	Dyrkning / RT-PCR Antistoffer	Eksportprøver og frivillige screeningsprøver. Gælder ikke prøver udtaget i forbindelse med mistanke, kontaktmistanke eller som opfølgning på behandling.	Laborleitung Parasitologie und Einzelserologie LUFA Nord- West Institut für Tiergesundheit	Ammerländer Heerstraße 123 26129 Oldenburg Deutschland Tlf.: +49 441 97352 200 E-mail: ift@lufa-nord-west.de Webside: https://www.lufa-nordwest.de/index.cfm/nav/98.html	DAkKS akk. Nr. D-PL- 14165- 01-00
Schmallenberg	Antistoffer eller/og virus	Eksportprøver	Laborleitung Parasitologie und Einzelserologie LUFA Nord- West Institut für Tiergesundheit	Ammerländer Heerstraße 123 26129 Oldenburg Deutschland Tlf.: +49 441 97352 200 E-mail: ift@lufa-nord-west.de Webside: https://www.lufa-nordwest.de/index.cfm/nav/98.html	DAkKS akk. Nr. D-PL- 14165- 01-00
Alle sygdomme omfattet af Listebekendtgørelsen	Alle	Mistankeprøver, overvågning, eksport mv.	Veterinær Diagnostik Statens Serum Institut	Statens Serum Institut Artillerivej 5 2300 København S E-mail: vetdiagnostik@ssi.dk Tel. +45 3268 8600 Website: https://dkvet.dk/	DANAK Reg. No. 397
Alle sygdomme hos fisk, toskallede bløddyr og krebsdyr	Alle	Mistankeprøver, overvågning, eksport mv.	DTU Aqua	Kemitorvet, Bygning 202 2800 Kgs. Lyngby E-mail: aqua@aqua.dtu.dk Tel. +45 3588 3300 Website: https://www.aqua.dtu.dk/	DANAK Reg. No. 588

Member State: DENMARK

Rev. August 2024

BILAG 3

INDEX

FEED AND FOOD	135
FEED AND FOOD - Appendix A	149
PLANT HEALTH.....	153
ANIMAL HEALTH	156

EU REFERENCE LABORATORIES/NATIONAL REFERENCE LABORATORIES (REG. EU 2017/625)

Member State: DENMARK

Rev. August 2024

FEED AND FOOD

NFI-DTU - National Food Institute, Technical University of Denmark, Kemitorvet, Building 201, DK-2800 Kgs. Lyngby, Denmark, +45 35 88 70 00, DANAK Reg, No 350

DVFA - Danish Veterinary and Food Administration, Søndervang 4, 4100 Ringsted, Denmark, +45 72 27 69 00, DANAK Reg. No 405

DK-VET, SSI - Veterinær Diagnostik, Statens Serum Institut PDC Bygning 85, Artillerivej 5, 2300 København S, DANAK Reg. No 397

FEED AND FOOD

Matrix/parameter	EURL	Name NRL Address	Head of NRL Name/e mail/tel/fax	Contact person (if different of Head NRL) Name/e mail/tel/fax
2. Zoonoses (salmonella) (food)	Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu (RIVM) 3720 BA Bilthoven The Netherlands	DTU National Food Institute Henrik Dams Alle DK 2800 Kgs. Lyngby Denmark	Dorte Lau Baggesen dlba@food.dtu.dk +45 2547 7848	Tina Beck Hansen tibha@food.dtu.d dk +45 35 88 75 56 More names in Appendix A

EU REFERENCE LABORATORIES/NATIONAL REFERENCE LABORATORIES (REG. EU 2017/625)

Member State: DENMARK

Rev. August 2024

Matrix/parameter	EURL	Name NRL Address	Head of NRL Name/e mail/tel/fax	Contact person (if different of Head NRL) Name/e mail/tel/fax
2. Zoonoses (salmonella) (feed)	Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu (RIVM) 3720 BA Bilthoven The Netherlands	Danish Veterinary and Food Administration DVFA	Inga Ørntoft ioe@fvst.dk +45 72 27 61 20	Lise Bonnichsen lisbo@fvst.dk +45 72 27 50 08
3. Marine biotoxins	Agencia Española de Seguridad Alimentaria (AESa) E-36200 Vigo Spain	Danish veterinary and Food Administration DVFA	Inga Ørntoft ioe@fvst.dk +45 72 27 61 20	Kevin Jørgensen kevjo@fvst.dk +45 72 27 61 01
4. Foodborne viruses	Swedish Food Agency, Box 622, SE - 751 26 Uppsala, Sweden	DTU National Food Institute Henrik Dams Alle DK 2800 Kgs. Lyngby Denmark	Dorte Lau Baggesen dlba@food.dtu.dk +45 2547 7848	Martin Laage Kragh malak@food.dtu.dk +45 26 23 37 51 More names in Appendix A

EU REFERENCE LABORATORIES/NATIONAL REFERENCE LABORATORIES (REG. EU 2017/625)

Member State: DENMARK

Rev. August 2024

Matrix/parameter	EURL	Name NRL Address	Head of NRL Name/e mail/tel/fax	Contact person (if different of Head NRL) Name/e mail/tel/fax
5. <i>Listeria monocytogenes</i>	ANSES — Laboratoire de sécurité des aliments F-94700 Maisons-Alfort France	DTU National Food Institute Henrik Dams Alle DK 2800 Kgs. Lyngby Denmark	Dorte Lau Baggesen dlba@food.dtu.dk +45 2547 7848	Lisbeth Truelstrup Hansen littr@food.dtu.dk +45 35 88 62 78 More names in Appendix A
6. Coagulase positive <i>Staphylococci</i> , including <i>Staphylococcus aureus</i>	ANSES — Laboratoire de sécurité des aliments F-94700 Maisons-Alfort France	DTU National Food Institute Henrik Dams Alle DK 2800 Kgs. Lyngby Denmark	Dorte Lau Baggesen dlba@food.dtu.dk +45 2547 7848	Annette Nygaard Jensen anyj@food.dtu.dk +45 35 88 63 28 More names in Appendix A
7. <i>Escherichia coli</i> , including Verotoxigenic <i>E. Coli</i> (VTEC)	Istituto Superiore di Sanità (ISS) I-00161 Roma Italy	DTU National Food Institute Henrik Dams Alle DK 2800 Kgs. Lyngby Denmark	Dorte Lau Baggesen dlba@food.dtu.dk +45 2547 7848	Lisbeth Truelstrup Hansen littr@food.dtu.dk +45 3588 6278

EU REFERENCE LABORATORIES/NATIONAL REFERENCE LABORATORIES (REG. EU 2017/625)

Member State: DENMARK

Rev. August 2024

Matrix/parameter	EURL	Name NRL Address	Head of NRL Name/e mail/tel/fax	Contact person (if different of Head NRL) Name/e mail/tel/fax
				More names in Appendix A
8. <i>Campylobacter</i>	Statens Veterinärmedicinska Anstalt (SVA) S-751 89 Uppsala Sweden	DTU National Food Institute Henrik Dams Alle DK 2800 Kgs. Lyngby Denmark	Dorte Lau Baggesen dlba@food.dtu.dk +45 2547 7848	Annette Nygaard Jensen anyj@food.dtu.dk +45 35 88 63 28 More names in Appendix A
9. Parasites (in particular <i>Trichinella</i> , <i>Echinococcus</i> and <i>Anisakis</i>)	Istituto Superiore di Sanità (ISS) I-00161 Roma Italy	Statens Serum Institut Artillerivej 5 2300 København S Denmark	Henrik Vedel Nielsen HVN@ssi.dk +45 3268 3995 +45 41274049	Rebecca Berg rebe@ssi.dk +45 32683136

EU REFERENCE LABORATORIES/NATIONAL REFERENCE LABORATORIES (REG. EU 2017/625)

Member State: DENMARK

Rev. August 2024

Matrix/parameter	EURL	Name NRL Address	Head of NRL Name/e mail/tel/fax	Contact person (if different of Head NRL) Name/e mail/tel/fax
10. Antimicrobial resistance	DTU National Food Institute Kemitorvet DK 2800 Kgs. Lyngby Denmark	DTU National Food Institute Kemitorvet DK 2800 Kgs. Lyngby Denmark	Dorte Lau Baggesen dlba@food.dtu.dk +45 2547 7848	René S. Hendriksen rshe@food.dtu.dk +45 35 88 62 88 More names in Appendix A
11. Animal proteins in feedingstuffs	Centre Wallon de Recherches Agronomiques (CRA-W) B-5030 Gembloux Belgium	Danish Veterinary and Food Administration DVFA	Inga Ørntoft ioe@fvst.dk +45 72 27 61 20	Lotte Hougs hou@fvst.dk +45 72 27 61 19
12a. Residues in food of animal origin <i>Stilbenes, stilbene derivatives, salts and esters</i> <i>Antithyroid agents</i> <i>Steroids including corticosteroids</i> <i>Resorcylic Acid Lactones</i>	Wageningen Food Safety Research Akkermaalsbos 2 Building no. 123 6708 WB Wageningen The Netherlands	DTU National Food Institute Kemitorvet DK 2800 Kgs. Lyngby Denmark (Group A1, A2, A3a, A3b, A3e and A3g)	Jens J. Sloth jjsl@food.dtu.dk +45 26 23 37 51	Mikael Pedersen mikp@food.dtu.dk +45 35 88 74 29

EU REFERENCE LABORATORIES/NATIONAL REFERENCE LABORATORIES (REG. EU 2017/625)

Member State: DENMARK

Rev. August 2024

Matrix/parameter	EURL	Name NRL Address	Head of NRL Name/e mail/tel/fax	Contact person (if different of Head NRL) Name/e mail/tel/fax
<i>(RAL's) incl. Zeranol Sedatives</i>				
12a. Residues in food of animal origin <i>Stilbenes, stilbene derivatives, salts and esters Antithyroid agents Steroids including corticosteroids Resorcylic Acid Lactones (RAL's) incl. Zeranol Sedatives</i>	Wageningen Food Safety Research Akkermaalsbos 2 Building no. 123 6708 WB Wageningen The Netherlands	Danish Veterinary and Food Administration DVFA (Group B, A3c, A3d and A3f)	Inga Ørntoft ioe@fvst.dk +45 72 27 61 20	Gitte Geertsen gig@fvst.dk +45 72 27 61 22

EU REFERENCE LABORATORIES/NATIONAL REFERENCE LABORATORIES (REG. EU 2017/625)

Member State: DENMARK

Rev. August 2024

Matrix/parameter	EURL	Name NRL Address	Head of NRL Name/e mail/tel/fax	Contact person (if different of Head NRL) Name/e mail/tel/fax
12b. Residues in food of animal origin <i>Antibacterial substances, including sulphonamides and quinolones</i> <i>Dyes</i> <i>Carbadox and olaquinox Chloramphenicol</i> <i>Dapsone</i> <i>Nitrofuranes</i>	ANSES - Laboratoire de Fougères F-35302 Fougères France	DTU National Food Institute Kemitorvet DK 2800 Kgs. Lyngby Denmark (Group A1, A2, A3a, A3b, A3e and A3g)	Jens J. Sloth jjsl@food.dtu.dk +45 26 23 37 51	Mikael Pedersen mikp@food.dtu.dk +45 35 88 74 29
12b. Residues in food of animal origin <i>Antibacterial substances, including sulphonamides and quinolones</i> <i>Dyes</i> <i>Carbadox and olaquinox Chloramphenicol</i> <i>Dapsone</i> <i>Nitrofuranes</i>	ANSES - Laboratoire de Fougères F-35302 Fougères France	Danish Veterinary and Food Administration DVFA (Group B, A3c, A3d and A3f)	Inga Ørntoft ioe@fvst.dk +45 72 27 61 20	Gitte Geertsen gig@fvst.dk +45 72 27 61 22

EU REFERENCE LABORATORIES/NATIONAL REFERENCE LABORATORIES (REG. EU 2017/625)

Member State: DENMARK

Rev. August 2024

Matrix/parameter	EURL	Name NRL Address	Head of NRL Name/e mail/tel/fax	Contact person (if different of Head NRL) Name/e mail/tel/fax
12c. Residues in food of animal origin <i>Beta-agonists</i> <i>Anthelmintics</i> <i>Anticoccidials including</i> <i>Nitroimidazoles</i> <i>Non-steroidal anti- inflammatory drugs</i> <i>(NSAID's)</i>	Bundesamt für Verbraucherschutz und Lebensmittelsicherheit (BVL) D-10562 Berlin Germany	DTU National Food Institute Kemitorvet DK 2800 Kgs. Lyngby Denmark (Group A1, A2, A3a, A3b, A3e and A3g)	Jens J. Sloth jjsl@food.dtu.dk +45 26 23 37 51	Mikael Pedersen mikp@food.dtu.dk +45 35 88 74 29
12c. Residues in food of animal origin <i>Beta-agonists</i> <i>Anthelmintics</i> <i>Anticoccidials including</i> <i>Nitroimidazoles</i> <i>Non-steroidal anti- inflammatory drugs</i> <i>(NSAID's)</i>	Bundesamt für Verbraucherschutz und Lebensmittelsicherheit (BVL) D-10562 Berlin Germany	Danish Veterinary and Food Administration DVFA (Group B, A3c, A3d and A3f)	Inga Ørntoft ioe@fvst.dk +45 72 27 61 20	Gitte Geertsen gig@fvst.dk +45 72 27 61 22

EU REFERENCE LABORATORIES/NATIONAL REFERENCE LABORATORIES (REG. EU 2017/625)

Member State: DENMARK

Rev. August 2024

Matrix/parameter	EURL	Name NRL Address	Head of NRL Name/e mail/tel/fax	Contact person (if different of Head NRL) Name/e mail/tel/fax
14. Additives in feed <i>vitamins, minerals, amino acids</i>	Joint Research Centre European Commission. Geel Belgium	Danish Veterinary and Food Administration DVFA	Inga Ørntoft ioe@fvst.dk +45 72 27 61 20	Dorte Møller Larsen <domla@fvst.dk> +45 72 27 60 82
14. Additives in feed <i>coccidiostatics, antibiotics, probiotics, antioxidants and organic acids</i>	Joint Research Centre European Commission. Geel Belgium	Danish Veterinary and Food Administration DVFA	Inga Ørntoft ioe@fvst.dk +45 72 27 61 20	Anne Dragsbæk Rasmussen ar@fvst.dk +45 72 27 65 45
15. Genetically Modified Organisms (GMOs)	Joint Research Centre European Commission Ispra Italy	Danish Veterinary and Food Administration DVFA	Inga Ørntoft ioe@fvst.dk +45 72 27 61 20	Lotte Hougs hou@fvst.dk +45 72 27 61 19
16. Food Contact Materials	Joint Research Centre European Commission	DTU National Food Institute Kemitorvet	Jens J. Sloth jjsl@food.dtu.dk +45 26 23 37 51	Tommy Licht Cederberg

EU REFERENCE LABORATORIES/NATIONAL REFERENCE LABORATORIES (REG. EU 2017/625)

Member State: DENMARK

Rev. August 2024

Matrix/parameter	EURL	Name NRL Address	Head of NRL Name/e mail/tel/fax	Contact person (if different of Head NRL) Name/e mail/tel/fax
	Ispra Italy	DK 2800 Kgs. Lyngby Denmark		tlce@food.dtu.dk +45 35 88 74 62
17a. Residues of pesticides cereals and feed - FEED	DTU National Food Institute Kemitorvet DK 2800 Kgs. Lyngby Denmark	Danish Veterinary and Food Administration DVFA	Inga Ørntoft ioe@fvst.dk +45 72 27 61 20	Søren Johannesen sojo@fvst.dk +45 72 27 61 68
17a. Residues of pesticides cereals in food - FOOD	DTU National Food Institute Kemitorvet DK 2800 Kgs. Lyngby Denmark	DTU National Food Institute Kemitorvet DK 2800 Kgs. Lyngby Denmark	Jens J. Sloth jjsl@food.dtu.dk +45 26 23 37 51	Mette Erecius Poulsen mpou@food.dtu.d k +45 35 88 74 63
17b. Residues of pesticides in food of animal origin	Chemisches und Veterinäruntersuchungsamt (CVUA)	DTU National Food Institute Kemitorvet DK 2800 Kgs. Lyngby	Jens J. Sloth jjsl@food.dtu.dk +45 26 23 37 51	Arvid Fromberg arfr@food.dtu.dk +45 35 88 74 72

EU REFERENCE LABORATORIES/NATIONAL REFERENCE LABORATORIES (REG. EU 2017/625)

Member State: DENMARK

Rev. August 2024

Matrix/parameter	EURL	Name NRL Address	Head of NRL Name/e mail/tel/fax	Contact person (if different of Head NRL) Name/e mail/tel/fax
	D-79123 Freiburg Germany	Denmark		
17c. Residues of pesticides in fruits and vegetables	Laboratorio Agrario de la Generalitat Valenciana (LAGV) Burjassot-Valencia Grupo de Residuos de Plaguicidas de la Universidad de Almeria (PRRG) Almeria Spain	DTU National Food Institute Kemitorvet DK 2800 Kgs. Lyngby Denmark	Jens J. Sloth jjsl@food.dtu.dk +45 26 23 37 51	Mette Erecius Poulsen mpou@food.dtu.d k +45 35 88 74 63
17d. Pesticides: Single residue methods	Chemisches und Veterinäruntersuchungsamt (CVUA) Stuttgart D-70702 Fellbach Germany	Danish Veterinary and Food Administration DVFA	Inga Ørntoft ioe@fvst.dk +45 72 27 61 20	Søren Johannesen sojo@fvst.dk +45 72 27 61 28

EU REFERENCE LABORATORIES/NATIONAL REFERENCE LABORATORIES (REG. EU 2017/625)

Member State: DENMARK

Rev. August 2024

Matrix/parameter	EURL	Name NRL Address	Head of NRL Name/e mail/tel/fax	Contact person (if different of Head NRL) Name/e mail/tel/fax
18a. Metals and nitrogenous compounds - FEED	DTU National Food Institute Kemitorvet DK 2800 Kgs. Lyngby Denmark	Danish Veterinary and Food Administration DVFA-1 (feed)	Inga Ørntoft ioe@fvst.dk +45 72 27 61 20	Tanja Hansen tanha@fvst.dk +45 72 27 61 82
18b. Metals and nitrogenous compounds - FOOD	DTU National Food Institute Kemitorvet DK 2800 Kgs. Lyngby Denmark	DTU National Food Institute Kemitorvet DK 2800 Kgs. Lyngby Denmark	Jens J. Sloth jjsl@food.dtu.dk +45 26 23 37 51	Jens J. Sloth jjsl@food.dtu.dk +45 35 88 76 25
19a. Mycotoxins and plant toxins in feed- FEED	Wageningen Food Safety Research Akkermaalsbos 2 Builing no. 123 6708 WB Wageningen The Netherlands	Danish Veterinary and Food Administration DVFA	Inga Ørntoft ioe@fvst.dk +45 72 27 61 20	Kevin Jørgensen kevjo@fvst.dk +45 72 27 61 01

EU REFERENCE LABORATORIES/NATIONAL REFERENCE LABORATORIES (REG. EU 2017/625)

Member State: DENMARK

Rev. August 2024

Matrix/parameter	EURL	Name NRL Address	Head of NRL Name/e mail/tel/fax	Contact person (if different of Head NRL) Name/e mail/tel/fax
19b. Mycotoxins and plant toxins in food- FOOD	Wageningen Food Safety Research Akkermaalsbos 2 Building no. 123 6708 WB Wageningen The Netherlands	Danish Veterinary and Food Administration DVFA	Inga Ørntoft ioe@fvst.dk +45 72 27 61 20	Kevin Jørgensen kevjo@fvst.dk +45 72 27 61 01
20a. Processing contaminants (Feed)	DTU National Food Institute Kemitorvet DK 2800 Kgs. Lyngby Denmark	Danish Veterinary and Food Administration DVFA	Inga Ørntoft ioe@fvst.dk +45 72 27 61 20	Søren Sørensen ssn@fvst.dk +45 72 27 61 29
20b. Processing contaminants (Food)	DTU National Food Institute Kemitorvet DK 2800 Kgs. Lyngby Denmark	DTU National Food Institute Kemitorvet DK 2800 Kgs. Lyngby Denmark	Jens J. Sloth jjsl@food.dtu.dk +45 26 23 37 51	Arvid Fromberg arfr@food.dtu.dk +45 35 88 74 72

EU REFERENCE LABORATORIES/NATIONAL REFERENCE LABORATORIES (REG. EU 2017/625)

Member State: DENMARK

Rev. August 2024

Matrix/parameter	EURL	Name NRL Address	Head of NRL Name/e mail/tel/fax	Contact person (if different of Head NRL) Name/e mail/tel/fax
21. Halogenated persistent organic pollutants (POPs) in feed and food	Chemisches und Veterinäruntersuchungsamt (CVUA) D-79123 Freiburg Germany	DTU National Food Institute Kemitorvet DK 2800 Kgs. Lyngby Denmark Danish Veterinary and Food Administration DVFA	Jens J. Sloth jjsl@food.dtu.dk +45 26 23 37 51 Inga Ørntoft ioe@fvst.dk +45 72 27 61 20	Tommy Licht Cederberg tlce@food.dtu.dk +45 35 88 74 62 Søren Sørensen ssn@fvst.dk +45 72 27 61 29

EU REFERENCE LABORATORIES/NATIONAL REFERENCE LABORATORIES (REG. EU 2017/625)

Member State: DENMARK

Rev. August 2024

FEED AND FOOD - Appendix A

National Reference Laboratories/Official Accredited Laboratories

for mikrobiological parameters in food

The Danish NRL responsible for microbiological parameters in food and domestic animals has in cooperation with DVFA decided to divide the activities of certain reference methods among 3 Danish official laboratories. For each method or group of methods at the official laboratory, the NRL has appointed additional contact persons. In the table below, the official laboratories and the additional contact persons are listed. When the EURLs arrange meetings and workshops, the NRL will point out the Danish representative(s) among the contact persons.

The EURLs are therefore kindly asked to send any information on activities within their field to the Danish NRL as well as the additional contact persons.

NFI-DTU	National Food Institute, Technical University of Denmark, Kemitorvet, 2800 Kgs. Lyngby, Denmark Tel: +45 35 88 70 00, Fax: +45 35 88 70 01, DANAK Reg. No 350
DVFA	Danish Veterinary and Food Administration, Laboratory, Søndervang 4, 4100 Ringsted, Denmark Tel.: +45 72 27 69 00, Fax.: +45 72 27 61 01, DANAK Reg. No 405
DK-VET, SSI	Statens Serum Institut, Artillerivej 5, 2300 København S, DANAK Reg. No 397

Matrix/parameter	Responsible NRL	Contact person NRL Name/e mail/tel	Official or reference laboratory holding accreditation	Contact person official lab. Name/e mail/tel	Reference method	Accreditation status of method
------------------	-----------------	---------------------------------------	--	--	------------------	--------------------------------------

EU REFERENCE LABORATORIES/NATIONAL REFERENCE LABORATORIES (REG. EU 2017/625)

Member State: DENMARK

Rev. August 2024

2. Zoonoses (salmonella) in animals and food	DTU National Food Institute Henrik Dams Alle DK 2800 Kgs. Lyngby Denmark	Tina Beck Hansen tibha@food.dtu.ddk +45 35 88 75 56	DVFA	Lise Bonnichsen lisbo@fvst.dk +45 72 27 50 08	ISO 6579 Salmonella	X
4. Foodborne viruses	DTU National Food Institute Henrik Dams Alle DK 2800 Kgs. Lyngby Denmark	Martin Laage Kragh malak@food.dtu.dk	DVFA	Julia Christensen JULCH@FVST.dk +45 72 27 66 54	ISO 15216-1, ISO 15216-2	X (only for BMS)
			NFI-DTU	Martin Laage Kragh malak@food.dtu.dk +45 26 23 37 51	ISO 15216-2:2019 and In house method for additional matrices	
5. <i>Listeria monocytogenes</i>	DTU National Food Institute Henrik Dams Alle DK 2800 Kgs. Lyngby Denmark	Lisbeth Truelstrup Hansen littr@food.dtu.dk +45 35 88 62 78	DVFA	Michelle Abel Elmer micab@fvst.dk +4572276786	ISO11290 1+2 Listeria	X

EU REFERENCE LABORATORIES/NATIONAL REFERENCE LABORATORIES (REG. EU 2017/625)

Member State: DENMARK

Rev. August 2024

6. Coagulase positive <i>Staphylococci</i> , including <i>Staphylococcus aureus</i>	DTU National Food Institute Henrik Dams Alle DK 2800 Kgs. Lyngby Denmark	Annette Nygaard Jensen anyj@food.dtu.dk +45 35 88 63 28	DVFA	Annemette Lyhne-Kjærbye Annly@fvst.dk +4572276187	EN/ISO 19020 <i>Staphylococcus aureus</i> enterotoxin	X
					EN/ISO 6888-1+2 Coagulase positive <i>Staphylococci</i>	X
7. <i>Escherichia coli</i> , including Verotoxigenic <i>E. Coli</i> (VTEC)	DTU National Food Institute Henrik Dams Alle DK 2800 Kgs. Lyngby Denmark	Lisbeth Truelstrup Hansen ahEFR@food.dtu.dk +45 35886262	DVFA	Morten Jepsen more@fvst.dk +4572276971	ISO 16649-1 + 2 + 3 (<i>E. coli</i>)	X
					ISO 13136 (<i>E. coli</i> STEC)	
8. <i>Campylobacter</i>	National Food Institute, Technical University of Denmark, NFI-DTU Henrik Dams Alle DK 2800 Kgs. Lyngby Denmark	Annette Nygaard Jensen anyj@food.dtu.dk +45 35 88 63 28	DVFA	Julia Christensen JULCH@FVST.dk +45 72 27 66 54	ISO 10272-1 <i>Campylobacter</i>	X

EU REFERENCE LABORATORIES/NATIONAL REFERENCE LABORATORIES (REG. EU 2017/625)

Member State: DENMARK

Rev. August 2024

9. Parasites (in particular <i>Trichinella</i> , <i>Echinococcus</i> and <i>Anisakis</i>)	Statens Serum Institut Artillerivej 5 2300 København S Denmark	Henrik Vedel Nielsen HVN@ssi.dk T +45 3268 3995	Statens Serum Institut Artillerivej 5 2300 København S Denmark	Rebecca Berg REBE@ssi.dk +4532683136	DS/EN ISO 18743:2015	X
10. Antimicrobial resistance	DTU National Food Institute Kemitorvet DK 2800 Kgs. Lyngby Denmark	René S. Hendriksen rshe@food.dtu.dk +45 35 88 62 88	NFI-DTU	René S. Hendriksen rshe@food.dtu.dk +45 35 88 62 88	EURL Method	X
			DFVA	Annemette Lyhne-Kjærbye Annly@fvst.dk +4572276187	European Committee on Antimicrobial Susceptibility Testing (EUCAST) & Clinical and Laboratory Standards Institute (CLSI)	X

EU REFERENCE LABORATORIES/NATIONAL REFERENCE LABORATORIES (REG. EU 2017/625)

Member State: DENMARK

Rev. August 2024

PLANT HEALTH

DVFA Danish Veterinary and Food Administration, Laboratory, Søndervang 4, 4100 Ringsted, Denmark
Tel.: +45 72 27 69 00, Fax.: +45 72 27 61 01, DANAK Reg. No. 405

Matrix/parameter	EURL (Consortium Coordinator)	Name NRL Address	Head of NRL Name/e mail/tel/fax	Contact person (if different of Head NRL) Name/e mail/tel/fax
2.Pests on Plants: Bacteria	NVWA Food and Consumer Product Safety Authority-National Reference Centre (The Netherlands)	DVFA Danish Veterinary and Food Administration, Laboratory, Søndervang 4, 4100 Ringsted, Denmark Tel.: +45 72 27 69 00	Inga Ørntoft ioe@fvst.dk +45 72 27 61 20	Ednar Gadelha Wulff edgaw@fvst.dk +45 72 27 60 67

EU REFERENCE LABORATORIES/NATIONAL REFERENCE LABORATORIES (REG. EU 2017/625)

Member State: DENMARK

Rev. August 2024

Matrix/parameter	EURL (Consortium Coordinator)	Name NRL Address	Head of NRL Name/e mail/tel/fax	Contact person (if different of Head NRL) Name/e mail/tel/fax
2. Pests on Plants : Viruses, Viroids and Phytoplasmas	NVWA Food and Consumer Product Safety Authority-National Reference Centre (The Netherlands)	DVFA Danish Veterinary and Food Administration, Laboratory, Søndervang 4, 4100 Ringsted, Denmark Tel.: +45 72 27 69 00	Inga Ørntoft ioe@fvst.dk +45 72 27 61 20	Ednar Gadelha Wulff edgaw@fvst.dk +45 72 27 60 67
3. Pests on Plants: Nematodes	ANSES Agency for Food, Environmental and Occupational Health and safety (France)	DVFA Danish Veterinary and Food Administration, Laboratory, Søndervang 4, 4100 Ringsted, Denmark Tel.: +45 72 27 69 00	Inga Ørntoft ioe@fvst.dk +45 72 27 61 20	Regin Mandrup Rønn remro@fvst.dk +45 72 27 60 93
4. Pests on Plants: Insects and Mites	ANSES Agency for Food, Environmental and Occupational Health and safety (France)	DVFA Danish Veterinary and Food Administration, Laboratory, Søndervang 4, 4100 Ringsted, Denmark Tel.: +45 72 27 69 00	Inga Ørntoft ioe@fvst.dk +45 72 27 61 20	Regin Mandrup Rønn remro@fvst.dk +45 72 27 60 93

EU REFERENCE LABORATORIES/NATIONAL REFERENCE LABORATORIES (REG. EU 2017/625)

Member State: DENMARK

Rev. August 2024

Matrix/parameter	EURL (Consortium Coordinator)	Name NRL Address	Head of NRL Name/e mail/tel/fax	Contact person (if different of Head NRL) Name/e mail/tel/fax
4. Pests on Plants: Fungi and Oomycetes	ANSES Agency for Food, Environmental and Occupational Health and safety (France)	DVFA Danish Veterinary and Food Administration, Laboratory, Søndervang 4, 4100 Ringsted, Denmark Tel.: +45 72 27 69 00	Inga Ørntoft ioe@fvst.dk +45 72 27 61 20	Ednar Gadelha Wulff edgaw@fvst.dk +45 72 27 60 67

EU REFERENCE LABORATORIES/NATIONAL REFERENCE LABORATORIES (REG. EU 2017/625)

Member State: DENMARK

Rev. August 2024

ANIMAL HEALTH

DTU Aqua National Institute for Aquatic Resources, Technical University of Denmark, Kemitorvet, 2800 Kgs. Lyngby, Denmark
Tel: +45 35 88 33 00, DANAK Reg. No 588

DK-VET, SSI Veterinær Diagnostik, Statens Serum Institut, PDC Bygning 85, Artillerivej 5, 2300 København S, Denmark
Tel: +45 32 68 86 00, DANAK Reg. No 397

Matrix/parameter	EURL	Name NRL Address	Head of NRL Name/e mail/tel/fax	Contact person (if different of Head NRL) Name/e mail/tel/fax
African Horse Sickness (Afrikansk hestepest)	LCV - Laboratorio Central de Veterinaria, M-106 pk 1,4 28110 Algete (Madrid) Spain	Statens Serum Institut Artillerivej 5 2300 København S Denmark	Louise Lohse Lolo@ssi.dk Phone +45 32688370	

EU REFERENCE LABORATORIES/NATIONAL REFERENCE LABORATORIES (REG. EU 2017/625)

Member State: DENMARK

Rev. August 2024

Matrix/parameter	EURL	Name NRL Address	Head of NRL Name/e mail/tel/fax	Contact person (if different of Head NRL) Name/e mail/tel/fax
African Swine Fever (Afrikansk svinepest)	CISA - Centro de Investigacion en Sanidad Animal Ctra Algete el Casar s/n. CP: 28130, Valdeolmos, Madrid, Spain	Statens Serum Institut Artillerivej 5 2300 København S Denmark	Louise Lohse Lolo@ssi.dk Phone +45 32688370	
Avian influenza (Fugleinfluenza)	IZSVE - Istituto Zooprofilattico Sperimentale delle Venezie Viale dell'Università 10, 35020 Legnaro (PD) Italy	Statens Serum Institut Artillerivej 5 2300 København S Denmark	Charlotte Kristiane Hjulsager ckhj@ssi.dk Phone +45 3268 8480	
Bivalve molluscs (Sygdomme hos toskallede bløddyr)	IFREMER Av. De Mus de Loup 17390 La Tremblade France	DTU Aqua National Institute for Aquatic Resources,	Britt Bang Jensen abrj@aqu.dtu.dk +45 93 51 89 48	Lone Madsen loma@aqu.dtu.dk +45 93 51 19 22

EU REFERENCE LABORATORIES/NATIONAL REFERENCE LABORATORIES (REG. EU 2017/625)

Member State: DENMARK

Rev. August 2024

Matrix/parameter	EURL	Name NRL Address	Head of NRL Name/e mail/tel/fax	Contact person (if different of Head NRL) Name/e mail/tel/fax
		Technical University of Denmark, Kemitovet, 2800 Kgs. Lyngby, Denmark		
Bluetongue	LCV - Laboratorio Central de Veterinaria, M-106 pk 1,4 28110 Algete (Madrid) Spain	Statens Serum Institut Artillerivej 5 2300 København S Denmark	Louise Lohse Lolo@ssi.dk Phone +45 32688370	
Bovine Tuberculosis (kvægtuberkulose)	VISAVET Health Surveillance Centre Universidad Complutense Madrid Avda. Puerta de Hierro s/n 28040 Madrid, Spain	Statens Serum Institut Artillerivej 5 2300 København S Denmark	Øystein Angen Ysan@ssi.dk Phone +45 41729694	

EU REFERENCE LABORATORIES/NATIONAL REFERENCE LABORATORIES (REG. EU 2017/625)

Member State: DENMARK

Rev. August 2024

Matrix/parameter	EURL	Name NRL Address	Head of NRL Name/e mail/tel/fax	Contact person (if different of Head NRL) Name/e mail/tel/fax
Brucellosis	ANSES Laboratory for Animal Health, Bacterial Zoonoses Unit, European Reference Laboratory for brucellosis 14 rue Pierre et Marie Curie 94701 Maisons-Alfort Cedex France	Statens Serum Institut Artillerivej 5 2300 København S Denmark	For bacteriology: Øystein Angen Ysan@ssi.dk Phone +45 41729694 For serology: Elisabeth Holm Elho@ssi.dk Phone +45 32688650	

EU REFERENCE LABORATORIES/NATIONAL REFERENCE LABORATORIES (REG. EU 2017/625)

Member State: DENMARK

Rev. August 2024

Matrix/parameter	EURL	Name NRL Address	Head of NRL Name/e mail/tel/fax	Contact person (if different of Head NRL) Name/e mail/tel/fax
Capripox virus (Gedekopper)	SCIENSANO Groeselenberg 99 B1180 Uccle Belgium	Statens Serum Institut Artillerivej 5 2300 København S Denmark	Louise Lohse Lolo@ssi.dk Phone +45 32688370	
Classical Swine Fever (Klassisk svinepest)	University of Veterinary Medicine Hannover, Foundation Institute of Virology EU & WOAHA Reference Laboratory for CSF Bünteweg 17, Building 238 D-30559 Hannover Germany	Statens Serum Institut Artillerivej 5 2300 København S Denmark	Louise Lohse Lolo@ssi.dk Phone +45 32688370	

EU REFERENCE LABORATORIES/NATIONAL REFERENCE LABORATORIES (REG. EU 2017/625)

Member State: DENMARK

Rev. August 2024

Matrix/parameter	EURL	Name NRL Address	Head of NRL Name/e mail/tel/fax	Contact person (if different of Head NRL) Name/e mail/tel/fax
Contagious Bovine Pleuropneumoniae (CBPP) (Oksens ondartede lungesyge)	Instituto Zooprofilattico Sperimentale dell'Abruzzo e del Molise "G. Caporale" Via Campo Boario, 64100 Teramo, Italia	Statens Serum Institut Artillerivej 5 2300 København S Denmark	For serology: Elisabeth Holm Elho@ssi.dk Phone +45 32688650 For bacteriology: Øystein Angen Ysan@ssi.dk Phone +45 41729694	
Equine diseases (other than African Horse Sickness) (Øvrige hestesygdomme)	ANSES 14 rue Pierre et Marie Curie 94701 Maisons-Alfort Cedex France	Statens Serum Institut Artillerivej 5 2300 København S Denmark	For virology: Louise Lohse Lolo@ssi.dk Phone +45 32688370	

EU REFERENCE LABORATORIES/NATIONAL REFERENCE LABORATORIES (REG. EU 2017/625)

Member State: DENMARK

Rev. August 2024

Matrix/parameter	EURL	Name NRL Address	Head of NRL Name/e mail/tel/fax	Contact person (if different of Head NRL) Name/e mail/tel/fax
			For EIA, EVA, Dourine, Surra,snive (serologi): Elisabeth Holm Elho@ssi.dk Phone +45 32688650 For CEM and Glanders (bacteriology): Øystein Angen Ysan@ssi.dk Phone +45 41729694	

EU REFERENCE LABORATORIES/NATIONAL REFERENCE LABORATORIES (REG. EU 2017/625)

Member State: DENMARK

Rev. August 2024

Matrix/parameter	EURL	Name NRL Address	Head of NRL Name/e mail/tel/fax	Contact person (if different of Head NRL) Name/e mail/tel/fax
Fish and crustacean diseases (Sygdomme hos fisk og krebsdyr)	DTU Aqua National Institute for Aquatic Resources, Technical University of Denmark, Kemitorvet, 2800 Kgs. Lyngby, Denmark	DTU Aqua National Institute for Aquatic Resources, Technical University of Denmark, Kemitorvet, 2800 Kgs. Lyngby, Denmark	Britt Bang Jensen abrij@aquu.dtu.dk +45 93518948	<u>Fish Diseases:</u> Britt Bang Jensen abrij@aquu.dtu.dk +45 93518948 <u>Crustacean diseases:</u> Lone Madsen loma@aquu.dtu.dk +45 93511922
Foot and Mouth disease (Mund- og klovsyge)	ANSES & CODA-CERVA ANSES 14 rue Pierre et Marie Curie 94701 Maisons-Alfort Cedex France	Statens Serum Institut Artillerivej 5 2300 København S Denmark	Louise Lohse Lolo@ssi.dk Phone +45 32688370	

EU REFERENCE LABORATORIES/NATIONAL REFERENCE LABORATORIES (REG. EU 2017/625)

Member State: DENMARK

Rev. August 2024

Matrix/parameter	EURL	Name NRL Address	Head of NRL Name/e mail/tel/fax	Contact person (if different of Head NRL) Name/e mail/tel/fax
	CODA-SERVA Veterinary and Agrochemical Research Centre B1180 Uccle Belgium			
Newcastle disease	IZSVE - Istituto Zooprofilattico Sperimentale delle Venezie Viale dell'Università 10, 35020 Legnaro (PD) Italy	Statens Serum Institut Artillerivej 5 2300 København S Denmark	Charlotte Kristiane Hjulsager ckhj@ssi.dk Phone +45 3268 8480	
Peste de Petits Ruminants (Fåre- og gedepest)	CIRAD Centre de coopération internationale en recherche agronomique pour le développement (CIRAD)	Statens Serum Institut Artillerivej 5 2300 København S Denmark	Louise Lohse Lolo@ssi.dk Phone +45 32688370	

EU REFERENCE LABORATORIES/NATIONAL REFERENCE LABORATORIES (REG. EU 2017/625)

Member State: DENMARK

Rev. August 2024

Matrix/parameter	EURL	Name NRL Address	Head of NRL Name/e mail/tel/fax	Contact person (if different of Head NRL) Name/e mail/tel/fax
	Avenue Agropolis, 34398 Montpellier Cedex 5 France			
Rabies	ANSES Nancy Laboratory for Rabies and Wildlife Batiment H Technopôle Agricole et Vétérinaire CS 40 009 54220 Malzéville - France	Statens Serum Institut Artillerivej 5 2300 København S Denmark	Louise Lohse Lolo@ssi.dk Phone +45 32688370	

EU REFERENCE LABORATORIES/NATIONAL REFERENCE LABORATORIES (REG. EU 2017/625)

Member State: DENMARK

Rev. August 2024

Matrix/parameter	EURL	Name NRL Address	Head of NRL Name/e mail/tel/fax	Contact person (if different of Head NRL) Name/e mail/tel/fax
Rift Valley fever	Istituto Zooprofilattico Sperimentale dell'Abruzzo e del Molise 'G. Caporale', Via Campo Boario, 64100 Teramo (TE), Italy	Statens Serum Institut Artillerivej 5 2300 København S Denmark	Louise Lohse Lolo@ssi.dk Phone +45 32688370	
Trichinellosis (Trichinella spp. infektion)	Istituto Superiore di Sanità 299, Viale Regina Elena, 00161 – Roma Italy	Statens Serum Institut Artillerivej 5 2300 København S Denmark	Henrik Vedel Nielsen hvn@ssi.dk Phone +45 32683995	<u>Rebecca Berg</u> REBE@ssi.dk Phone +45 32683136
Honey bee health: Including: - Varroosis	European Reference Laboratory for Bee Health FRENCH AGENCY FOR FOOD, ENVIRONMENTAL AND OCCUPATIONNAL HEALTH & SAFETY	Offentlig Bisygdomsbekæmpelse Aarhus Universitet, Institut for Agroøkologi, Forsøgsvej 1	Per Kryger E-mail: per.kryger@agro.au.dk Tel: +45 87158219	

EU REFERENCE LABORATORIES/NATIONAL REFERENCE LABORATORIES (REG. EU 2017/625)

Member State: DENMARK

Rev. August 2024

Matrix/parameter	EURL	Name NRL Address	Head of NRL Name/e mail/tel/fax	Contact person (if different of Head NRL) Name/e mail/tel/fax
- Small hive beetle (Athina tumida) - Tropilaelaps mider (tropilaelaps spp.) - American Foulbrood (Paenibacillus larvae)	Sophia Antipolis Laboratory Les Templiers, 105 route des Chappes CS 20111 06902 Sophia-Antipolis Cedex Tel: +33 4 92 94 37 00 / 27 www.anses.fr — eurl.bee@Anses.fr	4200 Slagelse Denmark		